

Werken. Deel 3

Michiel de Swaen

editie Vital Celen, Camille Huysmans en Maurits Sabbe

bron

Michiel de Swaen, *Werken. Deel 3* (eds. Vital Celen, Camille Huysmans en Maurits Sabbe). De Sikkels, Antwerpen 1929

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/swae001vcel03_01/colofon.php

© 2009 dbnl / Vital Celen en Camille Huysmans

HET LEVEN EN DE DOOD VAN JESUS CHRISTUS werd in 1767 gedrukt bij Joseph Van Praet te Brugge, naar het handschrift van den dichter, zooals in het Bericht, welk het werk voorafgaat, vermeld staat. Dit handschrift is thans verloren, zoodat Van Praet's druk de eenige nog bestaande tekst van het Leven en de Dood is. Gelukkig heeft de Brugsche drukker nogal goed verzorgd werk geleverd.

Het omvangrijke dichtwerk bestaat uit twee deelen. Van Praet heeft ze afzonderlijk, doch gelijktijdig laten verschijnen, want de twee boeken dragen hetzelfde jaartal. Aan het einde van het tweede boek, geeft hij de inhoudstafel van het geheele gewrocht. Wij voegen, tot gemak van den lezer, een tafel bij ieder deel.

Dr V. Celen.

**Het leven en de dood van onsen Saligmaker
Jesus Christus
Rym-konstig beschreven door M. de Swaen,
in syn leven Prince der Reden-ryke Gilde tot
Duykkerke.
Eerste deel**

Bericht.

Het is eyndelyk gelukt aen de Konst genoten te kunnen mededeelen een Geestelyk Rym-werk van M. De Swaen, in syn leven Prince der Redenryke Gilde tot Duynkerke: Wiens vernuften geest tot nog van ons maer en is bekend, door eene versaminge van verscheyde Rym-gesangen, genaemt: ZEDELÿKE RYM-WERKEN EN CHRISTELÿKE GEDAGTEN: gedrukt tot Duynkerke in het Jaer 1722.

Het was te vreesen, soo als den Drucker van het gemelde Werk ons voorgeeft, dat alle de volmaekste stucken, van desen vermaerden Poëet, in het duyster souden gebleven hebben, wesende als begraven in eene vermaerde Abdye, en maer een kleyn gedeelte gevallen in de handen van een der Sonen van den gemelden Auteur, die de selve aen besondere vrienden geschonken heeft, zoo als het jegenwoordige, behelsende het Leven en de Dood van onsen Saligmaker, door den selven Poëet gemaekt in het Jaer 1694, en in het jaer 1724 geschonken is geworden aen d'Heer François Adriaen Donche, ten dien tyde Schepen der Stad Duynkerke, die sig van het selve (al-hoe-wel dikwils aensocht zynde) niet heeft willen ontmaken: maer naer syn overlyden naergelaeten heeft aen synen Sone; soo dat het in dese Familie alleen soude hebben blyven schuylen, indien 't den gemelden Soon voorder aen syne Moeye, Mevrouw Francisca Clara Donche, Overste van het Klooster der Urbanisten, geseyt, de Ryke Clarissen, binnen Brugge,

die langen tyd haere genegentheyd tot het selve Werk hadde laeten blyken, en aen wiens directie hy eyndelyk het selve opgeoffert heeft, in het vieren van haeren halven Jubilé, op den 29. Juny 1766. van 25. Jaeren Overste; waer door, en met het toedoen van haere voordere vrienden, den Drucker deser het selve bekomen heeft, soo dat aen dit voorval alleen men toeschryven mag, dat het selve Werk, gelyk vele andere van den Auteur, niet in de duysternissen gebleven is.

**Aen de alderheyligste dryvuldige Eenigheyt,
en den *twee-wezentlyken Persoon* Jesus Christus, *Godt ende
Mensch.***

Oorspronkelyke Bron van adem ziel en leven,
 Wat Tytel sal ik u, wat Naem sal ik u geven?
 Myn tong, in dit besluyt, roert min dan eenen steen,
 Uw Wezen is te groot, en myn begryp te kleen.
 Den wysen Cherubyn, door u soo hoog verheven,
 Kan uwe Majesteyt niet aensien sonder beven,
 En sal een aerde-worm, gebroed in slyk en stof,
 Voorgeven, dat hy iet kan seggen t'uw'er lof.
 Neen, verre zy van my een soo verwaent vermeten;
 Uw lof en heerlykheyt syn nimmer af te meten,
 Uw grootheyt lyd geen plaets, uw wezentheyt geen tyt,
 Soo kan my geene saek verbeelden wat gy zyt.
 Gy, wien geheel den Al niet machtig is t'omwinden,
 Zyt niet-te-min geheel in 't menschen hert te vinden;
 Dog, hoe gy daer geheel word van dat hert omvaên,
 En kan geen aerds vernuft geen Hemels Geest verstaen.
 De minste sonden doen uw rechte gramschap gloeyen,
 De meeste boosheyt kan uw goedheyt niet vermoeyen;
 Uw wysheyt straelt soo sterk, dat sy d'Arts-engels drukt,
 Uw schoonheyt blinkt soo soet, dat sy den mensch wegrukt.
 Uw kennis word vergeefs betracht door aerdsche sinnen,

Geen reden reykt daer toe: u kennen is u minnen,
 Dog, hoe die u bemint uw kennis achterhaelt,
 Heeft geenen Minnaer oyt te degen afgemaelt.

Ach! als ik met den geest wil tot die kennis klemmen,
 Ik ben gelyk een spons, die in de zee gaet swemmen,
 Sy vind sig t' eenemaal doordrongen van het nat;
 Maer vat niet wat het zy, 't gen' haer geheel omvat.

O Zee vol wonderhêen! ô diepte sonder gronden!
 Wat ken ik, als ik ben geheel in u verslonden?
 Als ik met myn begryp in uwen afgrond swier,
 Veel minder dan een spons, ja minder dan een sier.
 't Gesicht van uwen glans en seldsaem eygendommen,
 Maekt 't hert in myne borst, 't bloed in myn hert verklonnen,
 'k Gevoel u met'er daed rondom en binnen my;
 Maer ach! 't gen' ik gevoel, ik weet niet wat het zy.
 In eenen diepen nacht van duysternis versonken,
 'k Sie uyt uw eeuwig licht in my een straeltjen vonken,
 Dog, ik en heb soo ras dien glinster niet ontfaên,
 Of vinde dien geheel in uwen glans vergaen.
 Gelyk een keers verdwynt door middag sonne-straelen,
 Soo moet dit schemer-licht voor uwen luyster daelen;
 Myn herte word geheel door liefde weggerukt,
 T'wyl uw verheventheyt myn reden onderdrukt.

In dese reden-vang, komt my 't Geloof vertoonen
 Een wonderlyk geheym, een Godt in dry Persoonen,
 Een even-veel als Dry, en Dry niet meer als Een
 Verschillig inder daed, in Wezenthelyt gemeen.

Voor dat het Aerd'ryk was door d'Hemelen omwonden,
 Voor 't scheppen van den mensch, voor 't rekenen der stonden,
 Voor son en maene-licht, voor 't sterrenryk gewelf,
 Is Godt Dryvuldig Een, van eeuwig in sig self.

Door geene plaets bepaelt, door geenen tyd versleten,
 Door geen begryp gevat, door geene maet gemeten,
 Een Vader, eenen Soon, een Geest, Dry in getal,
 Dog, eenen Godt in Dry, een Schepper, eenen Al.
 Gelyk den Vader word van synen Soon verscheyden,
 Soo is, door syn Persoon, den Geest verdeelt van beyden.
 Maer Vader ende Soon, en Geest zyn alle dry
 Gelyk in Eeuwigheyt, gelyk in Heerschappy.
 Den Vader is 't begin van 't eyndeloos Vermogen,
 't Gen' hy, als Vader, heeft uyt sig alleen getogen,
 Dog, in dit wonderlyk en goddelyk begin,
 Den Soon is even-veel, den Geest en is niet min.
 Den Vader is de Bron van d'eerste Levens-ader,
 Den Soon is 't even-beeld, 't uytorschynsel van den Vader,
 Syn kracht, syn rechte hand, syn ongeschapen Woort,
 Uyt beyde komt den Geest voor alle eeuwen voort.
 Gelyk men uyt de Son siet vonken gulde straelen,
 Uyt Son en straelen voelt de hitte nederdaelen.
 Soo brengt den Vader voort syn Luyster, synen Soon,
 Soo spruyt uyt beyd' den Geest, dien vierigen Persoon.
 Den Vader en den Soon zyn in de Hemel-wooning,
 Te samen met den Geest, Godt, Heer en Opper-koning,
 Dry voeren daer gelyk 't Almogende Gebodt,
 Dog alle Dry en zyn maer eenen Heer en Godt.
 Een onbepaelde Macht, een onbegrepen Wezen,
 In een Natuer versaemt, in een begin geresen,
 Een Werking, een Verstand, een onverscheyden Wil,
 In Dry is alles Een, in Dry is geen verschil.
 En om dat eeuwig sal den Vader Vader blyven,
 Soo sal hy uyt sig self den Soon ook eeuwig dryven,
 En om dat eene min altyd in beyde gloeyt,

Soo is't dat eenen Geest altyd uyt beyde vloeyt.
 Des Vaders vruchtbaerheyt oneyndig in 't bemerken,
 Brengt synen Sone voort oneyndig in syn werken;
 Maer hem voortsbrengende, hy mint en word bemint,
 In welke weder-min den Geest syn oorsprong vint.
 Die werking van 't verstand en wille gaen te gader,
 Soo zyn den Soon en Geest soo eeuwig als den Vader,
 Godts wezenthelyt, gedacht en liefde syn noyt stil,
 In hem heeft kennen, zyn, en willen geen verschil.

O eeuwig Vaderschap! vruchtbaerige gedachten,
 En wonderlyke min, die dat geheym volbrachten,
 In wiens bemerkinge het Seraphyns vernuft,
 Met g'heel den Hemel-stoet verslagen en versuft.
 Hoe meer ik u beoog, hoe min ik u kan vatten;
 Ik laet in dit gedacht vergeefs myn geest uytspatten,
 De krachten van myn ziel die worden uytgeput,
 T'wyl uw oneyndigheyt, verstand en sinnen stut.

In desen onmacht soud myn hert geheel verflouwen,
 Ded' my een ander licht uw schoonheyt niet aenschouwen,
 Een licht, dat t'myner troost op aerden is gedaelt,
 Een licht, dat met fyn glans in alle herten straelt.

O Vleys-geworden Woord! uyt eene Maegd geresen,
 Eenvoudig in Persoon, tweevoudig in uw wezen,
 Gy zyt het, die myn ziel voortaan de loop-baen wyst,
 Waer langs sy vol begeert tot haeren Schepper ryst.
 Wanneer ik u aenschouw, 'k aenschouw in u den Vader,
 'k Aenschouw in u met hem, den heyl'gen Geest te gader,
 Door u siet myn gedacht, door u bemint myn hert
 Dien Godt, die sonder u voor my verborgen wert.
 Uw klaarheyt doet myn oog door d'oude nevel breken,
 Uw liefde, mynen wil door nieuwe vlam ontsteken,

Den middag ryst voor my, de duysternis verdwynt,
 Soo ras uw reyne Leer aen myn gemoed verschynt.
 O Leeraer van myn hert! ô Meester van myn tuchten!
 Komt, leert my gaen naer Godt en van my selven vluchten,
 Verheft my g'heel tot hem, berooft my g'heel van my,
 Op dat ik g'heel door u in hem verslonden zy.
 Doet myne ziel voortaan in uwe min verteeren,
 Versaken 't aerdsche goed, en Godt alleen begeeren;
 Op dat sy sonder hem niet aengenaem bevint;
 Op dat sy buyten hem ter wereld niet bemint.
 O alderwysten Tolk van Godts geheymenissen,
 Sy dwaelen van den weg, die uw bestiering missen,
 't Is uwe lieve Wet, die my ontdekken doet,
 Wat Godt van my begeert, en ik hem geven moet.
 Om in die lieve Wet myn ziele te doen treden,
 Zyt gy uyt 's hemels Throon gekomen hier beneden;
 En om soo groote jonst t'erkennen naer myn plicht,
 Wil ik dat dese Wet zy in myn hert gesticht.
 Ach! myn erkentenis moet hooger zyn verheven,
 Gy komt uw eygen hert my in besitting geven;
 Die weldaed is te groot: dog mits u dit behaegt,
 Ontfangt myn rouwig hert, dat sig aen u opdraegt.
 Ontfangt myn rouwig hert, dat door de min beseten,
 Uw goedheyt en myn sond' sal nimmermeer vergeten;
 Uw goedheyt, die soo lief my myne schuld vergaf,
 Myn sonde, die ik sal beweenen tot in 't graf.
 Om door dien minne-rouw staeg aen te zyn bewoogen,
 Stel ik by dag en nacht uw leven voor myn oogen;
 Op dat by dag en nacht ik in dien spiegel ken,
 Wat gy my weerdig zyt, en ik u schuldig ben.
 Och! of ik ieder stond myn ziel en myne leden

In die bespiegeling soo lange kond besteden,
Tot dat myn herte wierd van alle smetten vry,
Tot dat uw herte wierd geheel gedrukt in my.
Ick wil, op dat gy my die jonste soud vereeren,
In uwe Wonden gaen by dag en nacht verkeeren,
Vervloeken myn bedryf, belyden myne schult,
Tot dat gy my met u geheel doorwonden sult.

Terwyl ik dit van u, ô Jesu! sal verwachten,
Leg ik voor uwen voet dit werk van myn gedachten,
Waer in ik my met u soo lange besig hiel,
Waer med' gy uwe min ontstak in myne ziel.
Geweerdigt, liefsten Heer! indien't u kan behagen,
Het selve, met myn hert, den Vader op te dragen,
Met wien gy eeuwig blyft, en eeuwig zyt geweest
Den oppersten Monark in d'Eenigheyt des Geest.

AMEN.

GODT ALLEEN, ZY ALLE EERE EN GLORIE, NU EN INDER
EEUWIGHEYT.

Het leven en de dood van Jesus Christus

Eerste deel

I. Gesang, *Tot inleydinge.*

Ick die voor desen placht myn penne te doen quelen,
Met droef of bly geklang in Treur of Herder-spelen,
Die naer de dwaese lust van myne dichtens sucht,
Myn weerden tyd versleet in boerterye en klucht.
Ik, die vol wind en roock myn ader op ded' swellen,
Om op een trotsen voet myn moeders-tael te stellen,
Speel nu op myne Lier, met eenen stillen thoon,
Het leven en de dood van 's Alderhoogstens Soon.
Ick singe nu den Held, die sonder oorlogs-knechten,
Alleen en wapenloos quam heel dit Al bevechten;
Alleen en wapenloos den duyvel dwingen kon;
De dood in boeyen wierp, de wereld overwon.

O Geest, die syne ziel en hert inwendig roerde,
Wanneer hy soo vol moed dien vreden oorlog voerde,

Daelt neder, en ontsteeckt myn doof en traeg verstand,
 In een soo schoon besluit door uwen minne-brand.
 Verwackert myn begryp, verbeelding en gedachten,
 Door uw verheventheyt en goddelycke krachten,
 Op dat ik het geheym van syne konste leer,
 Verstooting, schande, stryd en lyden doorgrondeer:
 Bestiert my, grooten Geest, op al de swaere wegen,
 Die hy soo vroyelyck en kloeck is doorgestegen,
 Doen hy, spyt al 't geweld van duyvel ende dood,
 Den hemel openbrack, den helschen kercker sloot.

Den tyd, door Godes Woord beschreven voor de ty'en,
 Om allen mensch t'ontslaen van d'helsche slavernyen
 Was hier, de sonne wees den oogwenck van naby,
 Op wie Adonai uyt 's hemels heerschappy,
 En synen Vaders schoot moest daelen na beneden,
 Aennemen ons gedaente en stervelycke leden,
 Om door volkomen soen te suyveren de smet,
 Ons door den Appelbeet in AEden bygeset.

Genade hadde nu met haere minne-tochten,
 Ontrent vier duysent jaer rechtveerdigheyt bevochten:
 Den Opper-Heer verthoont het jammerlyk verderf,
 Door Lucifer gepleegt op Adam en syn Erf.
 Rechtveerdigheyt hiel staen, dat Godts gesag geschonden,
 Door ongehoorsaemheyt, en menig and're sonden,
 Begeerde t'synder soen een eyndeloose boet;
 En seyde: geen deerenis 't en zy men dit voldoet.
 Dat strenge vonnis sloeg genade door het herte:
 Och! riep sy: is'er dan geen troost voor myne smerte,
 En moet den armen mensch staeg blyven in den ban,
 Om dat de hand ontbreeckt, die desen weeren kan?
 Ontferm, ô goeden Heer, u over syn ellenden!

'k Beken, syn schuld verdient een straffe sonder enden:
 Maer u betaemt daer by ontferming sonder maet,
 Stelt dees in tegenwicht by dit oneyndig quaet.
 Gy kont geen schoonder blyck van uwe goedheyte geven,
 Dan in oneyndige boosheden te vergeven.
 Hier door word uw gesag de menschen meer bekend,
 Als door de swaere straf, die gy hun oversend.
 Het geen sy nimmermeer van u verdienen konnen,
 Kont gy uyt loutere bermhertigheyte hun jonnen;
 Laet blyken dan hoe groot uw miltheyte wesen moet,
 Als gy onweerdige soo groote jonsten doet.
 't Gevogelt, visch en vee, de kruyden selfs der aerde,
 Betuygen uwe macht, verheffen uwe waerde,
 Verschynen aengenaem, en schoon in uw gelaet,
 Terwylen gy den mensch en syne wercken smaet.
 Dien Heer der dieren, naer uw even beeld geschapen,
 Om eeuwelyk in u syn hertens-vreugd te rapen,
 Is soo van u vervremd, vervallen en mismaekt,
 Dat gy hem als onreyn en haetelyk versaekt.
 O hoogste Wysheyte! gy placht eertyds soo te wenschen,
 Om nevens u te sien de kinderen der menschen,
 Uw vreugd was op het hoogst, wanneer gy in 't gemeen,
 Hun mededeelen ging al uwe wonderhêen.
 Al wat gy hier benêen voortkomen ded'en leven,
 Dat was om aen den mensch gemak en vreugd te geven,
 En siende dat hy daer niet mede was voldaan,
 Gy bood, uyt puere min, hem uw besitting aen.
 Ah! 't is den selven nog, die u dan kon bekooren,
 Ja, geeft hem wederom, het geen hy heeft verlooren,
 Soo ras hy door uw gunst ontslagen word van schuld,
 'k Weet seker, dat g'in hem behagen vinden zult.

O Vader! hebt gy niet besloten voor de tyden
 De wereld van het jok des duyvels te bevryden?
 Hebt gy aen Abraham, den Heyland, niet beloofd,
 Wanneer hy 't sweerd uytrok op synen Isacs hoofd?
 Hebt gy voor desen niet door uw Prohetens monden,
 Die heylige Beloft aen Israel doen verkonden?
 Voldoet nu aen uw woord, ô goedertieren Heer,
 Ontferm u dog, en send den Saligmaker nêer.

Dit seggende, bleef sy voor Godes Throon gebogen;
 De liefde sag dit aen, en komt vol drift gevlogen
 Aen 's Vaders rechte hand na 't ongeschapen Woord,
 Wie sy met eenen schicht van vier en vlam doorboord.
 Dien Godt sig voelende dus door de min bestreden,
 Is van syn Vaders Throon een weynig nêergetreden,
 En segt genade ryst, rechtveerdigheyt staet stil,
 Gy zult eer lange sien geëffent uw verschil,
 Gy vraegt voldoeninge voor soo veel duysent sonden,
 Gy wenscht den mensch te sien van syne schuld ontbonden.
 Wel aen dan, siet in my, die beyde sal voldoen,
 En voor der sonden boet, en voor myn Vaders soen
 Myn ingewant gereed tot deernis en médogen,
 Was tot der menschen troost voor menig eeuw bewogen,
 Maer eerst moest eene Maegd uyt Davids huys opstaen,
 In wie ik 's menschens form en vleys sou nemen aen.
 Dees is het, die van my tot Moeder was gekoren,
 Hier toe veel gratien ontfangen, en geboren
 Soo suyper, soo volmaekt van haeren oorsprong af,
 Dat, van den eersten stond, ik haer myn liefde gaf.
 Haer bidden heeft van my veel meer gehoor genoten,
 Dan al de Heyligen, uyt wie sy is gesproten;
 Haer deugden trecken my door een soo soete kracht,

Dat ik in haeren schoot wil daelen desen nacht.
 Gaet, Gabriel, bereyd u om die lieve maeren
 Aen haer, uyt Vaders naem, te midnacht t'openbaeren,
 Terwylen het gesang der Seraphine-choor
 Hosanna wedergalmt geheel den Hemel door.

Dien Minne-Godt was schier nog besig met te spreken,
 Wanneer den Hemel scheen in blydschap uyt te breken,
 Wanneer een nieuwen sang van zegen, glori', lof,
 Danksegging, prys en eer oprees in't salig Hof.
 Men sag op selven tyd de negen Engel-bogen,
 Voor Godes Majesteyt, tot drymael nêergebogen,
 Tot drymael weggerukt door hemels-soetigheyt,
 In d'overdenking van syn goedertierenthey.

Aenbiddelyken Heer! tot goedheyt soo gedreven,
 Riep Michaël, als door Almogenthey verheven,
 Wy worden al bevâen met liefd' en met eerbied,
 Terwyl men u soo groot en soo genadig siet.
 De wond'ren, die in u soo boven aert uytschynen,
 Verbaesen het begryp der wyste Cherubinen,
 En onse stemme blyft in haere plicht te kort,
 Als sy tot uwen lof-en eer-sang word geport.
 Uw Wezens minste glans kan onse straelen stutten,
 Uw wysheyds minste werk g'heel ons vernuft uytputten,
 En 't geen ons meer betuygt, uw onbegrypelykheyt
 Is seffens u te sien vol liefd' en Majesteyt.
 Die uwe grootheyd siet moet schudden ende beven,
 Die uwe liefd'aenmerkt moet u syn liefde geven;
 Soo is'er niemant in dit salig Hof-gesin
 Of mint u vol eerbied, en eert u vol van min.
 Uw godd'lyk Wezen is een diepte sonder gronden,
 In dese blyven wy vernietigt en verslonden,

In dese vinden wy ons wenschen en begeert,
 Verzaeden vol van lust en vol genucht verteert.
 Sy eeuwiglyk gelooft, verheerlykt en aenbeden,
 In uw grootdaedigheden en Alvermogentheden!
 Sy eeuwiglyk gelieft, beleden en bemint
 In 't minsaem wonder werk, dat gy van daeg begint.
 O Chooren, klaegt niet meer, dat in uw gulde-straeten
 Veel Throonen openstaen, veel stoelen syn verlaeten,
 Het ongeschapen Woord daelt heden naer benêen,
 Om goed te doen 't verlies door hooveerdye gelêen;
 Hy sal door synen arm erstellen Sions wallen,
 Door Lucifers bedryf soo jammerlyk vervallen;
 En 't Hof, waer 't derde deel der Engelen uytviel,
 In 't kort bevolkeren met menig menschen ziel.
 Myn Sangeres, terwyl de Hemel-liên daer boven
 Hun minnelyken Vorst belyden, eeren, loven,
 Wel aen, voegt uwe stem naer hun verheven thoon,
 En singt eens uyt de borst tot lof van Godes Soon:

Toesang.

Godt van liefd' en reyne minnen,
 Van wat kant sal ik beginnen
 Uwen noyt-volpresen lof?
 Meer ik u gebenedyde,
 Meer ik uwen roem belyde,
 Min ontbreekt het my aen stof.

Ieder ure my gegeven,
Om naer uwen wil te leven,
 Strekt my tot een nieuwe plicht.
Door wie ik my sie verbonden,
Om de grootheyt te verkonden
 Van den Heer, die m'heeft gesticht.
Uwe jonsten ende gaven,
Die myn ziele komen laven,
 Hebben maete nog getal:
Daerom kan ik nimmer gissen,
Hoe ik myn verbintenissen
 'tUwaerts oyt volbrengen sal
Om van d'ander niet te melden,
Hoe sal myne ziel vergelden
 Uwe liefdens grootste blyk,
Die u uyt des hemels Zaelen
Ded' ter aerden nederdaelen,
 Om te worden myns gelyk?
Schoon ik hadde g'heel de waerde
Van de Hemelen, en d'Aerde,
 Van al wat daer binnen is;
'k Soud u nimmermeer vermogen,
't Minste deeltje te betogen
 Van een weerd'erkentenis.
Ach! terwyl gy na beneden
Tot my komt vol minsaemheden,
 Wil ik met de Hemel-liên,
My eerbiedig voor u buygen,
En ootmoedelyk getuygen,
 Dat ik 't minste niet verdien.

II. Gesang,

Op de Algemeene Vrede, waer mede 't Aerderyk gezegent was ten tyde van de Menschwordinge.

Terwylen d'Engelen in hun verheugde Zaelen
 't Besluit van Godts gena met lof-gesang ophaelen,
 Houd d'aerde sig gereed, om met een vollen peys
 Des Vaders eeuwig Woord t'ontfangen in het vleys.
 De menschen hadden nu, vervoert door blinde tochten,
 Om staet en heerschappye malkander lang bevochten,
 Den prachtigen Chaldeeuw, en trotsen Assyrier
 Onstaken eerst vooral 't voortwinnend' oorlogs-vier.
 De wrevelige lust om Heer en Vorst te wesen,
 Quam dagelyks met meer verwaentheyd opgeresen,
 En dreef de volkeren soo hevig tegen een,
 Dat trouwheyt, recht, natuer en reden wierd vertrêen.
 Der Meden hoveerdye, en konde niet gedogen
 Chaldeeuwens overheyt, nog Assyriens vermogen:
 Sy maekten sig van 't jok dier vremdelingen vry,
 En stichten in hun land een nieuwe Monarchy.
 Den Pers sag dese macht soo spoedig niet opgroeeyen,
 Of quam die met geweld van wapenen afsnoeyen.
 Darius vond syn Throon in Babylon gesticht,
 Soo ras hy d'eerste sag 't op staende sonne-licht,
 Den Koning Xerxes scheen de wereld voort te slepen,
 Bedeckende Neptuyn met elf-mael hondert schepen.

Het Ryk van Asien was synen moed te klein,
 Soo lang hy wierd ontkent van Sparten en Atheen.
 Dien trots van Persien ontstak de vraek der Grieken;
 Den grooten Macedoon vloog als met Arents-wieken
 Hoogmoedig over zee, om onder syn gesag
 Te brengen, oost en west, de paelen van den dag.
 Wie sal de moorderye en grouwelen uytspreken,
 Door desen vreedden kryg de wereld rond ontsteken?
 Van 't swarte Pontus meir tot aen de Ganges-vloed,
 Wierd d'Asiaensche grond gemest met menschen bloed.
 Hy, wiens eersuchtigheyt soo hoog oprysen moste,
 Tot sy den lesten snik millioenen menschen koste;
 Vond eynd'lyk synen val in grootheyts valschen schyn,
 En dronk uyt blinkend' goud het doodelyk fenyn.
 Die dood ded' wederom 't sweerd uyt de scheede rucken;
 Men sag de Monarchy gescheurt in vele stucken:
 't Verover't Persien, Egypt en Grieken-land,
 Stond wederom op nieuw in vollen oorlogs-brand.
 De Stam van Antiooch won Syrien ten lesten,
 En Ptolomeus bracht syn Stoel in Memphis vesten:
 't Wyl Romen wyd en breed haer gulden Arent droeg,
 En met Carthagô's macht voor 's werel'ds Ryk-staf sloeg.
 Soo dier stond haer geluk aen haere borgeryen,
 Doen Sylla in haer vest durft Marius bestryen.
 En Caesar naderhand, dat onverwinbaer Hooft,
 In 't Vorstelyk Kapitoel van leven wierd berooft.
 Wat sie ik? Cassius en Brutus t'samen spannen,
 Om Caesars Erfgenaem met wapens aen te rannen?
 Wat sie ik? Marc Antoon van Nilus Koningin,
 Ontsteken door den kryg door glori' en door min?
 Wykt Helden, wilt gy niet in uwe neerlaeg lopen,

Daer is voor uwe staet en eer-sucht niet te hopen;
 Men wint geen Kroonen meer in 't bloedig oorlogs-park,
 Augustus word voortaan den eenigen Monark.
 Den Stichter, Heer en Vorst van Ryken ende Throonen,
 Wilt door een vaste vred' het aerdryk doen bewoonen;
 En, op dat dese soud onroer'lyk blyven staen,
 Geeft 's werlds heerschappye aen Vorst Octaviaen.
 Siet daer den woesten Scyth gebogen voor syn voeten,
 Terwyl hem met eerbied de Indiaenen groeten,
 En offeren tot gift, gesteente en wierook-geur.
 Den ongedwongen Parth valt in de selve keur;
 En, tot versekering, doet wêer te rugge komen
 De gulden Adelaers aen Crassus afgenomen.
 De volken door den Rhyn en Elbe-vloed bepaelt,
 Vergeten hunnen roem op Tibers-heyr behaelt,
 Sy leggen lancien, pantsiers en sweerden neder.
 Der Britten eendracht word door Famas snellen veder.
 Van d'Albioensche kust, te Romen aengebracht:
 Oost, westen, zuyd en noord, buygt voor Augustus macht.
 De wapen-huysen zyn aen alle kant gesloten,
 Geen bol-werk, geenen meur, geen vesting word beschoten;
 Men hoort nog trommel-slag, nog schichtig trompgeschal,
 't Is ruste, peys en vred', en vriendschap over-al.
 Ach! nu die tyden zyn geschikt door 't Alvermogen,
 Om 't eeuwig Woord in 't vleys de menschen te vertogen,
 't Is recht, dat heel dit Al met vrede zy omvaên,
 Om sulc een Vrede-vorst na syn verdienst t'ontfaên.
 Wat kan'er beter dan de vrede vergesellen,
 Een Koning die den twist komt in de boeyen stellen,
 Uytroeyen allen haet, en sonder 't minst geschil,
 Bevestigen in peys den mensch van goeden wil.

Hy weet van pynigen, vervolgen nog vernielen,
 En komt ten Hemel af tot ruste van de zielen,
 Niet om syn hert en wil met eer en staet te voên,
 Maer om door ned'righeyt de pracht te niet te doen.
 Gelyk uyt hoveerdye den oorlog is gesproten,
 Soo komt hy vol ootmoed, om die van kant te stoten;
 Op dat een ieder, die in rust vernoegen vind,
 Met hem verworpenheyt en ned'righeyt bemint.

Myn ziel, indien gy wilt ontfaên in uwe leden
 Den Heer, die desen nacht sal komen na beneden,
 Stelt uw gemoed in rust, betoomt uw dertel vleys,
 En houd u innerlyk in eenen vollen peys.
 Uw onverstorven hert, dat trots en opgeswollen
 Soo veel verwaentheyt ded' in uw gedachten rollen,
 Moet gy verpletteren in synen diepen niet,
 Op dat het naektelyk al syn ellenden siet.
 Uw snaeterige tong, die staedig was gedreven,
 Om uwen even mensch een smet of steek te geven,
 Moet gy beteugelen en houden in bedwank,
 Indachtig, dat gy selfs soo broos zyt en soo krank.
 Uw vliegende verstand, dat door nieuwsgierigheden,
 Gedurig wierd vervoert naer duysent ydelheden,
 Sult gy staeg houden voor met ernstelyk vermaen,
 Dat alles weder moet in synen niet vergaen.
 Wat sal ik, losse ziel, van uwe wellust seggen,
 Die u bij daeg en nacht komt soo veel lagen leggen?
 Och! snoeyt die, kapt die uyt, vlucht al die u bekoort,
 Indien gy in u wilt ontfangen 't eeuwig Woord.
 Den alderminsten lust tot eenig' aerdsche saken,
 Sal dien jaloerschen Godt van u afkeerig maken,
 O ziele! hoe gy die volkomender verfoeyt,

Hoe uwen Schepper meer tot uw omhelsing spoeyt.
 Min gy de wereld sult met haer gevolg beminnen,
 Te meer gy vrede sult beseffen in uw sinnen;
 Hier in is't dat den peys van uw gemoed bestaet,
 Als gy, voor uwen Godt, u eygen selfs afgaet.

Toesang.

Aengenaeme Vrede-tyd!
 Wie en is'er niet verblyd,
 Wie en houd niet op van wenschen,
 Als hy u, vol soetigheyt,
 Door de wereld siet verbreyt
 Tot vernoeginge der menschen.
 Alle landschap, alle kust
 Is door u in volle rust.
 Nergens siet men wapens voeren,
 Nergens word men 't vreed gebaer
 Van den oorelog gewaer.
 Nergens hoort men trommels roeren,
 Mars, die onlangs soo verwoed
 Op het menschen-vleys en bloed
 Was verleckert en ontsteken,
 Ligt nu nevens syn Belloon
 Onder Vorst Augustus Throon,
 Uytgemergelt en besweken.
 Grooten Caesar, die soo wyt,

En soo hoog gepresen zyt,
Om uwe groote wapen-stucken,
Gy verleent ons weerder stof
t'Uwer glori' ende lof,
Met den oorlog t'onderdrucken.
Vele zyn u voorgegaen
In de trotse Helden-baen,
Om een krans van Lauwerieren;
Maer gy overtreft de Faem
Van die Vorsten al te saem,
Met de vrede te doen vieren.
Ach! indien het Vred'-verbond
U soo vele glori' jont:
Hoe en dient hy niet verheven,
Die nog boven dese Vred'
Ons der zielen rusten med',
Komt voor alle tyden geven?
Hy verdient, dat ieder mensch
In hem stelt syn hertens-wensch,
Syn vernoegen en behagen,
Hy verdient voor synen loon
d'Alderhoogsten Vaders kroon,
In all' eeuwigheyt te dragen.

III. Gesang,

Op de gesteltenisse des Hemels, en de verkiesinge der plaetse, waer de Menschwordinge sal volbracht worden.

't Vertrek van 't eeuwig Woord uyt 's Hemels gulde Zaelen,
 Genaekte, als Gabriël ter aerden nêêr ging daelen,
 Om d'aldervremdste maer, die immer wierd verkond,
 Te dragen aen een Maegd, uyt 's Alderhoogsten mond.
 Den Hemel, die te voor weergalmde duysent sängen,
 Word met stilswygentheyt, op eenen stond, bevängen:
 De Throonen zyn gestoort in hunne melody;
 Verslagentheyt maekt stom der Eng'len Hierarchy:
 De Seraphinen staen met toegesloten monden,
 In 't wonderlyk bedryf der Godd'lykheyt verslonden.
 Den Prince Michaël verbaest in dit verhoog,
 En durft syn aengesicht niet heffen naer omhoog.
 d'Arts-Eng'len weten niet hoe sig genoeg verneren,
 En decken hun gelaet eerbiedig met hun veren;
 G'heel door verwondering ontgeest en weggerukt.

Maer nergens siet men dees geheymenis uytgedrukt
 Soo onderscheydelyk, als in't dryvoudig Wezen.
 Het Woord van Eeuwigheyt uyt 's Vaders schoot geresen,
 Een, met den Geest, en hem, is heden soo gestelt,
 Als of het van hem word getrocken met geweld.
 d'Almogentheyt gelykt inwendig last te lyden:
 Dien noyt verlegen Godt, die in't begin der tyden

Son, Maene, Firmament, geheel het aerds gebied
 Heeft met een enkel woord getrocken uyt den niet;
 Dien Heer van Majesteyt en eyndeloos vermogen,
 Die negen Throonen siet voor synen Throon gebogen,
 Die met dry vingeren den Aerdboom onderschraegt,
 Den snellen blixem voert, den donder nederjaegt,
 Is heden met een nieuw besluit geheel bekommert.
 Syn Wezenthey, staeg aen, met rust en vred' belommert:
 Geduerig ongestoort in 't eeuwig salig perk,
 Schynt oneyndelyk ontroert door eenig seldsaem werk,
 Dat syn voorsienighey en macht gelykt te praemen.
 Hy blyft aendachtiglyk in syn inwendig raemen,
 En houd syn onbepaelde en groote Majesteyt
 In eene wonderlyke en diepe besighey.

Myn ziel aenmerkt het eynd' van dese onsteltenissen,
 Die gy (soo't schynt) ontdekt in Godts geheymenissen:
 Dien Heer der Heeren gaet vertoonen desen nacht
 De kennelykste blyk van syn volkomen macht.
 De pylaers die 't gewelf des Hemels ondersteunen,
 Beginnen onder 't wicht van syn besluit te dreunen;
 Nature staet verstelt, wanneer haer word geseyt,
 Dat suyver Maegdom word gepaert met vruchtbaerhey.
 De reden kan hier niet bemerken sonder doolen,
 Hoe eenen Godt kan zyn in eene Maegd verschoolen;
 Den wysen Cherubyn mist syn verstandighey,
 Wanneer men dit geheym hem naekt voor oogen leyt.

Wat Seraphynschen Geest sal met syn strael beoogen,
 Een machteloosen niet, vereent met 't Alvermogen?
 Een Godt te samen Mensch, een Mensche Godes Soon,
 Tweevoudig in Natuer, maer enkel in Persoon?

Want soo, gelyk een mensch geschapen om de reden

Te hebben in gebruyk, bestaet uyt ziel en leden;
 Sal Christus, wie de Maegd in 't korte moet ontfaên,
 Uyt eenen Godt en mensch te saem vereent, bestaen.
 Syn Godd'lykheyt sal geen verandering gehengen,
 Nog met de menschelykheyt in 't minste niet vermengen:
 Maer syne menscheyt sal in dit verborgen lot
 G'heel aengenomen zyn tot eenen waeren Godt.
 Een Godt van eeuwigheyt uyt 't wezen van syn Vader
 Geteelt, syn eygen vorm, syn eygen beeld en ader,
 Een Mensch, nu in den tyd, door 's Alderhoogstens krachts,
 Uyt eene Magets bloed en leden voortsgebracht.

Maer, myne ziele, waer sal desen Opper-Koning
 Voorsien zyn, hier benêen, van een bequame wooning?
 Wat Landschap, wat Gewest, wat Ryk, wat Stad is weerd,
 Dat sy dien grooten Godt in haer begryp aenveerd?
 Sag Babylon haer Slot soo hoog en trots optrecken,
 Om een verwaende Vrouw tot woonste te verstrecken;
 Hoe prachtig, ryk en schoon moet wesen het Paleys,
 Waer in Godt selve sal ontfangen zyn in't vleys?

Maer 't schynt Augustus heeft myn wenschen voorgekomen,
 Wanneer hy ons verthoont het Seven-koppig Romen,
 Dat met den geheelen schat van westen en van oost,
 Gelyk een gulden berg met syn pronkhoven bloost.
 'k Heb schier myn oogen niet op Caesars woonst geslagen,
 Of vinde daer al wat de wereld kan behagen,
 En soekt den Hemel vorst de pracht op 't aerdsche-dal,
 Ik gisse, dat hy hier syn woonplaets nemen sal.
 Neen, myne ziel, wy zyn van 't voetpad afgeweken,
 Geen eersugt heeft myn Godt op syn vertrek ontsteken,
 Hy laet zyn Vaders Ryk, gesag en grooten Staet,
 Uyt liefde tot ootmoed, verworpenheyt en smaet.

Indien hem Majesteyt en grootheyt kon bekooren,
 Hy bleef in synen Throon, geëert van negen Chooren,
 Waer hy op eenen stond meer heerlykheyt geniet,
 Dan immer geven kan geheel het aerds gebied.
 De liefde schend van daeg syn ongeschonden orden;
 Hy komt om dienst te doen, niet om gedient te worden,
 Niet als een Opper-Vorst, maer als een Onderdaen,
 Om voor syn Schepselen sig selven af te gaen.
 Hy komt ter aerden nêer, niet om te zyn verheven;
 Maer om verachtelyk in ned'righeyt te leven,
 Om als een aerde-worm, die in het modder vroet,
 Van iegelyk te zyn vertreden met den voet.
 Den rykdom, wiens genot den mensch soo doet verlangen,
 Verstoot hy, om tot Bruyd behoeftegheyt t'ontfangen;
 Gemak, vernoegen, lust versaekt hy, om syn hert
 Te geven tot een proyt aen droefheyt, lyden, smert.
 Hy komt ter aerden nêer om sig g'heel uyt te putten,
 En sig uytputtende ons hooveerdye te stutten;
 Hy wenscht, hy haekt alree vol perssing en vol pyn,
 Op dat hy t'onser heyl g'heel mag vernietigt zyn.
 Ach! nu hem dit besluit doet daelen na beneden,
 Hy kiest tot syn verblyf geen vorstelyke Steden;
 Hy neemt tot syne woonst geen Keyserlyk Gesticht,
 Dat met syn gulden dak trotseert het Sonne licht.
 Syn Goddelyke keur is op geen plaats gevallen,
 Beroemt, om haer geweld en hoog verheven wallen:
 Niet op een prachtig Hof, door syne toorens trots;
 Maer op een Stedeken gebouwt op eene rots.
 't Verlaeten Nazareth, behaegt meer aen syn ooggen,
 Dan Romens kostelykheyt en Caesars groot vermogen:
 Hy acht geheel den bouw der wereld min dan niet,

Als hy, uyt Vaders Throon, dit kleyn gesticht besiet.
 Is't mogelyk grooten Godt, dat gy uyt d'Hemel-zaelen
 In die verworpen plaets tot ons komt nederdaelen?
 Hier is schier niet een huys, het gene met gemak
 Een armen borger kan verbergen onder 't dak.
 Ik kan in dese vest niet een gebouw ontdecken,
 'tGen' tot bequaem verblyf aen iemant soud verstrecken.
 O minnelyken Heer! welk is't dan onder al,
 Dat u in syn begryp terstond ontfangen sal?
 Stil, myne ziel, ik sie in eenen hoek verschooven
 Een Huysken g'heel bestraelt met vlammen viers van boven:
 Een huysken leeg en smal, en wonder kleyn van bouw,
 Waer in men qualyk plaets kan vinden voor een schouw.
 Voorseker word het Woord des Vaders hier ontfangen:
 Ik hoor den Engel-rey met nieuwe Bruylofts-sangen
 De locht vervullen. Ach! 't gewelf des Hemels kraekt
 Den aerdboom dreunt door vrees, t'wyl Godes Soon genaekt.

Toesang.

 Waer ik in het Hemels Hof
 Tot een Seraphyn verkooren
 Boven d'ander Engel chooren,
 Ik verliet nu, met verlof
 Van myn Koning, d'Hemel-zaelen,
 Om in Nazareth te daelen.
 Och! ik sie daer iets soo schoon,

Soo bemin'lyk, en besonder,
 Soo verheven en vol wonder,
 Dat ik eenen Engel-throon
 Nu met vreugde soud verachten,
 Om op d'aerde te vernachten.
 Lieven nacht! den schoonsten dag,
 Die'er oyt is opgeresen,
 Lykt my duysternis te wesen,
 Als ik u beoogen mag.
 Die den stichter van den morgen,
 Sonder luyster was verborgen.
 Siet, dit wonderlyk verhoog
 Trekt de salige geleden,
 In veel troppen na beneden,
 Uyt den silv'ren Hemel-boog,
 Om naer eene Magets wooning,
 Te versellen hunnen Koning.
 Ach! wat hoort men soet geluyd
 Onder die verheugde-schaeren,
 Over het aenstaende paeren
 Van een Bruydegom en Bruyd;
 Uyt wie eene Vrucht sal spruyten,
 Die den Hemel komt ontsluyten!
 Waer ik keere myn gehoor,
 'k Hoore niet dan Minne-rymen,
 'k Hoore niet dan Hymen, Hymen!
 Den verlichten Hemel door.
 Hymen! Godt van reyne minnen,
 Liefde roept u staedig binnen,
 Spoeyt u, stapt ten Hemel uyt,
 Leyd den Bruygom by de Bruyd.

**IV. Gesang,
Op de Boodschap, door den Engel Gabriël, gedaen aen de H.
Maget.**

Den stillen voornacht dreef langs 't swervende gewemel
 De silver sterren door den Diamanten Hemel,
 Doen Gabriël, van Godt gesonden, nederquam.
 Syn bloosend'aensicht was omringelt met een vlam
 Van Minne-straelen, die vol lieffelyke lonken
 Rondom syn witten hals, en blonte hairen blonken.
 Een kleeding van lasuer met lelien bestort,
 Bedekte syne lêen; aen 't middel-lyf omgort
 Met peerel-wit satyn, doorzaeyt met gulde blommen,
 De Hemel-vrede scheen met hem benêen te kommen:
 Hy dreef de soetigheyt, lieftalligheyt en min
 Voor hem ter aerden nêer uyt 't salig Hofgesin.
 Hem volgden wederzyds twee Seraphine Reyen,
 Geschikt om tot de Bruyd den Bruygom te geleyen:
 In die gedaent verscheen des Hoogstens Afgesant:
 Maer syn aenstaende Bruyd was in een ander stant;
 Sy knielde voor een bedd' met lynen-doek behangen,
 In slechte kleederen, met d'oogen op de wangen,
 En 't minnesuchtig hert, vervoert tot haeren Godt,
 Beklagende de breuk van syn verliefte gebod:
 Waer toe sy Adams zaed moetwillig sag genegen,
 Versuchtend'om den Heer tot deernis te bewegen;

Op dat hy eyndelyk den Heylant, lang verwacht,
 Afsenden sou tot troost van 't menschelyk geslacht.
 In dees gebeden, tot de menschen door medoogen
 Tot Godt, door liefde g'heel vervoert en opgetoogen,
 Bracht sy, na haer gewoont, den nacht al waken door.

Sy was in 's Heerens Kerk een weynig tyd te voor
 Aen Joseph, afgedaelt uyt Koning Davids Neven,
 Naer 's Alderhoogstens last tot eene Vrouw gegeven:
 Maria was haer Naem, een Maegd van veerthien jaer.

Den Engel, op dien stond, intredende tot haer,
 Voelt door eerbiedigheyt sig innerlyk bewegen,
 En seyde: ik groet u Maegd, vol grati' en vol zegen,
 Den Heer der Heeren is met u op allen tyd,
 In g'heel het vrouw-geslacht zyt gy begenedyd.

Sy hoorde nauwelykx dien schoonen Engel spreken,
 Of word in 't hert ontoert, in 't aengesicht ontsteken,
 En dunkt ootmoedelyk wat groet dit wesen mag.
 Den Engel nadert haer met minnelyk ontsag,
 En siende haeren mond door achterdocht geloken,
 Heeft hy op dese wys haer weder aengesproken:
 Vreest niet, Maria, want gy gratie hebt by Godt
 Gevonden: siet, gy sult in uwer leden slot
 Ontfangen, en een Soon voortbrengen, en hem geven
 Den naem van JESUS. Hy zal groot zyn en verheven,
 De wereld door genoemt des Alderhoogstens Soon.
 Den Heere Godt sal hem syn Vader Davids Throon
 Oprechten, en hy sal in Jacobs huys regeeren
 In alle eeuwigheyt: syn Rykstoel sal in eeren,
 Gesag, en mogentheyt volheerden sonder end.
 't Wyl Gabriël aen haer Godts last dus maekt bekend,
 Word door verwondering haer ziel geheel bevangen,

Bedenkend'hoe een Maegd kan baeren en ontfangen;
 Ten lesten spreekt sy hem met dese reden an:

Hoe sal dit wesen, want ik kenne geenen man.
 Hy wêer: den heyl'gen Geest sal daelen in uw leden,
 En 's Hoogstens kracht u g'heel omlomm'ren, om die reden
 Sal 't Heylig, dat uyt u na dien word voorts gebracht,
 Genoemt zyn Godes Soon, (bemerkt hier uyt syn macht)
 Elisabeth uw nicht, naer ongemeen verlangen,
 Heeft eyndelyk een Soon in ouderdom ontfangen,
 En sy, die tot nu toe onvruchtbaer wierd geacht,
 Is in de sesde maend getrêen van haere dracht:
 Want het oneyndelyk en Goddelyk vermogen,
 Sal niet onmogelyk aen syn gebied gedogen.

O koninglyke Maegd, in uwen wil bestaet
 Nu g'heel de saligheyt van 't heylloos Adams zaet.
 Geweerdigt Gabriël, met 't Ja-woord aen te spreken,
 Gy sult de Hemelen terstond sien openbreken,
 Om Godes Sone met den Vader even groot,
 Te storten uyt syn Throon in uwen reynen schoot.
 Siet daer voor uwe knien de negen Engel-boogen,
 Met desen Afsesant eerbiedig nêergeboogen,
 Verwachtende door u de schaed' erstelt te sien,
 Die opgeblaesentheynt aenbracht de Hemel liên.
 Indien d'Oudvaders in het voorgeborgt gebonden
 Nu, binnen Nazareth, in uwe kamer stonden,
 Met wat een soet gesmeek, versoeking en ootmoet,
 Soud gy hun daedelyk sien vallen u te voet.
 De menschen van hun heyl en oogwit afgeweken
 Vol rampen, swaerighêen, ellenden en gebreken,
 Die moeten nu al t'saem in haeren niet vergaen,
 't En zy gy Gabriëls versoek komt toe te staen.

Aerd', Hemel, Voorgeborgt aenroepen u al kermen;
O uytgelesen Maegd, wilt over ons ontfermen.

Swygt, myne ziele, siet die onbesmette Bruyd
Aenveerden met ootmoet het goddelyk besluit.
Eerst was sy voor haer eer en suyverheyt in vreesen:
Maer nu sy t'samen Maegd en Moeder Godts sal wesen,
Sy seyde', toestemmende aen 't gen' sy heeft gehoord:
Siet 's Heerens Dienstmaegd, my geschiede naer uw woord.

Haer tong had nauwelyks geëyndigt dese reden,
Of g'heel den Hemel komt gezegen naer beneden;
Den goddelyken geest onlommert en bestraelt
De Maegd, terwyl het woord in haere leden daelt.

Wie sal d'uytnementheyt der soete vreugd beschryven,
Die sy op desen stond voeld' in haer herte dryven,
Wanneer d'oorspronkelykheyt van liefdens reynste vlam,
De Bron van alle goed, in haer gedreven quam?
d'Inbeelding van die vreugd verbaest myn ziele-krachten.
Ik heb tot dit besluit nog woorden nog gedachten;
Dies buyg ik sprakeloos met d'Hemel-geesten nêr,
Aenbiddend' in de Maegd den nieuw-ontfangen Heer.

Gy menschen onder dies, die in de boey der sonden,
Soo menig eeuwen lag geketent en gebonden,
Verheugt u; siet hy is gekomen in dit dal,
Die uwe ketenen en boeyen breken sal.
Gy, die in duysternis ontfangen en geboren,
Het licht der waarheyt hebt soo jammerlyk verloren,
Soo spoorloos waert verleyd en van den weg gedwaelt,
Siet uwen Leydsman is den Hemel afgedaelt.
Gy, die vol quellingen, vol siekten en ellenden
Staeg leefde buyten hop' van dese te sien enden,
Ervat nu nieuwen moed, den dwinger van de dood

Is desen nacht ontfaen in eene Magets schoot.

Springt op, Oudvaderen, in 't Voorgeborgt verstecken,
 Hier is hy, welkers hand uw slot komt openbreken:
 Hier is dien grooten Vorst van ongemeten macht,
 Wien gy soo langen tyd, al suchten, hebt verwacht.
 O Adam! siet, hier is de Vrouwe sonder smetten,
 Die onder haeren voet sal d'helsche slang verpletten;
 Siet, die u baeren sal den goddelyken Soon,
 Die u verlossen sal uyt d'heerschappye der dōn.
 Syn komste stelt in vreugd de negen Engel-chooren,
 Sy doen in Lof-musyk met nieuwe sangen hooren,
 En roepen onder een, op 't suyver Bruyloft-feest:
 Hosanna! zegen! lof! den Vader, Soon en Geest.

Maer, myne ziel, terwyl dien Godt in 't vleys ontfangen,
 Aerd', Hemel, Voorgeborgt, met blydschap doet bevangen;
 Hoe houd sig Lucifer van binnen d'helsche poort,
 Als hy voor aen syn slot die vreugde-galmen hoort?
 'k Verbeelde my, dat hy daer huylt al knerseltanden,
 Gelyk een bangen wolf, die 't vier-roer los siet branden,
 Om hem 't moordaedig loot te jagen door syn kop.
 Tot drymael springt hy vol van rasernyën op
 In synen vierigen stoel uyt gloeyend' stael geklonken,
 En schiet uyt syne keel soo menig roode vonken,
 Dat g'heel de hell'daer door in't duyster wederlicht.
 Tot drymael steekt hy naer den Hemel synen schicht.
 Soo nydig, soo verwaent tot last'ren uytgelaeten,
 Als op dien stond, doen hy in Sions vrede-stræten
 Den oorlogs-trommel sloeg, der Chooren ruste brak,
 En tegen Godts bevel syn prachtig hoofd opstak.
 Tot drymael slingert hy, schuymbeckende, den keten,
 Rondom syn yseren stoel met wanhop' heel beseten,

En send den afgrond door een yselyken schreeuw,
 Gelyk aen het gebriesch van een doorwonden leeuw.
 Hier op raekt g'heel de hell' aen 't jammeren en woelen,
 Men hoort te midden uyt de diepe swavel-poelen
 Gekrysl, gehuyl, gebaer, vervloeking en getier,
 Soo fel, als of men eerst ontstak het helsche vier.

Vach, snô gebroedsel, spaert dien schroom voor andere tyden,
 Gy sult van desen Vorst al meerder rampen lyden,
 Wanneer hy in triomph met 't zegen-ryke Kruys
 De grendels sluyten sal der onderaerdsche kluyts.

Toesang.

Myne Ziele, slaet uwe oogen
 Op die goddelyke Maegt,
 Die haer eygen Schepper draegt,
 En 't oneyndig Alvermogen,
 's Hemels Opper-koning voed
 Met haer suyver Maegde-bloed.
 't Zy gy let op haere zeden,
 't Zy op haer verheven deugd,
 Die den Hemel selfs verheugd,
 Ziele, 't zyn al wonderheden,
 Wiens bemerking het vernuft
 Der Arts-engelen versuft.
 Als Godt haer in mensche-leden
 Sag verschynen soo volmaekt,

Hy gevoelde sig geraekt
En getrocken na beneden,
Hy verliet syn Vaders Throon,
Om te zyn een Magets Soon.
Reyne Maget, vreugd der aerde!
Gy verschynt in uwen room,
Als een jong' Oraigne-boom,
Die al bloeyen vruchten baerde,
Uwe Maegde-bloeme bot,
t'Wyl gy draegt een Mensche-Godt.
Ach! nu gy sult Moeder worden
Van een Koning, wiens gebiet
Over Aerd' en Hemel siet,
Is het vremd, dat tegen d'orden,
Tegen alle Schepsels aert,
Vruchtbaerheyd met Maegdom paert.
Om dien Sone voorts te brengen,
Moesten dese sig vermengen.

V. Gesang,***Op het verholen Mysterie der Menschwordinge.***

Vertrekt uyt myn begryp oneerelyke beelden,
 Waer op myn sinlykheit en driften eertyds speelden,
 Vertrekt uyt myn begryp al wat de Maegden praemt,
 Al wat de suyverheyt op 't alderminst beschaemt.
 'k Verdiene niet soo hoog in gaven uyt te schynen,
 Dog wensche nu in my 't gesicht der Seraphinen,
 Om met een eerbaer oog, door geene smet vervuyt,
 Te daelen in den schoot waer mynen Schepper schuyt.
 Ik wensche nu te zyn bevryd van alle sinnen,
 Om, met een vast geloof alleen, te treden binnen
 Het goddelyk vertrek van een bevruchte Maegd,
 Die eenen Mensche-Godt in haere leden draegt.

Verlosser van myn ziel op d'eersten wenk der oogen,
 Dat mynen geest u daer verborgen gaet beoogen,
 'k Verberge my geheel in myn verdorven niet,
 Aenbiddend' in het vleys uw onbepaelt gebied.
 'k Erken u voor myn Godt, van wie myn ziele, leven,
 Verstand, al wat ik heb, milddaedig is gegeven;
 De nietige gedaent waer med' gy zyt omvaên,
 Belet my niet van u dien eer pligt toe te staen.
 Kost ik u, grooten Godt, soo veel aenbidders geven,
 Als letters van my zyn of zullen zyn geschreven;
 Ik liet myn vingeren in 't schryven noyt gerust,

Tot dat de levens-kracht in my waer uytgeblust.
 De weldaet my door u van desen nacht bewesen,
 Soud noyt, op dese wys, in 't minst vergolden wesen;
 Want schoon gy my hier toe duyst jaeren leven liet,
 Myn schryven wierd bepaelt, maer uwe jonste niet.
 Ach! nu gy, om den mensch uyt zyn verderf te trecken,
 Uw eeuwig Wezen wilt met syn gedaent bedecken
 Geheel het aerds geslacht, en 's hemels Hierarchye
 Vermogen noyt die jonst t'erkennen na waerdye.
 Maer segt my, grooten Heer, in wat gedaent gy heden
 't Vleys aengenomen hebt in dese Maegde-leden;
 Hebt gy u daer versaemt met een gesteven vocht
 In haer, g'heel sonder vorm en orden voortsgebracht?
 't Beginsel van den mensch in eene vrouw ontvangen,
 Is niet dan weynig slym met veseltjens omvangen,
 Dat tot den derden dag verschynt als melk soo wit.
 Men vind geen onderscheyd van 't alderminste lit:
 Maer slechts een mengel-klomp van buyte en binne-leden,
 Die, niet gelyk een beeld, dat nu en dan gesneden,
 Met stucken hier en daer, tot syn vorm geraekt;
 Maer t'samen op een maend allengskens zyn volmaekt.
 Dees orden volgt natuer in menschen voort te telen,
 Maer heden send gy haer met haere krachten spelen,
 Om boven allen aerd het wonderlykste merk
 Van uwe Almogentheyt te toonen in dit werk.
 Op d'eersten oogenblik, doen gy uyt d'Engel-zaelen,
 O ongeschapen Woord, komt in de Maget daelen,
 Schiet sy een weynig bloed uyt haer ontsteken hert,
 Dat in een mensche lyf terstond veranderd werd.
 De kracht van uwen Geest, in geen besluyt verlegen,
 Doet seffens door de ziel, dit kleyn gestel bewegen,

Waer med', wanneer gy u inwendiglyk versaemt,
 't Schynt dat uw wezentheyf sig in een engte praemt.
 Mydunkt, dat ik u dan uw grootheyf sien verleenen,
 Om met dien kleynen mensch die nauwer te vereenen,
 My dunkt dat gy u dan naer syne krankheyf voegt,
 Om u volkomentlyk met hem te sien vernoegt.
 Ach! als ik overdenk die wondere eygdommen,
 Met wie gy eeuwig zyt uyt Vader voortsgelkomen,
 Om wie gy eeuwig word aenbeden in uw Rijk;
 Ik sie van geen uyt al hier d'alderminste blyk.
 Ik sie hier 't minste kind, dat nimmer in 't voorleden
 Ontfaên wierd, en gevormt in moederlyke leden:
 Ik sie hier geene proef van sterkte en Majesteyt;
 Maer van vernietinge, gebrek en swackigheyf.

Dog, schoon men dit gebrek en swackigheyf mag noemen,
 Den hemel kan sig van niet weerdiger beroemen,
 Nadien gy, haeren Godt, meer dan duyst Hemels waert,
 De Majesteyt aflegt, en met die swakheyf paert.
 Dit merkt de mensch'lykheyf in wie gy zyt gezegen,
 Sy voelt sig tot eerbied op selven stond genegen;
 Sy viert u, sy aenbid uw onbepaelde macht,
 En groote wesentheyd met ieder ziele-kracht.
 Gy hebt soo veerdig niet u in dat hert gevonden,
 Of siet het t'eenemaal in uwe min verslonden;
 En om die teerigheyf t'ontfaên met weder-min,
 Gy storter uwe vreugd en vergenoegen in.
 Hoe moet die Mensch'lykheyf nu uyt haer selven rysen,
 Om u erkentenis naer weerde te bewysen!
 En met wat soetigheyf wort sy van u ontfaên,
 Als u dien prys en lof van haer word aengedaen.
 O Minne-Godt, nu is geëyndigt het verlangen,

Waer med' gy eeuwiglyk geperst wierd en bevangen,
 Doen gy, als door de min gepynigt en beswaert,
 Versuchte, om met den mensch vooral te zyn gepaert.
 Ey, staekt die wenschen, die u nu soo lang aenporden,
 Gy zyt tot dit besluyt nu selve Mensch geworden,
 Het scheen gy nimmer kost voldaan sien uwen wensch,
 't En zy gy selve aentrok het wezen van den mensch.
 Myn ziel, terwyl dien Heer van onbepaelt vermogen,
 Uw slaefsche wezenthelyt en vorm heeft aengetogen,
 En hier, onaengesien syn groote Majesteyt,
 Sig selfs versammelt heeft met uw verdorventhelyt,
 Waer hêen vervoeren u uw driften en gedachten?
 Sal uwen wille nog naer eer en staeten trachten?
 Sult gy, ô trotse ziel, met een verwaent gemoed,
 U nog verydelen, om uw verstand en bloed?
 Sult gy om weynig geld, of goed door u beseten,
 In opgeblaesenthelyt, u selven nog vergeten?
 Sult gy om weinig rood, dat uw gelaet verciert,
 Nog wenschen, dat men u verheft, bemint en viert?
 Indien gy die begeert wilt voorder onderhouwen,
 Gy hoeft dien Mensche-Godt hier na niet meer t'aenschouwen;
 Want uw verworpenthelyt waer med' hy is omvaên,
 Wyst klaerlyk, dat gy zyt den doolweg ingegaen.
 Laes! heeft syn ned'righeyt uw trotsheyt niet bewogen,
 Myn ziele slaet op hem voortaan niet meer uw oogen,
 Trekt uw gedachten af van die ootmoede Bruyd,
 Die hem soo vol eerbied in haere leden sluyt.
 Den nederigen schoot, waer in hy ligt gedoken,
 Blyft voor een trots gesicht geduerig toegeloken;
 Hy schuyt hier vol ootmoed in een soo kleyn vertrek,
 Op dat hem geen verwaent of ydel oog ontdek.

Ach! t'wyl het eeuwig Woord om myn hooveerdigheden,
 Met myn verkleyning en syn grootheyt laet bekleeden,
 Wat kan ik anders doen dan in my selven gaen,
 Om myn laetdunkentheyt en trotsheyt te versmaên.
 Eylaes! indien ik die wil uyt myn herte rucken,
 'k Sal 't leste van myn bloed uyt 't selve moeten drucken;
 Want haere wortels zyn soo diep in myn gemoed,
 Dat die uytroeyinge my 't leven kosten moet.
 'k Ben 't snoodste schepsel, dat op aerden word gevonden,
 Myn hoogmoed en ellend zyn nimmer te doorgronden,
 Katyvig sonder eynd, hooveerdig sonder maet,
 Vol van vermetentheyt, en t'samen vol van smaet.
 Hoe klaer de waarheyt my doet merken myn gebreken,
 De waarheyt kan daer med'myn grootsen krop niet breken;
 Hoe levendig myn ziel haer swackigheyt beseft,
 Nog voelt s'inwendig iet, het gene haer verheft.
 Hier tegen wierden my noyt middels aengewesen,
 Dan, door dien Godt, van daeg vereenigt met myn wezen,
 't Is desen, die den mensch bequaeme bystand send,
 En tegen hooveerdye, en tegen syn ellend'.
 Hoe kan hoogmoedigheyt een aerd-worm bevangen,
 Als hy Godts Sone siet met nietig vleys omvangen?
 En hoe sal ramp of leet hem perssen met verdriet,
 Als een soo groote Vorst hem syne hulp aanbied?
 Vertrekt uyt myn verstand laetdunkende gedachten,
 t'Wyl Godt syn glorie komt in mynen niet versmachten,
 Vertrekt uyt myn gemoed verdriet en swaerigheyt,
 Ik sie den Heer van Al tot mynen troost bereyd.
 Gelyk my hooveerdye noyt meer sal op doen swellen,
 Soo sal katyvigheyt my nimmermeer ontstellen;
 Want heden sie ik naekt voor d'ogen van 't gemoed,

En wat ik weerdig ben, en wat ik lyden moet.

Myn Heylant, sonder u kond'ik dit noyt ontdecken,
 'k Sal uyt uw Menschwording dit dobbel voordeel trecken:
 't Is sy, die my verthoont myn grondeloos niet,
 't Is zy, in wie myn ziel haer troost en hope siet.
 Om my tot sulck een jonst nog meer bequaem te maken,
 Sal ik, om uwen wil, myn eygen selfs versaken;
 Op dat, wanneer van u myn ziele bystand vergt,
 Gy voor myn oogen niet uw lief gelaet verbergt.
 'k Versaek dan myn verstand, met al syn losse gronden
 Om in uw ned'righeyt geheel te zyn verslonden,
 'k Versake mynen wil, drift, lusten en begeert,
 Om in uw reyne min geheel te zyn verteert.

Toesang.

Quam'er immermeer op aerde
 Eenen Vorst van groote waerde,
 Die verdient te zyn geloof;
 Die verdient met lauwerieren,
 En olyven te sien cieren
 d'Haire-vlechten van syn hoofd.
 Het sal desen zyn, die heden
 Is ontfangen in het vleys,
 Met wie t'samen na beneden
 Komt gezegen vred' en peys.
 Het sal desen zyn, wiens wezen

Uyt den Vader opgeresen
Godt met hem van eeuwigheyt:
Nu op aerden nêergekomen
Vol van liefd', heeft aengenomen
De verdorven menschelykheyt,
Om van dese twee te maken
Eenen lieven Mensche Godt,
Die de menschen doet geraken
Tot hun saligheys genot.
Grooten Koning! Heer der Heeren,
Om uw grootheyt te vereeren
En t'erkennen uwe min,
Wensch ik met myn tong te paeren
Al de stemmen, al de snaeren
Van het hemels Hofgesin,
Wensch ik dagelyks te quynen
Door dien minnelyken gloet,
Die de hoogste Seraphinen
Staeg in uwe liefde voed.
Ach! wie stoekt die in myn sinnen,
Om u weerdig te beminnen!

**VI. Gesang,
Op de besoeking van de H. Maget, gedaen aen haere Nicht
Elisabeth.**

Gebergt en heuvelen gestelt tot Judas paelen,
Vernedert u van daeg tot d'omgelegen daelen,
Terwyl des Hoogstens Bruyd uyt Nazareth komt aen,
Om naer Elisabeth, haer lieve nicht, te gaen.
Gy soeten Lente-tyd, verjaegt de maertsche buyën,
Door eenen frisschen wind gedreven uyt het zuyën,
Dryft Crocus, Violier en Maegde-lieven uyt,
Dekt d'aerde g'heel met Tym en ander riekend'kruid.
Gy teelder van den wyn, die duyst en duysent planten,
Nog bloot en vers gesnoeyt vertoont aen alle kanten:
En gy Olyven-boom, in 't vlaeke land gestelt,
Bot uyt, send uwen geur nu over berg en veld.

Daer komt de Koningin des Hemels aengetreden:
Siet met wat yver sy verdobbelt haere schreden;
Geen moeyt, geen langen weg haer vierigheyt vertraegt,
't Schynt dat den zuyden-wind haer op zyn vleugels draegt.
Ik mis, de liefde maekt haer geest en leden wacker,
Die dryft haer over berg en nieuw beploegden acker,
Tot dat sy eyndelyk in Bersabees gebied
Het aengenaem vertrek van Zacharias siet.

Nauw komt Elisabeth verschynen voor haer oogen,
Of s'is haer te gemoet, in d'armen gevlogen,

En segt die oude Nicht, wat troost en vroylykheyt
 Sy in de ziel gevoelt om haere swangerheyt.
 't Scheen in dit lieffelyk en minsaem t'samen strengelen,
 Dat beyder hert en bloed sig onder een ging mengelen,
 Elisabeth geraekt door hemelsche genucht,
 Voelt in haer ingewant opspringen haere Vrucht.
 De tegenwoordigheyt van onser zielen Hoeder,
 Treft syn voorloopers hert in 't lichaem van syn Moeder,
 Hoe seer verscholen hy ligt in haer leden-slot,
 Hy kent daer en aenbid den vleys geworden Godt.
 De Godtheyt, die hem quam tot dees aanbidding wecken,
 Doet syne Moeder ook dat diep geheym ontdekken:
 Sy roept, geheel vervult door 's Alderhoogstens kracht,
 O Nicht! gezegent zyt gy onder 't vrouw-geslacht,
 Gezegent is de Vrucht van uwe reyne leden.
 Waer heb ik dat verdient, dat tot my komt getreden
 De Moeder van myn Godt, myn Schepper, Heer en Vorst:
 Want, siet, terstond soo ik u drukte borst aen borst,
 En uwe groetenis quam in myn ooren dringen,
 Ik voelde myne Vrucht in mynen buyk opspringen.
 Wel-salig zyt gy, die geloof hebt aen Godts Woord;
 Want alles word volbracht, het gen'gy hebt gehoord.
 De Maget, wiens gemoed niet 't minste wierd verheven,
 Wat lof haer Gabriël te vooren had gegeven,
 Ontfangt met selven geest, en selve ned'righeyt
 Al wat Elisabeth van haere grootheyt seyt.
 Sy heeft geen sinnen om haer gaven te bemerken;
 Maer blyft g'heel weggerukt in Godes wond're werken:
 Sy kent, sy siet in hem de bron van alle goed,
 En voegt na synen wil haer selven vol ootmoed.
 Sy slaet haer oogen niet op haere weerdigheden;

Maer op d'oneyndigheyt van Godts bermhertigheden:
 In dees gedachten is't dat sy haer hert ontsluyt,
 't Wyl haere stemme breekt in desen Lofsang uyt:

Myn ziel, maekt groot den Heer, myn geest is opgetoogen
 In Godt myne saligheyt; want hy syn minsaem oogen
 Op d'onderworpenheit syns Dienstmaegd heeft gevest.
 Men sal my nu voortaan noord, zuyen, oost en west,
 By alle volkeren en stammen salig achten;
 Want hy, die mogend'is en onbepaelt in krachten,
 Voor wie den Hemel self met syne Thronen beeft,
 Wiens Naeme heylig is, my dus verheerlykt heeft.
 Syn goedertierentheit sal stadig deelsaem wesen
 Van d'een in d'ander stam, aen alle die hem vreesen:
 Hy heeft in synen arm betoont syn Mogentheit,
 En uyt syn hertens grond d'hooveerdige verspreyt.
 De machtige heeft hy uyt hunnen Stoel gedreven,
 En tot gesach en eer d'oetmoedige verheven,
 Behoefte vervult met alderande goed,
 De ryken arm gemaekt in hunnen overvloed.
 Den Heer heeft Israël syn kind ontfaen in vreden,
 Indachtig syn genâ en goedertierentheden,
 Navolgens syn beloft aen Abram en syn zaed,
 Van d'een in d'ander eeuw, soo lang den Hemel staet.

Soo lang des Heeren Bruyd syn weerde Lof-gesangen,
 Als sy van haere Nicht met vreugde was ontfangen,
 Terwyl de selve drift Elisabeth ontstak,
 En door haer ingewant in haeren Sone brak.
 Wie sal de minne-tael in soetigheyt ontvouwen,
 Waer mede Jesus heeft Joannes onderhouwen,
 Wanneer hy dagelyks uyt syne Moeders schoot
 Hem met syn goddelyk en lief gesicht beschoot?

Wie sal d'eerbiedigheyt en dankbaerheyt afmaelen,
 Waer med'Joannes quam syn Minne-Godt onthaelen,
 Doen hy van soo naby geduerig nacht en dag,
 Door 't vleys geworden Woord; syn ziel bestraelen zag?
 Hy laet aen syn gedacht niet eenen stond ontglyen,
 Of wenscht dat d'Engels Godt met hem gebenedyen:
 Of haekt, verlangt en sucht, om met geboogen knien,
 Dien minnelyken Heer syn dienstbaerheyt t'aenbiên.
 Mocht hy de drift voldoen, waer door hy is ontsteken,
 Hy soud van stonden aen uyt syne schuyt-plaets breken,
 En gaen verkondigen de komste van het Lam,
 Dat op syn teeren rugg' des werlds sonden nam.
 Syn voorsten vinger schynt van nu recht op te rysen,
 Om Abrahams geslacht syn Vrede vorst te wysen,
 En konde syne tong slaen d'alderminste thoon,
 Hy riep, in 's Moeders schoot, siet daer des Hoogstens Soon.
 Terwyl hy door die drift soodanig is ontvonken,
 Schiet Jesus in syn hert syn Goddelyke lonken,
 En stookt geduerig aen den Seraphynschen brand
 In syn Voorloopers ziel door 's Moeders ingewand.
 Gelyk de Somer-son haere vergulde straelen,
 Door een geschifte wolk laet op het aerd'ryk daelen,
 Om met een maetiger, en lievelyker vier
 Te broeden bloem-gewas, geboomte, mensch en dier:
 Soo dryft dien Mensche Godt dweers door de Magets leden;
 Het minnelykste strael van syn bermhertigheden
 In 't herte van syn Neef, op dat, door desen gloet,
 Het selve sy verquikt, gereynigt en gevoed.
 Maria is de wolk, door wie de straelen breken,
 Waer med'den Heyland gaet Joannes ziel ontsteken;
 En op dat dese vlam te vaster zy gesticht,

Sy blyft dry maenden lang in 't huys van haere Nicht.
 Hoe hevig moet dat vier 's Voorloopers hert doen gloeyen,
 Nu dit soo lang in hem uyt Jesus hert quam vloeyen,
 En hoe geheylygt moest hy zyn in Moeders schoot,
 Doen hy al desen tyd het byzyn Godts genoot.

O goddelyke Maegd! bevrucht en sonder vleckten,
 Als gy sult uyt de woonst van uwe Nicht vertrecken,
 Komt in 't voorby gaen eens besoeken uwen knecht,
 Die wenscht om tot'er dood aen u te zyn gehecht.
 Al draegt g'in uwen schoot den Opper-Heer der Heeren,
 Geweerdigt tot een slaef u selven te vernêeren;
 Niet om dat u myn dienst kan strecken tot gemak:
 Maer om met uw besoek te zegenen myn dak.
 'k Beken, gy zult by my nog Nicht nog Neve vinden,
 Nog Bloed-vriend, die u kan tot dese jonst verbinden,
 'k Beken, dat t'mynen geen Joannes word verwacht;
 Die om syn heiligheyt soo hoog zal zyn geacht.
 Laes! daer is geene ziel in myne woonst verstecken,
 Of voelt sig onderdrukt door menige gebreken;
 Besonderlyk de myn', die meer dan twintig jaer
 Gestrekt gelegen heeft op eene doode-baer.
 Gy sult my, suyver Maegd, daer sien in etter vroeten;
 Teirsuchtig en melaets van hoofde tot de voeten;
 'k Weet dat u myn gelaet afsienig wesen sal,
 Dog, 'k bid u, komt, en helpt my uyt myn ongeval.
 Ik vrage niet dat gy myn leden aen soud raken,
 Om myn versworen huyd gezond en reyn te maken;
 Mag ik u maer aensien, die myn Genees-heer draegt,
 Myn herte word gesont, myn siekte word verjaegt.

Stil, myne ziel, daer komt die Maget aengetreden,
 Bereyd u, siet, sy wilt voldoen aen uw gebeden;

En klaegt niet meer, nu word gy sekerlyk gesont,
 Hoe swaer gy in den geest en leden zyt gewont.
 Maer ziel, wanneer gy eens ten vollen zyt genesen,
 Wilt voor dat lief besoek die Maget dankbaer wesen,
 En segt haer dagelyks, verlost van sulc een pyn,
 O Maget, sonder u, waer soud ik heden zyn.

Toesang.

Ziele, soo de snoode lust
 U na desen oyt ontrust
 Door haer loose vleyeryen,
 Soo de wereld, hell' en 't vleys
 Uwer sinnen vred' en peys
 Komen stooren en bestryen:
 Soo gy selfs van uw geslacht
 Word gelastert en versteken,
 En niet weerdig zyt geacht,
 Om met menschen oyt te spreken;
 Neemt in alle ramp en druk,
 Smaed, beproeving, ongeluk,
 Leed, vervolging en ellenden
 Uwen toevlucht tot die Maegd,
 Welkers goedheyd noyt vertraegt
 In benauwden hulp te senden.
 Jesus selfs in 't eerste werk,
 In het vleys door hem bedreven,

Heeft van daeg een seker merk
Van syn Moeders macht gegeven.
d'Heyligmaking waer syn Neef
Heden med'gezegent bleef,
Wild' hy in syn ziele dryven,
Doen hem, nog in 's Moeders schoot,
Haeren bystand was van nood',
Om hier niet te kort te blyven,
Haer besoeking, haere groet
Waeren hoog vereyschte dingen,
Om Joannes vol van gloet
In syn Moeder te doen springen.
Alderonbevekste Maegd,
Dat de helle my belaegt,
Dat de lusten my bekooren,
Dat de weelde my aenrant,
Dat de wereld t'samen spant,
Om myn ziele-rust te stooren,
Nu ik seker ben door u
In dien nood te zyn gesteven,
'k Sal voor geen van alle, nu,
Nog na desen, immer beven.

VII. Gesang,***Op Josephs achterdenken over de swangerheit van Maria.***

Myn Sang-heldinne, wy gaen weder uyt Judeyen
 Des Hemels Koningin naer Nazareth geleyen,
 Waer haeren Bruydegom haer weder t'huys verbeyd,
 En sig met minsaemheyd tot dit onthael bereyd.
 De liefde, die haer ded'naer Hebron henen treden,
 Verwackert wederom in 't keeren haere schreden,
 Die geeft het eerste spoor tot alles wat sy doet,
 't Zy dat-se rusten gaet, 't zy dat-se reysen moet.
 Indien 't den Heer beviel haer buyten 't land te senden,
 Straks soud hy haere schrêen naer syn bevelen wenden,
 En soo hy verr' van huys haer liet behoefte zyn,
 Behoeftigheyd wierd haer een soetheyt, geene pyn.
 Van dese sterke deugd sal sy ons in haer leven,
 Spyt wat'er overkomt, staeg nieuwe proeven geven;
 De liefde, die haer dryft is van soo groote kracht,
 Dat sy niet moeyelyk voor Godts voldoening acht.

Sy komt dan eyndelyk in Nazareth getreden,
 Waer Joseph haer ontfangt met duysent teerigheden;
 De Maegschappye betuygt, met een verliefde groet,
 Wat vreugden hun al t'saem haer wederkomst aendoet.
 Maer ach! sy liet eer lang die vreugd door druk ontstellen,
 Wanneer haer suyver lyf, door 't uytterlyk opswellen,
 Den reynen Bruydegom in achterdenken bracht,

Van 't gene nimmer wierd in eene Maegd verwacht.
 Hy staet'er op ver stelt, en schynt te zyn bedrogen,
 In 't geen hy naektelyk kan merken met syn oogen;
 't Betrouwen dat syn ziel op haere kuysheyt heeft,
 Maekt dat hy ongelyk aen syn vermoeden geeft.
 In 't eynd', hoe seer haer faem en achting hem doet weyffelen,
 De sake blykt te klaer om langer meer te twyffelen,
 Haer Maegde-reynheyt word aen zyn gemoed verdacht,
 Hy schryft den mensche toe het werk van Godes kracht.

Wat moord-priem moest dit zyn in syn rechtverdig herte,
 Hy kan geen ongelyk gelyken by die smerte,
 't Bedenken van syn schand verteert hem door verdriet;
 Maer syn misnoegen ryst, wanneer hy haer aensiet.
 Tot drymael tracht hy haer daer over aen te spreken,
 Tot drymael blyft de stem in syne keel versteken,
 De spraek styft op syn tong, als hy syn oogen slaet
 Op haer eerbiedelyk en maegdelyk gelaet.
 Hy gaet al mimeren, en suchten op en neder,
 Hy trekt d'een uer van huys, en d'ander keert hy weder;
 Ten lesten sluyt hy dit, als voor den jongsten raet:
 't Is best, dat ik vertrek, en haer alleen verlaet.

Maria konde niet of moest de reden weten
 Waerom sy Joseph sag met sulk verdriet beseten;
 Nogtans sy geeft het op aen Godts voorsienigheyt,
 Die 't stilleswygen haer seer nouw had opgeleyt.
 Self tegen haere faem houd sy 't geheym verborgen,
 En laet den hoogsten Heer voor haer bewaernis sorgen.
 Ook vind haer ned'righeyt een opgeblaesen schyn,
 In selfs te kondigen uyt Godt bevrucht te zyn.
 Wie sal de perssing van haer suyverheyt ontdekken
 Als sy haer kuysheyd sag door achterdocht bevlecken,

En dat van Joseph self, in welkers reyn gemoed
 Sy wist, dat nimmer was oneerbaerheyt gevoed?
 O Maget! 't sweardt dat u, Bruyd zynde, komt doorsteken,
 Mag by de Moeder-ween met reden zyn geleken;
 Want als de suyverheyt met smetten word belaeen,
 Dit is den swaersten wee, die een Maegd kan doorstaen.

Den Heer jont eyndelyk vertroosting in die pynen,
 Hy doet syn Engel aen den Bruydegom verschynen,
 Terwylen dien vermoeyt, door een soo swaer gedacht,
 Naer lang onrustigheyt tot slapen was gebracht:
 Dan heeft den Engel dus syn boodschap aengevangen:
 O Joseph! Davids Soon, en vreest dog niet t'ontfangen
 Marie tot uw Vrouw; want 't gen'er is volbracht
 In haeren reynen schoot, spruyt uyt des Hoogstens kracht.
 Den Heere doet door my u heden openbaeren,
 Dat sy, naer korten tyd, sal eenen Sone baeren,
 Wien gy den grooten Naem van Jesus geven sult;
 Want hy sal, als den loop syns levens word vervult,
 Verlossen syn geslacht van hun onrechtigheden.
 Dat u dan dit geheym niet langer maekt ontvreden;
 Want alles is geschied, op dat nu sy verkond
 't Woord, dat den Heere sprak door syn Prophetens mond:
 Siet, eene Maget sal van swangerheyt beroemen,
 En baeren eenen Soon, den welken men sal noemen
 Emmanuël, het gen'is, Godt met ons, geseyt.

Den Engel, naer hy 't slot van die verholentheyt
 Aldus geopent had, is door de locht gedrongen,
 En Joseph korts daer naer uyt synen slaep ontsprongen,
 Valt door verslagentheyt plat op syn aenschyn neer,
 Aenbiddende 't besluyt van synen Godt en Heer.
 Soo ras de morgen son haer straelen, als robynen,

In 't oosten op 't gebergt van Nazareth doet schynen,
 Komt hy uyt syn vertrek, en wacht tot syne Bruyd
 Haer stille kamer-deur wêer, na gewoont, ontsluit.
 Dan is hy vol eerbied en vreugd tot haer getreden,
 Vertellend'in het kort de groote wonderheden,
 Die hem, in 't nacht-gesicht, den Engel had ontdekt.
 Een purper-rood, hier op, haer wangen overtrekt:
 Sy slaet haer oogen met ootmoedigheyt naer d'aerde,
 Bekennende vol schaemt de kleynheyt van haer waerde;
 Op dat soo groot een werk in haer sy uytgevrocht.
 Hier onder komt geheel dien swarten achterdocht,
 Den weerden Bruydegom klaerschynelyk voor oogen,
 Waer uyt de traenen, door leedwesen, uytgetoogen,
 Betuygen aen die Maegd, hoedanig hem berouwt,
 Dat hy van haere staet en reynheyt heeft mistrouwt.

Och, seyt hy, lieve Bruyd! ik liet dit dwaes vermoeden,
 Te los en t'onbedacht in myne ziele broeden:
 Hoe naekt aen myn gesicht verscheen uw swangerheyt,
 Ik mocht noyt twyffelen van uwe suyperheyt.
 Myn vonnis heeft te ras uw eerbaerheyt verwesen,
 Ik moest voor dit besluyt 't verbond indachtig wesen,
 Het gene gy met my in Godes Tempel sloot,
 Als ik uw Bruygom wierd, niet tot een bedgenoot:
 Maer om voor uwen roem en kuysheyt sorg te dragen.
 Eylaes! 't vermoeden quam dit uyt myn herte jagen,
 Terwyl ik ongerust, bekommert en ontvrêen,
 Lichtveerdelyk besloot uyt Nazareth te trêen.
 Maer geenen achterdocht sal myne ziel meer stooren,
 Nu Godt my heeft ontdekt waer toe gy zyt verkooren;
 'k Sal met eerbiedigheyt voldoen aen myne plicht,
 Tot dat de bleeke dood komt sluyten myn gesicht.

De Bruyd heeft met ootmoed ontfangen dese reden,
 En seyde verheugd te zyn hem siende wel te vreden;
 Waer op dat heylig Paer den mond vol vreugd ontsluit,
 Om Godes lof en eer te singen overluyt.

Myn ziel, terwyl de drift tot 's Hoogstens Lofgesangen
 Dees onbesmette twee soo hevig heeft bevangen,
 Wat voordeel trekt gy uyt dit pynelyk gedacht,
 Waer door Marias roem by Joseph wierd verdacht?
 Kont gy hier onder niet 't lichtveerdig oordeel merken,
 Waer med'gy dikwils smalt op uwen broeders werken?
 Kont gy hier in niet sien hoe licht gy twyffel voed,
 Of hy een aelmoes self met goede meyning doet.
 Ach! om van eene Maegd met achterdeel te spreken,
 G'hoeft niet in haer te sien uytwendige gebreken,
 Een lossen achterdocht op eenen wenk gegrond,
 Maekt dat gy met de tong haer teere faem doorwond.
 Al draegt sy door ootmoed 't hert onder haere voeten,
 Gy noemt-se grots van krop, mist sy u eens te groeten,
 En siet sy iemant aen met een verheugd gelaet,
 Dit word van u geschat voor een soo grof misdaet.
 Indie'er iemant spreekt met reden tot haer voordeel,
 En naekt den misslag toont van uw vermeten oordeel,
 Gy steekt veel vinniger de tonge tegen haer,
 En stelt haer achtbaerheyt nog dieper in gevaer.
 Dus doet gy heviger die versche wonden bloeden,
 En door hertneckigheyt wilt sterken uw vermoeden,
 Schoon dat gy beter sag, schoon dat gy anders wist,
 Gy wilt voor andere niet kennen dat gy mist.

Maer, 't gen' u moest door schaemt, tot stilleswygen raken,
 Gy zyt vol vuyligheyt, en durft een ander laken,
 't Sroy in uw naestens oog siet gy gelyk een valk,

t'Wyl in den uwen ligt verborgen eenen balk.
 Schynheylige, rukt eerst dien balk uyt uwe oogen,
 Voor gy het stroyken durft in uwe naestens toogen;
 Wascht eerst de vuyligheyt, die u, myn ziel, besmet,
 Eer g'op de kladde smalt, die synen rok beset.

Toesang.

Reynen Bruydegom en Hoeder
 Van de Maget, die tot Moeder
 Is gekoren van Godts Soon,
 Styft dog myne swacke schreden
 t'Wyl ik 't voet-pad durf betreden,
 Dat my leyd tot synen Throon.
 Wilt my med' deelachtig maken
 Van de min, die u ded' blaken,
 Door een noyt gebluschten gloet,
 Tot de Bron van alle goed.
 Wilt my, Bruygom, sonder vlecken,
 Uyt het drabbig modder trecken,
 Waer ik door de lust in viel:
 Maekt my suyver in de zeden,
 In de sinnen, in de leden,
 Maekt my suyver in de ziel:
 Leert my myne trotsheyt staken,
 Myn laetdunkentheyt versaken,
 Stiert my, door uw wys beleyt,

Tot de waer' ootmoedigheyt.
Durfde ik nog een bede wagen,
'k Soude voorder van u vragen
Een kleyn deeltje van 't geloof,
Door wie 't bitter achterdenken,
Dat Marias roem wou krenken
In u wierd gebluscht en doof.
't Was tot uw geloofs belooning,
Dat den nieuw-ontfangen Koning,
Waer den Hemel van beroemt,
U, daer na, syn Vader noemt.
Kont gy my die deugd verwerven,
'k Hope met u namaels t'erven
Eene plaets in 't hoog gebied,
Eene plaets in't Ryk hier boven,
Waer men niet en moet gelooven,
Waer men't al besit en siet.
Jacobs Soon, verhoor myn bede,
Deelt my uw geloove mede;
Op dat ik van d'aerdsche kim,
Langs die leeder tot u klim.

**VIII. Gesang,
Op Augustus bevel, en Marias reyse naer Bethlehem.**

Den Roomschen Opper-Vorst, nu siende 't aerds vermogen
 Van d'een tot d'ander zee voor synen Stoel gebogen,
 Word door den grooten glans van syn verheventheyt,
 Op 't eynde van syn Ryk, door hooveerdye verleyt.
 Hy voelt syn hooge moed met eene lust beseten,
 Om stiptelyk 't getal van al syn volk te weten;
 Waer toe hy eene wet syn Stedehouders stelt,
 Dat elk, in syn gebied, syn ondersaeten telt.
 Om 't keyserlyk Gebod met order te voltrecken,
 Moet ieder naer de plaets van syn geboorte trecken,
 En stellen synen naem in syn geslachte-boom.
 Men siet op selven tyd de holle Thetys stroom
 En water-vloeden, die de volkeren verdeylen,
 Gedekt met menigte van alderande zeylen.
 Geheel de wereld staet door die beroert in swang:
 De groote wegen syn belemmert door 't gedrang
 Van menschen, kemelen, last-wagens, peerden, ossen,
 Die over 't steyl gebergt door heyden, daelen, bossen,
 En duynen onder een, en door malkander spoen,
 Om aen den trotsen lust van Caesar te voldoen.
 Indien men groote mag op kleyne dingen passen,
 Soo gaet het met de Byen, doen sy uyt bloem-gewassen,
 Uyt tym en roosmaryn, uyt myrth en lauw-er-blaen,

Uyt peer en appel-bloey den honig suygen gaen.
 Men siet de swermen van die minnelyke dieren,
 Met duysenden door een staeg heen en weder swieren;
 Die vliegen naer de roos, die naer lavendel-kruyt,
 Dees trecken al de jeugd der Violieren uyt:
 Die soeken door het veld naer soete venkel-zaeden,
 Dees keeren naer den korf met hunnen buyt gelaeden;
 Die kruypen'er wêer uyt, om ergens in een Hof
 Te vinden onder 't groen een nieuwe honig-stof.

Met geene mindere verwerring siet men heden,
 De menschen van het een in 't ander landschap treden
 Van daer de son opstaet tot aen de wester zeen,
 Word g'heel het aerds geslacht gedreven onder een.

Maer nergens is 't gewoel soo hevig opgeresen,
 Dan in 't beloofde Land de Joden toegewesen:
 De twaelf geslachten van den ouden Isaacs soon,
 Soo wyd en breed verspreyd als strekt de Roomsche Kroon,
 Verschynen uyt Euroop, uyt Persien en Meden,
 En Sabas heerschappye in hun voor-ouders Steden,
 Om onderdaniglyk te letten op den last,
 Die Caesars hoog gebied aen g'heel de wereld past.
 Maer Godt, die naer syn wit bestiert der menschen werken,
 Doet ons van die beroert een ander oorsaek merken,
 Hy helpt door 't Rooms bevel de wereld op de been,
 En stoort geheel dit Al om eene Maegd alleen.
 Indachtig, het gene hy belooft had lang te vooren,
 Dat onsen Heyland soud te Bethlem syn gebooren,
 Doet hy syn reyne Bruyd, door dees gemeene wet,
 Optrecken naer die Stad uyt 't salig Nazareth.
 De Maegd had nauwelyks des Keysers last vernomen,
 Of heeft terstond de reys met Joseph aengenomen,

Om dat hy, uyt de Stam van David voortsgebracht,
 Te Bethlehem soud gaen belyden syn Geslacht.
 Nog haere swangerheyt, nog ongemak der wegen,
 Maekt haere ziele in 't minst bekommert of verlegen;
 Sy siet des Hoogstens wil in't keyserlyk Gebodt,
 En eert, in eenen mensch, 't gesag van haeren Godt.
 In dees gesteltenis is haeren Bruygom mede,
 Hy veerdigt syne reys met volle hertens vrede;
 Het eenigste, dat hem de borst door droefheyt sluyt,
 Is niet syn ongemak, maer dat van syne Bruydt.
 Dog sonder achterdocht van 't gen'hem was verborgen
 Te broeden meer, laet hy daer voor den Vader sorgen,
 Syn macht en goeden wil zyn beyd'al even groot,
 Hy sal, zegt hy, ons noyt verlaeten in den noot.
 Ik stel my, met myn Bruyd, geheel in syn behagen,
 Hier na sal ik met haer my t'aller wegen dragen
 Versekert, dat hy ons, in allerley geval,
 Met syn almachte Hand staeg ondersteunen sal.

Versterkt door dit gedacht, verdappert hy syn schreden,
 En overgeeft sig self aen Godts voorsienigheden,
 Met de bevruchte Maegd, die sonder smet ontfing,
 En sonder swaerigheyt, nu swanger, vlytig ging,
 En sonder wee of smert die wonder Vrucht te baeren.
 En dunkt niet myne ziel, dat haer iet kan beswaeren,
 Daer is geen mensch op aerd', die soo veel rust geniet
 Als dese Maegd, wien gy hier op de reyse siet.
 Den troost des Hemels heeft haer herte g'heel omwonden,
 Haer geest is in den wil van haeren Godt verslonden;
 De liefde, die soo sterk in haeren boesem gloeyt,
 Maekt dat haer geenen last, geen lange reys vermoeyt.
 Dien goddelyken brand, die alles kan versoeten,

Geeft kracht aen haere leen, en vleugels aen haer voeten:
 Hoe kan het anders zyn? Sy draegt in haeren schoot
 De Bron, uyt wie die min voor alle tyden sproot.
 Sy draegt in haeren schoot den oorsprong van't verblyden,
 Den Schat van alle goed, den Trooster van die lyden;
 Sy draegt in haeren schoot den hoogsten Medecyn,
 Die iemant, waer hy komt, laet siek of suchtig zyn.
 Tot desen houd sy staeg haer zielens minnend'oogen
 Standvast en onberoert vol teerheyt ingetogen;
 Sy lyd niet dat'er haer een oogenblik ontglyt,
 Op welken haer gemoed hem niet gebenedyt.

Dien lieven Vorst is haer geduerig in gedachten,
 Wien haer Voor-vaderen soo langen tyd verwachten,
 Die nu, in haere lêen, gesproten uyt haer bloed
 Eer lang, aen 't aerds geslacht, te voorschyn komen moet.
 Diens Geest komt haere ziel inwendig openbaeren,
 Dat sy, te Bethlehem, een Mensche-Godt sal baeren,
 Dies houd sy haer gesicht en herte staeg gevest
 Op 't voet-pad, dat haer leyd naer die verkoren vest.
 't Uytstekende geluk, dat sy daer sal genieten,
 Maekt dat haer op den weg geen moeyte kan verdrieten,
 Het stuere winter-wêer bevalt haer soet en sacht,
 Ten opsicht van den troost, die sy aldaer verwacht.

Met een gelyke drift, en minnelyk verlangen
 Was Isaacs lieve Bruyd ook op de reys bevangen,
 Doen sy uyt Syriën naer t'huys van Abraham,
 Tot haeren Bruydegom, vol liefde neder quam.
 Den afscheyd van haer stam, van vrienden ende magen,
 Van haere moeder self, en kost haer niet vertragen,
 Wanneer sy overdacht, dat sy hem vinden ging,
 Van wien haer herten rust en vergenoegen hing.

De kemels scheenen haer te langsaem voort te trecken,
 Om aen haer minnend'oog 't Mambreesche Dal t' ontdekken,
 Waer sy haer lieven Vriend sal komen te gemoet,
 En van hem syn ontfâen met een verliefde groet.
 Rebecca, g'hebt gelyk, soo vierig voorts te treden;
 Want uwe liefde spruyt uyt wettelyke reden,
 Gy gaet naer Isaac toe, den minnelyksten vriend,
 Die oyt de liefde heeft van eene Maegd verdient.
 Maer, siet hier op de reys een ander Maget spoeyen,
 Die nog veel minder vreest sig selven te vermoeyen,
 Om dat haer, waer sy gaet, een Bruygom moet ontfâen,
 Die Isaacs trouwigheyt verr' sal te boven gaen.
 'k Beken, uw liefde heeft syn hert soo diep beseten,
 Dat hem, door dese, was syn moeders dood vergeten:
 Dog desen Vriend vergeet om syne liefstens min
 Syn Vader, met geheel het hemels Hofgesin.
 Om syn genegentheyt wêerliefde te betoogen,
 Is sy door sulk een drift en yver opgetoogen,
 Sy drukt geen kemels rug, gelyk gy hebt gedaen;
 Maer reyst te voet, ter plaets waer sy hem sal omvaen.

Toesang.

Reyne Maget, mocht ik heden
 Nevens u naer Bethleem treden,
 'k Nam de reyse willig aen,
 Schoon ik moeste barvoets gaen.

'k Soude geern 't paxken dragen,
 't Gen' uw weerden Bruydegom,
 Door voorgaenden arbeyd krom,
 Syne schreden doet vertragen,
 En syn styven rug soo drukt,
 Dat hy voor 't gewichte buckt.
 Als wy ergens souden komen
 By een beke, welkers stroomen
 U beletten voorts te gaen,
 'k Bood u myne schouders aen,
 Om uw leden t'onderschragen,
 En vol yver en eerbied,
 Midden door den watervliet,
 Aen den overkant te dragen,
 Waer ik u ootmoedig wêer
 Sachtjes soude setten nêer.
 Ziele, door wat stout vermeten
 Vind ik uwen wil beseten?
 Zyt-je niet indachtig meer,
 Hoe den Hemel-vorst wel eer
 Oza dood ter aerde velde,
 Om dat hy al t'onbedacht
 Syne hand aen d'Arke bracht,
 Doen den wagen overhelde,
 t'Wyl sy tot des Heerens lof,
 Wierd gevoert naer Davids Hof?
 En wilt g'op uw schouders setten
 Dese Arke sonder smetten?
 Die niet is uyt Setims hout,
 Nog door menschen hand gebouwt:
 Maer aen wie 't almogend' Wezen,

Dat des werlds rond afmeet,
Heeft geheel syn kracht besteet,
Op dat sy de woonst soud wesen
Van der Eng'len Opperheer?
Ziele spreekt daer van niet meer:
Laet de suyv're Hemel-lieden
Hunnen dienst die Arke aanbieden.

**IX. Gesang,
Op Marias komste te Bethlehem.**

Ontrent twee mylen van Jerusalem, in 't zuyden,
 Ryst uyt een kleyn gebergt, dat door syn balsem kruyden
 En jeugdig Bloem-gewas in d'aenkomst van de Lent,
 Een lieffelyken geur door g'heel het landschap sent.
 Beneden aen den voet ontdekt men t'allen kanten
 Een schoone queekerye van jonge Olyve-planten,
 Van waer men, klimmende na boven, langs den zoom
 Der wegen dreven siet van menig Fyge-boom,
 Waer onder, als ter schuyt van hunne breede blaeren,
 De Herders, met hun vee, in somer-tyd vergaeren,
 Terwyl de Lammers, langs de heggen, jeugdig kruyt
 Gaen knagen, treckende selfs tot den wortel uyt.
 De wyngaerd planten, die rondom den berg verschynen,
 Voorsien geheel 't gewest met Muskadelle-wynen,
 En locken door hun vrucht de nagebeuren aen.
 Het hoogste van den top gelykt de silv're Maen,
 Wanneer s'acht dagen oud twee hoorens komt vertoogen,
 Als eenen halven ring, wêerzyden krom geboogen.
 Soo send dat kleyn gebergt twee toppen op uyt een,
 Waer tusschen t' oog ontdekt, al sacken naer benêen,
 Het roemryk Bethelhem, omringt met kleyne meuren;
 Maer t'allen tyd geacht verr' boven syn gebeuren,
 Om 't minsaem wonder werk, het gene desen nacht

Sal worden, by syn vest, in eenen stal, volbracht.
 Hier was dien grooten Vorst van Israël gebooren,
 Die Goliath voorhêen ded' in syn bloed versmooren,
 Doen hy een key soo recht uyt synen slinger dreef,
 Dat die in 't beckeneel der Reuse sitten bleef.
 Het was een Herders soon, die ergens op een heyde,
 Of langs den breeden weg syn vaders schaepen weyde,
 Doen Samuël naer hem in Bethlehem vernam,
 En hem, voor syne broers, tot Koning zalven quam.
 Hoe dikwils raekte hy daer syne Harpe-snaeren,
 Om aen syn Land-genoot de wond'ren t'openbaeren
 Van synen Vrede vorst, die in een armen schyn,
 Eer dat den nacht verloopt, hier sal geboren zyn.
 Hoe dikwils suchte hy met 't herte vol van rouwen,
 Om maer een oogenblik dien lieven Heer t' aenschouwen,
 Tot wie syn ziele wierd met meerder drift geraekt,
 Als een doorwonden Hert naer 't koele water snaekt.
 Syn geest is heden nog met even groot verlangen
 In't duyster voorgeborgt beseten en bevangen;
 Daer is't, dat hy staeg aen al d'oogenblicken telt,
 Tot dat dien Minne-vorst syn voet op d'aerde stelt.
 Swygt David, swygt, den tyd van wenschen is verdwenen,
 Den dag van syne komst is eyndelyk verschenen,
 Siet op naer Bethlehem, daer komt die suyvere Bruyt,
 Die hem met al syn macht in haere leden sluyt.
 De sonne daelt ter zee, den avond gaet genaken,
 Bemerkt eens hoe sy spoeyt om in de Stad te raken,
 Voor dat den swarten nacht het aerd'ryk overtrekt,
 En haer in't open veld met duysternis bedekt.
 Ey siet, hoe driftig sy den berg komt opgestegen!
 Ryst op, ô Bethlehem! trekt uw Vorstinne tegen,

Send uwe jonge Jeugt, en Maegde-reyen uyt
 Met fluyt en snaere spel, en vroyelyk geluyt.
 Doet eer- en lofgesang tot aen de wolken rysen,
 Gy kont geen vreugd genoeg op haere komst bewysen,
 't Is Judas Koningin, die uwe vest genaekt,
 Van lyf soo wel besnêen, als in de ziel volmaekt.
 Rebeccas wys beleyd, en Rachels schoone leden,
 Den moed van Debora, en Michols trouwe zeden,
 Susannas suyverheyt en AEsthers soeten aert,
 Die gaven zyn al t'saem in haer alleen gepaert.
 Indien Bethulien gepaert wierd met gesangen,
 Als Judith daer te rug uyt 't leger wierd ontfangen,
 Wat blydschap moet gy niet betoonen desen tyd,
 Terwylen gy besogt van dees Heldinne zyt?
 Quam dese Weduwe gelaeden met lauwrieren,
 Die Maget komt u met olyve-kranssen cieren;
 Bracht dese 't bloedig hoofd van Holofernes med',
 Die offert u van daeg den Koning van de vred'.
 Myn ziele 't is vergeefs, die doove nageropen;
 Maria komt in Stad, sy vind geen huysen open;
 Sy trekt met Joseph op van d'een in d'ander straet,
 Maer vind geen eenen mensch, de gen' haer binnen laet.
 D'herbergen zyn soo vol van ryke Land genoten,
 Dat sig de Maget vind van ieder-een verstooten,
 Hoe schoon sy bid en smeekt, sy word'er niet verhoort;
 Hoe bitterlyk sy kermt men wyst haer altyd voort.
 Daer zyn'er soo versteent en korsel, dat s'al kyven
 Haer, als een lichte schuyt, van hunne deuren dryven,
 Die doen'er lasteren en dreygementen by,
 Den goeden Joseph gaet, met moeyt', de slagen vry.
 Het felle winter-wêer raekt onder dies aen 't raesen,

Den steuren wind begint uyt 't Noords-gewest te blaesen,
 Den droeven avond valt soo donker naer benêen,
 Dat d'oogen niet en sien, waer op de voeten trêen.
 Een dichten hagel stort van boven op de daken,
 Elk spoeyd soo seer hy kan, om van de straet te raken,
 Men sluyt in ieder huys de deur en vensters toe,
 Alleen het rouwig paer blyft buyten, nat en moe.
 Vergeefs vernieuwen sy al kermen hunne klachten,
 Want niemant laet syn hert, door deernis, versachten,
 Dien stopt syn ooren toe, en laet-se beyde in noot,
 Die dadelyk de deur aen synen hond ontsloot.

Erbarmeloos geslacht! waer sal ik woorden haelen,
 Om dees onmenschelykheyt en vreedheyt af te maelen?
 Heeft dan een Crocodil u in haer nest gebroed,
 Of een Wolvinne met haer jongen opgevoed?
 Ten minsten, eer gy haer uw huys ontsegt by nachte,
 Verneemt eerst naer haer Stam en koninglyk Geslachte,
 Aensiet eerst by het licht haer zedelyk gelaet,
 Dat van haer grootheyt spreekt, in soo veracht gewaet.
 Den Vorst, die schier in 't sicht van uw beroemde meuren,
 Met syne handen kond'een leeuw aen stucken scheuren,
 Dien grooten David, waer uw vesting op beroemt,
 Verheugt sig in syn graf, als sy hem Vader noemt.
 Het trots Jerusalem, met soo veel Stêen en Dorpen,
 Die Judas Koningsstaf aen hem sag onderworpen,
 Gy self, ô Bethlehem, met d'omgelegen oort
 Hebt haer voor-Vaderen erfachtig toebehoort.
 Dog sy komt heden u niet van haer deel lot vergen,
 Haer vraeg is om in huys te schuylen, slechts tot mergen;
 En zyt gy soo ontaerd, dat gy die jonst ontsegt,
 Aen die men Davids Nicht en Dochter noemt met regt?

Ach! schoon sy uyt Egypt of Saba was gesprooten,
 Het waer onmenschelyk ten huysen uyt te stooten
 In vollen Winter tyd, op d'aenkomst van den nacht,
 Een Vrouw die ieder stond de baerens nood verwacht.
 O Bethlemyter laet u eyndelyk bewegen,
 Ontfangt dees arme twee, soo krygt gy 's Heerens zegen;
 Dees is door swangerheyt, die door den arbeyd swak,
 Laet s'uyt de koude lucht dog schuylen onder 't dak.
 Hoe, geen erbarmenis? Geen deernis? Geen medoogen,
 Voor 't gene perssen moest getraen uyt steenen oogen?
 Ik twyffel of de rots, waer op gy heden staet,
 In ongevoeligheyt uw hert te boven gaet.

Myn ziele, zyt soo fel op Bethlehem niet ontsteken;
 De rotse maekt u stom, indien sy konde spreken,
 Dit volk, dat uyt syn woonst die swang're Maget jaegt,
 En weet niet wie sy is, veel minder wien sy draegt.
 Maer, als ik oogmerk neem op uw voorgaende leven,
 Och! wat onmenschelykheyt en hebt gy niet bedreven,
 Als gy, hoe schoon sy bad, soo onmedoogend bleef,
 En haer uyt uw vertrek, met volle kennis dreef.
 Vraegt gy wanneer gy wierd in sulc een feyt bevonden?
 Dan, als gy hebt den wil geopent aen de sonden,
 Dan, als gy in den grond van uw verdwaelt gemoed
 Een eereeloos gedacht vrywillig hebt gevoed.
 Dan, als uw losse tong, tot wellust uytgelaeten,
 Een reyn gelaet ontstak met tuchteloos te praeten,
 Als gy uw geyl gesicht op maegde-wangen sloeg,
 En in een eerbaer hert een wulpschen oogslag joeg.
 Soo dikwils als gy durft de suyverheyt mishaege,
 Soo dikwils sag die Maegd sig uyt uw wooning jaegen;
 Want, waer men d'eerbaerheyt in 't minste doet te kort,

Daer is't dat sy verjaegt en uytgedreven wort.
 O ziele! soo van u te worden uytgesloten,
 Is vreedder, dan te zyn uyt Bethlehem gestooten.
 Ontsluyt dan uwe borst wêer door de reyne min,
 En laet' er voor altyd die weerde Maget in.

Terwyl ik myne ziel haer mislag doen ontdecken,
 Ik sien de Hemel Bruyd met haeren vriend vertrecken,
 In 't opset van te gaen vernemen uyt den Wal,
 Of niemant haer, in nood, syn woonst aanbieden sal.
 Den droeven Joseph is door hertseer schier versteven
 Haer siende in sulken staet, met hem uyt Stad gedreven;
 De dicke duysternis, den wind, de felle kouw
 Bevangt syn hert met schrik, en synen geest met rouw.
 Het dreygend'ongemak, dat hy haer siet genaken
 Komt innerlyk syn ziel met medelyden raken,
 En 't eenigste, dat hem, in desen nood, verlicht,
 Is een standvasten moed op Godes hulp gesticht.

Maer gy, bevruchte Maegd, hoe is't met u gelegen,
 Nu gy moet in den nacht gaen dolen langs de wegen?
 Hoe is't met u gestelt, wanneer gy vol verdriet
 U, waer gy gaet of keert, van elk verstooten siet?
 Send gy geen suchten uyt om aen den Heer te klagen
 Van dees onmenschelykheyt, waer med'sy u verjagen?
 Hoe draegt uw bevend'hert de lasters en den smaedt,
 Waer med' gy wierd onthaelt van d'een in d'ander straet?
 Indien men uwe ziel met d'oogen kost doorgronden,
 Wat wond'ren soud'en daer niet worden in gevonden!
 Met wat verduldigheyt, vernêering en ootmoet,
 Ontfangt gy al het leed, dat gy hier lyden moet!
 Terwyl gy voor den mensch uytwendig zyt gebogen,
 Gy buygt inwendig u voor 't goddelyk vermogen,

Gy eert een iegelyk, die u syn huys ontseyt,
 Des Alderhoogstens wil met onderworpenheit.
 Gy offert hem uw ziel, uw lichaem ende leven,
 Met alles wat hy u mitdaedig heeft gegeven;
 Bereyd in allerley misnoegen en gequel,
 In lyden en gebrek te volgen syn bevel.
 Gy offert bovendien, aen syn voorsienigheden,
 Syn ongeschapen Soon gevormt in uwe leden;
 Gy bied hem al den smaed en al de vreedheyt aen,
 Die Jesus in u wierd tot Bethlehem aengedaen.
 In die beminnelyke en ned'rige gedachten
 Trekt gy te poorten uyt vol troost en sonder klachten;
 Versekert, dat den Heer, wiens ooge voor u waekt,
 Sal sorgen, dat'er u geen ongeluk genaekt.

Toesang.

Hemel-Bode, die voor hêen
 Wierd door Agars droef geweent
 Tot haer hulp en troost bewogen,
 Als sy voor d'aenstaende dood
 Van haer lieven Ism'el vlood,
 Met twee uytgekreten oogen,
 Die haer in dees bange vrees
 Eene bron ter zyden wees,
 Waer sy water konde putten
 Om haer Soonens dorst te stutten:

Trouwen Engel! komt dog wêer,
 Niet tot eene Dienstmaegd nêer,
 Die van Abram was verstooten;
 Maer tot uwen Konings Bruyd,
 Die, als eene lichte schuyt,
 Is uyt Bethlehem gesloten;
 En besorgt voor haere vrucht,
 Tracht in dese duyst're lucht
 Ergens eene scheur t'ontdecken,
 Waer sy binnen mag vertrecken.
 Spoeyt u, eer de baerens-noot
 Komt benouwen haeren schoot.
 t'Wyl sy op de groote wegen,
 Door het reysen moê en mat,
 Door het onwêer koud en nat
 Voor een schuyl-plaets is verlegen:
 Spoeyt u, sy is niet gestelt,
 Om hier in het open veldt
 Met haer Bruygom te vernachten,
 En den morgen te verwachten.
 Ziele stil, wat word ik daer
 By het sterre-licht gewaer?
 Het gelykt een oude scheure,
 Of vervallen beeste-kot,
 Sonder grendels, sonder slot,
 Sonder vensters, sonder deure.
 Siet, de Maget keert met spoet
 Naer die plaetse haeren voet,
 Om daer binnen tot den mergen
 Sig met Joseph te verbergen.

**X. Gesang,
Op de Geboorte van onsen Saligmaker.**

Daer was niet verre van den ouden Jesses wallen
 Een diep en donker kot, door d'oudheyt g'heel vervallen,
 Waer menig Herders soon syn teere schaepen placht
 Te bergen voor de koud', of voor den swarten nacht.
 Een haetelyke plaets, waer in niet is te vinden
 Dan weynig stroy, om 't vee te decken voor de winden,
 Open van alle kant, g'heel stinkend', woest en vuyl,
 Verscholen in de rots, een rechten moorders kuyl.
 Der Hem'len Koningin, uyt Bethlehem gedreven,
 Komt sig tot dit vertreck met haeren vriend begeven;
 De vuylnis van de plaets ontstelt haer herte niet,
 Om dat sy Godes wil in dit geval aensiet.
 Den Bruydegom voor haer in't donker hol getreden,
 Spreyt synen mantel uyt tot ruste van haer leden,
 Recht voor een beesten kribb', gevult met kaf en hoy,
 Waer nevens eenen Os en Ezel lag in 't stroy.
 Na desen dienst gaet hy wêer uyt om drooge braemen,
 En tacken van 't geboomt, in bondels, te versaemen,
 Waer mede hy den stal, die wêerzyds open stond,
 Komt voor den noorden wind besetten in het rond.

Terwyl dien weerden Man dus besig is daer buyten,
 Begint de reyne Maegd haer korveken t'ontsluyten,
 Waer uyt sy luyerkens van wol en linnen trekt,

Uyt stukjens t'saem genaeyt; maer 't minste niet bekleet.
 Soo ras die order-wys zyn onder een gewonden,
 Heeft sy haer hoofd ontbloot, d'hayr-vlechten los gebonden,
 Haer schoenen uytgedaen, en vol eerbied haer oog,
 Te saemen met haer hert, geheven naer omhoog,
 Verwachtende den stond, die uyt haer Maegde-leden
 Soud eenen Mensche-Godt geteelt sien hier beneden.

Den midnacht was naby, het aerd'ryk g'heel in rust,
 Den Hemel vol genucht, en door een minne-lust
 Gedreven, om den Heer van syne negen Chooren
 t'Aenschouwen in het vleys, als eenen Mensch geboren;
 Het Voorborgt is in vreugde, en met aendachtigheyt
 Bemerkt de wonderhêen van Godts bermhertigheyt:
 De sterren, die te voor geleken te verdwynen,
 Beginnen in de locht met nieuwen glans te schynen,
 Een ieder Schepsel word inwendiglyk geraekt,
 Als of het wierd gewaer, dat synen Heer genaekt.

Maria voelt haer hert met eene wellust treffen,
 Die geenen aerdschen mensch kost nimmermeer beseffen;
 Sy valt op haere knien, en uyt dit beeste kot,
 Word door een sterk geloof vervoert tot haeren Godt,
 Terwyl sy eenen Soon, uyt haer, siet voorts gekomen,
 Die aerd' en locht verheugd, het helsche ryk doet schromen,
 Een arm behoefdig Kind, een Heer, die't al gebiet,
 Een Niet-geworden Al, een Al-geworden Niet.

Hier weent des Hemels vreugd, hier beeft het Alvermogen,
 Hier word de Wysheyd dwaes, den Hoogsten nêergebogen:
 Den Godt, die in syn hand geheel den aerdboom draegt,
 Gedragen op den schoot van eene teere Maegt.
 Het docht de Moeder in dit baeren sonder smerte,
 Dat haere zielens-helft gerukt wierd uyt haer herte:

Wat wonder is't? Nadien sy dat liefwaardig Kind
 Meer dan haer eygen ziel, haer eygen hert bemint.
 Den Soon van d'ander kant, drong door haer Maegde-deelen,
 Gelyk een pueren geest door meuren en panneelen;
 Hy liet haer Maegde-bloem in volle bloeyen staen,
 Soo suyver als sy was, voor dat hy wierd ontfaên.
 Gelyk een lely-bloem, uyt haeren steel geschoten,
 Gelyk een appel bloey, uyt haeren knoop gesproten,
 Gelyk een peerel, die haer moeder-schelp ontsloot,
 Soo quam dien Sone voort uyt syne Moeders schoot.
 Hy valt in syn Geboort op d'aerd', om ons te leeren,
 Hoe ieder van't begin sig selven moet vernêeren,
 En groet, al vallende, den aldereersten stond,
 Die hem op synen rugg' siet nemen onse sond.
 De Moeder is verstelt s'en weet schier niet wat maken,
 Sy vreest hem, uyt eerbied, met d'handen aen te raken,
 Te meer, wanneer sy hem rondom vol straelen siet,
 Wiens glans, door g'heel den stal, een helder licht uytschiet.
 Hier onder heft sy hem vol teerigheyt van d'aerde,
 En, in syn ned'righeyt, aenbid syn groote waerde,
 Sy eert hem, sy erkent hem voor haer Heer en Godt,
 Sy onderwerpt haer hert en ziel aen syn gebodt.
 Soo ras sy op die wys heeft haeren Soon aenbeden,
 Sy wind in luyerkens syn nieuw-geboren leden,
 Die suyver en bevryd van aller smetten schyn,
 Niet moeten afgevaegt, nog afgewasschen zyn.
 Dan gaet sy door de min, en liefde g'heel bevangen,
 Aen haere Maegde-borst syn teere boesem prangen,
 Met sulk een teerigheyt en innerlyk vermaek,
 Dat s'in d'omhelsing mist haer roering ende spraek.
 Haer ziele derft begryp, verbeelding ende reden,

In d'overdenkinge van syne minsaemheden;
 En schynt in syne ziel verslonden en verrukt,
 Terwyl sy mond aen mond en herte aen herte drukt.
 Ten lesten opent sy g'heel onverwachts haer oogen,
 Als of sy schielyk waer uyt eenen slaep getoogen,
 En sonder eens 't gesicht van syn gelaet te slaen,
 Spreekt hem, vol teerigheyt, met dese woorden aen:

O waeren Soon van Godt den Vader!
 O liefste spruyt van mynen ader!
 Myn eenig Kind! myn herte bloed!
 Myn Opper-Heer en hoogste Goed!
 Met Vader eeuwig uytverkoren
 En in den tyd uyt my geboren!
 Met Vader eeuwig Godt en Heer,
 Uyt my een Kintjen arm en teer!
 Met Vader machtig sonder ende,
 Uyt my vol swakheyt en ellende!
 Met Vader even wys en groot,
 Uyt my van roem en eer ontbloot!
 Zy willekom uyt d'Hemel-zalen,
 Zy willekom op d'aerdsche dalen,
 Waer Adams jammerlyk geslacht
 U soo veel eeuwen heeft verwacht.
 O liefste Kind! wat brengt gy vrede,
 En troost en vergenoegen mede,
 Van welke zyd' men u beoogt,
 't Is alles soet wat sig vertoogt.
 Ach! zyt gy soo volmaekt uytwendig,
 Wat moet het zyn van u inwendig,
 Waer boven alle dingen aert,

Uw ziele met de Godtheyt paert,
 En mededeelt al d'eygdommen,
 Uyt haer van eeuwig voortsgekomen!
 O Menschelykheyd met Godt vereent,
 Hoe hebt gy u soo seer verkleent,
 Dat gy, der menschen Heer en Hoeder,
 My, arme Maegd, verkoos tot Moeder,
 Dat gy, myn Schepper, mynen Godt,
 Wilt zyn geboren in een kot,
 Dat gy, Monarck der Hemel-geesten,
 Hier wilde liggen tusschen beesten,
 Dat gy, des Alderhoogstens Soon,
 Een kribbe koos voor uwen throon.
 O grooten Vorst! wie soud'u soecken
 In dese windelen en doecken!
 Wie soud'hier denken dat hy vind
 Het eeuwig Woord, in een stom kind?
 Wie meent hier in een stal te groeten,
 Den Godt, wien d'Engels vreesen moeten?
 Eylaas! gy voegt dit al in een,
 Gy zyt te saemen groot en kleen;
 Te saem vernedert en verheven;
 Soo lang gewenscht, en nu verdreven;
 Onsterffelyk, en sterffelyk,
 En oud, en jong, en arm, en ryk;
 Vol vreugd, en smert, vol smaet, en eere;
 Gy zyt te saemen slaef en Heere:
 Och! Och! wat is't my groote pyn,
 In dese plaets met u te zyn,
 Waer nergens iet en is t'ontdecken.
 Dat tot gemack u kan verstrecken,

Nog bedd', nog wieg, nog vier nog schouw,
 Nog deksel in die bitt're kouw.
 O kintje, mogt ik voor u dragen
 Al desen weedom, dese plaegen!
 Myn Herte-bloed, myn Benjamin,
 Och mogt ik lyden al uw pyn!
 De traenen, die daer op, uyt beyd' haer oogen leken,
 Beletten haeren mond hem voord' aen te spreken,
 Dies breekt sy haer geklag met haere woorden af,
 En legt hem in de kribb' op weynig hoy en kaf.
 Maer quaelyk leyt hy neêr, of hy begint te kryten,
 En doet, door syn gekerm, de Moeders Boesem splyten,
 Die, vreesend' of de kouw dat droef geweene verwekt,
 Hem, op syn luyerkens, met haeren hooft-doek dekt.
 Dan soekt sy of in 't hoy geen distel is of dooren,
 Die door de windelen in syne leden booren;
 Dan denkt sy of hy lag te diep in eenen put,
 Waer op sy in de kribb' het hoy en kaf verschut.
 Maer wat de Moeder doet, hy blyft geduerig kermen,
 Hoe warmtjes sy hem dekt, of strengelt in haer ermen,
 Hoe sachtjes sy hem wêer in syne kribbe leyt,
 Hy mindert 't minste niet van syn weemoedigheid.
 Sy laet hem eyndelyk haer Maegde-borst uytputten,
 Om, door haer suyver sog, syn ongenucht te stutten,
 En vind hier met'er daed de beste medecyn,
 Die tot syn herte-wee kan uytgevonden zyn.
 Maer quaelyk moet hy van die reyne boesem scheyen,
 Of hy begint op nieuw te kryten en te schreyen,
 Als of hy eygentlyk gekomen was beneen,
 Om syne levens-tyd te slyten in geweene.
 O minneliken Godt! is't niet in uw aenschouwen,

Dat d'Engels hunne vreugd en blydschap onderhouwen?
 Is't niet in uw gesicht, en goddelyk gelaet,
 Dat hunne saligheyt en hoog geluk bestaet?
 En zyt gy niet die bron van eeuwige wellusten,
 Waer by de Hierarchien met vergenoegen rusten?
 Hoe komt gy heden dan soo rouwig en bedrukt,
 Door sulck een ongenucht en droefheyt weggerukt?
 Indien den noorden wind en koude die verwecken,
 Gy kont-se met een wenck straks doen van hier vertrecken;
 En soo gy zyt gepraemt door fellen hongers-nood,
 Gebied, een swarte raef sal u voorsien van brood.
 Geweerdigt met de hand te geven 't minste teken,
 Gy sult de wateren doen uyt de rotse breken,
 Vervullen dese plaets met melk en honig-vocht,
 Het Hemels Manna self doen vallen uyt de locht.

Swygt, myne ziele, swygt, uw Saligmakers rouwe
 Neemt synen oorsprong niet uyt honger, dorst of kouwe;
 Maer soo gy d'oorzaak wilt ontdecken van zyn traen,
 Dees hebben hem alleen uw sonden aengedaen.
 Dat gy hem heden hoort soo suchten ende kryten,
 Is niet syn ongemak, maer uw misdaed te wyten;
 Uw geylheyd, dwaese ziel, uw pracht, uw gierigheyt
 Zyn oorsaeck waerom hy soo bitter weent en schreyt.
 Den afkeer, die gy hem soo lange durft bewysen,
 Doet syne traenen nu soo overvloedig rysen;
 't Gevoeligste, waerom hy sig van u beklagt,
 Is, dat uw steenig hert hem geene liefde draegt.
 Ach! dat onaerdig deel moet zyn uyt stael geklonken,
 Nadien het niet en word door syne min ontvonken!
 Niet minnen eenen Godt, die voor u word een kind,
 Is een ondankbaerheyd, die geen gelyke vind.

O ziel! een minne sucht, een traentje van medogen
 Kan op een oogeblik al syne traentjes drogen:
 Bemint hem, en gy sult te niet doen syn verdriet,
 Waer hy van u bemint, hy weende heden niet.
 Hoe? Twyl den ezel kent de kribbe van syn Heere,
 Den os syn Eygenaer bewyst eerbied en eere,
 Kont gy, ontaerde ziel, soo hard zyn van gemoed,
 Dat gy hem niet en jont een enkel minne-groet?
 De rotsen, die de koud' en winden doen verkelten,
 Beginnen door syn rouw en traenen af te smelten;
 En blyft het steenig ys, van u vervrosen hert,
 Geduerig even kout, versteven en verhert?

Neen nieuwgeboren Godt, de traentjes van uw oogen
 Die zyn op myne ziel van al te groot vermogen;
 Ik kan u niet aensien, met soo veel ween bevaên,
 Of voel myn aengesigt geheel in traenen staen.
 Dien Stal, die Beesten-kribb', waer in gy zyt gedoken,
 Doen 't bloed in myne borst door uwe liefde koken;
 Dat stroy, dat hoy en kaf, waer op gy nederleyt,
 Bewegen myn gemoed tot medelydentheyt.
 Och! hebt gy u soo leeg vernedert t'myner minnen,
 En soud'ik, liefste Kind! soud' ik u niet beminnen?
 Och! ligt gy hier voor my verlaeten in een stal,
 En soud'ik niet doorstaen uw liefde te geval?
 Neen, mynen Heyland, neen, 'k wil t'uwer min versaken
 Al wat my eertyds ded' naer syn besitting haken,
 'k Verfoey om uwen 't wil, 'k verloochen met een gruw
 De wellust, die myn hert afscheyden quaem van uw.
 Dat herte sal niet meer sig laeten open prangen,
 Dan om u, mynen Godt, alleen daer in t'ontfangen,
 Komt, myn Verlosser, komt, en drukt daer uwe min,

Drukt daer g'heel uwen geest, geheel u-selven in.

Myn ziele gaet soo voort; want uwe minne-rouwen
Doen desen Liefde-vorst syn kermen wederhouwen:
Och! siet, op d'eersten sucht, die gy uyt 't herte liet,
Vermindert in syn oog de bracke traenen-vliet.
Indien gy, t'syner min, u-selven blyft verfoeyen,
Gy sult geen droppels meer sien langs syn wangen vloeyen.
Volherd dan in berouw, en innig ziel-verdriet,
Soo lange tot dien Godt geen traenen meer vergiet.

Sacht, daer treed Joseph aen; bemerk met wat verblyden
Hy in syn Voester-Soon syn Schepper komt belyden;
Daer valt hy voor de kribb' plat op syn aenschyn neer:
Aenbidden wy met hem den nieuw-geboren Heer.

Toesang.

Ick aenbid u in den Stal
Mynen Heere, mynen Al!
Mynen Godt, die hier beneden
U vertoont in Mensche leden!
Ik aenbid u in myn ziel,
Met al d'innige gedachten,
Al de driften, al de krachten,
Die sy immer onderhiel,
Met den wille, met de reden,
Met al haer verstandigheden.
Schoon gy hier ligt in een kot,

Ik aenbid u voor myn Godt:
Voor dien Opper-Heer der Heeren,
Wien de Seraphinen eeren,
 Voor dien Vorst van groote macht,
Die slechts met een woord te spreken,
Aerd' en locht ded' openbreken,
 G'heel dit Al hebt voortsgebracht.
Ik aenbidde u, mynen Koning,
Die den Hemel hebt tot wooning.
 Engels komt uyt 's hemels Throon,
 Siet des Alderhoogstens Soon,
Uyt den Vader een in wezen
Van all'eeuwigheyt geresen,
 Hier geboren van een Maegt,
Hier al kryten ende stenen
In een menschens vorm verschenen.
 Engels komt, gy word gedaegt,
Om den Schepper in het midden
Van de beesten hier t'aenbidden.

**XI. Gesang,
Op de Boodschap der Engelen, en het vertrek van de Herders naer
Bethlehem.**

O nacht van eeuwigheyt uyt allen tyd verkoren,
Wanneer Godts Sone moest zyn uyt de Maegd geboren!
O minnelyken nacht, die heden wordt bestraelt
Door Godes liefde self ten Hemel afgedaelt!
O hoog gewenschten nacht, op wie den Heer der Heeren,
Den oppersten Monark komt met den mensch verkeeren!
O troostelyken nacht, die op het aerdsche dal
Den Saligmaker groet, geboren in een stal!
O vroyelyken nacht, die d'engelsche Geleden,
Tot Godes Lofgesang siet komen na beneden.
O wonderlyken nacht, die toont in 't beeste-kot
Een Godt-geworden Mensch, een Mensch-geworden Godt!

Wel aen, siet hier den tydt, ô slaef-gemaekte menschen,
Die u voor oogen stelt het voorwerp uwer wenschen:
Siet hier Emmanuël, die u komt maken vry
Van satans overhand, geweld en slaverny.
Ontwaekt, 't is nu geen tyd van sluymen nog slapen,
Trekt op naer Bethlehem; waer blyft gy u vergapen?
Komt aen van oost en west, van zuyden ende noord,
Aenbidden, in den Stal, het vleys geworden Woord.
Myn ziel, dien yver heeft u vruchteloos gedreven,
Sy slapen heden al, die op de wereld leven,

Of soo daer eenige nog waken desen nacht,
 Die hebben van de komst des Heylands geen gedacht.
 Ik sie, door 't gansche land, by Bethlehem gelegen,
 Schier niet een huys met licht, niet eenen mensch bewegen,
 Alleen ontdekt men daer, by 't sterre-licht, in 't veldt
 Een Herder dry of vier, voor 't vee op wacht gestelt.

Maer stil, wat helder licht komt dit gewest bestraelen?
 Des Godtheyts klaerheyt schynt ter aerde nêer te daelen,
 Den Hemel staet in vier, en schiet een meerder vonk,
 Als of de somer-son, op haeren middag, blonk.
 Och! siet, den Engel Godts komt seffens naer beneden,
 Een koude grilling slaet de Herders door hun leden,
 Sy zyn op dit vertoog met grooten angst bevaên,
 En blyven wederzyds als steene beelden staen.

Dies seyde de Hemel-bod': laet dese vreesse vaeren;
 Want siet, een blyde maer' kom ik u openbaeren,
 Een ongemeene vreugd, die g'heel het aerdsche dal,
 Die alle Land en Ryk, en volk verheugen sal:
 Want heden is den Vorst, soo lang verwacht te vooren,
 Den Saligmaker u in Davids Stadt gebooren.
 Dit teeken geef ik u: gaet hêen, gy sult een Kind,
 In eene beeste-kribb', gedoken voor den wind
 Sien liggen op wat stroy, in luyerkens gewonden.

Den Engel hadde nauw die blyde maer' ontbonden,
 Of dadelyk verschynt een deel van 't Hemels-hof,
 Verheffende met hem des Alderhoogstens lof:
 't Gelykt dat d'heuvelen en daelen t'saem opspringen,
 Terwyl men d'Engelen dus onder een hoort singen:

Glorie, prys, lof en eer
 In den hoogsten Godt den Heer!
 Vred' op aerden aen de menschen,

Die naer syn behagen wenschen.
 Soo eeren d'Hemel-liên het ongeschapen Woort
 In syn verworpentheyt en ned'rige geboort:
 Soo doen sy het geluyd van hunne vreugde-thoonen
 Opklimmen van benêen tot in de hoogste Throonen:
 De locht en aerde word bevangen met genucht,
 Op een soo vroyelyk en wonderlyk gerucht.
 De Herders, die te voor als houte staken stonden,
 Ontsluyten nu vol vreugd, tot Godes lof, hun monden;
 Sy roepen ondereen, met eene blyde stem:
 Gesellen trecken wy te saem naer Bethlehem,
 En laet ons gaen dat Woord aenschouwen met ons ooggen,
 Dat ons den Heere ded' door synen Engel toogen:
 Ach! noyt kan onse ziel bevangen zyn met rust,
 Voor ons verlangen zy door syn aensien gebluscht.

Hier mede loopen sy naer d'omgelegen scheuren,
 En wecken t'alle kant hun vrienden en gebeuren;
 Die springen uyt den slaep, en laeten alles staen,
 Om, op soo blyde maer, naer Bethlehem te gaen.
 Dog, hoe geweldig hun dien iever heeft beseten,
 Sy hebben in den spoet hun giftjes niet vergeten;
 Die zyn met eyeren, en dees met brood voorsien;
 Die brengen g'heel 't gewin van duysend honig-biên,
 Men siet'er dry of vier, die in hun korfjes dragen,
 Den nieuw-gepersten kaes, en boter vers geslagen:
 Daer komt een Herderin, die op haer kruyne waegt
 Een kruyk vol soete melk, tot gifte van de Maegt:
 Daer zyn'er, die voor 't Kind in sulk een koude sorgen,
 En brengen luyers med', in eenen sak geborgen.
 Dien neemt in synen arm een fles vol nieuwen wyn,
 En seyde, die sal in 't kraem de Moeder dienstig zyn.

Elk haest sig wat hy kan, om spoedig voor te trecken,
 En d'eerste van den hoop den nieuwen Vorst t'ontdecken,
 Mans, vrouwen, oud en jong, knecht, meester, groot en klein
 Zyn even yverig, en wacker op de been.

Sacht Herders, neemt my dog in uw geselschap mede,
 Die tyding lokt my ook naer Koning Davids Stede:
 Siet daer, ik ben gereed, en trecke met u voort,
 Om, in de beeste-kribb', t'aenschouwen 't eeuwig Woort.
 Dat and're desen nacht doorbrengen met te slapen,
 Dat and're hunne vreugd in 's werelds lusten rapen,
 Myn ziele volgt, met vlyt, uw loffelyk besluit,
 Sy jaegt my, vol van drift, met u te bedden uyt.
 Soo ras die Engel-stem liet klinken aen myn ooren,
 Dat in dit lief gewest den Heyland is gebooren,
 Myn minnend'herte sprong vol blydschap in myn borst
 Ontsteken, door de komst van mynen Vrede-vorst.
 O Herders 't is naer hem, dat al myn wenschen gloeyen!
 Komt, laet ons naer den Stal met allen yver spoeyen:
 Maer segt, terwylen wy daer henen t'samen gaen,
 Wat teekens van syn komst wees u den Engel aen?
 Hoord'ik hem in de locht niet daedelyk verkonden,
 Dat daer een Kindtjen ligt met luyerkens bewonden?
 Een Kindtjen in een kribb', arm, weenend' en vol pyn?
 O Herders, soude dit den Saligmaker zyn?
 Hoe, komt hy om geheel de wereld te verblyden,
 En sullen wy hem sien in traenen en in lyden?
 Sal hy den Heyland zyn van g'heel het aerds-geslacht,
 En is hy in een Stal geboren desen nacht?
 Die teekens passen niet, om dit te doen gelooven;
 Maer schynen het geloof veel eerder te verdooven:
 Nogtans gy hebt die stem beduydelyk gehoort;

Wel aen dan, trecken wy met vast betrouwen voort.
 Wy sullen, soo ik gis, aldaer met 't eerst aenschouwen,
 In syn verworpenheit ons heerlykheit ontvouwen,
 In syn behoeftegheit ontdekken ons geluk,
 En 's werelds hoogste vreugd, in syne smert en druk.
 Hy komt in 't aerdsche-dal soo menig rampen lyden,
 Om g'heel het aerds-geslacht van dese te bevryden;
 't Is daerom, dat men hem den Saligmaker noemt,
 't Is daerom, dat op hem geheel den Hemel roemt.

Geluckige gebeurt, die dese lieve maeren
 Mocht hooren door den mond des Engels openbaeren,
 Die uyt eenvoudigheit standvastig hebt geloofd,
 Aen 't gen' de schranderheit der reden self verdoofd.
 Dien nieuw-geboren Godt komt uyt de Hemel-boogen,
 Niet om sig aen't gesicht der Wysen te vertoogen,
 Hy ligt in Kinds gedaent in eene kribb' gestrekt,
 Om door een kinder oog alleen te zyn ontdekt.
 Hy houd in die gedaent syn grootheit g'heel verscholen,
 Om al d'hooverdige verstanden te doen dolen;
 Vernufftheyd word verdwaest door desen Kinder-schyn,
 Ach! om hem hier te sien men moet eenvoudig zyn.

Toesang.

Ziele, wilt g'in mensche leden
 Sien Messias hier beneden
 Vol van traenen, smert en rouw

Liggen in de felle kouw:
Gaet u daer aen hem vertoogen
Met twee nêergeslagen oogen
En een nederig gemoet;
Bant d'hooveerdige gedachten
Uyt uw sinnen ende krachten,
Eer gy hem daer valt te voet;
Als een Kindtje nog in doecken,
Sonder arglist, sonder gal,
Moet gy, ziele, hem bezoeken
In dien armen beeste-stal.
Ach! die hem daer meent te spreken
Met een hert door pracht ontsteken,
En vol opgeblaesenthey,
Is van't voetpad afgeleyt.
Eenen geest vol locht en winden,
Sal hem daer niet kunnen vinden
In dien onderworpen staet.
Nimmer sal dien Nieuw-gebooren
Naer een herte willen hooren,
Dat hem soo aenbidden gaet.
Daerom, wilt gy hem bewegen,
Wilt gy van hem zyn bemint,
Ziele, gaet dat Kindtje tegen
In gedaente van een Kindt:
Sonder dit onnoosel wezen,
Kont gy hem niet minsaem wesen.

XII. Gesang,***Op de komste van de Herders in het Stalleken van Bethlehem.***

Dat Romen en Bysant Paleysen doen verheffen,
 Die schynen met hun dak den Hemel self te treffen,
 En dat Jerusalem roemt op het prachtig werk
 Van haeren Konings Hof, en Godes gulde Kerk.
 O Bethlehem, ik walg van alle die gebouwen,
 Om nevens uwen meur een beeste-stal t'aenschouwen,
 En in dien beeste-stal een nieuw-geboren Vrucht,
 Die op een handvol stroy in eene kribbe sucht.
 De smerten, die dat Kind doen in syn traentjes baden,
 Doen my der Koningen wellustigheyt versmaden,
 De ned'righeyt, waer med' hy tusschen beesten leyt,
 Maekt dat myn herte schroomt van hun hooveerdigheyt.
 Al wilde Cresus my al syne schatten geven,
 Om in't genot van die naer mynen wensch te leven,
 'k Verfoeyde s'altmael voor dit verworpen kot,
 Voor d'armoed' en 't gebrek van desen naekten Godt.

Daer komt de Herder wacht met yver aengestegen,
 Geen sorg, geen achterdocht vertraegt hun op de wegen,
 Hoe duyster 't weder is, hoe seer sy zyn gelaên,
 Sy komen even kloek en even spoedig aen.
 Den jongen Wereld vorst, om hun geloof te wecken,
 Doet met een helder licht syn kleyn gelaet omtrecken,
 En ligt in 't donker kot ten toone van dat volk,

Gelyk een avond sterr' omvangen door een wolk.
 De straelen die rondom syn Aengesicht uytshynen,
 Doen, spyt den middernacht, de duysternis verdwynen;
 De Herders konnen niet verstaen wat 't mag bedien,
 Dat sy, soo buyten tyd, die soete klaerheyt sien.
 Sy vinden t'eener zyd' Maria haere Moeder,
 En Joseph nevens haer, den trouwen Heylands hoeder,
 En tusschen beyde sien het Kind op stroy gestrekt,
 Geleyt in eene kribb' met luyerkens gedekt.
 Den Ezel en den Oss', die onsen Koning broeden,
 En konnen in die schaer geen twyffelinghe voeden,
 Sy sien de teeckenen van Gabriël voorseyt,
 En vallen voor hem nêer, vol van eerbiedigheyt:
 Naer elk van syn geloof dit proef-stuk hadd' gegeven,
 Den ouden Amos heeft dus syne stem verheven.

Weest willekom, ô Soon van Grootvaêr Abraham,
 Weest willekom, ô spruyt van Koning Davids Stam!
 Weest willekom, ô Vorst, tot 's werelds kroon verkoren,
 Schoon gy in eenen Stal by beesten zyt geboren!
 Weest willekom, ô heyl, ô vreugd van ons geslacht,
 Soo langen tyd beloof, soo langen tyd verwacht!
 Siet ons ter aerde nêergestrekt voor uwe voeten,
 Om u, ô wonder Kind, voor onsen Godt te groeten!
 Dit kinderlyk gelaet, het gene u overtrekt,
 Belet niet, dat men daer uw grootheyt in ontdekt.
 Myn Heyland, 'k voele 't merg in myn gebeent verheugen,
 Terwyl myn oogen u aldus aenschouwen meugen,
 Myn herte springt door vreugd, te midden in myn borst,
 Terwyl het u aenbid, myn Godt! myn Vrede-Vorst!
 Verworpt de giftjes niet, die wy u komen bieden,
 Al zyn zy arm en slecht, 't zyn giftjes naer de lieden:

En op dat elk van die u t'aengenaemer zy,
Siet daer, wy offeren ons herten noch daer by.

Soo ras den Ouderling syn stem heeft afgebroken,
De Moeder Maget heeft aldus hem aengesproken:
Ik dank u voor myn Soon, ô Herders, om de groet
En minne-giftjes, die ons uwe nietheyt doet:
Ik wensche naer den tyd, om u t'erkennen mogen
Van dees goedhertigheyt, die gy ons komt betoogen;
Dog, nu dit mynen staet en macht te boven gaet,
Weet dat myn Sone die noyt onvergouden laet:
O Herders, hy is soo tot dankbaerheyt gedreven,
Dat hy u hondert werf voor een sal wedergeven.

Marias soete spraek, en minsaemheyt beving
De bende met genucht, en met verwondering:
Sy konnen de begeert van hun gemoed niet stillen,
Hoe meer sy blyven staen, hoe min sy scheyden willen;
Des Moeders soetigheyt, de schoonheyt van het Kind,
Zyn als een minne-snoer, dat hunne herten bind.
Een straeltje, dat den Soon laet uyt syn oogskens vonken,
Maekt ieder van den hoop geheel door liefde dronken;
En soo de Maget hun maer aenspreekt met een woord,
Sy worden dadelyk tot in de ziel bekoord.
De liefde hoeft voortaan geen staelen meer te scherpen,
De Moeder en den Soon doen niet dan pylon werpen;
Sy treffen ieders hert met menig minne-schicht,
De Moeder door de spraek, den Sone door 't gesicht.
O mond vol honigraet, laet over uwe lippen
Uw minnelyke tael in myne ziele slippen!
O oogsjes vol van vier, straelt mynen boesem in
De lieffelyke vlam der goddelyke min!
Ach! ach! ik voele my door liefde g'heel besweken,

Het vier komt wederzyds myn killig hert ontsteken,
 De straelen, die dien Stal in 't duyster vonken doet,
 Verteeren door hun brand myn lichaem en gemoet.

O Vorst der Engelen! ô Maegden-Koninginne!
 Wie slaet syn oog op u, die niet en brand door minne?
 Ach! kan een herte dit gevoeleloos doorstaen,
 Het moet in hardigheyt, die rots te boven gaen.
 Terwyl die reyne min myn boesem haelt aen stucken,
 Ik voele myn gehoor door sang en spel wegrucken;
 De Herders hebben die tot Godes lof gepaert,
 Soo hun verwondering een weynig was bedaert.
 Het liefelyk gesang der Herderinne kelen
 Trotseert het soet geluyt van fluyten ende velen;
 Het Bethlehems gebergt, en t'omgelegen dal
 Weergalmen tegen een dat vroyelyk geschal;
 De Hemel-Geesten, die de blyde bodschap songen,
 Gevoelen sig daer door tot singen meer gedwongen;
 Den mensch en d'Engelen verheffen even seer
 Den ongeschapen Godt, den nieuw geboren Heer.
 Maria onder dies gaet vol genucht bemerken
 Het wonderlyk besluit van Godts verholen werken;
 Sy slaet op alles acht, en zegelt in haer hert
 Tot 't alderminste woord, dat daer gesproken wert.
 Het goddelyk gelaet van haeren Eerst geboren
 Komt met een Hemel-vreugd haer teere ziel bekoren;
 Sy is als weggerukt, wanneer de Herder-schaer
 Haer Sonens wesentheyt verkent in 't openbaer.
 De Herders voor het lest, op hunne knien gebogen,
 Aenbidden, in het Kind, t'oneyndelyk vermogen,
 Beloven en den Soon, en Moeder te vorsien
 Voor haer noodwendigheyt, en Josephs bovendien.

Dus keeren sy naer huys, en loven onderwegen
 Den minnellyken Heer, ten Hemel afgesegen,
 Wat mensch hun tegen komt, word aenstonds onderricht
 Van 't geen hun wierd ontdekt door d'ooren en 't gesicht.
 Maer ziele, sullen wy met d'Herders ons versteken,
 En niet meer aen de Maegd, noch haeren Sone spreken?
 Verlaeten wy aldus dien nieuw-geboren Godt,
 Met synen Voester-Heer, en Moeder in dit kot?
 Vind gy in dese dry niet voorder aen te merken,
 't Geen uwe liefde kan en uw geloof versterken?
 Ach! soo g'aendachtig komt op hem uw oog te slaen,
 Gy sult op aerde noyt uyt hun geselschap gaen.
 Der Seraphynen vreugd word boven onderhouwen,
 Met eenen Godt, in Dry en Dry in Een t'aenschouwen;
 En wilt gy, myne ziel, verheugt zyn hier benêen,
 Aenschouwt die weerde Dry versaemelt ondereen.
 Uyt dit verworpen Kind komt selve blydschap vlieten,
 Die in des Hoogstens sicht d'Arts-Engelen genieten,
 En desen vuylen Stal en wykt in schoonheyt niet
 Aen t'ongemeten licht, dat m'in den Hemel siet.
 't En is nog 't Firmament, nog zyn lazuerre boogen,
 Die 't uytverkoren Heir hun saligheyt betoogen,
 De tegenwoordigheyt, 't aenschouwen van een Godt
 Is inder eeuwigheyt der Saligen genot.
 Nu wy in desen Stal dien Godt aenschouwen meugen,
 Den Stal en kan ons niet beletten te verheugen,
 Schoon hier by onsen Vorst den os en ezel zyn,
 Die boven word gedient van menig Cherubyn.
 Neen, myne ziele, neen, dien nieuw-geboren Koning
 Is hier soo heerelyk als in die Engel-wooning;
 En syne Moeder Maegd heeft iet dat is gelyk

Aen synen Vader self, den Heer van 't Hemelryk.
 Gelyk het eeuwig Woord alleen uyt Vaders wezen,
 Voor aller eeuwen eeuw, geteelt is en geresen,
 Soo nam dien Mensche-Godt ons nietig wezen an,
 In d'onbesmette Maegd, gekent van geenen man:
 Uyt hem alleen heeft hy syn Goddelykheit bekomen,
 Uyt haer alleen heeft hy syn mensch'lykheit genomen;
 T'wyl hy, als Godt, den Naem van Soon des Vaders draegt,
 Hy word als mensch, genoemt den Sone van de Maegt.

Maer sal ik, Voester-Heer, niet t'uwer glori' schryven,
 En soud'aen dese plicht myn penne schuldig blyven?
 Gelykt gy nergens in den ongeschapen Geest,
 Die met den Vaêr en Soon is eeuwig een geweest?
 Gy zyt met desen Geest de bron van waere minne,
 Te saemen Bruydegom van 's Hemels Koninginne;
 En dese Maget, die Godt heeft voor haeren Soon,
 Is uwe weerde Bruyd, gelyk van dien Persoon.
 O heylig Dry-getal, soo lang ik leef op aerde
 'k Zal vol eerbiedigheit erkennen uwe waerde;
 O Soon! ô Moeder-Maegd! ô Voester-Heer van Godt!
 Ik buyge voor u nêer in dit verworpen kot.

Toesang.

Menschen uwen Heer en Hoeder
 Is geworden uwen Broeder
 In gedaent' aen u gelyk;

't Uwer liefd' heeft hy verlaeten
 Syne glori' syne staeten,
 G'heel den glans van 't Hemelryk.
 't Scheen dat in d'Arts-Engels hoven
 let ontbrak aen syn geluk;
 Als hy sag den mensch verschoven
 Tot een eeuwig ongeluk,
 In d'oneyndige wellusten
 Konde syn gemoed niet rusten,
 T'wyl hy Adams heyl-loos zaet
 Sag in soo bedroefden staet.
 Vader, riep hy, wilt uw tooren
 Naer geen mensche-beden hooren
 Tot genesing hunner wond',
 Hoort naer uwen Sonens klachten,
 Die u offert al syn krachten,
 Tot versoening hunner sond';
 Moet ik gaen op d'aerde swerven,
 En ontfaen een slaefsche vorm,
 Moet ik mensch zyn, moet ik sterven
 Als den minsten aerde-worm;
 Om hun zielen te doen leven,
 'k Wil het al ten besten geven,
 Mag ik slechts voor desen soen,
 Uw Rechtveerdigheyt voldoen.
 Qualyk hiel hy op van spreken,
 Of den Vader wierd ontsteken,
 Door medoogen tot den mensch;
 Sone, seyde hy, uw gebeden
 Stillen myn Rechtveerdigheden,
 Gaet voldoet uw hertens wensch.

Mensch verheugt u, riep den Sone,
Nu myn Vader is te vrêen,
'k Wil als Mensche by u woonen,
 Leven, sterven daer benêen.
Geene smerten, geene rouwen
Sullen myn gemoed verflouwen,
 Nu gy moogt door myne pyn,
 Erfgenaem des Hemels zyn.
Oorsproong van myn eeuwig leven,
Wat sal ik u wedergeven?

**XIII. Gesang,
Op de Besnydenisse van den Saligmaker.**

Den achtsten morgen-stond ter kimmén uytgeresen,
Naer 't baeren van de Maegt, verstoont een purper wezen,
Sy voorspelt eenen dag van smert en tegenspoed,
Die haeren loop niet sal volbrengen sonder bloed.
Des Hemels Opper-Heer wilt in syn teere leden,
Als een besmetten mensch, van dage zyn besneden,
En storten uyt syn lyf, dat onwaerdeerbaer nat,
Wiens weerdigheyt opweegt geheel den Hemel-schat.
Hy, die den oorsprong is van allerley verblyden,
Moet als een armen slaef gaen suchten ende lyden,
Hy, die de siekten weert, de kranke maekt gezond,
De dood haer kracht beneemt, sal heden zyn gewond.

Maer dit is 't minste leed, dat mynen Vorst komt naken,
Een ander sal syn hert met meer gevoelen raken,
Een ander sal hem soo benouwen in't gemoed,
Dat hy seer weynig acht d'uytstorting van syn Bloed.
Hy, die aen geene boet, nog straffen is verbonden,
Gaet desen dag doorstaen de boete van de sonden,
Sig onderwerpende ten vollen aen een Wet,
Gegeven als tot soen der erfelyke smet.
Hy, wien de sonde noyt kan hebben in vermogen,
Komt als een sondig mensch op d'aerde sig vertogen,
Hoe schuldeloos, hoe reyn syn ziele wesen mag,

Hy wilt, als plichtigen, geacht zyn desen dag.
 Wat menschelyk begryp sal dit besluyt ontdekken?
 De waere suyverheynt laet haeren glans beveleken,
 d'Oorspronkelyke vreugd gaet lyden met geduld,
 d'Onnooselheynt neemt aen 't merk-teeken van de schuld.
 Ach! myne ziel, het is om uwe smet en sonden,
 Dat uwen Heyland wilt doorstaen dien smaed en wonden;
 Hy komt om uwe boet en schulden te voldoen,
 Dit doet hem niet ontsien, al 't gene strekt tot soen.
 Op 't eerste morgen-bloos van syn onschuldig leven,
 Gaet hy syn dierbaer Bloed voor u ten besten geven:
 Ach! schynt die dageraet in sulk een rooden schyn,
 Wat sal het, myne ziel, van synen avond zyn?
 Maer stil, ik sie de Maegd haer lieven Soon ontwecken,
 Om, in syn teer gestel, dit werk-stuk te voltrecken;
 't Schynt dat haer vierig hert niet wesen sal te vrêen,
 Voor sy dat heylig Kind siet naer de Wet besnêen.
 Sy neemt hem op haer knien, s'ontdoet de lynen banden
 En wollen luyerkens van voeten en van handen,
 Dan schikt sy, in de kribb', het hoy aen eenen hoek,
 En overdekt het wêer met een sneeuw-witten doek.
 Hier boven legt sy nog twee windels om syn leden
 Te sluyten tegen een, naer dat sy syn besneden;
 Haer moederlyke sorg haelt alles voor den dag,
 Wat syn aenstaende Wond' en smert versoeten mag.
 Dit zynde soo geschikt, sy drukt hem aen haer boesem,
 En plukt, met eenen kus, syn wangens roode bloesem,
 Waer na sy, op het hoy, met doeken soo gedekt,
 Die minnelyke Vrucht naekt voor haer oogen strekt.
 Men sag geen Lammeken soo vrêdszaam onder 't slachten,
 De snede van het mes, voor Godts Autaer, verwachten,

Gelyk dien lieven Soon, die met een bly gesicht,
 Syn Moeder besig siet in desen Offer-plicht.
 Hy lacht self Joseph toe, wien hy sag 't mesken slypen,
 Waer mede men de huyd moet van syn Lichaem knypen;
 Hy scheen tot desen dag noyt soo verheugd te zyn,
 Daer hem voorhanden is soo smertelyke pyn.

Maer, myne ziele, wie word vreed genoeg gevonden,
 Om een soo minsaem kind soo pynelyk te wonden?
 Wie is'er soo verhard, en soo versteent van hert,
 Dat hy die teere lêen sal aendoen sulk een smert?
 Ik sie hier in den Stal by d'onbesmette Moeder,
 Niet eenen mensch ter hand, als Joseph hunnen hoeder,
 Soud desen ouden zyn van soo een hard gemoed,
 Dat hy syn Voedster-soon sal storten doen syn Bloed?
 Myns oordeels, Joseph is van al te sachte zeden,
 Om tot soo vreed besluyt syn vingers te besteden,
 Indien hy, tot een werk soo fel, de hand uytsteekt,
 My dunkt, dat hem den naem van Vader tegenspreekt.

Wat sien ik, myne ziel? Wat sal ons overkomen?
 Och! och! de Moeder self heeft 't mesken opgenomen,
 Den Voedster-heer houd 't Kind by syne voeten vast,
 Terwylen sy syn huyd met 't steenig vliem aentast.
 Och Moeder! Och! waer hêen gaen uwe sinnen woelen?
 Gy wond uw eygen vleys, en schynt het niet te voelen;
 Vergeet gy wie hy is? Vergeet gy wie gy zyt?
 Gy dunkt my steeniger, dan 't mes waer med' gy snyt.
 O Moeder! sal men u dien soeten naem nog geven,
 Naer gy op uwen Soon die vreedheyt hebt bedreven?
 Wie hadde't oyt gelooft, dat gy soo teer van aert,
 Dat gy, een Maegd, bequaem tot sulke werken waert?
 Het is geen uer gelêen, dat gy hem hoorde kryten,

Uw minnend' herte scheen, door mede wee, te splyten,
 Gy smolt door droefheyt weg, als gy hem sag in pyn,
 Syn traentjens scheenen dan uw eygen bloed te zyn.
 Eylaes! gy doet nu self syn bloed ter aerden leken,
 Terwyl men niet een traen siet uyt uw oogen breken:
 Wat opsicht styft uw hert tot soo een bloedig werk?
 Hoe waert gy dan soo flouw? Hoe zyt gy nu soo sterk?

O myne ziele! 't is om goddelyke reden,
 Dat gy haer tot dit feyt de handen siet besteden;
 Des Vaders hoogsten wil, de glorie van den Soon,
 Voorschryven haer daer toe twee dringende gebdōn.
 Den Vader laet haer sien hoe sterk sy is verbonden,
 Om synen wil te doen, in haeren Soon te wonden;
 Hy toont in syn gemoed, hoe seer het hem behaegt,
 Dat die beminde Vrucht van haer dien wee verdraegt.

Dit doet haer het besluit der menschen overstappen,
 Dit doet die Moeders hert natuere self vertrappen;
 Dit maekt haer teer gemoed soo kloek en onberoert,
 Als sy dat bitter werk op haeren Soon uytvoert.
 Terwyl sy 't steenig vliem doet snyden in syn leden,
 Sy siet, in dese snê, het heyl der onbesneden:
 Sy siet in dese snê den zegen, prys en lof,
 Die hy daer over sal ontfaên in 't hemels Hof.

O Moeder! 'k sien nu klaer myn misverstand voor oogen;
 Gy kont noyt meerder jonst aen uwen Soon betoogen,
 't Werk, dat gy hier bedryft, heeft geene vreedheyt in,
 Het is een enkel werk van toegenegen min.
 De wonde, die gy hebt in syn gestel gedreven,
 Is 't kostelijkste pand, dat gy hem konde geven;
 Al 't silver ende goud, dat aerd' en zee omvat,
 Wykt voor de weerdigheyt van dien verborgen schat.

Al had gy synen hals met peerelen omvangen,
 En menig diamant voor syne borst gehangen,
 En aen syn arm gepast een dierbaer braselet,
 Hy waere noyt soo ryk, nog cierlyk opgeset.
 De droppels van syn Bloed zyn als soo veel robynen,
 Die vol klaerblinkentheynt rondom syn leden schynen;
 Den Vader kan syn oog op synen Soon niet slaen,
 Of vind sig door dien glans en schoonheynt heel voldaan.

O Moeder-Bruyd! nu segt gy van uw Lief met reden:
 Myn Vriend is wit en rood van boven tot beneden;
 Syn schoonheynt maekt beschaemt de lely en de roos,
 Die door syn wittigheynt, en dese door syn bloos.
 Maer, Moeder, 'k weet waerom hy meer is te beminnen,
 Al syne schoonheynt is in syne ziel van binnen,
 Daer bloeyt een suyver wit waer door de sneeuw versterft,
 Daer gloeyt een minne-bloos, dat herten purper verft.
 De liefde, die hem ded', in u, uyt Vader daelen,
 Schiet silvere te saem, en vlammig-roode straelen:
 't Is dese, die hem heeft geteelt uyt Maegde-bloed,
 't Is dese, die hem nu in't syne verwen doet.

Stil, myne ziel, gy moet al hooger van hem roemen,
 Ik hoor de Moeder-Maegd haer Sone JESUS noemen:
 Buygt neder Hemel, Aerd'en afgrond al te saem,
 Buygt neder alle knien voor dien verheven Naem.
 Des Hemels Koningin heeft nouw den mond ontloken,
 En desen weerden Naem eerbiedig uytgesproken,
 Of alle d'Engelen verkennen hunnen Heer,
 En vallen voor syn Throon plat op hun aensicht neer.

Soo ras dien grooten Naem aen d'helsche deur komt klinken
 Den swarten afgrond schynt nog dieper te versinken:
 De wanhop' treft op nienw het hert van Lucifer,

Hy duykelt in den poel voor dese Morgen-sterr'.
 O Jesu! nu voor u moet hell' en Hemel buygen,
 Wat eere moeten u de menschen niet betuygen!
 De menschen, om wiens heyl dat gy dien naeme draegt,
 En van nu af bewyst wat desen van u vraegt.
 Maer ach! terwyl voor dien de beesten zyn geboogen,
 Komt schier niet eenen mensch u syne plicht betoogen;
 De Moeder valt alleen met Joseph u te voet,
 En toont, hoe ieder u verwillekomen moet.
 Eylaes! myn herte weet geen woorden op te haelen,
 Om u, myn Minne-vorst, na uw verdienst t'onthaelen,
 Ik heet u willekom, 'k onthael u met de groet,
 Die u, op desen stond, uw lieve Moeder doet.
 'k Vernietige de drift van al myn ziele-krachten,
 In haere reyne min en vierige gedachten,
 En wensche, dat gy 't hert van uwen dienaar siet
 In 't herte, dat die Maegd en Moeder u aenbietet.
 O Jesu! s'heeft met recht u desen Naem gegeven,
 Gy sag, in Godts geheym, van eeuwig die geschreven,
 Gy wierd aldus genoemt voor dat gy wierd ontfâen,
 En sult dien met'er daed door werken houden staen.
 Wat Naeme soud men u bequaemer kunnen kiezen,
 Die van nu af uw Bloed wilt voor den mensch verliesen:
 Nu gy, ter saligheyt, den ingang maekt gereet,
 't Is billyk, dat men u den Saligmaker heet.
 Och! als de bleeke dood, met openstaende blicken,
 Myn korten levens-tyd sal dreygen in te slicken,
 En ik, voor myne sond', bereyd sien d'helsche pyn,
 Wilt my, ô Jesu soet! dan eenen Jesus zyn.

Toesang.

Jesu! honig-soeten Naem,
 Waere myne tong bequaem
 Om te melden al het soet,
 Dat gy d'uwe smaken doet.
 'k Soud daer toe by dag en nacht
 Gaen besteden al myn kracht,
 En u loven sonder end,
 Die soo vele soetheyt send.

Ach! die van uw soetheyt hoort,
 Word terstond daer door bekoort,
 Dat men uwen Naeme meld,
 Langs de weyden of in 't veld,
 Dat'er iemant van u spreekt,
 Waer een koel riviertje leekt,
 Waer den wilden wyngaerd groeyt,
 Waer de doorenhage bloeyt,
 Waer men d'ackers siet gelaen,
 Waer met duysend bloemen staen,
 Daer begint op selven stond,
 G'heel natuer met open mond
 Te verheffen uwen lof,
 Tot in 't eeuwig salig Hof:
 Ieder vogel, ieder dier
 Looft u daer door syn getier.
 Dat in 't noorden zy gesneen

Uwen Naem in rotsig steen,
 Het gebergt door sneeuw en ys
 En vervrosen hagel grys,
 Sal strakx voelen d'heete vlam,
 Die uyt uwen boesem quam.

Dat men eens in't brandend' zuyd
 Jesus weerden Naem spreekt uyt,
 't Woeste volk, dat in dien oord,
 Synen Broêr, met vreugd, vermoord,
 En wiens overwilden aert,
 Self geen vleys van menschen spaert,
 Sal afleggen synen haet,
 Eer dien soeten toon vergaet.

Dat men u in't oosten noemt,
 Of van u in't westen roemt,
 West en oost op selven tydt,
 Sal gevoelen wie gy zyt,
 En geheel ontsteken zyn,
 Door uw liefdens sonne-schyn.

Jesu, ach! gy zyt soo soet,
 Dat u alles lieven moet:
 Soeter zyt gy, soetsten Heer,
 Als al 's werelds vreugd en eer.
 Soeter als den Honig-raet,
 Soeter als den dageraet,
 Soeter als de middag son,
 Soeter als een koele bron,
 Soeter als de avond-locht,
 Soeter als het druyven-vocht,
 Soeter als den verschen room,
 Soeter als den dadel-boom,

Soeter als moeriere-fruyt,
Soeter als het balsem-kruyt,
Soeter als de roode roos,
Soeter als het maegde-bloos,
Soeter als de vinke-tael,
Soeter als den nachtegael,
Soeter als een herder liedt,
Soeter als een suyker-riet,
Soeter als den amber-geur,
Soeter als het blaeuw laseur,
Soeter als het Ceder-hout,
Soeter als klaerblinkend' gout,
Soeter als een borst-juweel,
Soeter als een groen prieel,
Soeter als de klaver wey,
Soeter als den koelen mey,
Soeter als het elpe-been,
Soeter als wit marmor-steen,
Soeter als al aerdsche goet,
Soeter als des Engels groet,
Soeter als het schoon gewelf
Van den soeten Hemel self.
Ach! geen ander soetheyt raekt
Hem, die eens uw soetheyt smaekt;
Syn begeerte ziel en sin
Is versaed door uwe min:
Geen verlangen, geen verdriet
Quelt een hert, dat u geniet.
Hoe gelukkig is den mensch,
Die u smaekt naer synen wensch.

**XIV. Gesang,
Op de aenbiddinge der Koningen.**

Des werelds Vrede-vorst, in 't Joodsche Land gebooren,
Toont, dat hy met den Jood den Heyden heeft verkooren,
En maekt door eene Sterr', syn wondere geboort,
Dry Koningen bekend in Sabas brandend'oort.
Dees hebben door dat licht die kennis nouw gekregen,
Of zyn, vol vierigheyt, terstond op reys gestegen,
En volgende de Sterr', gekomen in het landt,
Waer David synen Throon voor desen heeft geplant.
Soo ras aen hun gesicht dit Landschap is verschenen,
Die lichtende Planeet is seffens g'heel verdwenen,
Dies trecken sy recht op des Konings wooning aen,
Om van den nieuwen Vorst daer tyding te verstaen.
Sy zyn in Salems stad soo spoedig niet gekomen,
Of hebben naer de plaets van syn geboort vernomen,
Voorgevend', hoe in d'oost syn Sterre was gesien,
Waer over sy aen hem hun eerplicht quaemen bien.
Herod' Ascalonyt, die langs bebloede schreden
Was, als een dwingeland, op Judas Throon getreden,
Word, op die vremde maer, verslagen, en met hem
Den Phariseenschen Raed, en g'heel Jerusalem.
O koninglyke stad! wat komt uw ruste stooren?
Men vraegt waer uwen Vorst en Koning is gebooren;
Hy was in uw gebied soo langen tyd verwacht,

En is u syne komst vervaerlyk en verdacht.
 Als David, naer den Reus, voor hem was nêergevallen,
 Met 't afgeslagen hoofd quam naken uwe wallen,
 Men hoorde niet in u dan vroyelyk geluyt,
 Gy sond, tot synen lof, al uwe Maegden uyt.
 Een ander David komt nu uwen wal genaken,
 Die een veel sterker Reus voor u sal nedermaken,
 En zyt gy nu ontroert? En word gy nu gestoort,
 Wanneer men van u vraegt de plaets van syn geboort?
 Dat dien geweldenaer, op Judas Stoel geseten,
 Verbaest zy, 't is de Vrucht van syn ontrust geweten:
 Maer dat gy, die van hem uw ruste moet ontfaen,
 Voor zyn geboorte schroomt en kan men niet verstaen.

Terwyl ik staen ver stelt om die ontroerde Joden,
 Herodes heeft voor hem den hoogen Raed ontboden,
 En hun dan afgevraegt in vollen Sinhedryn,
 Waer Christus, Davids Soon, hier moest geboren zyn.

Tot antwoord hebben sy op dese vraeg gegeven:
 In Bethleem; want soo heeft Micheas penn' geschreven:
 En gy, ô Bethleem van Juda, uw gebiet
 Is onder d'Opper-stêen, dier Stamme, 't minste niet,
 Want uyt uw kleyne vest sal eenen Vorst opdagen,
 Die over Israël, myn volk, de Kroon sal dragen.
 Herodes onderricht door dese Orakel-stem,
 Ontbied, in 't heymelyk, de Koningen voor hem,
 En vraegt hun neerstelyk, hoe lang het mochte wesen,
 Dat dese Sterre quam in Saba opgeresen;
 Van wie soo syn versoek in alles was voldaan,
 Hy wyst hun Bethleem uyt d'oude schriften aen,
 En veynsende te zyn, met yverig verlangen
 Naer desen nieuwen Vorst, in syne ziel bevangen:

Gaet, seyde hy, en verneemt nauwkeurig naer het Kind,
 En waerschouwt my terstond, soo ras gy 't selve vind;
 Op dat ik, by u, kom hem myne plicht bewysen.

Naer dese t'samenspraek vertrecken de dry Wysen,
 En komen uyt de stad, schier niet een boog-schoot verr',
 Of sien wêer voor hun gaen die wonderlyke Sterr'.
 De vreugd, waer med' hun hert word op dien stond beseten,
 Doet al het ongemak van hunne reys vergeten;
 Sy worden opgerukt door hemelsche genucht,
 En slaen geduerig aen hun oogen naer de lucht.
 Godtvruchte Koningen, soo quam uyt uwe steden
 Uw voorzaed, de Vorstin van Saba, aengetreden,
 Vervoert door eene lust, om Bersabeës soon,
 Den wysen Salomon te sien in synen Throon.
 Gy zyt, gelyk sy was, door eene lust gedreven,
 Dog niet om eenen Prins te sien in 't goud verheven:
 Maer om uw goed en bloed en leven selfs t'aenbien,
 Aen eenen jongen Vorst, wiens Sterr' gy hebt gesien.
 Was Salomon op d'aerd'den wysten van de menschen,
 Hy is de Wysheyt Godts naer wien uw herten wenschen;
 Was dien, om syne macht, de wereld door vermaerd,
 Dit kind heeft 't hoog gebied van Hemel en van Aerd.
 'k Beken, uytwendig schynt het anders voor ons oogen,
 En 't gen' de waerheyt is gelykt ons eene loogen;
 Dien Koning was geëert, en desen word bespot;
 Dien in een pragtig Hof, en desen in een kot.
 Dien sag duyst Hoveliên gebogen voor syn voeten,
 En desen siet by hem twee domme beesten vroeten;
 De Moeder van dien Vorst was eene Koningin;
 De Moeder van dit Kind gelykt hier een slavin.
 O Wysen! sal dien schyn uw liefde niet verdooven,

En als gy dit ontdekt, sult gy in hem gelooven?
 Sult gy een weenend' Kind in eenen beesten-stal,
 Verkennen voor den Heer, den Schepper van den Al?

Swygt, myne ziel, sy gaen u dit terstond betoogen:
 Daer staet op 't stalleken de Sterre voor hun oogen,
 Daer binnen vinden sy de Maegd met haeren Soon,
 En leggen voor hem nêer hun vorstelyke Kroon.
 Hoort toe: sy openen hun herten met hun monden,
 s'Aenbidden hunnen Godt in luyerkens gewonden,
 En, om in all's te doen de plicht van onderdaen,
 Sy bieden, vol ootmoed, hem hunne Giften aen.
 Dien offert lauter Goud, dien Wierook om te branden,
 En desen bitt're Myrr', dry wondere offeranden;
 Dry Giften, en te saem dry Teekens, welkers aert
 Messias Wezenthelyt en grootheyt openbaert.
 Hy is den Sone Godts, den Opper-Heer der Heeren,
 En daerom komen sy met Wierook hem vereeren:
 Dog nu hy 's menschens vorm heeft t'onser boet ontfaen,
 Sy bieden hem als Mensch de Myrrhe-traenen aen.
 Het blinkend'Goud word hem als Koning aengeboden,
 Mits hy den Koning is van levenden en dooden:
 Soo kennen sy met gout, met myrrhe en wierook-geur,
 Syn Menscheyt, Koningdom, en god'lyke nateur.

Maer t'wyl die Koningen, uyt afgelegen hoeken,
 Dien nieuw-geboren Vorst, te Bethlehem, bezoeken,
 T'wyl sy voor hunnen Godt hem kennen in dien stal,
 Sluymt gy, ä traege ziel, en doet gy niet met-al?
 Sy komen hem, vol drift, hun offerand' opdraegen,
 En tracht gy niet, om aen dien Koning te behaegen?
 Hy vraegt van u geen gout, nog ander dierbaer pand;
 Ha neen, hy word vernoegt met 't geen u is ter hand.

Indien gy neerstiglyk uw sinnen wilt uytsiften,
 Gy vind in uw gemoed nog aengenaemer giften;
 Gy vind in uw gemoed, al zyt gy zoo verflouwt,
 Het geen hy weder acht, als wierook, myrrhe en gout.
 Soekt wel, gy sult daer in een strael van Godts-dienst vinden,
 Dat boven wierook geur behaegt aen uw beminden:
 Wel-aen vernieuwt dat strael door vierige gebêen,
 En offert hem die op, hy word'er med' te vrêen.
 Soekt wel, gy sult daer in een myrrhe-boom ontdekken,
 Wiens vruchten, door hun smaek, syn herte konnen trecken;
 Versterving van den sin, vernieting en ootmoet,
 Al wat u bitter is, vind syne tonge soet.
 Soekt wel, hy broed daer in een vonk van syne minnen,
 Waer mede gy syn jonst en vriendschap licht kont winnen:
 Ach! hooger als het gout waerdeert hy dit juweel,
 Gaet, geeft hem uwe min, gy krygt syn hert geheel.
 Terwyl die Wysen my tot hunnen iever locken,
 Sy schynen in den geest te samen opgetrocken,
 Dien nieuw-geboren Vorst dringt met syn minne gloet
 In 't binnenst' van hun hert, en blakende gemoet.
 Daer worden s'alle dry door liefde soo ontsteken,
 Dat geen geval hier na sal hunne trouwheyt breken;
 Wat wonder is't, nadien de minne hun doorwond,
 Die noyt in eenig hert vergeefs haer pylon sond.
 Den nacht komt onder dies met haere swarte vlerken
 Beschaduwen op d'aerd', Godts wonderlyke werken,
 Den slaep heeft g'heel dit Al met synen rok omvaên,
 Men siet nog mensch nog dier meer langs de wegen gaen.
 Het heyligs Dry-getal word door den last des Heeren
 Gewaerschouwt, naer Herod' niet meer te rug te keeren:
 Dies trecken sy te saem met d'eersten dageraet,

Door eenen and'ren weg, een ieder naer syn staet.

Verbergt u selven nu, ô menschelyke reden,
 In d'overdenkinge van Godts verborgentheden!
 Gy, polityk vernuft, staet door verbaestheyt stom,
 Der Joden blindheyt blykt in 't licht van 't Heydendom.
 Dry vremden komen hier den Saligmaker soeken,
 En noemen hunnen Godt, een kind geleyt in doeken,
 Terwyl de Joden self syn volk en eygen zaed,
 Van synen oorsprong af, hem handelen met smaed.
 Die sagen slechts een sterr' verschynen in den oosten,
 En vinden hier den Vorst, die komt de wereld troosten,
 T'wyl Abrahams geslacht, met al syn Prophetien,
 Hem kennende, niet kent, en siende, niet wilt sien.
 Verschynt Emmanuel, dan, onder syn geslachten,
 Om niet ontdekt te zyn van die syn komst verwachten?
 Is hy die klaere son, die ons den dag aenwyst,
 Hoe word-se niet gesien, ter plaetse daer-se ryst?

O myne ziel! dat hier de blinde Joden dwalen,
 Is by gebrek van d'oog, niet by gebrek van straelen;
 Dien Wereld-lichter blinkt soo klaer in 't beeste kot,
 Dat wie hem wel besiet, hem kennen moet voor Godt.
 Maer, om hem, soo 't betaemt, hier binnen te beoogen,
 't Is noodig, dat men 't hert ontluyke nevens d'oogen;
 Want wie syn ooge ontsluyt, en 't herte niet ontbind,
 Kan hier niet anders sien, als een ellendig kind.
 Hoe sal een suchtig hert, vol trotsheyt ende winden,
 In eene beesten-kribb', syn Heer en Schepper vinden?
 Hoe sal hy, die ootmoet en ned'righeyt versmaet,
 Hier kennen synen Godt, in soo verworpen staet?
 Ach! die Messias wilt in dese plaets ontdecken,
 Moet met ootmoedigheyt sig voor syn voeten strecken,

Moet sig vernederen in desen beeste-stal,
Soo kent hy synen Niet, soo kent hy synen Al.

Toesang.

Dese sterr' heeft eens geschenen,
Maer is nu voor al verdwenen;
Dog, in plaetse van dat licht,
Het Geloove straelt van binnen,
Met een klaerheyd, die verlicht
Alle die de waerheyd minnen.
Waerheyd minnen, is syn hert,
En syn eygen ziel versaken,
Om tot Godt alleen te snaken,
In wie 't al gevonden wert:
Waerheyd minnen, is Godt zoeken,
En syn eygen baet vervloeken.
Ach! die soo de waerheyd mint
Kan noyt van den weg afdwaelen,
Schoon hy waere steke-blint,
Het Geloof sal hem bestraelen,
Klaerder als de sterre ded',
Die in Saba, aen dry Wysen
Kwam het rechte voet-pad wysen,
Om te gaen naer Davids sted'.
O Geloof, der zielen sterre!
T'wyl ik door u sien van verre,

Uyt myn ballingschap, het Hof,
Waer des Hemels Hierarchyen
Singen, overhands, den lof
Van den Heer der Heerschappyen,
Doet my d'oogen nacht en dag
Hier geduerig op u vesten,
Tot ik eens, in Sions Vesten,
Mynen Vorst aenschouwen mag.
Alsdan sal ik in het midden
Van d'Arts-Engelen aenbidden
Selven Heere, selven Godt,
Die in kinds gedaent', beneden,
In dit vuyl en donker kot,
Tusschen beesten word aenbeden:
Dan sal ik syn Majesteyt
In die zegenryke Hoven
Minnen, eeren ende loven
Sonder eynd', in eeuwigheyt.

**XV. Gesang,
Op de Suyveringe van de Moeder-Maegd**

De son was veertig mael in 't brandend' oost verschenen,
En in den koelen west weer veertig-mael verdwenen
Naer dien verlichten nacht, die klaerder als den dag,
Het ongeschapen Woord in 't vleys geboren sag.

De reyne Moeder Maegd, indachtig Moyses Wetten,
(Schoon sy in ziel en lyf was vry van alle smetten)
Trekt, tot haer suyvering, naer 's Alderhoogstens Kerk,
En duykt haer weerdigheyt, in dit verworpen werk.
Sy hadde haeren Soon syn leden, sonder vlecken
Gesien, acht dagen oud, voor 't merk der sonden strecken,
Sy volgt syn ned'righeyt, en sonder 't minst geschil,
Let niet op haeren roem, maer op syn Vaders wil.
Den trouwen Bruydegom verselt haer op die paden
Met 't gen'er noodig was, tot d'offerand' gelaeden,
Somwyl verlicht syn arm de teere Voester-Maegt,
Die 't Vorstelyke Kind aen haeren boesem draegt.
Soo ras sy in 't beluyk des Tempels zyn getreden,
Sy buygen voor den Heer hun zielen met hun leden,
De suyver Moeder legt terstond op Godts Autaer
Vyf sykels voor haer Soon, twee duyvekens voor haer.
Dit doet sy om de Wet in 't minste niet te krenken;
Maer s'offert in haer Soon veel weerdiger geschenken,
In dien is't dat sy Godt opdraegt dat suyver Lam,

Het gen' op synen rugg' des werelds sonden nam.

O Jesu! sal ik niet van uw kleyn herte spreken,
 Dat op dien oogenblik soo vierig is ontsteken?
 Daer is't, dat uwe ziel haer krachten stil doet staen,
 Om met den wil alleen in Vaders hert te gaen:
 Daer segt gy, nu hem geen Slagoffer kond behagen,
 Dat gy u selven komt aen synen wil opdragen:
 Daer stelt gy voor syn oog een Offerand' ten toon,
 Soo weerdig sulk een Vaër, als weerdig sulk een Soon.

Den Vader onder dies en wilde niet gedoogen,
 Dat een soo godd'lyk werk verborgen bleef voor d'oogen:
 Hy wekt in dit besluyt den ouden Simeon:
 Een man, wien geen geval tot onrecht brengen kon,
 Die in Jerusalem, vol liefde en hop', verwachtte
 Den lang beloofden troost van Israëls geslachte,
 En wien des hoogstens Geest voorseyt had bovendien,
 Dat hy voor syne dood Messias soude sien.

Hy komt in desen geest den Tempel ingetreden,
 Als d'Ouders van het Kind hun Offerande deden,
 Hy siet, en siende kent den ongeschapen Godt,
 Verborgen voor syn oog in 't swacke leden slot.
 Den yver, die 't geloof doet in syn herte gloeyen,
 Doet hem, met volle drift, naer syn Verlosser spoeyen,
 Hy neemt in synen arm dien jongen Vrede vorst,
 En singt dus, vol genucht, Godts lofsang uyt'er borst,
 Laet, Heere, naer uw Woord, uw dienaer gaen in vreden,
 Nu heeft myn oog gesien uw Heylig hier beneden,
 Dat gy voor 't aenschyn hebt van alle volk bereyt,
 Tot licht der heydenen, en Israëls Heerlykheyt.
 Het goddelyk geheym van Simeons gesangen,
 Heeft, met verwondering, het heylig Paer bevangen,

Terwyl den Ouderling op hun de handen legt,
En aen de Moeder-Maegd dit droef orakel segt.

Siet, desen is gestelt, ô Moeder, tot verderven
En tot verrysenis van veel uyt Jacobs erven;
Den Alderhoogsten schikt hem in het aerdsche dal,
Tot teeken, aen het welk men tegenspreken sal.
Door uwe, syne, ziel, sal gaen een sweerd van smerten,
Op dat men naekt ontdekt 't gedacht van vele herten.

Vrouw Anna, dochter van den weerden Phauël,
Was dan voor Propheters bekend in Israël,
Uyt Asers Stam, een Vrouw door ouderdom ervaeren,
De gen', met haeren man, doorbracht had seven jaeren,
Van haeren maegdom af; en dese was naer dien
Nog weduwe, nu oud vier jaer en achtmael thien.
Men sag haer al dien tyd noyt uyt den Tempel treden,
Bedienstig dag en nacht in vasten en gebeden.
Sy quam ter selver uer ook op de plaetse, waer
De Bruyd met haeren Soon stond nevens Godts Autaer,
Belydende, vol vreugd, den Heer der Engel-Krachten,
Voor al, die Israëls verlossinge verwachten.

Den Hemel wierd ontschud door't vroyelyk gedruys,
Dat op dien oogenblik oprees in 's Heerens huys:
Het uytgebreyd gerucht van dese blyde maeren,
Doet 't volk van alle kant ontrent de Kerk vergaeren,
Een iegelyk dringt voor, om eens te sien dit Kind,
Dat hunne tongen reeds tot Godes lof ontbind.
Wiens oogen kunnen niet versaed zyn door 't aenschouwen
Van 's Hoogstens lieve Bruyd, den roem van alle vrouwen;
Dien staet als weggerukt, siend' aen haer reyne borst,
In een soo kleynen Soon, den grooten Hemel-vorst.
De minne-straeltjes, die in Jesus oogjes gloeyen,

Doen traenen van genucht langs ieders wangen vloeyen,
 Daer kan niet eenen mensch op hem 't gesichte slaen,
 Of voelt syn hert terstond door liefde g'heel bevaên.

O minnelyken Heer! ô Heyland aller Stammen!

Gy doet myn ziele med', naer uw aenschouwen vlammen,
 Ik kom met dese schaer naer 't goddelyk gesticht,
 Om eens bestraelt te zyn van uw verliefte gesicht,
 Ik wensch u daer te sien aen Vaders welbehagen,
 Met Lichaem ende Ziel, gewillig opgedragen;
 Op dat uw voorbeeld my verstrecken soud tot leer,
 Om staeg ten dienst te staen van mynen Godt en Heer.

O onderdanig Kind! soo gy begint te leven,
 Begint gy u geheel aen Vader t'overgeven;
 Gy levert hem uw hert, gy offert hem uw bloet,
 Het eene t'syn'er minn', het ander t'onser boet.
 Hoe kleyn uw herten zy, hoe traeg uw aders swellen,
 Gehoorsaemheyt kan die genoeg in vlammen stellen:
 't Ontbreekt u niet aen moed, ontbreekt het u aen macht?
 Gy wenscht alreeds te zyn tot onser soen geslacht.

Waer blyft gy, myne ziel, in uwe traegheyt steken?
 Word uw vervrosen hert van daeg nog niet ontsteken?
 Siet, Jesus brand en blaekt slechts veertig dagen oud,
 Gy telt nu veertig jaer, en blyft nog even kout.
 Terwyl gy hem soo teer, soo vierig siet beminnen,
 Sult gy soo kloek en sterk niet syn'er min beginnen?
 Gy toont, ô traege ziel, door een soo slappe daet,
 Dat syn verliefde drift u niet ter herten gaet.

O Jesu! ik stae beschaemt, als my uw minne-werken,
 Myn ongevoeligheyt en traegheyt doen bemerken;
 De vierigheyt, waer door gy aengedreven wert,
 Verwyst de slappigheyt van myn verseven hert.

Ik moeste van jongs af g'heel t'uer liefde leven,
Ik moest u hert voor hert, en ziel voor ziele geven:
Maer ach! terwyl gy my self door uw voorbeeld port,
Ik blyve, niet-te-min, aen myne plicht te kort,
Wanneer sal ik voor goed door uwe liefde branden!
Wanneer sal ik myn ziel geheel aen u verpanden!
Wanneer? ha traegen tyd! het is te lang vertoeft,
Gy maekt myn minne-Godt tot in de ziel bedroeft.
Neen Jesu, neen, gy sult myn hert niet langer derven,
'k Wil t'uer min voortaan en leven ende sterven;
Ik volg uw voorbeeld naer: staet toe dat ik van daeg
Aen Vader mynen wil, met uwen wil opdraeg.
Al is myn herte vol van allerley gebreken,
Verbergt gy 't in uw hert, hy sal het niet verstecken:
De gaven, die in 't uw soo menigvuldig zyn,
Bedecken voor syn oog de feylen van het myn.
Indien myn sonden hem tot toornigheyt verwecken,
Uw deugden sullen hem het sweerd uyt d'handen trecken;
Voor haet verwerf ik min, voor straffe kryg ik loon,
Soo ras hy d'oogen slaet op synen lieven Soon.
Wel aen dan, 'k offer hem myn herte met myn sinnen,
'k Wil u in hem voortaan, en hem in u beminnen.
Draeg Jesu, draeg hem op al wat my toebehoort,
Op dat my geene saek in syne liefde stoort.

Toesang.

Grooten Vader, door dien Soon,
 Die van daeg aen uw gebôon
 Offert syn onnoosel leden,
 Wilt my dog een herte geven
 Vol leetwesen en ootmoet,
 't Geen ik al myn levens dagen
 Met een nederig gemoet,
 T'uw' glori' mag opdraegen.
 Maekt, ô Vader! dat dit hert
 Stadig aengedreven wert,
 Om met alle myne sinnen
 U te vieren en te minnen!
 Maekt, dat ik by daeg en nacht
 Door uw reyne liefde brande,
 Om met iever ziele-kracht
 U te doen een offerande.
 Zedert ik op desen dag
 Mynen teeren Jesus sag
 Voor uw goddelyk vermogen,
 Soo gehoorsaem nêergebogen,
 'k Voel inwendig mynen moed,
 Ieder oogwenk, meer gedreven,
 Om myn leven, goed en bloed
 T'uw' minne t'overgeven:
 't Vier, dat in syn hertje blaekt,
 Heeft myn herte soo geraekt,
 Dat myn uytterste begeeren
 Is door liefde te verteeren.

**XVI. Gesang,
Op de Vlucht naar Egypten.**

Den woesten dwingelant op Davids thron gestegen
 Gevoelde noyt syn hert door meerder spyt bewegen,
 Dan als hem het vertrek der Wysen wierd gesejdt.
 Syn aders swollen op, door vraek en toornigheyt:
 Dien afscheyt, waer toe hun den Engel had bewogen,
 Nam hy voor eenen smaed van 't Vorstelyk vermogen:
 Hy wierd door gramschap bleek, en swoer by syne Kroon,
 Op 't nieuw-geboren Kind te vreken desen hoon.
 Syn belgsucht dreef hem uyt de palen van de reden,
 Wanneer verkondigt wierd de maer' der wonderheden
 Ten offer van dat Kind, in 's Heerens woonst gesien;
 Dan gaf hy vollen toom aen syne rasernien,
 En toont in 't openbaer, voor Heydenen en Jooden
 Syn wetteloos besluyt, van Jesus te doen dooden.

Waer hêen geweldenaer, met u verwaent vernuft,
 Uw listen zyn om niet, uw oordeel is versuft.
 Gy stelt vergeefs in 't werk soo veel doortrapte stucken,
 Hoe loos, hoe snood sy zyn, Godt sal se doen mislucken.
 Daer is voorsichtigheyt, nog wetenschap, nog raet,
 Die tegen syn besluyt op vaste gronden staet.

Den nacht, die iegelyk gewoon is rust te geven,
 Doet vruchteloos den slaep rondom Herodes sweven,
 Den onrust sit te diep in syn eersuchtig hert.

Hy denkt, en overdenkt, wat weg den besten werdt,
 Om tot d'uytwerkinge van synen haet te raeken:
 In dese sorge blyft syn moordsiek herte waeken,
 Terwylen Gabriël, gedaelt uyt 't Ryk van vred'
 Aen Jesus Voester-heer in slaep dees bodschap ded'.

Ryst Joseph, spoeyd u, neemt het Kind met syne Moeder,
 En vlucht van hier met hun, als eenen trouwen Hoeder,
 Naer 't swart Egypte-land, waer gy verblyven sult,
 Soo lange, tot den tyd der wêerkomst zy vervult,
 En ik u waerschouw; want Herodes, Vorst der Jooden,
 Sal zoeken naer het Kind, om 't selve te doen dooden.

Die stem quam nauwelykx aen Josephs ooren slaen,
 Of hy springt uyt den slaep, trekt syne kleeren aen,
 Ontwekt syn lieve Bruyd, segt haer den last des Heeren,
 En sonder sig in't minst tot achterdocht te keeren,
 Neemt Jesus op syn arm, Maria byder hand,
 En, midden in den nacht, trekt uyt syn Vaderland.

Waer hêen, getrouwen Man, in dese duysternissen?
 Men siet geen hand voor d'oog, gy sult het voet pad missen,
 Vertoeft tot 't eerste licht der morgenstond verschyn,
 En dat gy seker moogt van uwe wegen zyn.
 Waer hêen, soo onvoorsien van die noodwendigheden,
 Wie niemant derven kan, die uyt het land moet treden.
 Waer henen, met een Kind op uwen arm, te voet,
 En eene teere Maegd, die g'ondersteunen moet?
 Waer sult gy, met die twee, u bergen onder wegen?
 Waer schuyt gy voor de koud', sneeuw, hagel, wind en regen,
 Wanneer gy in een Land, soo woest, als onbekent,
 By nachte, zoeken sult naer eenig herders tent?
 Wierd gy van uw geslacht in Bethle'm uytgesloten,
 Wat vremden, goeden Man, en sal u niet verstooten,

Als gy aen syne deur sult kloppen, soo gestelt,
 Behoeftig, nat en moed', schier naekt, en sonder gelt?
 Swygt, myne ziele, niet kan Josephs hert benouwen,
 Hy voordert synen weg, vol iever en betrouwen;
 Had hy een oogenblik naer Godes last verbeyt,
 Hy dacht besmet te zyn met ongehoorsaemheyt.
 De Maget, die gy siet aen syne zyd' vertrecken,
 Gevoelt haer herte niet door minder drift opwecken;
 Haer ziele, t'eenemael verslonden in de min,
 Siet niet haer ongemak, maer Jesus welvaert in.
 Den wensch van haeren Soon voor lyfs-gevaer te bergen,
 Maekt dat sy willig gaet opklimmen d'hoogste bergen,
 Doortrecken 't woeste wouwt, en spoeyen naer een lant,
 Waer t'haerder hulpe woond nog vriend nog bloedverwant.

Myn ziele, soo gy wilt naer desen spiegel keeren,
 Gy kont met een gesicht veel t'uwer voordeel leeren:
 De vlytigheyt, waer med'Mari' en Joseph vliên,
 Doet uwe traegheyt hier voor ieders oogen sien.
 Soo ras hun word geseyd 't gevaer van Jesus leven,
 Gy siet hoe sy terstond sig op den weg begeven,
 En als u word getoont de plaets van uw gevaer,
 Gy blyft'er in gerust, en roert niet eens van daer.
 Hoe dikwils heeft den Heer u innig aengesproken?
 Vlucht, ziele, waer gy zyt, ligt eene slang gedoken;
 Vlucht, ziele, 't is hoog-tyd, verlaet dit snôo gewest,
 Wiens locht in sig besluyt een doodelyke pest.
 Gy hoorde dese stem, en scheen-se niet te hooren,
 Gy liet u in't gevaer, door 'k weet niet wat, bekooren,
 't Genot van weynig vreugd, de hôp' van luttel eer
 Verdoofden uw verstand, voor d'inspraek van den Heer.
 Ha! ziele, wilt voortaan meer voor u selven sorgen,

Hoort gy die stem van daeg, en stelt niet uyt tot morgen:
 Vlugt, ziele, vlugt, soo ras den Hemel u aenport,
 Eer gy, door doodsgevaer, eens overvallen wort.

Terwyl die reyne twee tot leering my verstrecken,
 Beginnen sy 't gebergt van Bethle'm op te trecken,
 Die minnellyke plaets, van d'Engels soo geviert,
 Waer d'onbevleete Maegd haer Scheppers Moeder wiert.
 Dan voelde sy, door vreugd, haer ingewand opspringen,
 Dat nu, door weedom, schynt sig selven toe te vringen;
 Dan hiel sy haeren Soon gedoken aen haer hert,
 Die nu, door koud'en wind uyt 't land gedraegen wert.

O Moeder! desen weg is eenen weg van rouwen!
 't Was hier, dat Jacob moest syn Rachels dood aenschouwen,
 Als sy, in baerens-nood, gebroken door de pyn,
 Haer ziel ten lyv'-uyt dreef, met haeren Benjamyn.
 Gy sult, eer korten tyd, de steene graf-sted' naken,
 Die d'ouden Jacob ded' tot haere rust plaets maken,
 Ach! waer uw herte niet versterkt door Godes kracht,
 Misschien wierd gy by haer van daeg daer in gebracht.
 Al stierf gy hier ter plaets, gy stierf niet sonder reden,
 Nadien uw herte word door sulk een sweerd doorsneden;
 D'ellende, waer in gy dien weerden Sone siet,
 Veroorsaekt uwe ziel een doodelyk verdriet.
 My dunkt, dat ik u hem hoor op die wys aenspreken:
 Myn alderliefste Kind! gy doet myn herte breken!
 Benony! Soon van rouw, van weedom en getraen,
 Gy doet my in een zee van ongenucht vergaen!
 Wie kan d'uytnementheyt van sulk een ramp afmaelen?
 Den waeren Koning word gedreven uyt syn paelen:
 Den Heer wykt voor syn slaef, het leven voor de dood,
 Een Godt voor eenen Mensch, myn Jesus voor Herood...

Stakt, Moeder, dese klacht, droogt uw bekreten oogen,
Ik sien de boomen self voor Jesus nêergeboogen,
De steene bergen zyn genegen t'syner eer,
Terwylen 't Jods geslacht ontkent syn waeren Heer.
Daer sal aen uwen Soon nog prys, nog lof ontbreken,
Al moeste voor den mensch het stom gedierte spreken;
Geen schepsel vind gy hier van wezen soo ontaerd,
Dat t'syner dienstbaerheyt sig niet geheel bewaerd.
De Stad Hermopolis, beroemd in Memphis Steden,
Bereyd wat noodig is tot uw behoefigheden;
En Isis beeft alreeds, als sy naer haer gebiet,
U met des Vaders Soon uyt Juda komen siet.

Verheugt u, Nilus-Ryk, den Opper-Vorst der Joden
Komt uyt 't beloofde Land, naer uwen grens gevloeden;
Zyt niet indachtig meer den tocht door 't roode Meir,
Nog Pharos ondergang, nog syn verdronken Heir.
Den Koning, wien gy siet naer uwe palen treden,
Is minnaer van den peys, en stichter van de vreden;
't Is Joseph, die hem leyd, een Held, gelyk aen dien,
Door wien gy seven jaer van kooren wierd voorsien.
Den eersten quam u spys in uwen honger geven,
En desen brengt u med' het brood van 't eeuwig leven.
Ach! die eens met dat brood word waerlyk gevoed,
Krygt in syn eygendom de bron van alle goed.

Stil, myne ziele, laet dien Vrede-Vorst vertrecken,
Herod' Ascalonyt, begint syn sweerd te trecken,
Het dorst naer kinder-bloed, en keert niet in de scee,
Voor Bethle'm zy vervult met rouw en herte-wee.
Het schrickig moord-geschrey schuert daer den Hemel open,
Terwyl men 't lammer-bloed siet langs de straeten lopen;
Wat Kind, in dat gewest, twee jaer of min optelt,

Word, naer Herodes last, door 't bloedig stael gevelt.
 Dan was't dat wierd volbracht, 't gen' Jeremias seyde;
 In Rama is gehoord een stem, die huylde en schreyde,
 Vrouw Rachel smolt in rouw, geen troost stild' haere pyn,
 T'wyl sy beweend haer Soons, om dat sy niet en zyn.

Wat eeuw hoort oyt voor hêen van sulc een vreedheyt spreken?
 Ontaerden dwingeland! denkt gy u soo te vreken?
 Denkt gy op dese wys te styven uwen throon,
 Te senden in het graf den waeren Davids Soon?
 Gy doet veel duysenden, om een, het herte breken;
 Maer wien gy treffen wilt en hebt gy niet doorsteken,
 Den Alderhoogsten lacht uw vreedde loosheyt uyt,
 Hy keert, tot synen roem, uw eereeloos besluit.
 D'onnoosele, die gy doet door den degen sneven,
 Gaen van dit sterffelyk in't onverderfflyk leven,
 Terwyl 't vervolgte Kind, dat gy soo vinnig haet,
 Spyt al uw listigheyt, uw raserny ontgaet.
 Bloedgierigen Tyran! die om het minst vermoeden,
 Uw Vrouw en kinderen ded' door den sweerde bloeden;
 Hoort wat voor tytel u de waerheyt achterlaet:
 Godts-moorder, door den wil, al was't niet met'er daet.

En gy, geluckige geslachte Suygelingen,
 Gesellen van het Lam, Messias Eersteligen,
 Gesonden naer het graf, uyt uwe moeders schoot,
 In 's levens dageraad verdonkert door de dood:
 Gy, die den Sone Godts kond' sonder spraek belyden,
 Ja self uw leven gaf, om 't syne te bevryden!
 Manhafte Kinderen, ik sien in 's Hemels Throon,
 Voor iedereen, bereyd de gulde Martel-kroon;
 Der Geesten Hierarchy voelt syne stemmen dwingen,

Om t'uer eer en prijs een vreugde-lied te singen.
 Sy houden onder hun voor u de plaets gereet,
 Waer uyt de hooveerdy d'oproerig Engels smeeet.
 Wy, die op 't aerdsche dal uw Martel-feeste vieren,
 Bekranssen vol eerbied uw graven met lauwrieren;
 En roepen t'uer lof: ô uytgelesen schaer,
 Wiens dood Messias heeft verlost van lyfs-gevaer!

Toesang.

Moeder, die met uwen Soon
 Trekt naer 't Ryk van Pharaon,
 Uyt het Land van Palestynen,
 Als my eens dien droefsten dag,
 Dag van traenen en geklag,
 Dag van scheyden sal verschynen,
 Als my d'onbeweegde dood
 't Jagend' herte toe sal drucken,
 Om myn ziel door d'hoogste nood
 Met geweld daer uyt te rucken;
 Als ik uyt dit traenen-dal
 D'eeuwigheyt intreden sal,
 Om myn vonnis t'hooren lesen,
 Komt dan mynen bystand wesen.
 'k Bidd' u door den vreden stryd,
 Die gy nu op reyse lyd,

Wilt myn ziele niet verlaeten
In die doodelyke pyn,
Als hy sal omringelt zyn
Van die haeren welvaert haeten:
'k Bid u, Moeder, staet my by,
Als den helschen wolf syn blicken
Spalken sal vol raserny,
Om my, sondaer, in te slicken,
Dat ik door u zy geleyd,
Uyt den tyd naer d'eeuwigheyd,
Door den swaersten aller wegen,
Die myn hert soo maekt verlegen.
Weerde Moeder, indien ik,
Op dien lesten oogenblik,
Uwe hulp en troost moet derven,
Laes! hoe sal't met my vergaen,
Als men tegen veel misdaen,
Weynig deugden sal afkerven!
Ik betrouw, dat gy dier tyt,
Voor my sult ten besten spreken,
Om de strenge toornigheyd
Van myn Rechter wat te breken.
Ach! als ik dit hopen mag,
Dat verschynt myn jongsten dag;
Wilt Maria my geleyden,
'k Vreese niet van hier te scheyden.

XVII. Gesang,***Jesus van syne ouders verloren zynde, en gevonden in den Tempel, woont met hun tot Nazareth tot syn dertigste jaer, in onderworpenheit en verachtinge.***

Naer dat Herodes was van 't onkruid opgeëten,
 Den Heer laet Joseph wêer in Memphis Landschap weten,
 Door synen Afsesant, dat hy in't Ryk der Joon
 Soud keeren met syn Bruyd, en haeren lieven Soon.
 Den vlyt, waer mede hy past op 't bevel des Heeren,
 Doet hem, gelyk hy ging met spoed, te rugge keeren:
 Dog mits hy voor Herod' daer Archelaüs vind,
 Hy leyd naer Nazareth de Moeder met het Kind;
 Op dat volbracht soud zyn 't voorseggen der Propheten,
 Die seyden, dat men hem soud Nazareyer heeten.

Dus hielden sy te saem hun woonst te Nazareth,
 Seer nouw bewaerende den last van Moyses Wet,
 Waer toe sy jaerelykx des Heeren Kerk besochten,
 En in Jerusalem den Paesch-tyd overbrochten.

Den Saligmaker was nu in syn twaelfste jaer,
 Als sy tot dese Feest getrocken syn te gaer;
 Waer hebbende voldaan aen hun Godtsdienstigheden,
 Beyd' d'Ouders zyn te rugg'naer Nazareth getreden,
 En Jesus missende, geloofden sy, dat hy
 Voor uyt vertrocken was met hunne maegschappy.
 Sy reysden g'heel den dag, getroost door dit betrouwen:
 Maer 's avonds wierd hun hert bevaên met duysend rouwen,

Wanneer sy, vindende de vrienden al by een,
Niet vinden, die hun ziel vertroosten kond alleen.

Den stillen nacht geschikt tot ruste van de menschen,
Ontruste hun gemoed door vruchteloose wenschen;
Sy sleten g'heel dien tyd in pynelyk getreur,
Een oogenblik geleek hun langer dan een uer.
Des Moeders herte kan dien weedom niet verdueren,
't Schynt, dat het ieder stond sal moeten openschueren,
Sy word inwendiglyk gepraemt tot sulk een nood,
Als of haer boesem wierd bevochten van de dood.

O Moeder! uwe smert en is niet vreemd om hooren;
Hoe kont gy anders zyn, die Jesus hebt verlooren?
Die hem besit, geniet het eeuwig waere goet,
Hoe arm moet hy zyn, de gen' hem derven moet?
In hem is alle vreugd en vroylykheyt te smaken,
Hoe droevig moet hy zyn, die hem niet kan genaken?
De waere rust en vred' woont in dit heylig Kind,
Is 't wonder Moeder-Maegd, dat gy geen ruste vind?
Al mochte gy 't geluk der Hemelen genieten,
Der Hemelen geluk soud sonder hem verdrieten;
Met recht dan treurt en sucht, en kermt gy ieder stont,
Nu gy die Bron van vreugd, en rust niet vinden kont.

Maer Moeder, wat mocht my ellendig mensch gebeuren,
Die Jesus dikwils hebt verloren sonder treuren?
Wat monster was 't, dat ik in myne borst besloot,
Als ik van Jesus self, als van een vyand vloot?
Nogtans het is geschied in myne jonge dagen,
Dat ik hem niet en kond' voor myn gesicht verdragen:
Nogtans het is gebeurt ('k beken het vol verdriet)
Dat ik hem uyt myn huys, ja uyt myn herte stiet.
Wie geeft een water-bron aen myn misdaedig' oogen.

Dat sy myn goddeloos bedryf beweenen moogen.

O Jesu! overvalt my met de vreedste doot,
 Voor ik u wederom uyt myne ziel verstoot.
 Ach! eer ik u nog eens al willens soud verliesen,
 Dat d'aders van myn hert verstyven en vervriesen;
 'k Gaen myn uytinnigheyt beweenen nacht en dag,
 Tot ik u eens voor goed, ô Jesu, vinden mag.

Terwyl dit wettelyk leetwesen my komt treffen,
 Ik sie den morgen-bloos sig in de locht verheffen,
 Wiens eerste schyn soo ras Maria word gewaer,
 Sy keert naer Sions vest, en Joseph nevens haer.
 Den derden dag ontsluit de swarte nacht-gordynen,
 Wanneer sy wederom in dese Stad verschynen,
 Waer sy in Godes woonst, vol van verwondering,
 Sien sitten hunnen Soon, by menig Ouderling.
 De wysheyt, die hy liet nêervloeyen met syn woorden,
 Verbaesde het vernuft der Wysen, die hem hoorden;
 Syn tong was als een schicht, die hun door liefd' ontstak,
 Als hy soo goddelyk van 's Vaders werken sprak.
 Hy gaf soo wys bescheed op alle hunne vragen,
 Dat ieder in syn ziel ver stelt stond en verslagen,
 Daer scheen op syn gelaet een soete Majesteyt,
 Die al de herten trof door syn welsprekentheyt.

De Moeder siend'hem wêer soo vol lief talligheden,
 Indachtig van't verdriet, door syn verlies geleden,
 Seyd: Soon, hoe hebt gy ons tot sulk een smert gebrocht?
 Uw Vader heeft met my, al treuren, u gezocht.

Ach! waerom socht gy my, seyde 's Moeders Welbeminden,
 En wist gy niet, dat ik verplicht was my te vinden,
 Waer mynen Vaders roem en heerlykheyt my vraegt?
 Dit woord wierd niet gevat van Joseph nog de Maegt;

De blydschap, die hun treft in Jesus wêer t'aenschouwen,
 Belet hun aen't gemoed iet anders voor te houwen;
 Dies keeren alle dry naer 't vrêdsæem Nazareth,
 Waer Jesus vol ootmoed op syn bevelen let.

Hier word gy uytgedaegt, ô Engels hoogverheven,
 Die uwen Heer niet durft aenschouwen sonder beven;
 Hier word gy uytgedaegt, ô Hemels Hierarchy,
 Die synen last uytvoert soo vlytig en soo bly.
 Daelt, voor een oogenblik, uyt uwe gulde boogen,
 En siet wat Nazareth u heden stelt voor oogen;
 Een wonderlyker werk word in haer vest verthoont,
 Als in het salig Hof, het gene gy bewoont.
 'k Weet, dat gy daer geheel verrukt zyt en verslonden
 In Godts Almogenthey, en Wyshey sonder gronden,
 'k Weet, dat uw diep vernuft daer boven word gestut,
 Door syn oneyndighey, die u geheel uytput.
 Maer wat verwondering sal u hier overkomen,
 Hem siende, door ootmoed, soodanig ingenomen,
 Dat hy syn Wezenthey en Majestey vergeet,
 En sig in menschen-dienst vol ned'righey bestee?
 O Engelen! wat dunkt u van syn Alvermogen,
 Als gy, voor eene Maegd, hem neder siet gebogen?
 Hoe staet u het beleyd van syne Wyshey an,
 't Wyl hy op d'orders past van eenen Timmerman?
 Verkent gy uwen Godt, in een verworpen jongen,
 Die door gehoorsaemhey word van een mensch gedwongen?
 Verkent gy uwen Vorst in een ootmoedig Kind,
 Het gen' in dienstbaerhey syn vergenoegen vind?
 Siet, Joseph vraegt van hem een byl om hout te klieven,
 Hy spoeyt met alle vlyt, om Joseph te believe:
 De Moeder segt, hy soud een kruyk vol water slaen,

Hy grypt het aerde-vat met vollen yver aen.
 Geen soo geringen dienst, waer toe een slaef syn leden
 Pleegt in het huysgezin gewillig te besteden,
 Of uwen Opper Heer volbrengt die vol ootmoet,
 Wat werk hem word beschikt, hy vind het, licht en soet.

O hemelschen Monark! wie sal naer grootheyt steken,
 Die u door ned'righeyt soodanig siet besweken?
 Wie sal den eersucht broên in syn hooveerdig hert,
 t'Wyl gy hier soo verkleent, soo verootmoedigt wert?
 Ach! d'overdenkinge van uw verworpenheden,
 Raekt, door verslagentheyt, myn menschelyke reden,
 Sy suyselt, sy verliest, sy put haer selven uyt
 In 't grondeloos geheym van 't goddelyk besluit.
 Hoe soud sy hier benêen in eenen winkel vinden
 Dien Godt, wiens hand betoomt de stormen en winden?
 Die desen Al uyt niet ded' met een woord opstaen,
 En weder met een woord kan doen in niet vergaen?
 Dog 'k onderwerpe my aen uwe liefdens-orden,
 Die u, om myn geluk, doet soo ellendig worden,
 Die u, om mynen troost, met rouw en hertseer quelt,
 Die, om my vry te sien, u als in boeyen stelt.
 'k Weet, dat die liefd' uw hert soo sterk heeft aengedreven,
 Dat gy u selven komt voor myn verlossing geven,
 Dat gy uw roem en eer, en Majesteyt afleyt,
 Om myne ziel t'ontslaen van haer bederflykheyt.

Maer lieven Minne-Godt, zyt gy met sulk verlangen
 Tot myne saligheyt, en eeuwig heyl bevangen:
 Waerom soo lang vertoeft? Waerom soo traeg volbracht,
 Het gen' gy soo begeert, myn ziele soo verwacht?
 Gy hebt met sulk een drift, dat werkstuk aengenomen,
 En 't schynt gy nu vergeet, waerom gy zyt gekomen;

Uw leven gaet voorby, men word u niet gewaer,
 Gy timmert, werkt en slaeft van twaelf tot dertig jaer.
 De menschen, die u dus sien in een winkel vroeten,
 En weten niet wat sy van u gevoelen moeten;
 Gy zyt doorgaens versmaed, veracht van uws gelyk,
 Als een kleynhertigen, als eenen botteryk.
 Gy hoort dit, en gaet voort in kappen en in kerven,
 T'wyl in onwetentheyd soo vele menschen sterven.
 't Schynt dat gy, eeuwig Woord, niet meer indachtig zyt,
 Wat gy volbrengen moet, en wat de wereld lyt.

O Alvoorsienigheyt, die nimmermeer kan faelen!
 O Wysheyt sonder eynd! wie sal dit achterhaelen?
 Terwyl ik my verberg in myn verworpenheyt,
 'k Aenbidd' uw goddelyk en minnelyk beleyt.

Toesang.

Ziele, die aen menschen-oogen
 Altyd wilt uw gaven toogen,
 Om daer door te syn geacht,
 Die flouwhertig zyt in 't werken,
 Als het niemant komt bemerken,
 Wiens lofreden gy verwacht;
 Wilt van daeg van Jesus leeren,
 Hoe dat gy u dragen moet,
 Als den dollen wind van eeren
 Blaesen komt in uw gemoet.

Siet hem hier syn groote gaven,
Als verbergen en begraven
 In vergetenheit en smaet;
Hy ontrekt sig aen de menschen,
En schynt niet soo seer te wenschen,
 Als dat ieder hem verlaet;
Sonder eene proef te geven
 Van syn Wysheyt ende Macht,
Blyft hy dertig jaeren leven
 By een iegelyk veracht:
Dat de menschen hem versmaeden,
En met lasters overlaeden,
 En uytjauwen als een sot,
Hy verandert niet van zeden,
Hy verdraegt het wel te vreden,
 t'Wyl een ieder hem bespot.
En gy, ziele, blyft hooveerdig,
Spyt soo nederige leer,
Altyd zyt gy even veerdig
 Naer een valsche lof en eer:
Leert verworpenheit beminnen,
Wilt gy Jesus herte winnen.

XVIII. Gesang,***Jesus van Joannes gedoopt zynde in de Jordane, vertrekt in de Woestyne, en word daer van den duyvel bekoord.***

Tiberius, Monark van 't albeheerschend'Romen,
 Was in't vyftiende jaer van syn gebied gekomen,
 Als Annas 't Priesterschap, met Caïphas, in de Stadt
 Jerusalem, als 't Hooft van Moyses Wet besat.
 Die'r tyd is 's Heerens Woord, met g'heel syn kracht, gedreven
 In Zacharias Soon, Joannes, die syn leven
 Doorbracht in d'eenigheyt, en nevens de Jordaen,
 Door d'hoogste Strengigheyt, bereyde 's Heerens baen.
 Hy predikt' overluyt, aen ieder, tot voldoening
 Van alle onrechtigheyt, een Doopsel van versoening,
 Uytroepende: wykt af van sonden, en versaekt
 Uw boosheyt; want het Ryk der Hemelen genaekt.
 't Is desen, van wie staet in Isaias boeken:
 Een stem des Roependens, in d'afgelegen hoeken
 Der woeste wildernis, die alle menschen segt,
 Bereyd des Heerens weg, maekt syne paden recht.

Dan quaemen naer hem toe, uyt d'omgelegen Steden
 Van Juda, 't Jodsche volk met hoopen aengetreden,
 Belydend' hunne schuld, met een bedroefden schyn,
 Om in Jordaenens vloet van hem gedoopt te zyn.

Daer is den Heyland ook met dit besluyt gekomen:
 Maer vind Joannes door eerbied soo ingenomen,

Dat hy dit wederlegt, en uytroept vol ootmoet:
 O Heer, komt gy tot my, wien gy selfs doopen moet?
 Hier op seyde Jesus hem, dit moet gy nu gehengen;
 Want soo betaemt het ons, wat recht is te volbrengen:
 Den Dooper, op dit woord, voldoet aen syne plicht.

Maer siet, op selven stond gaen met een helder licht
 De wolken open, Godt doet, g'heel omringt met sraelen,
 Syn Geest, in duyve schyn, op Jesus nederdaelen,
 Terwyl den Hemel spreekt, als uyt een donder-vlaeg,
 Dit is myn lieven Soon, in wie ik my behaeg.

Die woorden waeren schier nog niet g'heel uytgesproken,
 Of 's Alderhoogstens Geest komt syne vlammen stoken
 In myn Verlossers hert, en dryft hem met'er spoet
 Diep in de wildernis, ontrent Jordaenens vloet.
 Daer gaet hy in gebêen en vasten, veertig dagen,
 Syn Vader het begin van synen stryd opdragen,
 En, door verstervinge, bereyden syn gemoet,
 Om moedig t'onderstaen den kamp, die volgen moet.

Wat schoone les kont gy, myn ziele, hier uyt trecken,
 Gy, die soo quaelyk zyt tot bidden te verwecken,
 Gy, die soo tegen wil uw eygen lust versterft,
 Gy, die soo kreunt en klaegt, wanneer gy 't minste derft.
 Hoe wilt gy, dwaese ziel, dat dertel vleys bedwingen,
 Dat soo genegen is om uyt den band te springen,
 Indien gy met geweld u-selven niet ontrekt,
 Van 't geen tot koestering der vuyle wulpsheyt strekt?
 Hoe wilt gy satans list en lagen overwinnen,
 Die uyt, en innerlyk bekooren uwe sinnen?
 Indien gy met het sweerd van 't ieverig gebedt,
 U tegen syn geweld niet in verweering set?
 Siet, uwen Meester wyst u aen, door welke wegen,

Gy met betrouwen moet dien vyand trecken tegen:
 Sa wacker, toont dat gy syn waere leerling zyt,
 Versoekt gy deel in loon, neemt deel in synen stryt.
 Denkt gy 't genoeg te zyn, een Christen naem te voeren?
 Neen, neen, gy moet aen 't werk, gy moet de handen roeren;
 Verwacht niet, dat dien naem u eenig voordeel geeft,
 Indien gy, laffe ziel, niet als een Christen leeft.
 Het Christen leven is versuchten, waeken, stryden,
 Het Christen leven is versterven, vasten, lyden,
 Geduerig in de weir, geduerig op de wacht,
 Noyt rusten, altyd zyn gewapent, dag en nacht.
 Den vyand, die op ons bereyd heeft syne stricken,
 Blyft onophoudelyk op ieders ziele micken;
 Hy sluymert noyt, hy waekt, hy gaet geduerig rond,
 Hy houd syn klauw gereed, hy mist niet eenen stond.
 Uytwendig stelt hy voor al wat ons kan bekooren,
 Inwendig trekt hy aen al wat ons kan verstooren;
 Hy siet, hy weet waer toe een ieder is gesint,
 En lokt hem met een aes, het geen hy meest bemint.
 Hy houd een prachtig hert de glori' staeg voor oogen;
 Hy komt den gierigaert een schoone kans vertoogen;
 Hy wyst het wulpsch gemoed een geyle venus aen,
 Die hem al streelen wilt in d'aremen ontfaen.
 Somwyl word door syn list, met al die dolle tochten,
 Het ongestadig hert op eenen tyd bevochten:
 Gesichte, reuk, gehoor, gevoelen ende smaek
 Gebruykt hy, om de ziel te dooden door 't vermaek.
 Ach! als een kranke ziel soodanig is besprongen,
 Ontbreekt haer 's Hemels hulp, sy word seer licht gedwongen;
 Sy struykelt, sy beswykt, sy valt, ter dood gewond,
 Sy word Godts vyandin, en slave van de sond'.

O ziele, voor gy u soo verre laet bederven,
 Neemt Jesus voorbeeld waer, leert uwe lust versterven,
 Vertrekt in eenigheyt, begeeft u tot 't gebedt,
 Soo blyft gy Godts vriendin, en vry van alle smet.

Maer, t'wyl myn zielens nood my komt het herte raken,
 Wat mag in 't diepste wouwt myn lieven Heyland maken?
 Hoe onderhoud hy sig, in een verlaeten oort,
 Waer hy niet als gehuyt van wilde beesten hoort?

Laes! naer hy, vastende, heeft doorgebracht ses weken,
 Is syn kloekmoedig hert door hongers-nood besweken:

Dit neemt den vyand waer, hy komt tot hem gegaen,
 En spreekt hem listelyk met dese woorden aen:

Zyt gy den Sone Godts, doet blyken uw geboden,
 Segt dat die steenen strakx veranderen in brooden.

Den Heer, intoomende syn goddelyk gebiet,

Doet syn bekoringe met dese spraek te niet:

Den redelyken mensch, gelyk'er staet geschreven,

Word niet met brood alleen gehouden in het leven;

Maer 't geen hem aldermeest versterkt, is alle woort,

Dat Godes mond uytspreekt, en hy inwendig hoort.

Myn ziele, leert hier uyt, waer med' gy u moet voeden,

Soo gy u eygen-selfs wilt van de dood behoeden:

Acht weynig dat uw vleys doorstaet den hoogsten nood,

Soo lang gy word gespyst met sulk een voedsaem brood.

Ach! wie dit Heylig Brood tot voedsel word gewesen,

En sal noyt hongerig naer and're spyse wesen;

Syn swakheyt word versterkt, syn eetlust word gestut,

Syn honger g'heel verzaed, als hy dat voedsel nut,

Hoe meer hy 't selve smaekt, hoe meer hy 't wenscht te smaeken,

Het dikwils nutten komt dat Brood nog soeter maeken;

De ziele profft'er in, dat verr' te boven gaet,
 Den alderbesten wyn, den soetsten honigraet.
 O goddelyke Spys, komt myne ziel versterken,
 Op dat des Heerens will' volbracht sy door myn werken:
 Komt, komt uyt Godes mond, ô soet, ô heylsaem Woort,
 Myn hert word krachteloos, wanneer 't u niet en hoort.

Maer stil, den helschen geest begint al weer te roeren,
 Ik sien hem door de locht myn Saligmaker voeren;
 Hy stelt hem op het sop des Tempels, en segt wêer,
 Zyt gy den Sone Godts, smyt u van boven nêer;
 Want daer is in den Boek, door u vermelt, geschreven,
 Hy heeft syn Engelen een streng gebod gegeven,
 En wilt dat ieder u met d'handen self behoedt,
 Soo dat gy geenen steen en stoote met den voet.

Weg Satan, ruymt van hier met al den list der hellen,
 Want desen is te krank, om Jesus hert t'ontstellen,
 Tot synen wederstand ontbreekt hem geen geweir,
 Al quaem gy tegen hem met g'heel 't afvallig Heir.
 Hy seyde u: wederom gebied het Schrift des Heeren,
 Gy sult uw Heer en Godt in geen geval tenteeren.

Wat sien ik? Wat nieuw feyt beraemt het helsch gedrocht?
 Daer vliegt hy wederom met Jesus door de locht;
 Daer stelt hy hem op een van d'alderhoogste bergen,
 Die met syn steyle kruyn den Hemel schynt te tergen,
 Van daer doet hy hem sien geheel des werelds macht
 En Ryken, in hun glans, verheventheyt en pracht,
 En seyde hem: siet, ik stel dit al in uw vermogen,
 Indien gy my aenbid, ter aerde nêergebogen.
 Gaet Satan, segt myn Vorst, want ik van myne plicht
 Dus worde, door het Schrift van Moyses, onderricht:
 Gy sult uw Heer en Godt g'heel uwen dienst opdragen,

Aenbidden hem alleen al uwe levens-dagen.

Myn ziel, hoe naekt ontdekt my Jesus moedigheid
Uw schandelyken val, en ongetrouwigheid!
Den Vyand moest op u die listen niet besteden,
Om sig op zynen thron te sien van u aenbeden,
Hy heeft u om wat gelt, om eenen schyn van eer
Soo dikwils doen afgaen uw wettelyken Heer.
Wat segg'ik? Om een dronk, een lekker stukje eten,
Hy ded' u uwe plicht en uwen Godt vergeten;
De hôp' van eenen kus, een geyle minne-groet
Sag u, rampsalige, gestrekt voor synen voet.
O wee! hoe komt de rouw myn hert niet toe te drucken,
Wanneer ik overdenk al myne snoode stucken!
Aenbidden 't helsch serpent, versaken mynen Godt,
Om een soo korte vreugd, om een soo vuyl genot!
Vermaledyde lust! vervloekte minne-tochten,
Die myn ondankbaer hert tot sulk een boosheyt brochten!
Dat myne snoode ziel geperst zy uyt dit lyf,
Eer ik na desen nog zoo schandig feyt bedryf.

Terwyl myn sonden my benouwen boven maeten,
Den helschen dwingeland heeft mynen Heer verlaeten;
Daer komen d'Engelen met vlyt tot hem getrêen,
Sy bieden vol eerbied hem hunne dienstbaerhêen.
Sy wenschen hem geluk, om een soo schoonen zegen,
Door syn getrouwigheid, op 't helsch gebroet verkregen;
O ziele! wilt gy ook van d'Engels zyn gedient,
Siet dat gy dit van hun door uwe trouw verdient.

Toesang.

Engel, wien den hoogsten Heer,
 Uyt medogen en ontferming,
 Heeft geschikt tot myn bescherming,
 Leert my t'syner lof en eer
 Mynen will', verstand en reden
 Ieder oogenblik besteden:
 Houd my, Engel, stadig voor
 Alle myn verbintenissen,
 Op dat ik het heylig spoor
 Syner Wet niet kom te missen.
 Toont my t'allen tyd de baen,
 Waer ik moet langs henen gaen,
 Om eens tot dien Godt te raeken,
 Die my moet gelukkig maeken.
 Och! als my het helsch gedrocht
 Komt met hooveerdy' bekooren,
 Sluyt voor syn gestreel myn ooren:
 Als hy met een geyle tocht,
 Van oneerelyke minnen,
 Komt ontsteken myne sinnen,
 Leert my myn te dertel vleys,
 Leert my myne lusten temmen,
 Op dat ik aen synen eys
 Noyt en kome toe te stemmen.
 Maekt, Bewaerder van myn hert,
 Dat myn ziele indachtig wert

Haere trouw, die sy te vooren
Heeft soo hoog aen Godt geswooren.

Goeden Engel, als de dood
My in d'hoogsten nood geknepen,
Nu sal dreygen weg te slepen,

Komt my bystaen in dien nood;
Stelt in 't werk al uwe krachten,
Tegen d'onderaerdsche machten,

Die my op dien oogenblik
Sullen t'allen kant bespringen,

Om door myner sonden schrik,
My tot wanhôp te bedwingen.

Helpt my in dien vreedden stryd,
Helpt my op dien jongsten tyd,
Waer van sal voor eeuwig hangen
Myner saligheys belangen.

XIX. Gesang,***Jesus eerste wonder Werk op de Bruyloft van Cana.***

Myn liefsten Heyland, naer soo heerelyken zegen,
 Door syn volstandigheyt, op 't helsch gebroed verkregen,
 Komt uyt de wildernis wêer nevens de Jordaen,
 Waer hy voor weynig tyd het Doopsel hadd' ontfæen.
 Joannes siend' hem wêer, seyde aen die by hem stonden,
 Siet, daer is Godes Lam, dat wegneemt 's wereldds sonden;
 't Is desen, van wien ik u korts te vooren sey,
 Die lange voor my was, komt heden achter my.
 Dees woorden raekten nauw syn leerelings ooren,
 Of sy verlieten hem om Jesus naer te spooren,
 Hier onder was Andries, een visscher van geslacht,
 Die korts ook by den Heer syn broeder Simon bracht.
 De maer' begost hier op, door d'omgelegen vleckten,
 Des Saligmakers komst, en achtinge t'ontdecken,
 Soo dat hy eyndelyk een grooten toeloop kreeg,
 Terwylen synen Naem meer door 't gerucht opsteeg.
 Maer eene Bruyloft-feest volbracht in Gallileyen,
 Ded' synen werden roem in't korte meer verbreyen;
 De Moeder Godts was daer: tot dit verbond van vred',
 Wierd Jesus ook genood, en syn Discipels med'.
 O Cana! binnen u is heden aen te merken,
 Het eerste wonder stuk van mynen Heylands werken,
 Wat zegen sal dit Paer op syne trouw ontfæen,

Met 't welke Jesus self hier wilt ter maelyd gaen.
O mocht ik my van daeg ook onder de gesellen,
Van Canas Bruydegom, aen dese tafel stellen;
'k Verfoeyd', om dit geluk, Assuër's ryk onthael,
Cleopatras gerecht, en Crassus lecker mael.
'k Verliet, ô Grieken-land, de maelyd uwer Goden,
Om onder het getal te zyn van dees Genoden,
Myn eet-lust sochte daer gesoden nog gebraed,
Door Jesus lief gesicht wierd ik geheel versaed.
Ik soud daer mynen mond aen geenen roemer setten;
Maer stadig met myn oog op syn gedaente letten,
En leeren, hoe ik my naer desen dragen moet,
Als eenig voorval my ter maelyd treden doet.
O Cana! waer ik daer in eenen hoek geseten,
Hoe maetig soud ik hem sien drinken ende eten;
Wat soete woorden soud ik hooren uyt dien mond,
In wie de soetigheyt haer eersten oorsprong vond.
Daer soud ik eerst voor-al van mynen Jesus leeren,
Met mynen even mensch vol minsaemheyt verkeeren,
Voorkomen kleyn en groot, met vriendschap en ootmoet
Aen ieder liefgetal, gemeensaem zyn en soet.
Terwyl, door die begeert, myn wenschen my wegrucken,
De maelyd word volbracht, men snyd 't gebraed aen stucken,
Men deelt de vrienden rond, men lacht, men licht de fluyt,
Tot welvaert en geluk van Bruydegom en Bruyt.
De liefd' en vriendschap komt der gasten hert ontsteken,
Men hoort niet dan van trouw, van peys en vrede spreken;
Men groeter syn gebeur met 't glaesjen in de hand,
Men knoopt'er hert met hert, door eenen minne-band.
Dat minsaem onderhoud, maekt dat de blyde gasten,
Tot onderlinge vred', de fluyt op nieuw aentasten;

De vaten worden leeg, de dienaers zyn in pyn,
 Niet wetend' op wat wys bekomen ander wyn,
 Dog eene onder die, gaet met een vast betrouwen,
 Aen Jesus Moeder hun verlegentheynt ontvouwen,
 De minsaemheyt, die hy in haer gelaet bemerkte,
 Maekt, dat hy syn gemoed door vaste hôp' versterkt,
 't Gelukt hem naer syn wensch: de Moeder word bewoogen,
 En legt haer lieven Soon den dienaers klagt voor oogten;
 Maer 't schynt, dat mynen Heer haer geenen troost aanbiedt,
 Hy segt: wat vraegt gy Vrouw, myn uer is hier nog niet.

Dees antwoord, die, in schyn, wat bitter was om hooren,
 En kond' in 't minste deel des Moeder hôp' niet stooren,
 Sy segt de knechten: past wel op, en zyt bereyd,
 Op dat gy alles doet, wat mynen Soon u seyd.

Daer waeren in de zael, ten dienste der genoden,
 Ses krukken, naer de wys en suyvering der Joden;
 Den Saligmaker roept de dienaers en gebiet,
 Dat m'in elk steene vat strakx suyver water giet.
 Sy blyven op het woord van mynen Heyland hopen,
 En gieten ieder kruk soo vol dat s'overlopen;
 Hier mede segt den Heer: schenkt nu uyt 't eerste vat.
 En geeft d'Hofmeester eens te proeven van dit nat.
 Dien heeft het nauwelykx in synen mond genomen,
 Of doet den Bruydegom terstond van tafel komen,
 En seyd hem, g'heel gestoort: wie vat met wat beleyt,
 Gy uwe Bruyloft-feest van daeg hebt aengeleyt?
 Elk doet syn gasten eerst den besten wyn uytshinken,
 Den slechtsten, als sy nu versaed zyn van te drinken,
 Gy geeft den goeden wyn ten eynde van den dis,
 En schenkt dien als den smaek nu schier verloren is.
 Den Bruygom staet hier op verwondert en verslagen,

En weet niet wat hy sal antwoorden ofte vragen,
 Tot dat de dienaers hem eenvoudig doen verstaen,
 Het gen' den Heyland heeft op hunne klacht gedaen.

Dit is het eerste werk, dat Jesus heeft bedreven,
 Om van syn Mogentheyte getuygenis te geven,
 Hier door wierd synen roem en achting aengemerkt,
 En syn Discipelen in hun geloof versterkt.

Maer ziele, voor wy gaen uyt Canas feest vertrecken,
 Ik voel, door eene lust, myn herte nog opwecken:
 Ey, naer de gasten zyn gescheyden uyt het mael,
 Vertoeven wy nog wat in dese vreugde-zael.
 'k Heb dorst, en 'k soud wel eens van 't Hemels Nectar drinken,
 Dat myn Verlosser ded' uyt dese kruyken schinken,
 Sy zyn waarschynelyk soo niet berooft van wyn,
 Of daer sal ergens nog voor my een dronkje zyn.
 Myn hert is tot dien drank nog hooger opgeresen,
 Doen hy aen tafel wierd van ieder soo gepresen,
 Ook moet het, met'er daed, syn een uytstekend' vocht,
 Het gen' soo wonderlyk hier binnen is gebrocht.
 'k Verbeelde my daer in te vinden al de smaken,
 Waer med' oyt goeden wyn kond' eene tonge raken:
 Myn hert is wat benouwt, en tegen sulke pyn,
 Word dit de sekerste de beste medecyn.
 Stil, myne ziel, wy zyn den voet-weg mis getreden,
 'k Verlies, door sin'lykheyte, een leer van goede zeden:
 Men schonk twee wynen voor op dese Bruyloft-feest,
 Twee dranken voor het lyf, twee lessen voor den geest.

Den eersten is den wyn, de gen' met volle glasen,
 De wereld dagelykx doet schenken aen de dwasen,
 Een wyn van leckernye, van vleeschelyke lust,

Die noyt, hoe veel men drinkt, den dorst ter degen blust.
 Een wyn, die zielen maekt door geyle weelde dronken,
 En in den slaep des doods, doet sonder sorge ronken;
 Myn ziele, wacht u van dien schaedelyken drank,
 Syn soeten smaek vergaet in bitterheyt en stank.

Drinkt van den tweeden wyn, dien sal uw hert verkloeken,
 Gy hoeft dien, myne ziel, in Cana niet te zoeken;
 Neemt uwen Jesus waer, soo krygt gy nimmer dorst,
 Hy giet met overvloed dien staeg in uwe borst.
 Of dunkt hy u te lang somwylen te vertoeven,
 Trekt op naer syne bron, wilt gy dit Nectar proeven,
 Daer springt dat edel Nat uyt seven buysen op,
 De liefde schenkt het voor in eenen gulden kop.
 Het beste dat sy daer heeft immer aangewesen,
 Is wyn, slechts in den schyn, maer Jesus Bloed in wezen,
 Dat is een Hemel-drank, die Engels dronken maekt,
 En die, hoe veel men drinkt, geduerig beter smaekt.
 Ach! wilt dien Minne-Vorst, misschien om uw gebreken,
 Dien goddelyken Wyn in u niet laeten leken?
 Gy wierd op Canas-Feest nog heden onderrecht,
 Van 't geen u staet te doen, indien hy u ontsegt.
 Gaet met een rouwig hert, segt aen de lieve Moeder
 Het geen gy vraegen wilt van haeren Minne Voeder;
 Klaegt dat den soeten wyn van grati' u ontbreekt,
 Gy word terstond verhoort, soo ras gy haer aenspreekt.
 Al waert gy soo besmuert, dat gy voor Jesus oogen,
 Om uwe leelykheyt, u niet en durft vertoogen,
 Betrouwt op haere hulp; neemt sy uw voerspraek an,
 Weest seker, dat den Soon haer niet ontseggen kan.

Toesang.

O Maria, met betrouwen
 Kom ik mynen nood ontvouwen,
 Aen uw goedertieren hert;
 Slaet van daeg uw minsaem oogen,
 Vol ontferming en medoogen,
 Op de grootheyd myn'er smert.
 Moeder, 't is soo lang geleden,
 Dat ik Jesus hebb' gebeden,
 En ik worde niet verhoort;
 Ach! hy blyft op my verstoort,
 Om d'ontallyke gebreken,
 Waer myn ziele blyft in steken.
 Reyne Maget, met ootmoet
 Val ik u van daeg te voet,
 Om uw voorspraek te verwerven,
 Legt dog uwen Jesus voor,
 Hoe 't my swaer valt syn gehoor
 En genad' soo lang te derven:
 Myne ziele is als een land
 Door de Zonn' g'heel uytgebrand;
 Komt syn grati' 't niet besproeyen,
 Daer kan geene vrucht in groeyen;
 Haest u, neemt myn klachten aen,
 Anders 't is met my gedaen.

XX. Gesang,***Op de saemenspraek van Jesus en de Samaritaensche Vrouw.***

Van Cana trekt myn Vorst nog voort naer Galileyen,
 Om in Capharnaum syn leering te verbreyen;
 Dog mits de groote Feest van Paesschen nu quaem aen,
 Hy is met syn gevolg naer Salems Vest gegaen:
 Daer vind hy in Godts Huys veel volk die Godt niet sochten;
 Maer allerhande Vee om vuyl gewin verkochten:
 Dies maekt hy eene sweep, en dryft dat snôo gespuys,
 Vol iever ende drift, uyt syn Heer Vaders Huys.
 't Gerucht van syne daên, op dese Feest gebleken,
 Wekt Nicodemus op, om hem by nacht te spreken;
 Dien Raedsheer staet verstelt, als Jesus syn gesicht
 Bestraelt met eenen vonk van 't aldersiende Licht:
 Hy voelt syn herte g'heel door syne liefde wecken,
 Terwyl den Heyland wêer gaet naer Joannes trecken.
 Die syn Discipelen op nieuw getuygen geeft,
 Dat hy den Christus is, wien Godt gesonden heeft.
 't Was recht op desen tyd, dat door onkuysse minne
 Herodes tot hem trok syn broeders Gemalinne;
 De bloedschand van dien Vorst ontstichte 't gansche land,
 En styfde menig boel in synen geylen brand.
 Den Dooper konde dit niet onberispt gedoogen,
 Hy trekt vol vierigheyt den schender onder d'oogen,
 Hy toont hem syn misdæd, en segt, dat hy de trouw

Te kort doet, in 't gebruyk van synen broeders vrouw.
 Die vryheyt, die het hert des Konings niet kond' stooren,
 En wierd soo niet ontfaen in syn boelinnens ooren;
 Sy vleyt, sy smeekt den Vorst soo lange vol van nyt,
 Tot dat hy Godts Propheet in eenen kerker smyt.
 Die maer' komt nouwelykx tot kennisse des Heeren,
 Of doet hem wederom naer Galileën keeren;
 Te meer, nu door 't gerucht, syn leeringe ende macht
 Bekent wierd, en benyd van 't Phariseens Geslacht.
 Hy kiest de vlakke der Samaritaensche velden,
 Waer eertyds Israels Soons soo veel Afgoden stelden,
 En komt by Jacobs put, niet verr' van eene Stat,
 Die Sichar word genoemd, door 't reysen afgemat.
 T'wyl syn Discipelen te samen sted'waert loopen,
 Om spyse voor hun selfs, en hunnen Heer te koopen;
 Hy set sig op den boord der voorgemelde bron,
 Ontrent den middag-tyd, in 't heetste van de son.
 Hy leunt op synen arm; het schynt dat menig sorgen,
 G'heel diep in syne ziel en herte zyn verborgen,
 't Uytwendig segt, dat hy inwendig is geraekt,
 Door eenig diep gedacht, dat hem bekommert maekt.
 O Jesu! wat mag dit voor eene sorge wesen,
 Die soo uytshynend'is in uw gelaet te lesen?
 Wat maekt u hier aldus belemmert in den geest,
 Zyt gy voor Antipas, of 't Priesterdom bevreest?
 Of voelt uw teere ziel de nakend' ongelucken,
 Die uwen Doopers hert ter dood toe sullen drucken?
 Wat sorg, wat swaerigheyt stoort u op desen tyt,
 Dat gy soo ongerust, soo vol gepeysen zyt?
 Swygt, ziele, segt den Heer, 't is geen gevaer van 't leven,
 Veel min van mynen vriend, waer door ik ben gedreven;

't En is nog Antipas, nog Phariseenschen Raet,
 Die myne zielens sorg doet blyken in 't gelaet;
 Die redens strecken my tot weedom, nog tot smerte;
 Daer ligt een swaerder pak op myn onrustig herte:
 't Is 't doodelyk gevaer van een verdoolde ziel,
 Dat myn bekommernis en sorgen onderhiel.
 Dat ik met sulck een spoed de reys heb aengenomen,
 Was, op dat sy alhier my soude tegen komen;
 'k Heb aen Jordaenens vloet op dit besluit gemikt,
 En desen oogenblik tot haer geluk geschikt.
 't Sweet dat myn aengesicht en schouders komt doorweeken,
 Is geen vermoeytheyts blyk, maer een recht minne-teeken;
 En 't incarnaete bloos, dat myne wangen dekt,
 En heeft niet myne reys, maer haere schand' verwekt.
 Waer blyft gy, arme ziel, waerom wacht gy soo lange?
 Komt, uw vertoeving maekt myn minnend herte bange;
 Komt spoedig, dat ik u uyt doodts-perykel ruk,
 En myne liefdens-merk g'heel in uw herte druk.
 Indien gy langer draelt, 'k sal u door al de hoeken,
 Door al de wyken gaen van dese land-streek zoeken,
 Al moest myn Bloed den weg besproeyen op dien tocht,
 Het waere my genoeg als ik u vinden mocht.

Terwyl dien dorst ontsteekt myn Heylands ziel en leden,
 Siet, daer komt eene vrouw om water aengetreden;
 Soud' 't wel naer dese zyn, dat syne wenschen gaen?
 Myn ziele luyst'ren wy, hy spreekt haer selver aen.

Geeft my te drinken, vrouw. Sy antwoord, hoe kan 't wesen,
 Dat gy, die Jode zyt, van Joden onderwesen,
 Een waterdronk van my, Samaritaensche, vraegt,
 Mits niet soo aen de Jôn, als ons geslacht, mishaeft?
 O Vrouwe, sey'd'en Heer, indien gy onderkende

De gave, die u Godt komt overvloedig senden,
Indien gy wist wie u een water-teug' afvraegt,
Gy soud'misschien van dorst my hebben eerst geklaegt;
En ik hadd'u terstond doen levend' water drinken.
Sy weder: Heer gy hebt geen kruyk die nêer kan sinken,
In desen put, soo diep ter aerden uytgevrocht,
Hoe sult gy dan voor my uytpullen van dat vocht?
Of soud'gy meerder zyn als Jacob onsen Vader,
Die met syn kinderen en kudden al te gader
Uyt desen bron-put dronk, en ons dien achter liet?
O Vrouwe, segt den Heer, ik acht dit water niet,
Wie 't drinkt word wêer door dorst gepraemt naer korte tyden;
Dog, die van 't myne nut sal geenen dorst meer lyden;
Maer 't water dat ik hem sal geven, breekt wêer uyt
In eene spring-bron, die ten eeuwig leven spruyt.
Heer, roept de vrouwe wêer, wilt my dat water geven,
Op dat ik nimmermeer door dorst word aengedreven,
En tot dien diepen put hier na noyt wederkeer.
Gaet, haelt hier uwen man, segt Jesus. Sy: ô Heer!
Ik hebbe geenen man. Den Heyland wêer daer tegen:
Gy hebt seer wel geseyd; maer dit hebt gy verswegen,
Dat gy vyf mannen hebt gehad in uwe jeugt,
En nu met eenen leeft wien gy niet hebben meugt.
De vrouw, op dit besluyt, door schaemte rood ontsteken,
Soekt met myn Minne-Vorst daer van niet meer te spreken:
Dies seydsy, Heer, ik sien want gy zyt een Propheet,
Ik bidd'u, legt my uyt het gen'ik niet en weet;
Ons' Vaders hebben hier op desen berg aenbeden,
En gy wilt tot dat werk Jerusalem besteden.
O vrouwe, seyds den Heer, gelooft, 't is nu den tyd,

Wanneer nog desen berg, nog Sion word gewyd,
 Om aen den hoogsten Godt gebeden op te draegen,
 't En zyn de plaetsen niet die aen den Heer behaegen,
 Hy wilt aenbeden zyn in waerheyt en in geest,
 Van een eerbiedig hert, dat hem bemint en vreest.
 Ik weet dat komen moet, ervat sy, den verwachten
 Messias, tot een troost van Israëls geslachten,
 Door dien verhoppen wy te worden onderricht
 Van dees Godtsdienstigheyt, waer aen wy zyn verplicht.
 Ik ben't, die met u spreekt, seyde' Jesus. Op die reden
 Zyn syn' Discipelen den euvel op getreden,
 Verwondert, dat hy daer met eene vrouwe sprak,
 Die door 't Geloove soo in vierigheyt ontstak,
 Dat sy haer steene kruyk heeft aen den put vergeten,
 Naer Stad geloopen, en verklaert aen d'ingeseten,
 Komt, siet een Man, die my myn leven heeft geseyd
 Soud'dien niet Christus zyn, soo langen tyd verbeyd?
 Samaritaensche Vrouw! wie sal 't geluk opwegen,
 Dat heden over u van boven is gesegen?
 Gy waert een sondig wyf, tot dertelheyt gesint,
 Onwetend' afgedwaelt, door ongeloof verblint.
 Gy gaet naer eenen put, om uwen dorst te laeven,
 En word aldaer vervuld met goddelyke gaeven,
 Uw blindheyt word verlicht, uw dertelheyt verdooft,
 Gy siet, gy kent, gy vraegt, gy luystert, gy gelooft.
 Gy komt als een slavin myn Vrede Vorst ontmoeten,
 En keert op selven stond te rugg' met vrye voeten;
 Gy hadd' in uwe ziel een doodelyke wond',
 Gy spreekt den Medecyn, en word terstond gezond.
 O noyt gehoort geluk! ô wondere genade,
 Die een sondaerig hert soo spoedig komt te stade!

O Jesu! wie ontsteekt door uwe liefde niet,
 Die u soo minnelyk, soo goedertieren siet?
 Wy worden niet soo ras door wenschen ingenomen,
 Of uwe liefde weet ons wenschen voor te komen,
 Ja self, eer eene ziel die liefde gade slaet,
 Gy komt in doods-gevaer, vol iever, haer ter baet.
 Eylaes! terwyl sy schynt van alles te wanhopen,
 Terwyl sy van u vlucht, gy komt-se naergelopen,
 En als sy ongesint, u haeren rugge biet,
 Gy roept, gy trekt soo lang, tot dat sy ommesiet.
 Het is my niet van nood'in oud' of nieuwe boeken,
 Van dit uw lief bedryf exempelen te soeken,
 Myn ziel, myn ziele dient my tot getuygenis,
 Van haer wêerspanningheyt, en uwe deernis.
 Hoe dikwils heeft sy u verjaegt en uytgeloken!
 Hoe dikwils hebt gy haer vervolgt en aengesproken!
 Hoe dikwils heeft sy u gehoor en spraek ontseyt!
 Hoe dikwils hebt gy haer gebeden en gevleyt!
 Hoe dikwils heeft sy u mishandelt en geslagen!
 Hoe dikwils hebt gy haer moetwilligheyt verdragen!
 Ik ded' al wat ik kond', om van u af te vlien,
 Gy ded' al wat gy kond', om my by u te sien.
 O wee! waer med' sal ik versoenen myn verwoetheyt,
 Die soo wêerspanning was aen sulk een groote goetheyt?
 O traenen, suchten, rouw, misnoegen, droef geklag!
 Komt, dat ik tot'er dood myn feyl beklagen mag!
 Terwyl myn sonden my benauwen in't geweten,
 Den Heere word gevraegt, om met de syne t'eten,
 Hy antwoord, dit's de spys waer door myn ziele leeft,
 Den will' te doen van hem, die my gesonden heeft.
 't Samaritaensche wyf laet onder dies haer Stede,

En brengt een groot getal van Sichars Borgers mede,
 Die, reeds geloovende, door 't seggen van de vrouw,
 Hem bidden, dat hy daer wat tyd verblyven sou.
 Hy heeft, op hun versoek, twee dagen daer gebleven,
 En ieder in't Geloof door syn leering gesteven;
 Soo dat sy riepen uyt, nu hebben wy gekent,
 Dat dien den Heyland is, wien Godt ter wereld sent.

Toesang.

Ziele, wanneer gy uwe borst,
 Voelt ontsteken door den dorst,
 Die gy nergens med' kond stutten,
 Gaet naer Jesus minsaem hert,
 Ach! daer is voor uwe smart
 Levend' water uyt te putten.
 Uyt dat herte vloeyt een vocht,
 Waer geen dorst oyt tegen mocht,
 In wat boesem dat 't komt leken,
 Daer kan geenen brand ontsteken.
 Soo u stookt een eete lust,
 Die geduerig ongebluscht,
 U vervoert door geyle minnen,
 Stelt uw mond aen Jesus zy,
 Soo word gy van vlammen vry,
 En van buyten, en van binnen:
 Wie eens dese Bron genaekt,

Blyft geheel en ongeraekt,
Midden in de heete tochten,
Waer hy mede word bevochten.
Reyne zyd' en milde borst,
Uyt wie myne Liefde Vorst
Syne gaven nêer laet vloeyen,
Ach! hoe doet gy 't minnend' hert,
Waer gy in gedreven wert,
Jeugdig wassen ende bloeyen!
Daer ontdekt men t'allen kant
Duysend deugden ingeplant,
Welkers lieffelyke geuren
Klimmen tot de Hemel-deuren.
Stort die in my nacht en dag,
Op dat ik soo bloeyen mag.

XXI. Gesang,***Jesus stilt een schroomelyk Onweder, en doet verscheyde wonder werken.***

Den Heer in 't Galilees gebied wêer aengekomen,
 Heeft 't Ampt van Prediker met iever opgenomen,
 Hy roept, den tyd is hier, weest rouwig, en versaekt
 Uw sonden, want het Ryk der Hemelen genaekt.
 't Was hier, dat hy een soon van doods-gevaer verlost,
 Het gen' niet dan 't Geloof aen synen Vader koste:
 't Was hier dat Simon wierd gehoorsaem aen syn stem,
 En Zebedaeus sag syn Sonen gaen naer hem.
 De Stad Capharnaum getuygt van een beseten,
 Uyt wie myn Minne-Godt den duyvel heeft gesmeten,
 Als mede van het huys, waer Petrus Schoon-Moêr was,
 Die hy op staende voet van haere kors genas.
 Dien leerling wierd dan niet met minder vrees bevangen,
 Dan als hy syne schuyt vol visschen hadd' gevangen,
 Waer over hy uytriep: vertrekt van my, ô Heer,
 Ik ben een sondig mensch, niet weerdig sulk een eer.
 Het vliegende gerucht van soo veel wonderheden,
 Beset voor d'avond-stond syn deur met sieke leden,
 Hy raekt die altemael met syne handen aen,
 En doet terstond naer huys soo veel gesonde gaen.
 Met dese drift trekt hy door Steden ende Dorpen,
 Genesend'al wie was aen siekten onderworpen:

Soo dat in Syrien syn naeme wierd verkond,
Van waer men dagelykx veel kranken tot hem sond.

Soo gaet myn Jesus voort in wonders uyt te werken,
Om syn Apostelen in hun Geloof te sterken,
Die in dien grooten klank van syn verheven daên,
Verheugden aen syn zyd'het Landschap rond te gaen.
Maer hy, om hun Geloof en iever te beproeven,
Wild' hun door een geval benauwen en bedroeven,
Ten eynde sy met een onwankelbaer gemoed,
Staeg veerdig souden zyn tot voor en tegenspoed.

't Was avond, en de son nu besig met te daelen,
Bescheen het aerdsche-dal met flauwe en bleeke straelen,
Wanneer den Heyland sig by syn Discipels set
In eene Visschers schuyt, op 't meir Genesareth.
Men haelt het zeyl in top, al swaeyen en al gieren,
En Petrus vat het roer om 't wankel schip te stieren,
't Voorsteyen word gekeert naer 't Geraseens gewest,
't Wyl in de zeylen blaest een windjen uyt den west.
Dus zyn sy welgerust in't donker voortgevaeren,
Bly, om den goeden wind en ongestoorde baeren;
Het scheeps volk song een lied, en vreef, uyt vreugd in d'hand,
Vol hôp' van voor de son te raken aen het land.
De nacht komt onder dies met haere swarte wolken,
Te saem verduyteren den oever en de kolken,
Daer is in't schip niet een soo wacker van gesicht,
Die in de locht kan sien het minste sterre-licht.
Maer siet, op eenen stond schiet over 't stroomend'water
Het vlamig blixem-vier met yselyk geklater:
De wolken scheuren; 't swerf gestoort in synen swier,
Dryft 't dampig element nu ginder dan alhier.
't Schynt, dat in' t firmament een deel metaele bollen

Geduerig kante-wys, en door malkander rollen,
 De winden staen van noord en zuyden op de been,
 En jagen door hun vlucht de wolken tegen een.
 Den grond van 't water word naer boven opgedreven;
 De baeren vol van schuym tot aen de locht geheven,
 Die breken midden door en storten seffens nêer.
 Het meir geheel vervoert door 't ongenadig wêer,
 Smyt al, wat op hem dryft, nu onder, dan wêer boven,
 En gaept somwylen, als ten gronde doorgekloven.
 Het scheeps-volk door den storm soo onvoorsiens verrast,
 En weten niet waer eerst: 't zeyl slingert van den mast,
 Te midden doorgescheurt, en hier en daer beknepen,
 En onder een verwert met touwen ende repen.
 't Gehuyl der swaere-zee, den fellen donderslag,
 Het schuyff'len van den wind, der menschen droef geklag
 En jammer, doen het bloed in 't stoutste hert verstyven,
 Terwyl de baeren, 't schip nu op, dan onder dryven,
 En storten in het hol, als in een volle zee.
 Dan quam de wanhop' met een overvloed van wee,
 Benouwtheyt, schrik en schroom in ieders hert gekropen;
 Dan ging den boesem in gekerm en klachten open,
 Geperst en toegeknelt door doodelyke vrees,
 Soo dat 't getraen in d'oog, het hair te berge rees.
 O Galilees geslacht! hoe komen die gevaeren,
 En angsten uwen moed soo hevig te vervaeren?
 Vergeet gy wie gy voert? Siet, daer ligt Jesus nêer,
 Den Meester van de zee, van stormen, wind en wêer.
 Hy heeft sig tot den slaep daerom alleen begeven,
 Op dat gy eene proef van uw geloof soud geven:
 Vergeet gy dan alreed de wonderlyke daên,
 Die hy door't gansche land heeft voor uw oog gedaen?

Kleynmoedige! gedenkt het goddelyk vermogen,
 Waer mede hy, voor hem, den duyvel heeft gebogen:
 Gy Petrus, eerst voor-al, gedenkt wat syne macht
 Tot uwe Schoon-moêrs troost nog onlangs heeft volbracht.
 Al waer dit krakend' schip tot aen de mast versonken,
 Gy moed' en ademloos tot aen de keel verdronken,
 Gebonden op een riem, of afgebroken ree,
 Of dryvend' op een plank te midden in de zee:
 Al quaem in desen staet, met opgespalkte blicken,
 Een vreeden Wallevis u spartelend' inslicken;
 Al wierd gy by de nek gegrepen van de dood,
 Roept Jesus aen, gy word bevryd van alle nood.

Maer 't schynt dat s'eyndelyk hun misverstand ontdekken;
 Sy loopen naer den Heer, om hem uyt slaep t'ontwecken,
 En roepen overhoop, met schroom en angst bevaên:
 O Meester! deirt 't u niet, dat wy te gronde gaen?
 Hy antwoord op dien roep: ô kranke in't gelooven,
 Hoe laet gy soo door vrees uw ziel en hert verdooven?
 Dus rysende, gebied hy baeren, wind en wêer,
 Dat ieder stille blyf, en in syn paelen keer.

Gelyk in eene school, waer menig dertel jongen
 Door gramschap, nyd en spyt zyn tegen een gedrongen,
 De toornigheyt en vraek gestilt is en verdwynt,
 Soo ras den Meester daer gehoort word en verschynt,
 Dus keeren wind en zee, en wolken op hun orden,
 Soo sy daer toe gemaent door hunnen Schepper worden;
 Op eenen oogenblik de locht word opgeklaert,
 De baeren sinken nêer, het ongeweert bedaert.
 De Leerelingen, die dit voor hun oogen sagen,
 Staen, met al 't ander volk, verwondert en verslagen,
 En roepen onder-een, vol vrees, wie is dien,

Wiens woorden self de zee, en storm, en wind ontsien?
 Grootmogende Monark, die, met een woord te spreken,
 Tempeest en baeren siet voor uwe macht geweken,
 Ey, spreekt dog nog een woord, wanneer in myn gemoet
 Den wind van dolle lust het onwêer rysen doet.
 't Geschied soo menigmael, dat door verscheyde tochten
 Myn ongestadig hert bestormt word en bevochten,
 Nu hemel hoog gevoert, door trotsheyt ende pracht,
 Dan in onsuyverheyt gedompelt en versmacht.
 Nu komt de vrekens-lust myn boesem openrucken,
 Dan wilt de gierigheyt die wederom toedrucken:
 Ik ben niet min ontstelt dan een geborsten schip,
 Dat vol van water word gedreven op een klip.

O Jesu! spreekt een woord, doet stillen dese baeren,
 O Jesu! spreekt een woord, doet desen storm bedaeren;
 Helpt, helpt de kranke schuyt van myn verzeylde ziel,
 Die, och te jammerlyk! in desen nood verviel:
 Soo ras gy met een woord myn tochten sult bedreygen
 Sy sullen dadelyk gehoorsaem voor u neygen:
 Spreekt Jesu! spreekt een woord, myn pracht, myn geyle lust,
 Myn vraek, myn gierigheyt, die worden al geblust.

Terwyl my uwen nood doet Jesus hulp afvragen,
 Myn ziel, de duysternis vertrekt, 't begint te dagen;
 Siet daer, het land verschynt; daer stut de visscher schuyt,
 Op 't Geraseensche strand; daer stapt den Heyland uyt.
 Hy treed het drooge land soo ras niet met de voeten,
 Of twee besetene die komen hem ontmoeten,
 Waer uyt hy, sonder eens daer toe te zyn gevraegt,
 Een gansche legioen van duyvelen uytjaegt.
 Maer 't onverwacht verlies van menig hondert swynen,

Doet Jesus wonder werk in dat gewest verdwynen,
 Het volk sag dese schaed met droevige oogen aen,
 En bid, dies mynen Heer van daer te willen gaen.
 Dog dese ondankbaerheyt kan geene plaetse vinden,
 In die den Heyland wilt van 't helsche jok ontbinden,
 Sy melden, vol van drift, door 't omgelegen land,
 De jonsten hun gedaen door Jesus milde hand.

Toesang.

Jesu, t'wyl die dwaese benden
 U soo onbedacht versenden,
 Komt dog wonen in myn huys,
 Komt, en wilt daer buyten jagen
 Al het stinkende gespuys,
 't Gen' u daer in kan mishagen:
 Laes! de sonden die daer zyn
 Treffen uwe suyver oogen,
 Met veel haetiger vertoogen,
 Als het haetelykste swyn.
 Ik verdwyne door berouwen,
 Als myn ziel my doet aenschouwen
 Al dat walgelyk gebroed,
 't Gen'ik nu soo lange tyden
 In myn boesem heb gevoed
 t'Myner schande, t'uwer lyden:
 Jesu, suyvert dog myn hert

Van die leelyke gedrochten,
Die myn arme ziele brochten
 In een doodelyke smert,
Soo my uw bermhertigheden,
Weiren al die vuyligheden
 Ik sal komen vol ootmoet,
Om te kussen uwe handen,
 Die soo krachtig en soo soet
My ontsloegen van die banden;
 Ik sal melden uwen lof,
Spyt den nyd der helsche troepen,
Tot gy myne ziel sult roepen
 In uw eeuwig salig Hof,
Wiens gelukkig' ingeseten
Altyd syn door u beseten.

XXII. Gesang,***Jesus, naer vele wonder Werken en Leeringen, verwekt by Naïm,
den Soon van eene Weduwe.***

Myn Heyland uyt het land van Gerasa gekomen,
 Heeft over 't bracke-meir de reys wêer aengenomen,
 En vind Capharnaum, met al de borgerye,
 Op syne wederkomst, getroost en wonder blye.
 Een gichtigen, door 't dak van boven nêergelaeten,
 In't huys waer Jesus was, bewandelt strakx de straeten,
 En Levi, soo hy hoort syn goddelyke stem,
 Verlaet den wissel bank, en loopt dan achter hem.
 Een Vrouw, wiens bloed-vlied was, als hulpeloos verwesen,
 Raekt myn Verlossers kleed, en word terstond genesen,
 En Jaïrus verheugd, naer een soo groot verdriet,
 Wanneer hy van de dood syn dochter opstaen siet.
 Den Heer is nauwelykx ten huysen uyt getreden,
 Of vind twee Blinden, die hem volgen op syn schreden,
 Sy roepen: Davids Soon, wilt ons uw hulpe bien;
 En Jesus maekt terstond, dat s'alle beyde sien.
 Een stommen, korts daer naer, van 't helsch gedrocht beseten,
 Voelt syne tonge los, den duyvel uytgesmeten;
 De Schaeren staen verbaest, en roepen, noyt voor hêen,
 En sag m'in Israël soo groote wonderhêen.

Dog 't en is niet alleen in 't land van Galileyen,
 Dat hy, door syne daên, syn achting doet verbreyen,

Jerusalem bleef lang verwondert om een feyt,
 Dat Jesus daer volbracht ontrent den Paessche-tyt.
 Daer was een kranken Mensch, in't lyden g'heel ervaeren
 Geworden, op den tyd van acht-en-dertig jaeren,
 Die 't wyl hy aen een bad, des Engels hand verwacht,
 Syn quelling voelt geweerd door mynen Heylands macht.
 Maer 'k sie den Pharisey, door haet en nyd gedreven,
 Om dat dit wonder is op Sabboth-dag bedreven:
 Te meer, doen korts daer naer een man op selven dag,
 Syn ingekrompen hand, vol jeugd, erstellen sag.
 Dies laet myn Vorst dat land, en al de Phariseyen,
 En keert met syn gevolg te rugg' naer Galileyen:
 Hier is't, dat hy met hun op eenen berg vertrekt,
 En uyt geheel den hoop syn twaelf Apostels trekt.
 't Was dan, dat mynen Heer, tot aller zielen vrede,
 Dat goddelyk Vermaen voor syn Discipels dede,
 Waer in hy zegen-ryk, vernoegt en salig acht,
 Die hier behoefdig zyn verstooten en veracht.
 't Was dan, dat syne leer de menschen quam vertoonen,
 Dat, wie hem volgen wilt, geen quaed met quaed mag loonen,
 Geen vonnis van syn broêr uytspreken t'synder smaet,
 En staen naer eenen schat, die eyndelyk vergaet.

Naer dese Leering is hy van den berg getreden,
 En neemt de smetten weg van een Melatschens leden,
 Waer naer Capharnaüm veel wonders van hem segt,
 Terwyl den Hopman siet erstellt syn lammen knegt.

Maer 't gene Naïm heeft doen roemen op syn werken,
 Moet gy, myn kranke ziel, met meerder tyd bemerken;
 Myn Saligmaker trekt recht op naer dese Sted',
 Gevolgt van menig volk, en syn Discipels med'.
 Op selven tyd, doen hy komt naderen de wallen,

Men hoort een groot geluyd tot in de wolken schallen;
 Daer treed te poorten uyt een groot gesleep in rouw,
 Naer eene doode baer, met menig man en vrouw.
 Het was een eenig kind, dat grafwaerts wierd gedragen,
 Een droeve weduws soon ontzielt nu korte dagen:
 De moeder selve quaem al weenen over 't lyk,
 Gemergelt door den rouw, een stervende gelyk.
 Een over groot getal van vrienden en bekenden,
 Verselden 't droevig wyf, geraekt door haer ellenden,
 De klachten, die sy ded' in een soo groote smert,
 Ontroerden innerlyk het aldersteenigst hert.

Bedrukte, scheidt dog moed; siet, Jesus komt genaken,
 Uw rouwig ongeval sal hem voorseker raken,
 Hy heeft een minsaem hert, een hert, dat geen verdriet,
 Geen droefheyd ongeraekt en onbeweegt aensiet.

De goedertierentheyd, de deernis en medoogen,
 Die straelen, waer hy gaet, uyt syn bermhertige oogen,
 Het is syn meeste vreugd, syn innigste geluk,
 Te troosten een gemoed, dat in benauwtheyd sucht.
 Den droeven Jairus heeft troost by hem verworven,
 Als in haer eerste jeugd syn dochter was gestorven:
 Schept moed, ô weduw vrouw! scheidt moed, hy siet u aen,
 En sal eer korten tyd uw weedom doen vergaen.

Maer siet, terwyl ik spreek, myn Jesus kan de rouwen
 Van die mistrooste vrouw niet langer meer aenschouwen,
 Syn medelydend'hert beweegt sig over haer,
 Hy segt: ey Moeder, staekt dat jammerlyk gebaer.
 Hier mede raekt hy aen de kist des overleden,
 (De draegers waeren reeds belast niet voort te treden)
 En seyde: ô jongeling, 'k gebiede 't u, staet op.
 Terstond den dooden ryst, met synen bleeken kop;

Sit recht op syne lêen, begint kloek uyt te spreken,
 Als een gesonden mensch, wien moed nog macht ontbreken.
 Dus stapt hy, fris en sterk van syne dood baer nêer,
 En mynen Heyland geeft hem aen syn moeder wêer.
 Den angst bevangt hier op de herten van de schaeren,
 Die in soo seldsaem werk daer tegenwoordig waeren;
 Sy roepen uyt: Godt siet syn volk ten lesten aen,
 Een wonderen Propheet is heden opgestaen.

Myn ziel, den jongeling, die gy hier siet verresen
 Kan u, en ieder een een schoone leer voorlesen:
 Geeft aen dit wonderwerk een zedelyken sin,
 Gy vind'er uw profyt en onderwysing in.
 De weduw', die gy siet haer sonens dood beklaegen,
 En die het lyk verselt, soo 't grafwaerts word gedraegen,
 Verbeeld ons Godes Kerk, die op dien droeven dag
 Haer lieven Bruydegom soo schandig sterven sag.
 Die Bruyd, die Weduwe, die troosteloose Moeder,
 Berooft van haeren Vriend, Besorger ende Voeder,
 Volgt dagelykx vol rouw, vol weedom en verdriet,
 Wanneer sy naer het graf haer kinders draegen siet.
 De kinders, die sy siet naer 't duyster graf vervoeren,
 Zyn niet gelyk dit lyk, dat voelen kan nog roeren,
 't Zyn zielen gelyk gy, van wie elk eeuwig moet
 Of lyden 't meeste quaed, of erven 't meeste goed.
 Geen poignaert, kors of pest heeft macht op dese zielen.
 De doodelyke sond'kan die alleen vernielen,
 Waer aen, soo ras een ziel haer selven overgaf,
 Dan word sy dadelyk gedraegen naer het graf.
 Haer vrede draegers zyn al d'ongebonden tochten,
 Al de begeerlykhêen, die haer ten onder brochten:
 Die loopen met haer voort, die voeren, slepen haer

In 't wel-gekoestert vleys, als in een doode baer.
 Men siet'er dagelykx, die, door de weelde dronken,
 Alreeds ten halse toe syn in het graf versonken:
 Die word door hooveerdy naer haeren put gerukt,
 En dees door gierigheyt daer dieper ingedrukt.
 De huylers, die dit lyk, dit levend' lyk versellen,
 Syn haere vyanden, gebroedselen der hellen,
 Die springen om en d'om, die maken groot gerucht,
 Geen teekenen van rouw; maer teekens van genucht.
 Sy lachen in de vuyst, sy danssen ende singen,
 Terwylen sy de ziel aldus ter hellen bringen,
 En die rampzalig' is soo dwaes en onbedacht,
 Dat sy, in haer verderf, ook schuyffelt, singt en lacht.

Was Naims weduwe met sulk een rouw bevangen,
 Als sy haer sonens lyk verselde met haer gangen,
 Hoe moet de Weduwe van Jesus zyn gestelt,
 Als sy een ziele siet in 't onder-aerds geweld?
 Die Moeder wierd verseld van vrienden, die haer klachten,
 En rouw en herte-wee met soeten troost versachten;
 En dese vind rondom haer soons onsalig lyk,
 Veel duyvels, in haer leet, verheugd en vroylyk.
 Die wierd van haere vrucht, maer voor een tyd gescheyden,
 En dese siet haer kind voor eeuwig van haer leyden;
 Die schreyd hier en beweent een lyk van nu half rot,
 Dees een verlaeten ziel gehaet van haeren Godt.

O Moeder van myn ziel! wat hebben myn misdaeden
 U, over myn gevaer, met rouw en wee gelaeden!
 Hoe smolt uw quynend' hert in sucht en traenen af,
 Terwyl de geyle lust my voerde naer het graf.
 Eylaes! wat dat gy riep, hoe dat gy my vermaende,
 Ik volgde toomeloos den weg, die weelde baende:

Ik keerd'u mynen rugg', ik danste, song en loeg,
 Terwyl d'onsuyverheyt myn ziel ter hellen droeg
 Den boosen, die my vreugd of wellust voor quam stellen,
 Ontfing ik in myn hert met alle syn gesellen,
 'k Onthaelde hem als vriend, terwyl hy myne dood,
 Myn eeuwig ongeluk en ziel-verderf besloot.

O Moeder! uw gekerm, uw traenen, uwe rouwen,
 Die hebben my dien tyd nog van de dood behouwen!
 Gy suchte, weend' en kreet soo over myn gevaer,
 Tot Jesus syne hand sloeg aen myn doode-baer.
 Hy ded' door quellingen, myn dertel lyf afsmelten,
 Hy ded', door vrees van straf, myn heete lust verkelten,
 De dragers stonden stil, myn doode ziel verrees,
 En sag, hoe diep sy lag begraven in het vlees.
 Wat vreugd, wat blydschap scheen in uw med'lydend'oogen,
 Wanneer gy uyt dat graf myn ziele sag getoogen!
 Met wat danksegging liep gy Jesus te gemoet,
 Die my van desen nood soo minsaem hadd' behoet.

Ach! om in myne plicht ook niet te kort te blyven,
 Soo lang myn herte sal het bloed in d'aders dryven,
 Sal ik met innig leet, berouw en ned'righeyt,
 Erkennen syn genad' en goedertierentheyt.

Toesang.

Jesu! met een vast besluit
 Van u nimmer te mishaegen

Schud ik al de lusten uyt,
Die myn ziele quaemen plaegen;
Gy, verwaende hooveerdy,
Peste van de rechte reden,
Ik ontrecke ziel en leden
Aen uw slaefsche heerschappy;
Noyt en sal ik met betrouwen,
Op myn eygen krachten bouwen.
Gy, verblinde gierigheyt,
Die, hoe veel u wierd gegeven,
Altyd door begeerlykheyt,
Om te hebben, word gedreven;
Onversaedelyken lust,
Door geen overvloed te stutten,
Altyd graeg om uyt te putten,
Noyt vernoegt, noyt uytgebluscht;
Gaet een anders ziel ontroeren,
Myne sult gy noyt vervoeren.
Gy, ontuchtige begeert,
Die het herte noyt laet rusten,
Maer, terwylen het verteert,
Altyd voorhoud nieuwe lusten;
Onuytdoovelyken brand,
Welkers hitte weet te dringen,
Selfs door 't merg der ouderlingen,
Rukt u uyt myn ingewand,
'k Wensch om u daer uyt te dryven,
Strakx als marmere te verstyven.

XXIII. Gesang,***De bekeeringe van eene openbaere Sondaeresse, door Jesus volbracht, naer verscheyde wonderheden.***

't Geruchte van een werk, soo wonderlyk om hooren,
 Komt in den kerker self tot aen Joannes ooren;
 Dies send hy op den roep van dese groote faem,
 Twee Leerelingen uyt, tot Jesus in syn naem.
 Sy vraegen, mynen Heer, van hunnen Meesters wegen:
 Zyt gy, die komen moet tot aller menschen zegen,
 Den Vrede-Vorst, geschikt tot onse saligheyt,
 Of word'er buyten u een anderen verbeyt?

Terwyl die vraege wierd aen Jesus voorgelesen,
 Was syne hand in 't werk, om kranken te genesen;
 Dies seyde hy: keert te rugg', en legt Joannes voor,
 Het gen'u wierd bekend door d'oogen en 't gehoor:
 De blinde menschen sien, de kreupele recht treden,
 De vuyle lazery verlaet de sieke leden,
 Den dooven krygt gehoor, den dooden is verwekt,
 En aen den armen word het Ryke Godts ontdekt.
 Wel-salig, die in my en alle myne werken,
 Tot syn verergernis niet 't minste sal bemerken.

Hier mede keeren die twee Leerelingen wêer:
 Maer Jesus slaet alsdan op 't volk syn oogen nêer,
 En vraegt hun: wien hebt gy in't woeste wouwt gaen vinden?
 Een ongestadig riet, gedreven door de winden,

Of eenen wulpschen mensch, naer syn gemak gekleed?
Siet, soo zyn hedendaegs de Ryken uytgereed.
Wien hebt gy dan gesien in d'eenigheyt geseten?
Ik seg u een Propheet, den grootsten der Propheten,
Die oyt uyt vrouwens schoot, op aerden wierd gestelt,
Een Man, die d'eerste heeft des Heerens weg vermelt,
Ja selve dien getoont, door strengigheyt van leven;
Wat mensch voortaan wilt zyn in Godes Ryk verheven,
Moet selve met geweld en arbeyd vallen aen:
Geweldigen alleen die sullen daer in gaen.
Maer aen wie sal ik 't volk van desen tyd gelyken?
Sy laeten overal hun hertens blindheyt blyken;
Joannes vast en sucht, en wandeld barvevoet,
Sy roepen dat hy vriend met Satan wesen moet:
Den Soon des menschen eet en drinkt als and're menschen,
Sy tieren, siet een vraet, een gulsighaert, wiens wenschen,
Te saemen met syn keel, staed open naer den wyn,
En die geduerig wilt by Publicaenen zyn.

Dan keert den Heer syn oog naer d'omgelegen steden,
En, met een diepen sucht, valt uyt in dese reden:
Wee u, Corofain! wee u, Betsaida!
Wat schrickig vonnis stort u over 't hooft hier na!
En gy, Capharnaum, uw nood lot doet my ysen!
Denkt gy in uwen trots ten Hemel op te rysen?
Gy sult door hooveerdy ten afgrond nedergaen:
Hadd'ik voor Tirus volk die wonderen gedaen,
Sy hadden over lang, in hairen-kleed en asschen,
Met traenen van berouw, hun sonden afgewasschen;
Ja 't sondig Sodoma stond nog op desen dag,
Indien het hadd' gesien de werken die gy sag.
Voorwaer, ik segge 't u, dat in de jongste tyden,

U een veel swaerder straf en oordeel staet te lyden,
 Als die voorseyde Stêen, aen wie noyt wierd verkont
 Den tyd van Saligheyt, die u den Hemel jont.

Terwyl myn Vrede-Vorst, door dese dreygementen,
 't Boetveerdig leven tracht de menschen in te prenten,
 Word eene sondaeress' soo in het hert geraekt,
 Dat sy in traenen smelt, en haere sond' versaekt.
 Sy kan haer snôo bedryf niet eenen stond aenschouwen,
 Of voelt, door innig leet, haer ingewand benouwen;
 Dies zoekt sy, vol berouw en suchten, overal
 Waer sy den Medecyn haers zielens vinden sal.
 Ten lesten komt sy nog op seker dag te weten,
 Dat by een Pharisey den Heyland was ten eten;
 Den iever dreef haer soo, dat sy de schaemt' vergat,
 En in de kamer quaem, waer hy aen tafel sat.
 De tegenwoordigheyt van alle de genooden,
 Doet haer bekreten wang' in 't minste niet verrooden,
 Den weedom, die haer ziel en boesem overlast,
 Belet dat sy op haer, nog op d'omstaenders past.
 Sy valt ter aerden nêer, recht achter Jesus voeten;
 By dees is 't dat sy gaet voor haere sonden boeten,
 Die wascht sy met getraen, die droogt sy met haer hair,
 Die kust sy vol van minn', die balsemt sy daer naer.
 Sy blyft'er op gestrekt, en schynt all' oogenblicken
 In haren traenen-vliet en suchten te versticken,
 Der sonden lastig pak, waer med'sy is beswaerd,
 Maekt dat s'haer aengesicht niet heffen durft van d'aerd.

Den meester van het huys aenschouwt dit van ter zyden,
 Met een hooveerdig hert en niet met medelyden,
 Ja hy verwyst den Heer uyt een verwaent gemoet,
 Om dat hy van die vrouw laet raeken synen voet.

Myn Jesus, voor wiens oog geen schutsel is te stellen,
 Siet in diens Jodens ziel dat valsche vonnis vellen;
 Dies seydh'y: Simon hoort, ontvouwt my geen geval,
 Het gen' u naderhand tot voordeel strecken sal.
 Twee menschen waeren aen een Wisselaer verbonden,
 Dees over twee mael thien, dien over hondert ponden,
 Hy scheld hem alles quyt, beweegt door deerenis,
 Segt, wie van beyde hem meer liefde schuldig is.
 Hy antwoord: 't dunkt my dien, wien 't meest is quyt gegeven.
 Uw oordeel is oprecht, maer tegen u gedreven,
 Seyd' Jesus; siet gy daer die troosteloose vrouw,
 Geraekt tot in de ziel door ongemeene rouw?
 't Is liefde, die haer hert met droefheyt doet bevangen.
 Gy hebt my in uw huys als eenen gast ontfangen,
 En niet met 't minste nat gewasschen mynen voet;
 Dog, wat gy hebt versuymt, doet haeren traenen-vloet.
 Gy hebt met geenen kus myn wangen komen decken,
 Sy kan haer lippen niet van myne voeten trecken:
 Siet daer, t'wyl gy myn hoofd met oly niet besproeyd,
 Haer ryke balsem-salf, die van myn voeten vloeyd.
 En om dat haere minn' soo groot was en verheven,
 Om dese reden zyn veel sonden haer vergeven;
 Dog wie men min vergeeft, bemint met minder maet.
 O wonderlyke minn'! aen welke selfs 't misdaet,
 Wanneer het word beweend, tot wasdom kan verstrecken!
 O liefde! wat verstand sal uwen grond ontdekken?
 Die vrouwe, die haer self seer snood en plichtig acht,
 Bemint hem wonder seer, wiens deernis sy verwacht:
 Terwyl de sonden haer tot spoor van liefde dienen,
 Die liefde gaet by Godt vergiffenis verdienen,
 In dien geluckigen en wonderlyken keer

Bewyst sy door de sond' meer liefd' aen haeren Heer.
 Maer met den Pharisey en is't soo niet gelegen,
 Hem dunkt dat hy verdient den goddelyken zegen,
 En syn vermeynde deugd leyd hem soo verre mis,
 Dat hy aen Godt niet geeft het gen' hy schuldig is.
 Terwylen hy soo veel betrouwt op eygen daden,
 Verhopt hy dies te min van d'opperste genaden;
 En daerom neemt syn hert Godts liefde niet in acht,
 Om dat hy weynig jonst van synen Godt verwacht.
 Wel sal ik dan van daeg die schuld niet salig noemen,
 Door wie de liefde mag van haeren wasdom roemen?
 Door wie die sondaers' het hert van Jesus wint,
 T'wyl desen Pharisey daer geene plaetse vint?

O zegenryke Vrouw! het is met groote reden,
 Dat gy de weeld' en pracht voor eeuwig gaet vertreden,
 Dat gy aen Jesus minn' en liefde wedergeeft,
 Al wat uw dwaese lust van hem ontrocken heeft.
 D'ootmoedigheyt, waer med' gy alles komt opdraegen,
 Doet alles wederom aen uwen Godt behaegen,
 Gy zyt hem aengenaem, en schoon en lief en soet,
 Daer gy ter aerde ligt gestrekt voor synen voet.
 Dit doet hem wêer op nieuw, door uwe minn' gedreven,
 Van syn vergiffenis versekeringe geven;
 Siet, spyt de tegenspraek van 't Pharisees gespuys,
 Hy stort syn vred' op u, en send u soo naer huys.

Maer Jesu! soo den mensch door syn vergeven sonden
 Meer tot erkentenis en liefde word verbonden,
 Met wat verbintenis is myne ziel belaên,
 Wie gy vergeven hebt soo menige misdaên?
 Hoe sal ik, flauwen mensch, door liefde dit uytwerken!
 Versoekt gy tyd voor tyd, en werken tegen werken?

Moet ik voor eenen dag, besteed naer eygen sin,
 Besteden eenen dag in uwe reyne min?
 Moet ik voor ieder werk, volbracht naer myn behaegen,
 U wêer een ander werk, naer uwen will' opdraegen?
 En naer ik twintig jaer versleet in wulpsche vreugt,
 Verslyten twintig jaer, in rouw en ongeneugt?
 't Is 't minste van myn plicht. O kond'ik soo beminnen,
 Dat ik die jaeren mocht op eenen dag inwinnen!
 En leven nog soo lang in droefheyt en geklag,
 En u soo ieverig beminnen ieder dag!
 De liefde soude my verheugen in die pynen,
 De liefde soude my die jaeren kort doen schynen,
 In d'overdenkinge dat ik dit al doorstond,
 Voor u, die my vergaf soo menig snoode sond'.

Maer nu in slappigheyt myn jaeren zyn verlopen,
 Wat kan ik van myn minn' by uwe jonsten hopen?
 Uw jonsten onbepaelt, myn liefde soo gemeen,
 Uw deerenis soo groot, myn dankbaerheyt soo kleen!
 Wat sal het van my zyn, indien naer weynig weken,
 In dese slappe minn', myn leven is verstreken?
 En vrees ik niet met recht, in eenen wedersin,
 Dat uw bermhertigheyt verslapt met myne minn'?
 Om dat die sondaeress' u groote liefde toonde,
 Was 't dat uw goetheyt haer met groote liefde loonde;
 Dog soo ik u alleen een kleyne liefde toon,
 Een kleyne liefde word misschien myn weder-loon.

Och! 't waer een laster stuk dit van u te gelooven:
 Neen Jesu, neen, gy wilt in alles gaen te boven,
 Uw goedertierentheyt bewees my desen dag,
 Het gen' gy pleegt te doen, en ik verhoppen mag.
 O Jesu! hebt gy my, als vyand, niet versteken,

Wat doet gy, als ik u als vriend sal komen spreken?
 O Jesu! socht gy my, wanneer ik van u vloot,
 Wat doet gy, als ik kom gevluht naer uwen schoot?
 'k Vertrouw, dat gy myn hert sult met die vlam bestraelen,
 Die gy in dese Vrouw liet heden nederdaelen,
 En dat ik hooren sal uyt uwen lieven mond:
 Om dat hy my bemint, 'k vergeef hem syne sond'.

Toesang.

O verliefde Seraphynen!
 Die in 't hemels Hofgesin,
 Sonder weedom, sonder pynen
 Brand en blaekt door reyne min,
 'k Ben gedwongen te benyden,
 Niet uw ongestoort verblyden,
 Maer den ongebluschten gloet
 Van uw minnende gemoet.
 Kond'ik soo als gy beminnen,
 Mynen Godt uyt g'heel myn hert,
 Al myn krachten, al myn sinnen:
 Schoon ik waer in al de smert,
 Al het hertzeer, al de rouwen,
 Niet soud myne ziel benouwen,
 Als sy mocht ontsteken zyn
 Door uw minnelyke pyn!
 Ach! dan soud ik meest verheugen,

Als ik midden in de straf,
Jesus soud beminnen meugen,
Die my myne sond' vergaf,
Syn genade sonder gronden,
Heeft myn herte soo verbonden,
Dat ik nimmer kan voldoen
Aen syn lieven minne-soen.
Laes! my, myne ziele krachten,
Tot die liefde, zyn te krank:
Mint gy hem, ô Hemel-machten,
Voor my duysent eeuwen lank;
Blyft, ô liefdens offeranden,
Blyft voor mynen Jesus branden
Sonder eynde, sonder maet
Eeuwig in den selven staet.

XXIV. Gesang,
De Onthoofdinge van den H. Joannes.

Een Blinden-stommen geest door Jesus uytgedreven,
 Komt aen der Joden haet wêer nieuwe stoffe geven,
 Sy swellen op door nyd, en tieren al te saem:
 Jaegt hy den duyvel uyt, 't is in den duyvels naem.
 Maer Jesus werpt omverr' de boosheyd van hun reden,
 En toont, dat satan noyt sig selven heeft bestreden,
 Dat hy die wonderen bedryft in Godes kracht,
 Voor wie beswyken moet al d'onderaerdsche macht.
 Hy houd kloekmoedig staen, dat ieder door syn werken
 De komst van 't Ryke Godts, kan naektelyk bemerken,
 Waer over hy besluit, dat 's Hemels strenge vraek
 Sal straffen op syn tyd, hun snoode laster-spraek.

Maer 't Pharisees geslacht word daer med' niet bewoogen,
 Sy vragen dat hy hun een teeken soude toogen;
 Sy, die getuygen zyn van menig wonder feyt,
 Versoeken wêer een nieuw door ongeloovigheyt.
 Den Heyland seyde, geraekt door een rechtveerden tooren,
 Dat overspeelig volk, uyt smettend' zaed gebooren,
 Vraegt my een teeken af, met een geveynsden schyn,
 Maer Jonas moet voortaan hun eenig teeken zyn.
 Den Niniviter sal hier naer ten oordeel rysen,
 En door syn strenge boet dit snood geslacht verwysen,
 En Sabas Koningin, die uyt den oosten quam,

Om Salomon te sien, verdoemen dese stam.

Den Heer verlaet daer med' die blinde Phariseyen,
 En gaet eens wandelen langs 't meir van Galileyen;
 Dog, siende hoopen volk vergadert op den strand,
 Hy trapt in eene schuyt, en steekt dan van het land.
 Daer sittende begint hy aen d'omstaende schaeren,
 In menig Parabool, syn Leering t'openbaeren;
 Nu spreekt hy van Godts Woord, dan maekt hy 't Hemelryk
 Aen Graen of Mostaert-zaed, of eenen Schat gelyk.

Hy keert dan van de zee ten westen syne gangen,
 En word in Nazareth verachtelyk ontfangen;
 Daer siet men 't volk, door haet, tot raesernye getergt,
 Sy willen hunnen Heer nêersmyten van 't gebergt.
 Dies gaet hy wêer van daer door Galileyen trecken,
 Met syn Apostelen, om syne Leer t'ontdecken:
 Veel Vrouwen volgen hem tot synen dienst gereet,
 Waer onder een uyt wie hy seven duyvels smeed.
 De grootheyt van den Ougst ontdekt aen alle kanten,
 Dryft syne Apostelen om Godes Woord te planten;
 Hy stort syn macht in hun, en naer een lang vermaen,
 Doet s'alle twee en twee in synen Acker gaen.

Terwyl hy dit volbrengt, de maer' van syne werken
 Vliegt 't g'heele Landschap door, gelyk op Arends vlerken:
 Herodes staet verstelt, en vraegt met open mond:
 Soud 't wel den Dooper zyn, die van de dood opstond?
 Syn twyffel scheen gegrond; hy had voor korte tyden,
 't Hoofd van dien grooten Man doen van den hals afsnyden,
 Tot soo onrechte daed, gestookt door een Boelin,
 Die syne ziel besat met tuchteloose min.
 't Was Herodias, 't wyf van syn eygen broeder,
 Een eereeloose vrouw, nog eereלוoser Moeder,

Die eerst Joannes smeed in eenen kerker grond,
 En dan tot syne dood den tyd en middel vond.
 Haer boels geboorte-dag geschikt tot gulsig brassen,
 Scheen tot haer snôo besluyt ten hoogsten wel te passen,
 Sy dacht Herodes hert, vol wulpsheyt en vol wyn,
 Sal door myn vleyerye licht t'overhaelen zyn.

De weelde speelt haer roll' den wyn in't rond geschonken,
 Vermengelt synen brand met Venus heete vonken,
 De jeugd en dertelheyt staen op den hoogsten trap
 Van uytgestorte vreugd, en van brood dronkenschap.
 Gesang en snaeren-spel betoovert ieders ooren,
 T'wyl al de lusten t'saem een ieders hert bekooren:
 Het ongebonden vleys heerscht over het gemoet,
 De schaemt en reden word vertrappelt met den voet.
 Wat ziel soud blyven staen, wanneer sy word bevochten,
 Door d'uytgelatentheyt van alle dese tochten?
 Daer is geen eerbaerheyt, geen trouw soo kloek en sterk,
 Die niet beswyken moet in sulk een worstel-perk.

Te midden in 't gewoel van dese dertelheden,
 Komt in die wulpsche zael een danster aengetreden,
 De dochter van een vrouw, die 't hoogste woord daer voer,
 In boosheyt, list en lust gelyk aen haere moêr.
 Sy danst voor Antipas soo aerdig onder 't spelen,
 Dat sy, al danssende syn herte weet te stelen:
 Den wulpschen Konings ziel schynt uyt syn lyf vervoert,
 Terwyl de losse meyt haer geyle leden roert.
 De gasten voelen sig, door haer bevallig springen,
 Niet min als hunnen Heer tot soete vreugd bewingen,
 Daer is niet een van al, of spreekt van haeren lof,
 Sy wint de danssers Prys in vorst Herodes hof.
 't Is weynig desen lof, en desen prys te winnen,

Het schynt, dat haer geluk en glori'eerst beginnen;
 Den Koning roept haer naer: O dochter! 'k ben verleyt,
 Bekoort en weggerukt door uw bevalligheyt,
 Eyscht, al wat gy begeert, 'k voldoen aen uw behagen,
 Al viel't u in de helft van myne Kroon te vragen:
 Dit woord bevestigt hy met eenen dieren eed.
 De danster, tot dit stuk arglistig uytgereed,
 Na dat de moeder haer quam tot dien eynd'aenwecken,
 Versoekt van hem het hoofd des Doopers in een becken.

Wat doet gy nu Herod'? Wat segt gy op die vraeg,
 Die aen Rechtveerdigheyt legt sulk een hinderlaeg.
 Wel aen, toont dat gy zyt voorstaender van de wetten,
 Door geene vleyerye nog opsicht om te setten:
 Het recht en onrecht syn te saem in uwe macht,
 Men siet nu wie van beyd meest by u word geacht.
 Bedenkt in uw gemoed de reden voor en tegen,
 Naer wie de weeg-schael moet ten lesten overwegen.
 Daer staet Joannes: siet, wat vonnis hy verdient;
 Een onberisp'lyk Man, des Alderhoogstens vrient,
 Een heyligen Propheet, die door syn wonder leven
 De waerheyd, trouw en recht, en Godtsdienst heeft gesteven,
 Syn ziele voor Godts Woord in doods-gevaer geset,
 G'heel vry, en ongeraekt van d'alderminste smet.
 Uw herte, dat soo traeg kan voor de waerheyd buygen,
 Moet echter dit van hem bekennen en betuygen;
 Uw herte, spyt de lust, waer in het ligt versmoort,
 Heeft syn berisping self geduldiglyk gehoort.

Wel hoe? wat twyffelt gy? wat valt'er t'overleggen,
 Om dit ontuchtig stuk haer snood versoek t'ontseggen?
 Ik sien wel wat u schort, de weeg-schael word belet,
 Door 't opsigt van een wyf, dat sig daer tegen set.

Een overspelige heeft soo uw hert betovert,
 Dat daer het grootste recht door't onrecht word veroverd,
 Gy zyt, gy zyt gevat; gy schaemt u voor uw woord,
 En schaemt u niet voor een soo onrechtveerde moord.
 Gy staet de vrage toe; het Hooft word afgeslagen:
 Siet daer, de danster komt het aen de moeder dragen.

Bloed-schender! zyt verheugd in uw besmette min,
 Joannes Hooft vernoegt uw haetige boelin,
 Hy sal en u, en haer, hier naer niet meer verwyten
 Een feyt, dat d'aerde tergt, om midden door te splyten:
 Wel aen, voldoet voortaan uw ongebonden lust,
 Geniet uw broeders vrouw, besit-se nu gerust.

Terwyl ik spreek, siet hier, voor dees onsuyver oogen,
 Te midden op den disch, dat suyver Hooft vertoogen:
 Onsalig moord banquet! vervloekt geboorte-feest,
 Het gen'aen Godts Propheet gekost heeft synen geest.
 Wie soud in spel en jok, en minne koseryen,
 Het vonnis van de dood van sulk een dood verbeyen?
 Herodes, is het soo, dat gy verheugen moet?
 Smaekt u dan geenen wyn, 't en zy gemengt met bloet?
 Hoe, kond gy heden niet dit schendig mael voltrecken,
 Of moet men met dat Hooft sien uwe tafel decken?
 Besiet dat suyver oog, dat geene lust ontstak!
 Besiet die weerde tong, die staeg de waerheyt sprak!
 Hoort toe: hoe stom sy is, sy komt nog tegenspreken,
 Den eerelosen brand waer door gy zyt ontsteken.
 Onthoud, ô moordenaer, het vonnis dat sy velt,
 Meer tegen uwe min, dan tegen uw geweld.

En gy, ô salig Hooft! soo tegen recht verwesen,
 Dat met een dobbel kroon verdient gekroont te wesen!
 O onwaerdeerbaer hooft! ô Hooft des grootsten Mans,

Hoe word gy soo den prys van eenen lichten dans?
 O Hooft! wiens waeren mond Godts Ryke quaem verkonden,
 Hoe zyt gy door den haet der menschen soo geschonden?
 Hoe ligt gy hier aldus, ô noyt volpresen Hooft
 Van glori', achtbaerheyt en heerlykheyt berooft?
 Naer dien het was geschikt, dat met verlies van 't leven,
 Gy voor de waerheyt soud getuygenisse geven,
 Ten minsten had gy nog den dood slag onderstaen,
 Of in de Wildernis, of nevens de Jordaen.
 Daer waert gy in den Doop, of besig met te spreken,
 Vol eere, prys en roem en achtinge besweken;
 Maer in een wulpsche zael, waer menig dronken gast
 Syn hert en lust versmoort, syn ziel in wyn verbrast.
 Waer d'ongebondentheyt der dertele boelinnen,
 Der mannen herten stookt tot eere loose minnen,
 Daer mengelen uw bloed met d'uytgebrakte wyn,
 Wat schandelyker dood kan u beschooren zyn!
 Swygt, myne ziel, gy zyt in 't vonnissen bedroogen.
 Was 't leven van sint Jan soo dierbaer voor Godts oogen,
 Het scheen aen syn gemoed soo nietig soo veracht,
 Dat hy sig selven noyt het minste weerdig dacht.
 In dese ootmoedigheyt vind Godt soo groot vernoegen,
 Dat hy syn schickingen doet naer de selve voegen,
 Hy wilt, dat dien Propheet, Voorlooper van syn Soon,
 Syn weerdig Hooft aflegt tot eene dansters loon.
 Ach! verre dat die dood den Dooper soud onteeren,
 Het is een schoone dood, een dood vol glans en eeren;
 En siet den mensch daer iet, dat strekt tot smaed of spot,
 Sy is seer kostelyk voor d'oogen van syn Godt.
 Maer t'wyl Joannes dood my schynt vervult met gaven,
 k' Sien syn Discipelen het heylig Lyk begraven,

Waer naer sy al te saem naer mynen Heyland gaen,
Om hunnen Meesters eynd' aen hem te doen verstaen.

Toesang.

O oneerelyke minn!
 Wat hebt gy al pesten in!
 Als gy blaekt in eenig herte,
 Gy zyt erger als venyn;
 Want uw doodelyke smerte,
 Laet geen zielen levend' zyn:
 Waer gy eens kont binnen raeken,
 Alles gaet gy neder maken.
 Bleef uw onversade lust
 Nog met dese proy gerust!
 Maer gy gaet al voorder woeden:
 Ieder, die u wederstaet,
 Doet gy lyden, doet gy bloeden,
 Tot hy med' ten onder gaet:
 Wie u oyt durft tegenspreken,
 Word van uwen haet doorsteken.
 Siet dien goddelyken Held,
 Hier door u ter nêer geveld.
 Hy, wien d'alderwoeste dieren,
 Altyd vrêdsaem, noyt gestoort,
 In de bosschen quaemen vieren,
 Ligt door u bedryf vermoort;

't Gen' geen leeuwen oyt vermochten,
Voert gy uyt door uwe tochten.
 Komt, ô goddelyke minn',
 Woonen in myn hert en sin.
Komt my g'heel en gansch besitten,
 Op dat geen onreyne drift,
Door soo schadelyke hitten
 Myne ziele meer vergift;
Op dat geene vuyle lusten
My naer desen noyt ontrusten.

XXV. Gesang,***Jesus verandert van gedaente, op den Berg Thabor.***

Myn Jesus, op 't gerucht van dese droeve maeren,
 Gaet van Betsaida naer d'overzyde vaeren,
 En spyst in 't woeste woud, ontrent vyf duysend Jôon,
 En syn Discipels, met twee visschen en vyf brôon.
 Dit volk, om voor die jonst hun dankbaerheyt te toonen,
 Besluyten, hem terstond, als hunnen Vorst te kroonen;
 Hy vlucht wêer op den berg, door een verborgen baen,
 En doet d'Apostelen in 't stille t'schepe gaen.
 Terwylen zy op zee by nacht door onwêer schroomen,
 Komt Jesus nevens 't schip gewandeld op de stroomen,
 Sy sien hem voor een geest, en worden meer vervaert,
 Tot dat hun, wie hy is, syn lieve stem verklaert.
 Hy doet, tot meerder proef van syn almogentheden,
 Den Stierman uyt het schip naer hem op 't water treden;
 Maer Simon, door den wind, die onverwachts opstond,
 Word angstig, en begint te sinken naer den grond.
 Hy roept den Heer om hulp, en voelt terstond de baeren
 Voor synen voet soo vast, als sy te vooren waeren:
 Den Heyland steekt de hand naer syn Apostel uyt,
 En stapt aldus met hem van 't water in de schuyt.
 Soo ras hy binnen is valt ieder voor syn voeten,
 Om hem, als hunnen Godt, t'aenbidden en te groeten;
 De zee word op een stond soo effen als het strand,

Den fellen wind bedaerd, de schuyte komt aen land.

Den Heer is nauwelykx van 't scheeps-boord afgetreden,
Of dit word strakx verbreyd door d'omgelegen Steden;
Dies word hy dadelyk beset met sieke lêen,
Die syn aenraeking doet gesont te rugge trêen.

Maer midden in 't bedryf van al die wonder werken,
Mishaegt hy aen de Jôn met hun te doen bemerken,
Dat hy syn eygen Vleys sal geven tot een spys,
Syn Bloed tot eenen drank, op een verborgen wys.

Den Heyland korts hier naer, naer Tirus Grens vertrocken,
Gevoelt sig, door 't Geloof, van een Heydin aenlocken,
Die, schoon van hem veracht, bleef bidden met ootmoed,
Tot dat haer dochter wierd bevryd van 't helsch gebroed.
Hy keert van daer te rugg', en is nauw aengekommen,
Of geeft gehoor en spraek aen eenen dooven-stommen;
Waer naer hy wederom, door geen min wonder werk,
Met seven brooden spyst een hoop van duysend sterk.
Dan sag Bethsaïda een blinden buyten leyden,
Wien Jesus alles ded' met d'oogen onderscheyden,
Naer hy die alle beyd' met speeksel overstreek,
En raekte met de hand, tot dat de blindheyt week.

Het was ontrent dien tyd, dat Jesus (niet te vreden
Voor Godes Soon te zyn door Petrus mond beleden)
Syn Leerelingen heeft met een verhael beproeft,
Waer door een ieder wierd tot in de ziel bedroeft.
Hy sprak van all' het leet, dat hem in korte tyden
Stont, in Jerusalem, tot onsen troost te lyden,
Hy seyde 't hem noodig was aldaer de dood t'ontfaen,
Om op den derden dag uyt 't graf wêer op te staen.
Dog, om hun herten niet hier mede te beswaeren,
Besluyt hy hun een strael syns Godtheyts t'openbaeren;

Dies neemt hy heymelyk de twee gebroeders med',
 En Petrus, sonder wie hy geene wonders ded'.
 Niet verr' van Nazareth, in 't oosten, langs de stroomen
 Van Cison, uyt een dal beplant met duysend boomen,
 Ryst een seer aengenaem, rond, schoon en hoog gebergt
 Dat door syn steyle kruyn de wolken selve tergt.
 Geen Reyser heeft dit oyt in Lente-tyd beklommen,
 Of voelde 't hert verquikt door eenen geur van blommen,
 Welriekend' balsem-kruyd, en Terebintus-plant,
 Die daer met menigten opwassen t'allen kant.
 't Schynt dat het pluym gediert' die plaetse heeft verkoren,
 Als een musyk-tooneel, om daer te laeten hooren
 Een soete mengeling van allerley geklank,
 Dat d'ooren tot hem trekt, door lieffelyken dwank.
 Hier is het Vaderland, hier is de rechte woning
 Der honig ryke bien, hier heerscht hun opper-Koning
 Als in syn wettig Hof, waer, onder syn gebiet,
 Hy, tusschen 't boom gewas, millioenen swarmen siet.
 Den peerel dauw, gelokt door all' die soetigheden,
 Valt ieder morgenstond daer over naer beneden,
 Terwyl den zuyden wind syn milden adem-tocht
 Doet spelen, met den geur der bloemen in de locht.
 De schoonhey, waer dien berg met reden op mag roemen,
 Ded' hem van alle tyd den schoonen Thabor noemen,
 Nu als een waere schets en sinne-beeld geacht
 Van 't Hemels Vaderland, dat ons hier naer verwacht.
 't Was hier dat Jesus wouw voor syn Discipels oogen,
 Een straeltje van syn glans en eeuwig licht vertoogen,
 Om ieder, door de hôp' van een soo grooten loon,
 Te maeken onbeschroomt voor d'aldervreetste dôon.
 Hy klimt dan op den berg, met die dry Leerelingen,

Wiens herten van nu af door vrolykheit opspringen;
 't Gedacht van al wat leeft is g'heel in hun vergaen,
 't Schynt dat sy langs dien weg recht naer den Hemel gaen.
 Sy komen nauwelykx tot op den top getreden,
 Of Jesus houd syn Ziel bekommert met gebeden,
 T'wyl eenen swaeren slaep d'Apostels soo benouwd,
 Dat geen van alle dry syn oogen open houd.
 Maer siet, terwyl hy bid word syn liefallig wesen
 Soo blinkend' als een zon ten Hemel opgeresen;
 Syn kleeren syn soo wit, in desen klaeren schyn,
 Dat geenen sneeuw daer by kan vergeleken zyn.
 Een goddelyken glans heeft hem geheel omvangen,
 De liefd' en Majesteyt bestraelen syne wangen;
 Den broosen menschen-aert belemmert hem niet meer,
 Hy schynt, gelyk hy is, des Hemels opper-Heer.
 Twee Mannen komen sig bezyden hem vertoogen,
 Met selve heerlykheit, en straelen overtoogen;
 Hier Moyses, die syn volk dwers door de golven brocht,
 Elias ginder, die vervoert wierd door de locht.
 Sy spreken met den Heer, van 't proef-stuk syner minnen,
 Dat in Jerusalem hy soude gaen beginnen,
 Dat hy van eeuwigheit tot ons geluk besloot,
 En nu volbrengen ging selfs door syn eygen doot.
 D'Apostels, onder dies uyt hunnen slaep gekomen,
 Die blyven g'heel verdwelmt, en schynen nog te droomen,
 Sy zyn als weggerukt door Hemel-soetigheit,
 Wanneer sy Jesus sien in sulk een Majesteyt.
 In 't eynd' roept Petrus uyt: Heer 't soud'ons noyt verdrieten
 Op een soo schoone plaets, uw byzyn te genieten,
 Het is hier goed te zyn; ey! rechten wy hier op
 Dry Tabernakelen, op Thabors hoogste top!

O Petre! dese lust komt my met u bekooren!
 Wat soud'in sulk een plaets, een ziele konnen stooren?
 Wat voordere begeert ontsteken een gemoed,
 Dat in besitting heeft syn Godt, syn eenig goed?
 Hier is de waere vred', hier is't oprecht vermaken;
 Hier is het soetste soet, in overvloed te smaken:
 Wat kan'er soeter zyn, als Jesus Godes Soon?
 Wat kan'er schoonder zyn, als Jesus in syn throon?
 De straelen, die uyt syn luksalige oogen breken,
 Doen blydschap in de ziel, en liefd' in 't hert ontsteken;
 Wat mensche hem aenschouwt in soo verheven staet,
 Voelt synen wensch vernoegt, en synen wil versaet.
 O stroomende Rivier van eeuwige wellusten,
 Wanneer sal mynen mond aen uwen oever rusten!
 O Maelyd, welkers disch altyd gedekt blyft staen,
 Wanneer sal myne ziel by u te gaste gaen!
 O Zonn' die altyd blinkt, en nimmermeer sult daelen,
 Wanneer sal uwen glans in mynen boesem straelen!
 O Schoonheyt, wiens gesicht het hemelsch Hof verblyt,
 Wanneer sal ik u sien gelyk gy eeuwig zyt!
 Terwyl ik met den lust van Petrus ben bevangen,
 Siet, eene klaere wolk heeft g'heel den berg omvangen,
 Sy overstraelt den Heer, met al die by hem zyn,
 Als met een helderen en soeten zonne-schyn.
 Terstond komt uyt de wolk een stem als eenen donder,
 Die dese woorden doet nêerdaveren naer onder:
 Dit is myn lieven Soon, hoort toe naer syne Leer.
 Die klaerheyt en 't geklank die'r stemme stoort soo seer
 De herten van de dry verbaesde Leerelingen,
 Dat schrik en angst te saem door hunne leden dringen,
 Soo dat sy tot'er dood, verslaegen en vervaert,

Nêervallen nevens een, met 't aenschyn tegen d'aerd.
 Maer mynen Heyland komt hun nauwelykx aanspreken,
 Of die benauwtheit is uyt hun gemoed geweken;
 Hy heft hun op van d'aerd', sy openen 't gesicht,
 En sien den Heer alleen niet meer omvaen met licht.
 Terwyl sy van den berg te saemen neder trecken,
 Gebied hy hun dit sicht aen geenen mensch t'ontdecken,
 Tot dat des menschens Soon syn grafsted' open stoot,
 En door syn eygen kracht verryse van de doot.

Myn traege ziel, hoe heeft u dese stem bevallen?
 Voor wie d'Apostelen ter aerde zyn gevallen?
 Begrypt gy wel dat woord van uwen opper-Heer:
 Dit is myn lieven Soon, hoort toe naer syne Leer?
 Myn ziele luystert toe, vat wel de reyne wetten,
 Die uwen Jesus Leer u komt voor oogen setten;
 Maekt dat u niet een woord, een letterken ontgaet,
 Van 't gen' u 't eeuwig Woord voortaan gebied of raet.
 't Is alles goddelyk het gen' hy voor sal houden:
 Maer eene lesse moet gy boven al onthouden,
 Een, die u synen geest geduerig vooren stelt;
 Kloek aen, lafherten mensch, den Hemel lyd geweld.
 't En is niet door gemak, nog door wellustigheden,
 Dat Jesus leereling naer synen Throon moet treden,
 Dit is een quaeden weg, een weg seer wyd en breed;
 Maer die den mensch in 't eynd' tot syn verderving leed.
 Den Hemel lyd geweld: men laet daer niemant binnen,
 Die syne lusten niet vermochte te verwinnen;
 't Is daer, dat geenen mensch vergeldinge verwerft,
 Die syn begeerlykheit te vooren niet versterft.
 Den Hemel lyd geweld: gy moet u selven haeten,
 Eer gy ontfangen word in Sions gulde straeten;

't Is door den engen weg, 't is door de nauwe baen,
 Waer langs gy, myne ziel, in Jesus Ryk moogt gaen.
 Heeft syne Godtheyts glans op Thabor ons verschenen,
 Sy is voor ons gesicht in korten tyd verdwenen,
 Maar 't licht, waer med' hy sal verrysen op Kalvaer,
 Sal dien gekruysten Godt verlaeten noyt hier naer.
 Soo word hy door de schand' tot heerlykheyt verheven,
 Soo vind hy in de dood den ingang tot het leven,
 Soo toont hy u den weg door syn gestorte bloet,
 Door lyden, smaed en smert waer langs gy volgen moet.

Toesang.

Jesu, die op Thabor heden
 Van gedaent verandert zyt,
 Ey, verandert soo myn zeden,
 Dat ik noyt naer desen tyt
 Eenig schynsel kom te geven
 Van g'heel myn voorgaende leven.
 Weert van my die trotse pracht,
 Weert van my die geyle lusten,
 Die myn ziele soo ontrusten,
 Soo vervoeren dag en nacht.
 Wee my! wat afgrysig wesen,
 Wat een schandige gedaent
 Hadde myne ziel voor desen,
 Als den weg my wierd gebaent,

Om moetwillig te gaen treden
In dien poel van vuyligheden!
 Ach! hoe was ik dan bemorst,
Als die stinkende gebreken,
Quaemen sig al t'saem versteken
 In myn walgelyke borst!
Jesu, laet uw minne-straelen
 Nedervallen in myn hert,
Tot het selve van syn quaelen
 t'Eenemael genesen wert.
Leert my myne lust versterven,
Leert my alle liefde derven,
 Om te minnen eenen Godt,
Die my, spyt al 't goed der aerden,
G'heel in hem sal doen veraerden,
 Door een drymael salig lot:
Geene lust sal my belesen,
Mag ik soo verandert wesen.

XXVI. Gesang,***Jesus, naer verscheyde wondere Werken, geeft het gesicht aen eenen Blind-geboren.***

Den Heyland is den berg soo ras niet afgetreden,
 Of jaegt een stomme geest uyt een Besetens leden,
 Waer naer hy wederom naer Galileyen spoet,
 En in Capharnaum des Keysers Thol voldoet.
 Hy leert d'Apostelen uyt hunne herten jagen
 De pest van hooveerdye, die hun begost te knagen,
 En seyde: die niet en word een kindeken gelyk,
 Sal nimmer kunnen gaen in myn's Heer Vaders Ryk.
 Hier naer begint hy veel grond-regels op te haelen,
 Om in berispinge des Broeders niet te faelen,
 En toont, dat geenen mensch genaed' te hopen heeft,
 Die synen naesten eerst syn schulden niet vergeeft.

Hy trekt in 't heymelyk naer Sion dese dagen,
 Ter Tabernakel-feest, beducht voor Jodsche lagen;
 Op wegen suyvert hy thien menschens Lasernien,
 Van wie slechts een alleen hem dankbaerheyt komt bien.
 Dan komt hy in de Stad en gaet in 't huys des Heeren,
 Het volk, in 't openbaer, den weg der waerheyt leeren,
 Hier word hy vruchteloos bestreden en bespiet,
 Door 't Phariseys gebroed, 't was nog syn ure niet.
 De Scryben, daegs daer naer, besteden nieuwe vonden
 In 't vonnis van een vrouw in overspel bevonden:

Maer mynen Jesus slaet hun loose lagen af,
 Dies blyft hy sonder leed, de vrouwe sonder straf.
 Terwyl de Joden hem met lasteren bevlecken,
 Betracht hy 't waere licht aen hunne ziel t'ontdecken,
 Sy rapen steenen op, en staen naer syne dood,
 Hy gaet ten Tempel uyt, en bergt sig voor den nood.

Maer in 't voorby gaen siet myn hertens Minne voeder,
 Een Blinden, soo gebaert uyt 't lichaem van syn moeder,
 D'Apostels vragen hem: Heer, is om syn misdaet,
 Of om syn ouders schuld, dien mensch in desen staet?
 't Is, segt hy niet om syne, nog om syn ouders sonden:
 Maer op dat ik door hem Godts werken soud verkonden;
 Terwyl het dag is, moet dit door my zyn verricht,
 Soo lang ik hier verblyf, ik ben des werelds Licht.
 Dan segt hy, hebbende ter aerden nêergespogen,
 Wat slyk gemaekt, daer med' besmeert des Blindens oogen,
 Gaet heen naer Siloë in 't bad, en wascht u daer:
 Den Blinden gaet en wascht, en word het licht gewaer.
 Gelyk een mensch soud staen, die in een hol gebooren,
 Nog dier, nog zee, nog aerd, nog hemel sag te vooren,
 Nu seffens wesende getoogen voor den dag,
 Vol wonder soud aensien, het gen' hy nimmer sag.
 Soo staet dien Bedelaer, met dat de sonne straelen
 In syn ontsloten oog voor d'eerste reyse daelen;
 Hy siet geheel verbaest de klaerheyte van de son,
 't Verschil van ieder verf, 't gen' hy noyt vatten kon.
 Terstond omringen hem gebueren en bekenden,
 Die van syn jonkheyt af hem in syn blindheyt kenden,
 De jongers roepen uyt: den Blind-geboren siet;
 Dien segt, 't is zeker hy, en desen, 't is hy niet.
 Dies word hy ondersogt van al d'omstaende lieden,

Verstelt, om 't wonder werk, het gen' sy sien geschieden,
Sy vragen: zyt gy ook dien Blinden? is het waer?
Hy segt, 't is soo, ik ben dien blinden Bedelaer.
Sy wêer: hoe is van u die blindheyt soo geweken?
Dien mensch, die Jesus heet, heeft my met slyk bestreken,
Segt hy, en dan gestiert naer 't Siloësche bat,
Met order van my daer te wasschen in het nat:
Ik gaen, ik wasch, en sien terstond uyt beyd' myn oogen.
Dit wonderlyk verhael is door de stad gevlogen;
De straeten staen gepropt van 't volk, dat opgehoopt
Van alle wyken af, d'een over d'ander loopt.
Dus leyd hem g'heel de schaer recht naer de Phariseyen,
Een deel om 't wonder werk van Jesus te verbreyen,
Een ander, op dat 't selve wel wesende ondersocht,
De waarheyt van de saek, of valsheyt blyken mocht.
't Was op den Sabbothdag, dat Jesus d'oogen raekte
Met slyk, dat hy van aerd'en van syn speeksel maekte,
Dies roepen sy: dien is een sondaer, geen Propheet,
Die 's Heerens Heyligdag soo schendig overtreet.
Veel stemmen, met dien roep, veel vragen wêer daer tegen,
Hoe kan een sondig mensch soodanig wonder plegen?
Dus ryster tusschen hun een wederzyds geschil,
Een ieder keert de saek naer synen sin en wil.
Het werk blykt al te klaer, sy konnen 't niet ontkennen,
En daerom trachten sy myn Jesus faem te schennen,
Als of des Menschens Soon, die ieders quael genas,
Ook van den Sabbothdag, geen Heer en Meester was.
Sy gaen dan wederom met vragen onderhooren,
Al wat' er was geschied aen desen Blind-gebooren,
Syn ouders moeten ook verschynen voor de Joon,
En sweeren of dit is hun eertyds blinden Soon.

Sy kennen in den Raed, dat van syn kindsche leven,
 De blindheyt t'allen tyd hem hadde by gebleven,
 Niet wetende, door wien hy daer van was verlost,
 Dat hy syn jaeren had, en selve spreken kost.
 Maer dit was naer den mond der Scryben niet gesproken,
 Dies roepen sy hem wêer, wiens oogen zyn ontloken,
 Sy vragen anderwerf, het gen' hun is geseyt,
 Op dat dien Bedelaer soud decken Jesus feyt.
 Dog hy blyft onbeweegt, geen opsicht kan hem buygen,
 Om tegen Jesus roem een valsheyt te betuygen,
 Dies segt hy, dat een werk van soo verheven kracht,
 Door geenen sondaers hand en konde zyn volbracht.
 Hy toont, dat in een eeuw aen niemant quaem ter ooren,
 d'Ontslyting van 't gesicht aen eenen blind-gebooren;
 Daer by, dat hy van Godt, en met Godt wesen moet,
 Die aen soodanigen de oogen open doet.
 Dees overtuyginge tergt soo die Hypocryten,
 Dat sy dien mensche doen uyt hun gemeenschap smyten,
 Al roepen: snooden mensch, geteelt uyt sondig zaed,
 Sult gy uw Overheyt selfs leeren in den Raed?

Soo word hy van de Jôon, als eenen vloek versonden,
 Maer Jesus heeft daer naer hem wederom gevonden:
 Den Bedelaer, naer dat den Heer sig had verklaert,
 Aenbid hem als Godts Soon, vernedert tegen d'aert.

O Jesu! keert dog eens uw goedertieren oogen,
 Naer my verblinden mensch, voor uwe knien geboogen,
 En eer gy 't krachtig slyk van uwe vingers wascht,
 Bestrykt myn oogen ook door blindheyt aengetast.
 In ben daer in geteelt, ik ben daer in ontfangen,
 Van myne kindsheyd af bleef ik daer med' bevangen,
 Daer med' heb ik gedoolt nu meer dan dertig jaer,

Daer mede dool ik nog, en ben geen licht gewaer.
Ach! wat al meesters heeft myn blindheyd niet bedroogen,
Daer blyft geen duysternis, geen letsel aen myn oogen,
Ik wandel, gaen en staen naer my den nood gebied,
Daer is niet eenen mensch, die my voor blind aensiet.
Gy Jesu, gy alleen kont myne blindheyd merken!
Gy Jesu, gy alleen kont op de selve werken!
Gy siet, gy kent den aert der quaele die my let,
En gy kont my alleen genesen van die smet.
't Gesicht, dat andere dient om den weg te vinden,
Leyd my den doolweg in, en komt my meer verblinden,
De klaerheyd van de sonn' stiert my geduerig mis,
Den luyster van de maen strekt my tot duisternis.
Ach! 't is myn ouden mensch, die d'oogen heeft verloren,
Die in de blindheyd is ontfangen en geboren,
Die niet een steke siet, die zuyselt voet voor voet,
En in de duysternis soo vele jaeren vroet.
Wat heeft dien blinden my in menig poel doen vallen;
Nu door syn koppigheyd, dan door syn dertel mallen,
Nu door vraekgierigheyd, en dan door lust verblind,
Geslingert hêen en wêer, als een geblinddoekt kind.
Men riep hem dikwils naer, wanneer hy ging al singen
Met synen blinden kop in waes en modder springen,
Hy spotte, met de gen' hem die vermaening gaf,
En wende sig in 't slyk, als eene Zeug in 't draf.
Maer d'aldermeeste quael van desen onbescheyden,
Is, dat hy beter dunkt te sien, dan die hem leyden,
De reden, die hem wil bestieren in syn plicht,
Veracht hy, als berooft van oordeel en van licht.
Hy kiest den twist voor vred', de duysterheyd voor klaerheyd,
Den onlust voor de lust, de logentael voor waerheyd,

De droefheyt voor genucht, het bitter voor het soet,
De sonde voor de deugd; hy kiest het quaed voor 't goet.

O Jesu! laet uw hert tot deernis verwecken,
Wilt my, verdooden mensch, uyt dese blindheyt trecken:
Steekt uwe hand dog uyt, toont my de rechte baen;
't En zy gy my bestiert, ik moet verloren gaen.

Toesang.

Blind-geboren mensch, verwezen
Tot het derven van 't gesicht,
Wie nog maen, nog sonne licht
Oyt verschenen is voor desen,
Spoeyt u, hier is eenen Man,
Die u seker helpen kan.
Of zyt gy misschien verlegen
Om een blindheyt in den geest,
Die u van de rechte wegen
Doet afdwaelen als een beest,
Wilt hem uwe quael voorlesen,
Hy sal u terstond genesen
Alle krankheyd, alle pyn,
Wykt voor desen Medecyn.
Vreest niet, dat hy u sal geven
Eenig walgelyken drank,
Wiens vergalden smaek en stank,
Doet den sieken tegenstreven;

Vreest niet, dat syn konstige hand
U met 't gloyende yser brand,
Of het snedig vliem doet lyden
Als eenen fellen Chirurgyn,
Welkers handen tot het snyden
t' Allen tyd genegen zyn:
Neen, alleen syn lief begeeren,
Sal u van de blindheyt weeren:
Komt, betrouwt op syne konst,
Soo verwerft gy syne jonst.

XXVII. Gesang,***Op verscheyde Leeringen, en wondere Werken van den Saligmaker.***

Myn lieven Minne-vorst en houd sig niet te vreden
 Te toonen syne macht door sooveel wonderheden,
 Hy stelt de Joden voor, in een gelykenis,
 Syn minnelyke sorg, en milde deerenis.
 Dies roept hy overluyd: ik ben den goeden Herder,
 En Sorge voor myn vee, op dat het nimmer verder
 Afdwaele door het veld, of in het woeste woud,
 Waer eenen graegen wolf syn tanden veerdig houd.
 Als maer het minste Lam is in den nood gebleven,
 Men siet, dat ik daer voor te pande stel myn leven,
 Ik vliege, sonder schroom, het woeste dier in 't hair,
 Om een verloren schaep te helpen uyt gevaer.
 Ook laet ik hunne wacht aen geene vremde knapen;
 Myn Schaepen kennen my, en ik ken myne Schaepen,
 't Geluyt van myne stem, het teeken van myn hand,
 Doet g'heel myn kudde gaen en keeren door het land.
 'k Moet nog een minsaem vee, dat graest in ander weyde
 Hier by vergaderen, en maken een van beyde:
 't Versamen is myn lust, 't verdeelen doet my pyn,
 En daerom sal't nu maer een Koy, een Herder zyn.
 Soo klinkt dien Herders stem, soo spreekt myn Uytverkoren;
 Maer dat hartneckig volk en wilt naer hem niet hooren,
 Sy toonen opentlyk, door hun vergalde smaet,

Dat hun nog syne wacht, nog syne liefde aenstaet.
 't Was op die tyden, dat by hem ter schoole gingen
 Nog twee en seventig godtvruchte Leerelingen,
 Aen wie hy selve Wet en selve Leer voorlas,
 Die syn Apostelen eerst voorgehouden was:
 't Was dan, dat 't heylig Vier, waer door hy wierd ontsteken
 Tot onse saligheyt, hem dus bedwong te spreken:
 O gy, die voor den last en swaeren arbeyd swicht,
 Komt, spoeyt u al naer my, gy word terstond verlicht;
 Leert eene Less' van my tot troost van alle smerten,
 Dat ik sachtmoedig ben en nederig van herten,
 Soo vind gy met'er daed de vrede van 't gemoet;
 Want mynen last is licht, myn jok uytnemend' soet.
 Een Leeraer van de Wet, die op syn deugden bouwde,
 Bemerkt dan wie hy moet voor synen naesten houde,
 Door een Samaritaen, die wyn en olie goot
 In 't g'heel doorwonde vleys van een half dooden Joot.
 Myn Heyland, korts daer naer, keert naer een dorp syn gangen,
 Waer hy in Marthas huys seer minsaem word ontfangen;
 Daer woonden ook met haer vol vriendschap in 't gemeen,
 Haer broeder Lazarus, haer suster Magdaleen.
 T'wyl Martha besig was met alles op te haelen,
 Het gen' sy noodig dacht om haeren Gast t'onthaelen,
 Haer suster sat gerust voor Jesus voeten neer,
 En hoorde met aendacht syn goddelyke Leer.
 Sy komt daer by, en segt: Heer, hebt gy geen gevoelen,
 Dat dese my alleen laet in de keuken woelen?
 Gebied haer, dat sy eens van haeren stoel opstaet,
 En binnen, nevens my, aen 't werk de handen slaet.
 O Martha, seyden den Heer, gy stoort u in veel saken,
 Dog eene moet alleen uw vergenoegen maken:

Maria heeft voorwaer de beste keur gedaen,
 Sy houd voor haer een deel, dat nimmer sal vergaen.

Hier naer ging Jesus by een Pharisey ten eten,
 En sonder wasschen was aen tafel nêergeseten,
 Dit sag dien nordschen Jood met ongesintheit aen,
 Hem docht, dat synen disch oneer was aengedaen.
 Dies seyde hem, mynen Heer: geveysde Phariseyen,
 Hoe laet gy uwe ziel door dobbelheyt verleyen!
 Uytwendig zyt gy reyn en suyver aen den dis,
 T'wyl innerlyk uw hert g'heel vuyl en stinckend' is.
 O blinde! suyvert eerst al uwe ziele smetten,
 Eer gy op 't uytterlyk gaet soo nouwkeurig letten,
 En t'wyl gy van Komyn de thiende self betaelt,
 Siet, dat gy van 't geloof en liefde niet afdwaelt.
 Maer een onsuyver hert brengt med' onsuyver aders,
 De boosheyt quaem in u gestort uyt uwe vaders,
 Gelyk sy zyn geweest, soo zyt g'op desen tyd
 Vol bloed-dorst, roverije, list, geld sucht, haet en nyd.
 Siet daer, il sal voortaan u vele Leeraers senden,
 Die gy vervolgen sult met duysenden ellenden;
 Op dat 't onschuldig bloed op u gevroken wort,
 Dat door uw Vaders wierd soo t'onrecht uytgestort.

Den Heere leert daer naer, hoe ieder een moet trachten,
 Om van die veynserye der Joden sig te wachten:
 Hier nevens toont hy ook, hoe 't Christelyk gemoet,
 Vry van bekommernis en geld-sucht, wesen moet.
 Het ongeluk die'r tyd aen sommige beschooren,
 Maekt, dat hy dit besluit uytspreekt aen ieders ooren,
 't En zy gy uwe sond' hier met leetwesig traen,
 En waer berouw versoent, gy sult al t'saem vergaen.

Dus ging myn Vrede vorst door Dorpen ende Steden,

Verkonden syne Leer, berispen quade zeden,
 Wanneer, op seker tyd, in eene Synagoog,
 Een krom-gebogen vrouw ontdeekt wierd door syn oog.
 Hy roept die uyt den hoop, hy legt op haer syn handen,
 En segt haer: Vrouw, gy zyt ontslagen van uw banden:
 Terstond den boosen wykt, sy recht sig op haer lêen,
 En looft den hoogsten Heer voor syn bermhertighêen.
 Den Prins der Synagoog en kond' dit niet verdragen,
 Dies segt hy aen het volk: de weke geeft ses dagen,
 Op wie elk voor syn nood en siekten sorgen mag;
 Maer dat met ruste zy geviert den Sabbothdag.
 Dog Jesus toont, dat hem meer lof dient toegeschreven,
 Die nu uyt Abrams nicht den duyvel heeft gedreven,
 Als aen dien hypocryt, die sig rechtveerdig vind,
 Wanneer hy synen oss' op desen dag ontbind.
 De Kerkwyding niet lang naer desen tyd verschenen,
 Nood ieder tot die Feest: den Heyland trekt daer henen,
 En spreekt de Joden naekt van syne Wezenthelyt,
 T'wyl sy tot syne dood met steenen syn bereyt.
 Naer hy hun ongelyk getoont had klaer voor oogen,
 Is hy wêer oostewaert, ter poorten uytgetoogen,
 En bleef een weynig tyd ontrent Jordaenens vloet,
 Ter plaetse waer hem eerst Joannes had ontmoet.
 Dan toont hy, keerende te rugge syne schreden,
 Door wat een nauwen weg, men moet ten Hemel treden,
 En hoe, door Godts besluyt, rechtveerdelyk gevelt,
 De leste sullen zyn aen d'eerste voorgesteld.
 Dit doet hem, vol van rouw, d'hartneckigheyt bemerken,
 Waer med' Jerusalem verstiet syn wonder werken,
 Dit praemt hem innerlyk, door een soo grooten stryt,
 Dat hy't dus aen die Stad, versuchtende, verwyf.

Jerusalem van my, soo minnelyk verkoren,
 Wat hebt gy myne jonst moetwilliglyk verloren!
 Gy, die uw Leeraers self soo schandelyk vermoord,
 En stadig d'ooren sluyt voor myn Heer Vaders woord.
 Hoe dikwils stond ik niet gereed met open armen,
 Om uwe kinderen, vol minsaemheyt, t'omarmen,
 Gelyk een vierig hoen haer vleugelen uytstreckt,
 Waer med' sy vol van sorg haer teere kiekens dekt.
 Eylaes! in plaetse van wêerliefde te betogen,
 Gy stond naer myn verderf met alle uw vermogen,
 Gy hebt my niet begeert, gy hebt my wederstaen,
 En sult in desen haet, ten lesten g'heel vergaen.

Myn Jesus op dien tyd, gevraegt met veel genoden,
 Verlost van watersucht een van d'omstaende Joden,
 En toont den Pharisey, met wat sorgvuldigheyt
 Des menschens herte moet ontvluchten d'ydelheyt.
 Dan in een Parabool, gelykt hy 's Hemels woning
 Aen eene Bruyloft-feest, bereyd voor eenen Koning,
 Die, soo daer niemant quaem van die hy had genood,
 Den armen vremdeling in hunne plaets ontbood.
 Dan leerde hy, dat wie wilt in syn Ryk geraken,
 Syn eygen ziele moest met eenen haet versaken,
 En dat dien vruchteloos syn leerlings naeme droeg,
 Die niet, benevens hem, aen 't Kruys de handen sloeg.

Maer 't nydig Priesterschap betuygde groot mishagen,
 Als sy rondom den Heer staeg Publicaenen sagen,
 Sy kreunden sonder eynd', dat hy by dese sat,
 Met hun langs straete ging, verkeerde, dronk en at.
 Hy seyde, op 't snood verwyf van dese Phariseyen:
 Veel meerder vroylykheyt verwekt in d'Engel-reyen,
 Een sondaer, wiens gemoed om syne boosheyt rouwt,

Als veel Rechtveerdige, wie geene sond' benouwt.
 Dit stelt hy hun wêer naekt in eenen Sone vooren,
 Die hebbende syn erf in dertelheyt verlooren,
 Door innig leed geraekt, naer synen vader quam,
 Die hem met volle vreugd, en liefde wêer aennam.
 Hier nevens toont hy ook, hoe qualyk dese vaeren,
 Die met soo groote sorg hun goederen vergaeren,
 En in vernoeginge van hunne hertens wensch,
 Ontseggen een stuk brood aen eenen armen mensch.
 Het schroomelyk verhoog van eenen ryken Vrecken,
 Gebruykt hy, om hun hert van gierigheyt t'ontrecken,
 Wanneer hy dien verbeeld voor eeuwig in den noot,
 Terwyl den Lazer sit vol vreugd in Abrams schoot.
 Dog, op dat geenen staet syn Leerling soud ontbreken,
 Begint hy van de plicht des houwelykx te spreken,
 En segt, dat geenen mensch mag scheyden eenen band,
 Waer med' twee herten zyn versamelt door Godts hand.
 Hier nevens legt hy voor, wat soete rust sy erven,
 Die door de suyverheyt het weeldig vleys versterven,
 En mits de menschen dit soo seldsaem nemen an,
 Roept hy voor ieder uyt: hy vatte die het kan.

't Geviel op desen tyd, dat veel nieuwsgierig waeren,
 Hoe dat Messias soud syn komst veropenbaeren:
 Den Pharisey hiel staen, dat hy met groot gesag,
 Glans, eer en Majesteyt soud komen voor den dag.
 Den Heyland seyde daer op, dat niemant dit sal merken,
 Door eenen grooten schyn van soo verheven werken,
 Dat hy gekomen was, dat, schoon onsienelyk,
 Hy in veel menschens hert bevestigt had syn Ryk,
 Dat hy naer eenen tyd van lyden ende pynen,
 Gelyk een blixems-strael, eens weder soud verschynen,

Dat ieder, door 't gebed, dan moeste zyn bereyt,
Om wel te nemen waer dien tyd van saligheyt.

Dan steld' hy dus by een, ootmoed en trotse zeden:
Twee menschen quamen t'saem ten Tempel ingetreden,
Hier eenen Pharisey, en daer een Publicaen,
Dees op syne werken trotst, dien met berouw bevaên.
Den eersten stond daer recht, met twee laetdunkend' oogen,
Den tweeden was door schaemt ter aerde nêergebogen;
Dees quam voor al het volk bezyden Godts Autaer,
En dien bleef aen de deur by een verworpen schaeer.
Den eersten dankte Godt, dat hy met hert nog wenschen,
Tot quaed gedreven wierd, gelyk alle and're menschen,
Dat hy nog overspel, nog dieverye bestond,
Gelyk dien Publicaen, die daer van achter stond.
Dan ging hy daer voor 't volk syn strengigheyt ophaelen,
Syn onverbroken trouw in Thienden te betaelen,
Terwyl den Publicaen uytriep, geheel beschreyt,
Godt, toont my sondig mensch, uw goedertierenthey.
'k Verklaer u, seyde den Heer, den lesten wierd ontbonden
Van alle syn misdaen, den eersten bleef in sonden;
Want verootmoeding naekt aen een hooveerdig hert,
Terwyl den ned'rigen tot eer verheven wert.

Naer dese schoone Less' omhelsde myn Beminden
Veel jonge kinderen, die sig daer lieten vinden,
En seyde: Laet tot my die kleyne komen voort,
Want 't Ryk der Hemelen aen kleyne toebehoort.
Een ryken Jongeling quam dan myn Heyland spreken,
En vond syn hert tot hem, door liefde g'heel ontsteken:
Maer dese Godt-spraek viel aen syn gemoed te swaer:
Verkoopt wat gy besit; komt dan, en volgt my naer.
Terstond trekt hy te rugg', met 't herte vol van rouwen,

Waer op myn Jesus heeft die waerheyt voorgehouden:
 Voorwaer, ik segg'et u, het is seer moeyelyk
 Aen eenen ryken mensch te gaen in 't Hemelryk;
 Het naelden oog sal eer den kemel doorgang geven,
 Eer een geld-gierig hert ten Hemel word verheven.
 D'Apostels door die spraek met vrees en angst bevaên,
 Die vraegden onder hun: wie sal'er dan ingaen?
 Den Saligmaker segt: het gen' aen menschen oogen
 Schynt gansch onmogelyk, is't niet aen Godts vermoogen?
 En gy, die alles hebt verlaeten t'myn'er min,
 Sult Rechters zyn met my in 't Engels Hofgesin.
 Dan dede hy de keur der Wyngaerd liên bemerken,
 Gelyckelyk beloont naer ongelyke werken,
 En velde wederom dit Goddelyk besluyt:
 Soo raekt den lesten voor, den eersten achter uyt;
 Want Godes stemme roept aen vele menschen ooren:
 Maer in dat groot getal zyn luttel uytverkooren.
 O schroomelyk besluyt, gy maekt myn herte kout,
 Gy dryft een schrik in my, die myne ziel benout!
 O Jesu! geeft my kracht, om door een Christen leven
 In mynen roep te zyn versekert en gesteven;
 Op dat ik eyndelyk, in mynen jongsten dag,
 Door uw verkiesinge my self verheugen mag.

Toesang.

Lest-mael sag ik in een hof
 Veel lieffelyke planten
 Opgewassen t'alle kanten,

Soet van geur, en groen van lof:
Hier verschenen violetten,
Daer Rononkels rood als vier,
Animony-bloemen hier,
Daer Narcissen sonder smetten:
Ieder soort was in een perk,
Soo nouwkeurig afgesondert,
Dat ik t'eenemael verwondert
Bleef aensien dat aerdig werk.
Maer, wat wil ik dit bemerken?
Ziele, keert uw oog alhier,
'k Sien daer eenen hovenier
In een schoonder hofken werken:
'k Sie daer bloemen wonder soet,
Wonder cierlyk van koleuren,
Wonder lieffelyk van geuren,
Wassen op in overvloed.
Dese staen vol purpure bloeyen
d'Andere zyn Leli' wit,
Dees als rood korael verhit,
Die doen gulde verfwen gloeyen:
Ieder perksken, ieder deel
Is soo suyver onderhouden,
Dat geen oog oyt kond aenschouwen
Een soo aengenaem prieel.
Maer, waer gaen myn sinnen sweven?
Jesu, desen schoonen hof,
Wie men toeschryft desen lof,
Is uw lief en heylig Leven:
'k Sie daer roode bloemen staen
Die de Roosen doen versterven,

'k Sie'er daer, wiens witte verfwen
Selfs de Leli' doen vergaen.
Bruydegom van reyne minnen,
Wit als sneeuw, en rood als bloed,
Rood door liefdens heeten gloet,
Wit door onbevleete sinnen,
Wat al bloemen staen' er niet
In den hof van uwe deugden!
Wat al goddelyke vreugden
Smaekt men, als men die doorsiet.
Geen verstand kan doorgronderen,
Wat genuchten men daer vind,
't Schynt dat sig de ziel ontbind,
Om geheel naer Godt te keeren
Och! soo lang myn aders slaen,
Wil ik desen hof doorgaen.

XXVIII. Gesang,***Jesus verwekt den dooden Lazarus in Bethanien.***

Den Heyland myn'er ziel, sag nu den tyd genaken,
 Wanneer syn ongeluk ons moest gelukkig maken,
 Dog in die nadering, vernieuwt hy synen wensch
 Tot synen ondergang, tot opkomst van den mensch.
 Hier op besluit syn hert, tot korting van syn leven,
 Den dooden Lazarus het syne wêer te geven,
 Voorsiene, dat den glans van een soo wonder feyt,
 Syn haeters stoken soud tot meerder nydigheyt.

De susters hadden hem doen seggen voor twee dagen,
 Siet, Heere, wie gy mint, ligt siek te bedd' geslagen;
 Maer hoe bekommert hem haer teerigheyt ontbood,
 Hy toefde waer hy was, tot haeren broeders dood.

Den derden dageraet, liet door de nacht gordynen
 Het eerste morgen bloos soo veerdig niet verschynen,
 Of Jesus was te been, en sprak d'Apostels aen:
 Komt, volgt; gy moet met my wêer na Judeyen gaen.
 Sy seggen hem: O Heer! waer gaet gy u begeven;
 Gy weet hoe seer de Jôon zyn t'uwer dood gedreven.
 Hy toont hun in een mensch, die wandelt by het licht,
 Hoe hy waernemen moet den tyd van syne plicht.
 Ten lesten, naer dat hy had by een slaep geleken
 De rust, waer med' de ziel was uyt syn vriend geweken,
 Heeft hy aen iegelyk syn meening naekt ontbloot,

En segt hun, Lazarus, myn lieven vriend, is doot.
 Dog, 't gene myne ziel in 't haestig overlyden
 Van hem, wien ik bemin, ten hoogsten doet verblyden,
 Is, dat gy, door het gen' ik nu volbrengen moet,
 Met een standvast geloof sult sterken uw gemoet.

De drift, waer med' den Heer, die woorden heeft gesproken,
 Komt Thomas moedig hert door nieuwen iever stoken,
 Hy kiest met hem den weg recht naer Jerusalem,
 Al roepen: gaen wy ook, en sterven wy met hem.

Dus komt myn Jesus by Bethanien getreden,
 Als Marthas broeder was vier dagen overleden:
 Dit word haer aengeseyd; dus trekt sy met'er spoet,
 Haer weerden Minne-vorst, al weenen te gemoet.
 Sy seyde hem: Heere, waert gy hier in tyds gekomen,
 De dood en hadde my myn broeder niet ontnomen;
 Dog 'k weet daer nevens ook, dat alles word vervult,
 Het gen' gy t'onser troost van Godt versoeken sult.
 Den Heyland seyde daer op: uw broeder sal verrysen
 't Geloove, segt sy wêer, komt ons dit onderwysen:
 Maer dit verholten werk, dat seker moet geschien,
 Sal voor den jongsten dag geen menschen oogen sien.
 Hy wederom: Ik ben Verrysenis en Leven;
 Wat mensch in my geloof, moet voor geen sterfdag beven;
 En iegelyk, die leeft, en vast geloof in my,
 Blyft inder eeuwigheyt van doods perykel vry:
 Geloof gy dat? Sy wêer: ja Heer, met al haer krachten,
 Heeft myne ziel geloof, dat gy zyt den verwachten
 Gezalfden, onsen Vorst, en Godes waeren Soon,
 Die op de wereld zyt gekomen uyt syn Throon.
 Dit seggende, gaet sy haer suster weder vinden,
 Die in haer kamer sat omringt van al haer vrinden,

Gekomen tot haer troost op dese droeve maer';
 Sy seyd haer stillekens: Staet op, den Heer is daer,
 Hy roept u. Sy terstond is van haer plaets geresen,
 En loopt hem te gemoet met een bekreten wezen,
 Gevolgt van al de Jôon, by wie sy nedersat.

Soo ras sy by hem komt, valt sy op 't aenschyn plat
 Ter aerden, roepende: Heer, waert gy hier gebleven,
 Wy waeren niet in rouw, myn broeder nog in 't leven.
 Op dese spraek begint een beek van zilte loog,
 Te vloeyen wederzyds uyt haer ontsteken oog:
 Haer weedom raekt het hert der Jôon, die haer versellen,
 Men siet hun oogen ook door medelyden swellen;
 Niet een, of voelt den rouw der droeve Magdaleen,
 En mengelt sucht met sucht, en traenen met geweene.

Myn Jesus minsaem hert, een herte vol medogen,
 Kond dese droefheyt niet gevoeleloos gedogen,
 Hy yself in den geest, en stoort sig in 't gemoet,
 Soo dat men 't herte-leed in 't wezen kennen moet.
 Dan vraegt hy hun, waer is den dooden? Sy der tegen:
 Komt Heer, en siet het graf, waer in hy is gezegen.
 Hier med' begeven sy sig t'samen op den gang,
 Terwyl een traene-vloed vloeyt langs myn Jesus wang:
 Dies seggen sommige: siet, hoe hy hem beminde.
 Hier tegen dryven wêer veel ongelyk gesinde:
 Kond desen, die 't gesicht den blind-geboren gaf,
 Syn welbeminden niet behoeden voor het graf?

Noord van Bethanien, ontrent twee hondert schreden,
 Is een verscholen plaets van menschen niet betreden,
 Onvruchtbaer, onbezaeyt, waer geene vette wee,
 Nog groene heyde strekt tot voedsel van het vee:
 Een dood gewest, beplant met veel Cypresse boomen,

Wiens donker groen den geest verweckt tot slaep en droomen,
 Waer geen en Leeuweryk, nog soeten Nachtegael
 Den rooden morgen groet met syne lieve tael.
 Daer siet men honderden pek-swarte en bonte Kraeyen,
 En Raeven onder een, by Vleder muysen swaeyen,
 Vervullende de locht, met een gemengt geraes
 Van sidderend' gepiep en haetelyk gekraes.
 Diep onder het geboomt in eenen hoek verscholen,
 Ryst uyt een kleyne rots, soo donker, soo verholen,
 Dat geen en middag die kan naken met syn licht.
 Daer in was, door natuer, een kleyn gewelf gesticht,
 Tot ingang van een hol met klim en mos bewassen,
 Waer op men door de konst had eenen steen doen passen,
 Gehouwen als een zerk, uyt ys grouw marmer-steen,
 Tot 't graf van Lazarus, van Martha en Magd'leen.

Soo ras tot dese plaets den Heer is aengekomen,
 Begint hy wederom inwendiglyk te schromen,
 En seyde: licht uyt den steen, en stelt de grafsted' blood.
 Maer Martha, suster van den overleden Jood,
 Roept uyt, met groot misbaer: Heer, hy begint te stinken;
 Want voor dry dagen wy hem lieten daer in sinken.
 Den Heyland wederom: heb ik u niet beloofd,
 Gy sult Godts glorie sien, indien gy vast geloofd?
 Hier onder hebben sy den steen daer uytgedreven,
 T'wyl mynen Vorst daer bad met d'oogen opgeheven.

O Vader! eer en lof, en dank u toebehoort,
 Om dat gy myne bed' genadig hebt verhoort.
 Wat my belangt, ik was versekert van te vooren,
 Dat gy voor myn versoek staeg open houd uw ooren;
 Maer 'k seyde dit, op dat elk ommestaender ken,
 Dat ik (myn Heer en Godt) van u gesonden ben.

Dan roept hy met een stem, ten boesem uytgetoogen:
 Komt Lazare, treed uyt. Strakx, op een wenk der oogen,
 Als een gesonden mensch uyt synen slaep gestoort,
 Komt hy, die overleed uyt syne graf-sted' voort,
 Verschynende aen hand en voeten vastgebonden,
 En 't aengesicht geheel met eenen doek bewonden.
 Dan sprak den Heyland dus d'omstaende dienaers aen:
 Maekt syne banden los, en laet hem henen gaen.
 Dit seldsaem wonder komt d'aenschouwers herten raken,
 Soo dat sy blyven staen soo styf als houten staken:
 Verslagentheyt en vreugd verset soo Magdaleen,
 Dat sy voor Jesus voet blyft liggen op den steen.
 Dog Martha gaet haer Broêr met volle drift omarmen,
 En swymt, gelyk half dood in syn erlevend' armen,
 Haer teerigheyt ontstelt een ieder die s'aensiet,
 En perst ten oogen uyt een blyde traenen-vliet.
 Veel van de Synagoog, die by de Susters qaemen,
 Gevoelen door 't geloof hun ziel door d'oogen praemen,
 En kennen opentlyk, dat een soo wonder werk
 Van Jesus Godtheyt is een vast en seker merk.

O Vader van genad'! Van deernis en medoogen,
 Keert naer een ander graf uw goedertieren oogen;
 Siet, Jesu, eenen d'oon, die hier begraven ligt
 In een afgrysig graf, uyt vleys en been gesticht.
 Een graf, waer in soo veel doods-banden zyn te vinden,
 Als dat' er zeen'wen zyn, die t'saem de litten binden,
 Een graf vol bitter gal, vol etter en venyn,
 Waer in met duysenden vergifte slangen zyn.
 Een graf, een stinkend' vleys, wiens ongebonden tochten
 Myn ziel in doods geweld, en heerschappye brochten:
 Daer ligt, daer ligt sy in gebonden en gekoord,

Door gulsigheyt versmacht, door dertelheyt vermoord.
 Daer ligt sy onder 't pak van menig swaere sonden,
 Met haeren ys'ren wil, als met een boey gebonden,
 Daer ligt sy vast geknelt met eenen helschen knoop,
 Onmachtig sonder hulp, verlaeten sonder hoop.
 Daer siet sy boven haer uw strengen arm gespannen,
 Om haer, voor eeuwigheyt, uyt uw gesicht te bannen,
 Daer siet sy onder haer den afgrond open staen,
 Wiens helsche vlammen sy voor eeuwig moet doorstaen,
 O wee! in desen staet door schroom en angst versteven,
 Bedreygt de wanhop' haer den lesten steek te geven,
 Haer troosteloosheyt groeyt, haer bangigheyt vermeert,
 Als gy, ô Minne Godt, van haer uw aenschyn keert.

Wat sie ik? Jesu soet, wat komt u dan te voeren?
 Soud die rampsalige u nog tot genad' bekooren?
 Och! och! myn hope groeyt, terwylen ik bemerk,
 Dat gy nog heden hebt geweent op Lazers zerk,
 De liefd' is niet te vrêen uw traenen te sien leken,
 Sy doet, tot mynen troost, uw bloed uyt d'aders breken,
 Sy dwingt, sy praemt u soo, dat gy het al uytstort,
 Op dat myn doode ziel daer door wêer levend' wort.
 O Jesu! 'k voel uw Bloed in mynen boesem sieden,
 Myn herte raekt aen 't slaen, de dood begeert te vlieden,
 Ik ryse fris en kloek uyt myn moorddaedig graf,
 En legge door uw hulp die doodsche banden af.

Siet daer, den eersten is begeerlykheyt der oogen,
 Die over myne ziel veel stricken heeft getoogen:
 Den tweeden heet met recht begeerlykheyt des vleys,
 Die my gedurig trok, en nimmer liet in peys:
 Den derden, die myn hert van kinds gebeent toesnoerde
 Is levens hooveerdye, die my staeg hooger voerde:

Och! in wat slavernye heeft myne ziel geleeft,
 Als s'al die boeyen self soo lang gedragen heeft!
 Wat segg' ik, s'heeft geleeft? Ha neen! ik mis van spreken,
 Sy lag ellendiger als Lazarus besweken.
 Vier dagen was hy maer, sy twintig jaeren dood,
 Hy voor een korten tyd, sy eeuwig in dien nood.
 Ja, ja, myn ziele waer daer eeuwig in gebleven,
 Had gy uw dierbaer Bloed voor haer niet willen geven,
 Daer door hebt gy betoont, daer door heb ik gekent
 De grootheyt uwer min, den last van myn ellent.

Maer nu uw liefde my het leven wêer doet erven,
 Geen aersche liefde sal myn ziele meer doen sterven,
 Het is op dit besprek, dat gy myn vyand velt,
 Dat gy myn ziele wêer op vrye voeten stelt.
 Al hebt gy Lazarus van dage doen ervaren,
 Nogtans sal hem de dood na desen wêer doen sneven,
 Maer als gy heden 't graf van myne ziele ontsloot,
 Gy hebt haer voor altyd ontslagen van de doot.
 Hy doet al wat hy wilt, syn herte moet eens breken;
 Maer als myn ziele wilt, geen dood kan haer doorsteken,
 In uwen wille staet syn leven ieder uer;
 Maer 't leven van myn ziel is in haer eygen keur.

Ach soud myn ziele nog de reden soo verliesen,
 Dat sy met vryen wil soud gaen de dood verkiesen?
 Dat sy tot haer verderf, en tegen uwen dank,
 Sig selven werpen soud in 't onderaerds bedwank.
 Neen, soeten Jesu, neen, geen slavernye sal drucken,
 Een hert, wiens banden gy gebroken hebt aen stucken,
 Dat Lazarus u mint soo lange hy hier leeft,
 'k Wil dat in eeuwigheyt myn liefde noyt begeeft.
 Hy mag u tydelyk voor tydelyk wêergeven,

'k Geef u oneyndig wêer voor een oneyndig leven,
 En is myn liefde niet gelyk in weerdigheyt,
 Ten minsten blyve zy gelyk in duersaemheyt.
 Myn ziele, die gy ded' uyt 't sondig graf verrysen,
 Sal eeuwiglyk daer voor u dankbaerheyt bewysen,
 En wilt gy dat de dood haer leven nimmer schend,
 Sy wilt u, mynen Godt, beminnen sonder end.

Toesang.

Laet den Filosooph gelooven,
 Dat d'afgryhelyke dood,
 Verr' in vreedheyt gaet te boven
 Den afgryhelyken nood;
 Laet hem beven, laet hem schroomen,
 Als hy dese siet aenkomen.
 Ach! daer is een meerder quaet,
 Dat myn herte doet versuchten,
 Daer myn ziele voor gaet vluchten,
 Met een grouwelyken haet,
 d'Alderdoodelykste wonde
 Schynt my vreugd en soetigheyt,
 By een doodelyke sonde,
 Die de ziel van Jesus scheidt:
 Dese doet myn hert wêer beven,
 Als den afscheyd van het leven!
 Doet de sond' aen d'eene zy,

En aen die de dood verschynen,
Ik omhelse haere pynen,
 Om te zyn van sonden vry.
Soete dood, gelukkig sterven,
 Dat der sonden wortel snoeyt,
Dat ons doet een woonplaets erven,
 Waer de ziel in liefde groeyt;
Dat te niet doet al de lusten,
Wiens beroert ons noyt laet rusten,
 Dat het onverstorven vleys
Geeft tot voedsel aen de wormen,
Dat ons komt geheel ervormen,
 En vervult met rust en peys.
Ach! gy word met recht beschreven:
Ingang tot het eeuwig Leven.

XXIX. Gesang,
Behelsende Jesus vertrek naer Ephrem, en wederkomste door
Jericho in Bethanien.

Het seldsaem wonderwerk gepleegt door d'hand des Heeren.
't Gen' 't leven van de dood in 't graf ded' triompheren,
Word niet gelyckelyk van ieder een ontfaen,
Veel dragen dit terstond de Phariseyen aen,
Die daedelyk den Raed der Priesters doen versaemen,
Om over hunne rust, en Jesus dood te raemen.
Men docht en overdocht van d'een en d'ander kant,
Hoe 't Synagoosche Recht best blyven sal in stant:
Myn Jesus Leer' versterkt, door soo verheven werken,
Doet hun, ook tegen dank, syn Mogentheynt bemerken;
Maer blinden haet en nyd, verseld door eygen baet,
Verduyteren desen glans in dien onrechten Raet.
Den snooden Caiphas schynt syn oogwit best te treffen,
Als hy met dese spraek syn stemme doet verheffen:
Gy-lieden siet niet in, en neemt niet wel in acht,
Dat beter eenen mensch vergaet dan g'heel 't geslacht.

Ha! goddeloosen Prins, Wet gever sonder oordeel,
Gy zoekt in Jesus dood uw eygen nut en voordeel:
Maer 't is door dese dood, dat eenen swaeren val,
Uw Synagoog en u, in 't kort verdrucken sal.
't Orakel, dat den haet en nyd u dede spreken,
Heeft 's Alderhoogstens Geest u heden ingesteken,

Geen Caiphas vat den sin van dees verholentheyd,
Die Godt van dage door den Opper-Priester seyt.
't Is waer, g'hebt wel geraemt, myn Jesus sal 't besterven,
Om dat door syne dood 't volk soude rust verwerven;
Maer dese ruste, die den uytverkoren naekt,
Is niet voor uws gelyk die syne Leer versaekt.
Die kostelyke dood, sal een versoening wesen
Voor Godes kinderen van eeuwig uytgelesen,
Waer door sy, in 't begryp der wyd-gelegen aerd,
Te samen sullen zyn van oost en west vergaerd.
Maer die bemerking is verborgen voor die blinden,
Sy geven vollen last om Jesus te doen binden;
Die in het heymelyk uyt 't land der Joden scheyd,
Naer Ephrem henen trekt, en daer syn uer verbeyd.
Den grooten Paesschen-tyd was onder dies voor handen,
Op welken Jesus moest zyn ziel voor ons verpanden,
Hy stelt dan sig op weg, met een verheugd gelaet,
't Gen' ieder merken doet, dat hy vrywillig gaet.
Op reys ontseggen hem een deel Samaritaenen,
Om dat sy hem den weg naer Sion sagen baenen,
Die weygeringe spyt Joannes en syn Broêr;
Sy roepen: wilt gy, Heer, dat wy op d'aerdsche vloer
Het al vernielend' vier doen uyt den Hemel brengen,
Om dese Stad in stof en asschen te versengen?
Den Heyland seyde daer op: ach overlopend' bloet,
Hoe weynig kent gy nog, wat geeft gy volgen moet!
Des menschens Soon is niet gekomen tot vernielen;
Maer tot verlossinge der slaef-gemaekte zielen.
Hier mede trecken sy wêer naer Judeën voort:
Hy, onder dies, erhaelt ten derde mael het woort
Van syn aenstaende nood, smaed, lasteringen, stryden,

Bespotting, geesseling en schandig overlyden,
 Waer naer hy sal uyt 't graf ten derde dag' opstaen:
 Dog niemant uyt den hoop kan dit geheym verstaen.

De Vrouw van Zebedey, quam dien tyd met haer Sonen,
 Als iet versoekende, sig aen den Heer vertoonen:
 Hy vraegt wat sy begeert? Sy antwoord: Heer gebiet,
 Dat ieder van myn Soons, die gy hier by my siet,
 Benevens uwen Throon, een plaetse zy gegeven,
 Wanneer gy in uw Ryk, en Glori' word verheven.
 Den Heyland vraegt daer op: kont gy ook onderstaen,
 En drinken desen Kelk, die ik nu gaen ontfaên?
 Wy konnen, seggen sy. Hy wederom: 't is seker,
 Dat gy ook drinken sult uyt mynen vvangen beker;
 Maer wat de plaets belangt, waer naer gy heden tracht,
 Die is niet in de myn, maer in myn Vaders macht.
 Den eersucht, uyt de vraeg, van dese broêrs gebleken,
 Doet d'and're, door nyd en jaloesye, ontsteken:
 Maer Jesus, wiens gesicht door hert en nieren gaet,
 Verdooft, met dese spraek, den oorsprong van dit quaet.
 't Past aerdsche Princen sig eertytels op te rechten,
 En onder hunnen dienst te brengen duysent knechten,
 Dog, wie van u-lie tragt naer staet en heerschappy,
 En wilt den meesten zyn, dat hy den minsten zy.
 Soo komt den menschens Soon niet om gedient te wesen;
 Maer op dat synen dienst zy ieder aangewesen,
 Hy offert syne ziel vrywillig tot een soen,
 Om voor de groote schuld van vele te voldoen.

Soo stilt die soete spraek myns hertens Minne-voeders,
 Den afgunst van de thien, den eer sucht der twee Broeders,
 Die ondertusschen word in Jericho ontfaên,
 En kiest tot syn vertrek 't huys van den Publicaen.

De Joden smallen wêer, hem siende sig begeven
 Ter herberg by een man, die sondig was van leven;
 Dog Jesus toont, dat hy quam voor de sondaers nêer;
 Zachaeus word bekeert, en geeft vier dobbel wêer.
 Veel van den hoop, van die daer tegenwoordig waeren,
 Geloofden, dat den Heer syn Ryk ging openbaeren,
 Dies sprak hy van een Vorst, als in een sinne-beelt,
 Die aen thien dienaers heeft thien ponden uytgedeelt,
 Met last, dat elk daer med' syn schatten soud verrycken,
 Terwyl hy heerschen ging in vergelegen Ryken:
 Maer 't volk neemt tegen hem de wapens in de hand,
 Soo dat hy wederom moet keeren naer syn land.
 Dan heeft hy met de thien syn rekening begonnen,
 Beloonend' ieder een, naer 't gen' hy had gewonnen:
 Dog een, die sonder winst het geld verborgen had,
 Sag eenen anderen verryken met syn schad,
 Waernaer den grammen Vorst syn dienaers heeft gebooden,
 Den wederspanningen op selven stond te dooden.

Hier naer trekt Jesus wêer naer Salems oud gesticht,
 En in 't voorby gaen geeft twee Blinden het gesicht:
 Dus word hy, spoeyende syn ieverige gangen,
 Ses dagen voor de Feest van Martha wêer ontfangen,
 Die hem aen Simoens disch des avonds heeft gedient,
 Daer wesende genood met Lazarus syn Vrient.
 T'wyl hy aen tafel sit, komt Magdaleen hem groeten,
 En stort, vol minsaemheyte, op syn gewyde voeten
 Een pond van Nardus Zalf uyt een albaste Vat,
 Wiens lieffelyken geur strakx ieders reuk aenvat.
 Dit werk mishaege seer aen vele leerelingen:
 Maer Judas meest, die daer syn tonge niet kost dwingen,
 Hy sey: die zalf waer best naer haer weerdye verkocht,

Op dat den armen mensch den prys genieten mocht.
 Dog die medogentheyd dwong hem niet dus te spreken;
 Maer om dat hy dat geld socht in syn beurs te steken,
 Want, 't gen' gegeven wierd, was aen syn sorg belast,
 Dies had hy t'synder baet dit geeren aengetast.
 Hier tegen seyde den Heer: wilt haer niet wederstreven,
 Want sy heeft over my een deugdsaem werk bedreven;
 Hier is geen quisterye, soo slaet uw oordeel mis,
 Haer balseminge dient tot myn Begravenis.
 Den armen, tot wie gy soo driftig zyt genegen,
 Ontmoet gy t'aller tyd, en vind gy t'aller wegen:
 Maer om my uwe plicht en dienstbaerheyt t'aenbien,
 Sult gy my t'allen tyd niet tegenwoordig sien:
 Ik seg u, dat, waer m'oyt hoort dese schriften lesen,
 Dat werk ook, t'haerder eer, ook sal verkondigt wesen.
 Soo was 't, dat mynen Vorst aen dien Iscariot,
 Tot Magdalenens lof, den valschen mond toesloot.
 De faem gaet onder die door 't oosten van Judeyen,
 Syn komst, aen ieders oor, met groot gerucht verbreyen;
 Dies siet Bethanien terstond veel volk by-een,
 Daer van Jerusalem, dien avond, aengetreen.
 Veel quamen niet alleen om Jesus daer te hooren;
 Maer ook om Lazarus verresen korts te vooren:
 Dit wonder werk beweegt soodanig hun gemoet,
 Dat 't meeste deel daer in Godts hand verkennen moet.
 De Synagoog hierom op Lazarus vol tooren,
 Besluyten in syn Bloed, dit wonder te versmooren,
 Hoe meer myn Jesus roem door 't land verkondigt wert,
 Te meer neemt desen haet syn wasdom in hun hert.
 In plaets van hunnen Vorst te kennen uyt syn werken,
 Verblinden sy hun oog om dese niet t'aenmerken,

Soo zyn sy dag en nacht vol kommer en vol pyn
 Om hem te niet te doen, niet om bekeert te zyn.
 Indien sy met een ziel bevryd van blinde tochten,
 En in rechtsinnigheyt hun Saligmaker sochten,
 Hy waer hun lang bekennt, en sy voor goed bekeert;
 Maer eygen baet verwerpt, het gen' de waerheyt leert.
 Dien doet hun styven nek soo voor de valscheyt buygen,
 Dat sy hem willen dōon, wie die kan overtuygen,
 En waer 't in hunne macht, sy hielpen s'al van kant,
 Die Jesus heeft geraekt door syne Almachte hant.
 O snoonen! 't is te verr' misbruykt myn Jesus goedheyt,
 't Is myne min te lang bejegent met verwoedheyt:
 Indien hy liet voldoen uw goddeloos versoeck,
 De wereld bleef met u voor eeuwig in den vloek.

Toesang.

Soeten Jesu! hoe verheven
 Moet uw reyne liefde zyn,
 Die ten besten geeft uw leven
 Voor een volk soo vol venyn,
 Voor die haetelyke Jooden,
 Die u wenschen duysent dooden,
 En met eenen dollen moed
 Snaken naer uw hert en bloed!
 'k Sie hier blinden, die hun oogen
 Willig sluyten voor het licht:

Sieken, die niet lyden mogen
Eene hand, die hun verlicht;
'k Sie hier afgedwaelde menschen,
Die hun Leydsman self verwenschen;
Kan door meer ondankbaerheyt
't Menschens herte zyn verleyt!
Ziele, wat wilt gy bemerken,
Desen blinden Jodschen haet,
Let eens op uw eygen werken,
Siet hoe gy met Jesus staet:
Voor soo overvloeden zegen,
Die gy hebt van hem verkregen,
Ach! hoe hebt gy hem versmaet,
Ach! hoe hebt gy hem gehaet.
Durf ik ziele, durf ik seggen,
Dat gy u niet hebt ontsien
Hem uw nietig hert t'onseggen,
Als hy 't syne quaem aenbien?
Durf ik stellen voor uw sinnen
Het misbryk van syne minnen?
't Scheen dat gy hem van u joeg,
Om dat hy u liefde droeg.
Wilt voortaan soo seer niet schelden
Tegen dese blinde Joon,
Die soo licht het vonnis velden,
Om den Sone Godts te dōon:
Uwe sond' (wilt my gelooven)
Gaet hun boosheyt verr' te boven,
Wat beweegt myn Jesus dan,
Dat hy u beminnen kan?

XXX. Gesang,
Op Jesus Triomphantelyke Inkomste in Jerusalem.

Wykt Sparten en Athêen, duykt Romen en Bysansen,
 Uw Kroonen van fyn goud, uw trotse Lauwer-Kransen:
 Gy Caesar en Pompey, maekt plaets voor eenen Helt,
 Die onder syn gebied geheel de wereld stelt.
 Wacht u, eer-suchtige, hier voor den dag te haelen
 Den opgeblaesen pronk van uwe zegen-praelen;
 Nog Methridates val, nog syn verslagen heir,
 Nog Belgiens triumph, nog die van Pontus meir:
 Al wat gy door het sweerd voor desen hebt gewonnen,
 Al wat uw Nazaet oyt sal overwinnen konnen,
 En is niet by de winst, waer Jesus med' vereert
 Van daeg, als Opper-vorst der Vorsten triompheert.
 Gy moest door vier en sweerd, door schenden en vernielen,
 U baenen eenen weg tot uw Triomphe-wielen;
 Gy moest, hooveerdige, door thienmael hondert dôn,
 Verwerven het genot van eene gulde kroon.
 Maer mynen Vrede vorst bekomt door and're wegen
 Syn hoog-verdienden roem, en heerelyken zegen:
 Hy vraegt geen menschens dood, geen uytgestorte bloet,
 De herten zyn den buyt, waer op hy roemen moet.
 't Zyn dese, die van daeg hem worden opgedragen,
 Niet sittende in den Throon op eenen gulden Wagen;
 Maer op een Ezelken. Op dit verworpen beest

Verschynt dien wereld Vorst in syn Triomphe-feest.

Siet, syn Discipelen bedecken met hun kleeren,
 Dat Beestken, afgeleent, tot zegen-prael des Heeren:
 Hy sit' er veerdig op, en met een oog van vred'
 En minsaemheyt, ryd voort naer Koning Davids Sted'.
 Soo is't, dat hy volbrengt, het gene lang te vooren,
 Door Zacharias mond de Godt-spraek dede hooren,
 Soo komt hy, niet gevreesst, niet toornig ende gram,
 Naer Sions dochter toe, sachtmoedig als een Lam.
 Het volk, dat om de Feest was naer de stad gekomen,
 Daer hebbende 't geluk van Lazarus vernomen,
 Waer nevens, dat den Heer naer Sions vesten trad,
 Spoeyt, met seer groot gewoel, hem tegen uyt de Stad.
 Die gaen hun kleederen uytspreyen op de wegen,
 Waer langs den Heyland komt naer Cedron afgestegen;
 Die nemen bondelkens van Palm-tacken med',
 En cieren met dat groen den ingang naer de Sted'.

Soo g'heel den Stoet afreed den berg van Olyveten,
 Scheen ieder Leereling door Hemel-vreugd beseten,
 Wanneer, in een soo schoon en heerelyk vertoog,
 Hun Meester in triumph naer Sions wallen toog.
 Dan weder met den geest beginnende t'aenmerken
 Syn Goddelyke Leer', en wonderlyke Werken,
 Verheffen sy hun stem, en roepen al gelyk:
 Hosanna! eer en lof zy in het Hemelryk!
 Gezegent, die tot ons komt uyt den naem des Heeren!

Op desen roep begint al 't volk sig om te keeren,
 Soo wel, die voor den Heer, als die van achter gaen,
 Doen hunne stemmen t'saem dus door de wolken slaen:
 Hosanna Davids Soon! Hosanna! lof en zegen
 Den Koning, die tot ons komt van des Heerens wegen,

Gezegent zy het Ryk, gezegent zy den Throon
 Van David onsen Vorst, en desen synen Soon!
 Dien eerklank ded' door spyt den Pharisey opswellen.
 Siet roept hy: hoe vergeefs wy ons daer tegen stellen,
 Geheel de wereld loopt hem met verlangen naer.
 Dan segt hy aen den Heer: stut, Meester, dit gebaer,
 Hoort gy niet het geraes van dese dwaese troepen?
 Hy antwoord: swygen sy, de steenen sullen roepen.
 Dan keerende 't gesicht recht naer Jerusalem,
 Valt hy al weenen uyt in dese droeve stem:
 O jammerlyke Stad! ten minsten had gy heden
 Op uwen dag gekent, het gen' u strekt tot vreden.
 Eylaes! dit alles is verborgen voor uw oog:
 Maer siet, den tyd genaekt, een tyd van ooreloog,
 Wanneer den vyand u met grachten sal omringen,
 Uw poorten, wal en vest besluyten en bespringen,
 U pletteren te grond, vernielen groot en kleen,
 Soo dat den eenen niet blyft op den and'ren steen.
 Ach die verwoesting sal u hier naer overkomen,
 Om dat gy uwen tyd niet wel hebt waergenomen.
 Soo weent myn Jesus self op syn Triomphe-dag,
 Terwyl hem ieder een met vroylykheyt aensag:
 Soo komt hy in die Stad, als winnaer ingetreden,
 Verselt van al het volk, die voor en naer hem treden.
 Jerusalem ontroert sig selven in den loop,
 En 't ongemeen gedrang van desen grooten hoop.
 De straeten zyn te nouw tot doorgang van de Schaeren,
 Die daer rondom den Heer al singende voortvaeren;
 De borgers weten niet, wat dat dit mag bedien,
 Sy sien te venster uyt, en vragen: wie is dien?
 Hier tegen roept de schaer, door blydschap ingenomen,

't Is Jesus, dien Propheet, van Nazareth gekomen.

Waer zyt gy, Dochteren van Sion, die wel eer
Den kloecken David hebt onthaelt met lof en eer,
Wanneer hy Goliath het Hoofd had afgesneden,
En triomphantelyk uw Stad quaem ingetreden;
Dan song gy: Saül sloeg duyst mannen in het velt;
Maer David heeft in een thien duysent nêergevelt.
O Sions Maegde-rey! verheft nu uw gesangen,
Om Davids weerdsten Soon met selve drift t'ontfangen,
Een Held, wiens dapperheyt den helschen Goliath
Soo menig werven heeft in 't stryden afgemat.
Vreest geen Saül hier, die u sal tegenspreken,
Elk is tot desen Vorst door teerigheyt ontsteken,
En soo den Pharisey, misschien hier over kreunt,
Gy word van al het volk daer tegen ondersteunt.
Roept Maegden, roept, ontsluit, ô Princen uwe zalen,
Om uwen Vrede-vorst, en Opper-heer t'onthalen;
Daer komt den Koning aen, ô princelyk Geslacht,
Een Koning vol van min, een Koning groot van macht.

Terwyl die vierigheyt myn hert heeft ingenomen,
Den Saligmaker is in 's Heerens Huys gekomen,
Al 't volk vergaert daer ook, veel heydens boven dien,
Die vragen aen Philips om Jesus eens te sien:
Dien segt het aen Andries, en beyd wêer aen den Heere,
Dies seyde hy: d'uer is hier des menschens Soon tot eere.
Voorwaer, ik segg'et u: 't en zy het kooren graen
On d'aerde rot, men sal daer van geen vrucht ontfaên.
Wie syne ziel bemint, sal seker die verderven,
Wie syne ziele haet, sal 't eeuwig leven erven:
Wat mensch my dienen wilt, volgt my door smaed en pyn,
En waer ik ben, daer sal ook mynen dienaer zyn,

En mynen Vader sal in eeren hem verheffen.
Nu komt een swaeren stryd myn droeve ziel aentreffen,
Wat seg ik, in den nood der lydende natuer?
O Vader! wilt my dog verlossen uyt dees uer.
Maer neen; 'k ben tot die uer gekomen om die reden,
Dat Vader uwen Naem geëert zy en beleden.
Terstond roept uyt de locht een stem met groot gebaer:
'k Heb dien verheerlykt, en sal 't nog doen hier naer.
Een deel der schaeren niet verstaende, 't gen' men hoorde,
Seyd: 't is een donder-slag, die door de wolken boorde:
Een ander bende dreef daer tegen even seer,
Dat eenen Engel had gesproken met den Heer.
Hy seyde: die stem is niet tot myn, maer tot uw voordeel,
Neemt dese dan wel waer, 't is nu des werelds oordeel;
Des werelds Prins, die soo veel zielen heeft belaegt,
Sal nu naer buyten zyn verdreven en verjaegt,
En ik, soo ras men my van d'aerde heeft verheven,
Sal trecken achter my, al die op d'aerde leven.
Hier tegen roept de Schaer: de Schrift heeft ons voorseyt,
Dat Christus blyven moet tot inder eeuwigheyt.
Hoe kan dat 't saemen staen, het gene hy verklaerde,
Dat 's menschens Sone moest verheven zyn van d'aerde?
Wie is dien Soon des mensch? Den Saligmaker seyde:
Gy hebt nog licht in u, maer 't is voor korten tyd,
Bestiert, terwyl gy 't hebt, daer mede uwe gangen,
Op dat gy niet en word door duysternis bevangen;
Wie in de duysternis een blinden weg inslaet,
En weet niet waer hy is, nog waer hy henen gaet,
Nu gy het licht geniet, en sien kont met uw oogen,
Maekt, dat g'in 't licht gelooft, soo word gy niet bedroogen.
Dit seggende, vertrekt den Heer uyt hun gesicht,

Als of hy voor hun wild' verbergen 't hemels licht.

Laes! die versteende Jôon, zyn rechte siende blinden,
't Licht, dat hun ooggen sien, en konnen sy niet vinden,
Of zyn'er eenige, wiens hert dit gaede slaet,
Sy veynsen't niet te sien uyt vreesse van den Raed.
O Jesu! wat verstand kan dit genoeg bemercken?
Naer soo veel teekenen, naer soo veel wond're werken
Geschied voor hun gesicht, gelyk het was beloofd,
Daer is, schier onder al, niet eenen die gelooft.
Is dit dan, mynen Godt, de vrucht van mynen zegen,
Waer naer gy desen dag soo eerlyk quaem gestegen?
s 't soo, dat gy de Feest van uw triumph besluyt?
Neen, Jesu, neen, ik sie voor u een ander buyt,
Ik sie voor 't helder licht van 't Jods geslacht verstooten,
Geheel de wereld door het heydendom ontslooten,
De straelen van dien glans gaen blinken ruym soo verr',
Als d'aldoorsiende Son met haere Morgen sterr'.
Nog zee, nog wildernis, nog hemel hooge bergen,
Vermogen voor dien glans sig selven te verbergen;
Hy tart den zegen prael van 't prachtig Capitoel,
En straelt den aerdboom rond, van d'een naer d'ander Pool.

O aldoorschynend' Licht, gedaelt uyt 's Hemels Hoven,
Geen nacht, geen duysternis, geen tyd kan u verdoven;
Gelyk gy boven blonk, soo blinkt gy nu op d'aert,
En sult soo eeuwig zyn, gelyk gy eeuwig waert.
Der Seraphinen glans soud sonder u verdwynen,
Geen Sonne sonder u, geen sterren soud schynen.
Ach! wiens verbeelding vat de klaerheyte en 't getal
Der sterren, die uw licht hier naer voortsbrengen sal?
En zyn d'Apostelen, en zyn de Martelaeren
Geen Sterren, die gy sult na desen doen opklaeren?

Zyn 't dese vlammen niet, waer med' gy heden blykt,
 Die gy tot luyster van millioenen Maegden schikt?
 't Is Jesu, met dat licht, dat gy de volgend' eeuwen,
 Van nu af aen, beschikt veel blinkende flambeeuwen,
 Wiens helderheyt meer sal verciereren uwe Kerk,
 Als Sterren, Son en Maen verciereren 't hemels Perk.
 Een don'kre wolk alleen moet met haer bruyne vlekken,
 Dat eeuwig staende Licht een weynig overtrecken:
 Maer als dien swarten damp eens sal verdreven zyn,
 Dan sult gy wêer opstaen met een veel klaerder schyn.

Toesang.

Zegen-ryken Overwinnaer,
 Die van dage triompheert,
 Als een lieffelyken Minnaer,
 Die de herten overheert,
 Dat die Catholyke Jooden
 U verstooten soo vol smaet,
 T'wyl gy hem soo minsaem gaet
 Tot uw reyne liefde nooden,
 Spyt hun blindheyt, blyft myn hert
 Open voor uwe minne-smert.
 Spyt hun blindheyt, kom ik heden,
 Met een ieverigen geest,
 Onder 't volk u naergetreden
 Op die heereyke Feest,

Dog in plaetse van myn kleeren
Uyt te sprêen voor uwen voet,
Komt myn herte vol ootmoet,
Sig geheel voor u vernêeren;
Jesu, 't wenscht te zyn betrêen,
Door dit beest van u berêen.
Kost ik dog dat hert uytrecken
Van de Poort tot aen de Kerk,
Om den weg daer med' te decken,
Als met eenen gladden zerk!
Kond ik soo veel herten vinden,
Als' er steens zyn in de straet,
Waer gy heden over gaet,
O! myn hertens welbeminden,
Het plaveytsel soud terstond,
G'heel veranderen van grond.
Staekt myn ziele die gedachten:
Waerom stookt gy uw gemoet
Met die wenschen sonder krachten,
T'wyl gy Jesus volgen moet?
Wilt gy uwen Heer behagen,
Gaet hem volgen voet voor voet.
Doet, gelyk hy heden doet,
U van eenen Ezel dragen,
Weet gy niet waer med' nog hoe,
Neemt den ouden mensch daer toe.
Ach! gy moet dien Ezel drucken,
Soud u dese Feest gelucken.

XXXI. Gesang,
Op het gene Christus geleert en gedaen heeft den Maendag,
Dynsdag en Woensdag voor syn Lyden.

Den Heyland hebbende van syne Leer en Wezen,
 Soo lange, sonder vrucht, de Joden onderwesen,
 Trekt naer Bethanien op d'aenkomst van den nacht,
 Waer hy, met syn gevolg, de morgen son verwacht.
 Den vroegen dageraed, geresen uyt de kolken,
 Verft met haer bloedig bloos soo veerdig niet de wolken,
 Of Jesus siet by hem d'Apostelen ontwekt,
 Met wie hy wederom naer Sions wal vertrekt.
 Op wegen, soo den Heer syn honger soud verzaden
 Aen eenen Fyge-boom, hy vind' er niet dan bladen,
 Waer op hy daedelyk dien heeft vermaledyd,
 En siet, die groene stam verdort op selven tyd.

Een korte wyl daer naer zynd' in de stad gekomen,
 Is hy wêer na gewoont den Tempel opgeklommen,
 En dreef, al wie sig daer tot handeling begaf,
 Terstond, met eene sweep, van 's Heerens dorpel af.
 Dan heeft hy, t'eenemael door vierigheyt beseten,
 Geld, duyven, tafelen en banken omgesmeten,
 En seyde: Godts woonplaets is een woonplaets van 't Gebet:
 Maer gy hebt die, gelyk een rovers kuyl besmet.
 Hier onder quamen daer veel kreupelen en blinden,
 Verhopend' hem gereed tot hunne hulp te vinden;

Ook was' er geen van al, die sig bedrogen vond,
 Hy laet niet eenen gaen, of maekt hem eerst gezond.
 Terwyl de Schaeren staen verwondert in syn werken,
 De Princen konnen die niet onbenyd aenmerken,
 Sy kreunen tegen d'eer, die ieder hem komt biên;
 Maer Jesus doet hun naekt hun snoode dwaling sien.

Des avonds wederom te poorten uytgetreden,
 Keert hy, des anderdaegs, te rugge syne schreden;
 Op weegs, toont Petrus hem den boom g'heel sonder loof:
 Hier uyt bewyst den Heer de krachten van 't Geloof.

Dan komen sy te saem wêer in het huys des Heeren,
 Waer Jesus nouw begint 't omstaende volk te leeren,
 Of vele Scryben gaen hem deftig te gemoet,
 En vragen in wiens macht hy dese dingen doet?
 Daer tegen vraegt hy hun, door hun gesag gesteven
 Joannes soo veel volcx het Doopsel had gegeven,
 En mits hun nydig oog daer geenen weg doorsiet,
 Den Heyland antwoord ook op hunne vrage niet.

Hier naer bewyst hy hun in vele Parabolen,
 Hoe seer den blinden haet, en afgunst hun doet dolen.
 d'Eerste is van eenen man, die, in den morgenstond,
 Syn Sonen beyd' te saem naer synen wyngaerd sond.
 Den eersten weygart het; daer naer, door leet bevangen,
 Heeft hy, naer Vaders last, den arbeyd aengevangen:
 Den tweeden seyde: ik gae, en blyft dan ledig staen;
 Dies vraegt hy: wie van beyd' heeft 's Vaders wil gedaen?
 Den eersten, seggen sy. Hy wêer: g'hebt wel gesproken;
 Soo sal het Hemelryk u worden toegeloken,
 Terwyl den Publicaen, en 't sondig Vrouw geslacht,
 Door hun boetveerdigheyt daer binnen word gebracht.
 Dees hebben in het wout Joannes hooren preken,

En syn op selven tyd van sonden afgeweken;
 Gy, Leeraers van de Wet, hebt ook syn stem gehoord,
 En blyft in uwe sond' en ongeloof versmoort.

Dan heeft myn Jesus hun de tweede voorgehouden
 In eenen huysman, die syn wyngaerd gaf te bouwen
 Aen d'acker-liên, tot wie, de vrucht zynde opgedaen,
 Hy syne knechten sond, om die voor hem t'ontfaên.
 Dees worden op hun komst met stocken uytgedreven,
 Een deel daer van gewond, een deel berooft van 't leven:
 Dan sond hy andere, nog meerder in getal,
 Maer die ontmoeten ook dusdanig ongeval.
 Dan heeft den Heer dien last aen synen Soon gewesen,
 Betrouwende, sy hem gehoorsaem soudén wesen:
 Sy roepen op syn komst: wel aen, dat desen sterf,
 Dit is den erfgenaem, soo deelen wy syn erf.
 Hun opset wierd volbracht. Hoe sal den Heer sig dragen,
 Wanneer hy rekening komt van die moorders vragen?
 Sy seggen hem: hy sal verderven dat gespuys,
 En and're liên bestêen syn wyngaerd en syn huys.
 Hier op segt Jesus wêer: en hebt gy noyt gelesen,
 Den Steen, die eertyds van de bouw-liên was verwesen,
 Dien sal nu aen den hoek, tot stut, ten hoofde staen,
 Dit wonder is voor ons nu van den Heer gedaen.
 Dies seg ik u: Godts Ryk sal u syn afgenomen,
 En toegeschikt, aen die syn lieven wil volkomen.
 De Scryben hadden hem dan geerne vastgeset,
 Maer 't opsicht van het volk, heeft hun besluyt belet.
 Hier na heeft mynen Vorst geleken 's Hemels wooning
 Aen eene Bruyloft-feest, gerecht door eenen Koning,
 Dien siende sig veracht, van die hy had genood,
 Hun door syn leger heeft verslagen en gedood.

Dan heeft hy tot de Feest te saemen doen vergaeren,
 Langs d'algemeene weg, d'eerst aengekomen schaeren,
 En soo de Maeltyd was van Gasten nu voorsien,
 Is hy selfs ingegaen tot syne Bruylofts-liên:
 Dog, eenen in den hoop dan hebbende vernomen,
 Die sonder Bruylofts kleed daer binnen was gekomen,
 Segt hy aen syne wacht: ruckt desen van den dis,
 En smyt hem, wel gekoord, in 't ryk der duysternis.
 Dan liet myn Minne-Godt, dat schrickig vonnis hooren:
 Veel zyn' er uytgedaegt, maer weynig uytverkooren.

Het Phariseys geslacht sig vindende geraekt
 Door ieder Parabool, die Jesus had gemaekt,
 Besluyten hem een laeg tot synen val te baenen,
 Dies senden sy een deel der snoodst' Herodiaenen
 Met hun discipels uyt; sy vragen van den Heer:
 Segt, Meester, gy die staeg de waere Wet en Leer,
 Spyt 't opsicht van den mensch, rechtsinnig hebt voor oogen,
 Of wy des Keysers thol voldoen, of weyg'ren moogen?
 Hy antwoord, kennende hun hertens dobbelheyt:
 Geveynsde, segt waerom gy my die lagen leyt?
 Brengt een Cheyns-penning hier: dien zynde hem gegeven,
 Hy vraegt: wiens beeld is dit, wiens naem daer op geschreven?
 Sy seggen, Caesars: hy voldoet hun met dit woort.
 Geeft Caesar Caesar's recht, en Godt, 't gen' Godt behoort.
 Hier med' vertrecken sy met donker roode kaeken,
 Terwylen tot den Heer de Saduceyen naken,
 En seggen: seven Broers gebruykten in de trouw,
 d'Een naer des anders dood, een en de selve vrouw:
 Is 't waer, gelyk gy leert, segt, als sy zyn verresen,
 Wiens van de seven sal sy echte vrouwe wesen?
 Den Heyland seyde daer op: gy loopt de waerheyt mis.

Den mensch en trouwt niet meer naer hy verresen is,
 En sal dan voor altyd, als eenen Engel leven.
 Dog weet gy niet, hoe Godt sig eertyds heeft beschreven?
 Ik ben den waeren Heer, den Godt van Abraham,
 Den Godt van Isaïc, van Jacob en syn Stam?
 Dit doet ons naektelyk beslyuten en bewysen,
 Dat wie gestorven is, naer desen moet verrysen;
 Want daerom word den Heer, die op dien tytel roemt,
 Een Godt der levenden, geen Godt der dōon genoemt.

Een ander Leeraer, uyt 't getal der Phariseyen,
 Dus siende stom gemaekt die dwase Saduceyen,
 Vraegt, uyt beproevinge, van mynen Minne-Godt,
 Welke is in onse Wet, het opperste Gebodt?
 Hy segt: gy sult voor eerst, met al uw ziele-krachten,
 Godts liefde boven al, uyt g'heel uw hert betrachten,
 Daer by den even mensch beminnen als een kint,
 Het gene gy, gelyk u eygen selfs bemint.

Daer naer durft niemant hem door nieuwe vraegen stooren;
 Maer hy leyt dese self de Phariseyen vooren:
 Wat dunkt u-lieden van den Christus, Vorst der Jōon,
 Wiens Sone moet hy zyn? Sy seggen: Davids Soon.
 Myn Jesus wêer: hoe sult gy desen knoop ontweven?
 Nadien hem David heeft den Naem van Heer gegeven,
 Dus seggende: den Heer heeft mynen Heer geseyt,
 Sit aen de rechte hand van myne Majesteyt,
 Tot ik uwe vyanden, wêerspanning aen uw wetten,
 Als eenen voet-bank sal voor uwe voeten setten.
 Hoe is hy dan syn Soon, noemt hy hem synen Heer?
 Hier mede sweeg de school der Phariseysche Leer.
 Dan gaf myn Vrede-vorst die leering aen de schaeren,
 En syn Discipelen, die in den Tempel waeren:

Hoort uwe Leeraers aen, door Moyses Stoel vereert,
 En leeft, naer 't gene word uyt hunnen mond geleert:
 Maer wacht u van te doen navolgens hunne werken;
 Want sy, die ieders pak met nieuwen last versterken,
 En steken self daer toe niet eenen vinger uyt;
 Dit is in al hun doen een algemeen besluyt,
 Altyd gesien te zyn van and're menschens oogen:
 Maer hun geveynstheyt vind sig eyndelyk bedroogen;
 Want hy, die sig verheft, vol schande nederstort,
 Terwyl, die sig vernêert, tot eer verheven wort.

Dan hebbende de gift van eene weuw gepresen,
 Is hy, voor al het volk, van waer hy sat geresen,
 En met d'Apostelen de trappen afgegaen,
 Die weesen hem dien tyd 't gesticht des Tempels aen,
 En spraken van dien bouw, en diep-gegronde mueren,
 Als van een werk, dat moest tot 's werlds eynde dueren:
 Maer Jesus hield hun voor het naekend' ongeluk,
 Het gen' vernielen soud, dat seldsaem meester-stuk.
 Hier onder komt hy op den berg van Olyveten,
 Waer hy, benevens hun, ter aerde nêergeseten,
 Beschryft het vreed geweld van Romens leger-kracht,
 Gewapent tot verderf van g'heel het Jods geslacht.
 Dan spreekt hy van syn komst, wanneer uyt 's hemels wolken
 Hy sig vertoonen sal, als Rechter aller volken,
 En waerschouwt ieder een in traenen en geklag,
 In vasten en gebêen te waken tot dien dag.
 Om hun tot dit bedryf nog vieriger t'ontsteken,
 Begint hy van syn Ryk, als van een Feest te spreken,
 Wiens ingang open voor vyf wyse Maegden stond,
 Waer naer den dwaesen hoop de deur gesloten vond.
 Hier nevens toont hy hun met wat milddaedigheden

Een Heer syn dienaers loont, die 't syne wel besteden,
 Daer tegen, wat een straf syn strengigheyt oplegt
 Aen een onnuttigen en onbedreven knecht.

Dan seyde hy: Als den Soon des Menschens sal verschynen
 In syne Majesteyt, omringt met Cherubinen,
 Dan sullen voor syn Throon ten oordeel zyn vergaerd,
 Op eenen tyd en plaets, de volkeren der aerd.
 Gelyk een Herder pleegt, geseten in de weyden,
 De temme Schaepen van de Bocken af te scheyden,
 Soo sal den Rechter doen staen op verscheyden kant,
 De goê ter rechter zyd, de quaê ter slinker hand.
 Terwyl den Heer voorseyd, wat op de schrickige ueren
 Van 's werelds Jongsten dag de menschen sal gebeuren,
 Bedenkt den Jodschen Raed wat middel wenden aen,
 Om met behendigheyt de hand aen hem te slaen:
 Dit raemt den duyvel med', die met syn hels vermogen
 In Judas gierig hert dien tyd komt ingevlogen;
 Terstond geeft dien verraer sig selven op den loop,
 En sluyt in 't Princen huys den goddeloosen koop.
 Daer doen sy om met vlyt, dat schelmstuk aen te vangen,
 Hem dertig Penningen, uyt hunnen schat, ontfangen:
 Den booswicht trekt daer med' op synen aenslag uyt,
 En zoekt gelegentheyt tot syn verraeds besluit.

Toesang.

Ziele, Jesus gaet syn leven
 t'Uwer Soen ten besten geven,

Hy verbergt sig nu niet meer
Voor de Phariseysche lagen;
Maer vertoont sig g'heele dagen
Tot bevesting van syn Leer:
't Schynt, dat hy die vreedde Jooden
Gaet tot syn verderving nooden.
's Avonds, als de Son vertrekt,
Trekt hy, g'heel door rouw beseten,
Naer den Hof van Olyveten,
Waer hy sig ter aerde strekt,
Om in vierige gebeden
G'heel den nacht daer te besteden.
Wat al smerten komen daer
Syne ziel en hert benouwen,
Als syn oog en 't hof aenschouwen,
Waer dien schendigen verraer
Hem als vriend sal tegenloopen,
En met eenen kus verkoopen!
Hy en kan dat droef gedacht
Sonder suchten, sonder klagen,
Sonder weenen niet verdragen;
Judas praemt hem g'heel den nacht,
Judas geld-sucht baert hem smerte,
Judas ontrouw scheurt syn herte,
Judas hopeloose dood,
Brenghem in den hoogsten nood.

**XXXII. Gesang,
*Jesus wascht de Voeten van syne Discipelen.***

Den vroegen morgen-stond had nouwelykx de Jooden
 Ontdekt den eersten dag der ongeheven Brooden,
 Of Jesus is op weg, en leyd, benevens hem,
 De twaelf Apostelen recht naer Jerusalem.
 Soo hy met hun aftreed den berg van Olyveten,
 Sy vragen in wat plaets hy wilt het Paesch-lam eten,
 Waer op hy Petrus en Joannes voor doet gaen,
 Hun wysende, van wie sy sullen zyn ontfâen.

Myn ziel, den dag die komt verschynen voor uw oogen,
 Sal u de grootste proef van Jesus liefde toogen,
 Die Son van reyne min nu 't eynden van haer baen,
 Sal in haer ondergang in volle klaerheyt staen.
 Dien dag moet g'heel den Al een werk stuk doen aenmerken,
 Dat komt ten hoofde staen aen alle Jesus werken;
 Een Goddelyk geheym, dat liefdens wenschen stut,
 Dat Godes macht bepaelt, syn Wysheyt g'heel uytpuut.
 Maer eer gy u myn ziel vervoordert om t'aenschouwen
 Dat wonder, wiens vertoog d'Arts-engels komt benouwen.
 Legt alle sinnelykheyt, legt alle lusten nêer,
 En gaet geheel ontbloot en suyver tot den Heer.
 Het vocht, waer med' hy sal d'Apostels voeten wassen,
 Betoont, hoe nouw gy moet op uwe reynheyt passen;
 Ach! eer gy op syn werk uw eerst gedachte set,

Maekt, dat in uw gemoed niet zy de minste smet.

Terwyl ik myne ziel leer op haer selven letten,
 'k Sie beyd d'Apostelen de zael op orden setten,
 Waer Jesus met de syne aen tafel is genood,
 Op een gebraeden Lam, en ongeheven Brood.
 De Son spoeyt haeren loop, en gaet met haere straelen
 Ten westen eyndelyk naer d'onder-wereld daelen:
 Den Saligmaker neemt den tyd der Maelyd waer,
 En komt in huys getrêen met g'heel d'Apostel-schaer.
 Daer staet elk aen den disch met eenen stok in d'handen,
 De voeten in de schoen, den rok gegort met banden,
 Als reysers uytgereed van alles naer den eys,
 Om sig van stonden aen te geven op de reys.
 Alsdus beginnen sy het Lam van een te rucken,
 Dog soo, dat geen gebeent gebroken word aenstucken,
 Een ieder neemt syn deel, en eet by 't vers gebraed,
 De wilde Cicorey gesneden tot salaed.

Dan seyde den Heer: ik was met groote drift beseten,
 Om, voor ik lyden gaen, dit Paesch-lam met u t'eten;
 Want ik van 't selve noyt meer nutten sal nadien,
 Tot ik het sal vervult in Godes Ryke sien.
 Dan nemende den kelk, heeft hy dien aengeboden,
 Naer syne Zegening, aen alle de genoden,
 En seyde, dat hy voortaan soud drinken geenen wyn,
 Voor dat het Ryke Godts soud aengekomen zyn.
 Daer naer gedenkende, dat d'ure hem quaem wecken,
 Op welke hy van hier moet naer syn Vader trecken,
 En wetende 't verraed, het gen' Iscarioot,
 Door satan aengestookt, in syne ziel besloot;
 Ryst hy van tafel op, vol liefde in hert en sinnen,
 Om syn Discipelen ten eynde toe te minnen,

En met een lief gelaet, getuygen van syn brand,
 Legt syne kleeren nêer, en neemt een doek in d'hand:
 Een iegelyk verlangt om syn besluyt t'ontdecken,
 Terwyl hy sig omgord, giet water in een becken,
 En sonder in te sien, dat elk hem dienen moet,
 Begint als eenen knecht te wasschen ieders voet.

O Jesu! door wat drift is uwe ziel gedreven?
 Tot wat verworpenheit gaet gy u self begeven?
 Sult gy, die Heere zyt, uw slaef ten dienste staen?
 Sult gy, die suyver zyt, d'onreynheit wasschen gaen?
 Bestierder van dit al, gy werkt hier tegen d'orden:
 Hoe kont gy dienaer zyn, die self gedient moet worden?
 Vergeet gy wie gy zyt? Vergeet gy wat gy doet?
 Is 't recht, dat eenen Godt wascht eenen sondaers voet?
 Gy, die van alle tyd de negen Engel-bogen,
 Voor uwen Ryk-stoel siet eerbiediglyk gebogen,
 Buygt gy u heden nêer voor weynig aerd en slyk?
 Vergeeft 't my, grooten Godt, gy doet u ongelyk.
 Indien d'Apostelen op dese waerheit letten,
 Sy sullen sig al t'saem, vol schaemt, daer tegen setten;
 Het is de waere plicht van eenen ondersaet,
 Dat hy van synen Vorst sig self niet dienen laet.

Maer stil, terwyl ik spreek, 'k sie Simon Petrus rysen,
 Wanneer hem Jesus komt de dienstbaerheit bewysen:
 Neen, Heere, seyde hy, neen, 'k sal noyt daer over staen,
 Dat gy met d'handen sult myn voeten raken aen.
 Indien gy my gebied myn eer-plicht te voltrecken,
 'k Sal my van stonden aen voor u ter aerde strecken,
 Ik heb van Magdaleen geleert voor weynig tyt,
 Wat ik u schuldig ben, en wat gy weerdig zyt.
 Den Heyland seyde daer op: gy sult daer naer de reden,

Die gy nu niet en vat, van 't gen' ik doe ontleden.
 Hier tegen Petrus wêer: neen, neen, dat mynen Heer
 Myn snoode voeten wascht, en lyd ik nimmermeer.
 Maer Jesus antwoord hem: soo gy dat wilt beletten
 Gy sult noyt in myn erf uw voet by mynen setten.
 O Heer, roept Petrus, wascht myn voeten niet alleen;
 Maer dit myn sondig hoofd en handen ook met een.

O Jesu! wie en soud uw wassching niet gehengen,
 Nadien de selve hem moet in uw erfdeel brengen?
 Siet, ik verandere met Petrus van besluit,
 En steke, vol ootmoet, naer u myn voeten uyt.
 Is 't daer med' niet genoeg, wascht alle myne leden,
 Hoofd, handen, hals en borst van boven tot beneden,
 Wascht boven al myn hert; ach! in dat snood vertrek,
 Verbergt sig, lieven Heer, soo menig vuyle vlek.
 Komt, wascht dog meer en meer myn zielens oude wonden,
 En suyvert my geheel van alle myne sonden,
 Vryft myn besmetting af van 't een tot 't ander lit,
 Tot ik in lyf en ziel verschyn als sneeuw soo wit.
 Dan sal ik op myn beurt naer uwe voeten spoeyen,
 Om die by Magdaleen met traenen te besproeyen,
 Met traenen, welkers bron spruyt uyt myns hertens grond
 Gemorselt, door 't gedacht van myn voorleden sond.
 Myn Godt! hoe aengenaem sal u die wassching wesen,
 Die traenen, door uw hulp, uyt desen bron geresen!
 Komt, wond myn steenig hert met eenen minnesteek,
 Op dat' er soo een bron uyt beyd myn oogen breek.

Terwyl de liefde my die wenschen doet verwecken,
 Den Saligmaker knielt voor Judas met syn becken!
 Ach! Jesus word ontstelt, syn herte-bloed verschiet.
 En desen Arts-verraer verbloost het minste niet.

Al wat de liefde kan door 't oog in 't herte voeren,
 Tracht Jesus oog te doen om Judas hert t'ontroeren;
 Maer Jesus ooge stelt vergeefs syn vlam in 't werk;
 Want Judas herte blyft, gelyk een steene zerk.
 De liefde, naer 't vergeefs gebruyk van Jesus oogen,
 Besiet of synen mond en handen niet vermogen:
 Den Heer grypt Judas voet met syne handen vast,
 En drukt-se aen syne borst, terwylen hy die wast.
 Ach! syne min en is daer mede niet te blussen,
 Soo hy de voeten droogt, hy geeft-se menig kussen,
 Hy schynt' er aengekleeft, en laet niet eenen gaen,
 Voor hy den selven wêer besproeyt met minne-traen.
 O Juda! kan die min uw herte niet ontvonken,
 Het moet uyt harder stoff', als yser syn geklonken:
 Wat dunkt gy, snooden mensch, t'wyl Jesus vol ootmoet,
 En vol van minsaemheynt wascht uw besmetten voet?
 Wat dunkt gy, t'wyl aen die syn weerde lippen kleven?
 Dunkt gy hem kus voor kus, en soen voor soen te geven?
 Dunkt gy nu met verraed syn liefde te voldoen,
 Met een geveysden kus syn minnelyken soen?
 Wat dunkt u, dat hy nu mag in syn herte denken?
 Hy dunkt om u syn Bloed voor eenen drank te schenken,
 Hy dunkt om uwen haet t'erkennen met syn min,
 Hy dunkt nu anders niet dan op uw ziel-gewin.
 O wee! hoe strydig zyt gy tegen een gedreven,
 Gy vierig naer syn dood, hy angstig voor uw leven!
 T'wyl gy tot syn verderf al uwen list aenleyt,
 Hy offert sig geheel voor uwe saligheynt.
 Swygt ziel, geen liefde kan, dat gierig hert aenlocken;
 Siet, uwen Heyland heeft syn dierbaerheynt voltrocken:
 Hy legt den handdoek nêer, trekt syne kleed'ren aen,

En is dan met de twaelf wêer aen den disch gegaen.
 Soo ras hy neder sit, begint hy hun te vragen:
 Hebt gy, op 't gen' ik u gedaen heb, acht geslagen?
 Gy noemt my uwen Heer en Meester, en met recht,
 Want ik het waerlyk ben, gelyk gy lieden segt;
 Indien ik dan, wien gy als Meester moet oppassen,
 U aller voeten hebt gereynigt en gewassen,
 't Is noodig, dat gy dit ook van gelyken doet,
 Den een den anderen afwasschende den voet:
 En daarom heb ik u een voorbeeld willen geven,
 Op dat gy ook aldus soud met malkander leven.
 O Leeraer van myn hert! wat ben ik u verplicht
 Voor 't werk, waer mede gy my heden onderricht.
 Hoe? soud ik, stof en slyk, my selven nog verhogen,
 Als ik myn Schepper sie voor schepsels nêergebogen?
 Hoe? soud ik, nietig mensch, voorgeven iet te zyn,
 Daer mynen Godt sig houd in dien verborgen schyn?
 Neen, Jesu, neen, het werk moet geenen dienaer schaemen,
 Dat synen Meester toont sig selven te betaemen,
 Daer is geen beter Less', daer is geen sterker Leer'
 Aen een getrouwen knecht, als 't voorbeeld van den Heer.
 Gy gaet my stadig voor in onderworpenheden,
 En soud ik hooveerdye, en hoogen moed natreden?
 Ach! verre zy van my, ook 't minste trots gedacht,
 Nu mynen Koning self naer verootmoeding tracht.
 Ik wil, ik wil voortaan g'heel myne kracht aenspannen,
 Om all' hooveerdigheyt uyt myn gemoed te bannen,
 'k Wil schouwen met aendacht ook een laetdunkend' woord,
 Het gen' of my verheft, of my niet toebehoort.
 Sie daer, het eeuwig Woord den Opper-Heer der Heeren,
 Heeft 's menschens vorm ontfaên, om sig te sien verneeren,

En soud ik aerdeworm, die myn ellende ken,
 Versoeken roem en eer, die ik onweerdig ben?
 Dan wierd ik naer verdienst verworpen en versteken,
 Dan soud ik mynen Godt en Heyland tegenspreken,
 Dan waer ik nimmer weerd te volgen eenen Heer,
 Die willig nederlegt syn aengeboren eer.

Toesang.

Hooge geesten, trotse menschen,
 Welkers herten ende wenschen
 Stadig vlieden in de lucht,
 Wiens begeerten altyd roeren,
 Om ten Hemel op te voeren
 Dien geswollen herte-sucht:
 Segt, wat sal 't ten lesten wesen,
 Als gy hooge zyt geresen
 Boven bergen, boven al,
 Hoe gy u sult meer verheffen,
 Hoe u haestiger sal treffen,
 Eenen onverwachten val.
 Wilt gy uwen roem vermeeren,
 Wilt gy uwen naem vereeren,
 Wilt gy winnen prys en lof,
 Kent u selven eerst te degen,
 En belyd dan t'aller wegen,
 Dat gy niet en zyt als stof.

Komt gy oyt hier in te missen,
Altyd sult gy u vergissen,
 Altyd sult gy zyn veracht;
Want in schyn te willen wesen,
Dat men niet en is in wezen
 Stadig schand heeft bygebracht.
Wat is mensch zyn? Hopen, duchten,
Lachen, kryten, wenschen, suchten,
 Noyt te vreden, noyt voldaan,
Altyd zoeken, altyd derven,
Slaven, sweeten, siek syn, sterven,
 Eyndelyk ten grave gaen.
Zyn dat niet wel schoone trappen,
Om in eeren op te stappen,
 Om te staen naer hoogen staet?
Jesus gaet op vaster schreden,
Die een weg heeft ingetreden
 Vol vernedering en smaet.
Ach! wie desen in wilt trecken,
Sal ten lesten d'eer ontdecken.

**XXXIII. Gesang,
Op de Instelling van het Alderhoogwaardigste en Alderheyligste
Sacrament des Autaers.**

Waer sult gy, myne tong, bequaeme woorden haelen,
Om dese wonderheynt naer weerden af te maelen?
Waer krygt gy, myne ziel, de reynheynt en ootmoet,
Die liefde, waer med' gy, dat werk bedencken moet?
O! dat een Seraphyn myn herte doet ontsteken,
T'wyl ik op dat geheym sal denken ende spreken,
Op dat myn tonge roert, myn ziele zy versaemt,
Gelyk het Godt behaegt en eenen mensch betaemt.

Aenbiddelyken Heer, die in dit werk van minnen,
De reden onderdrukt, verbaest verstand en sinnen,
Bestraelt soo myne ziel met uw verborgen licht,
Dat my 't geloove dient in plaetse van 't gesicht.
Ontsteekt my met een vonk van die verliefde straelen,
Waer med' g'heel uwe min komt heden nederdaelen,
Ten eynd ik g'heel vol min van 't heylig wonder sing,
Dat Hemelen en aerd stelt in verwondering.
T'wyl ik die jonste sal van uwe hand verwachten,
'k Verneder my voor u met al myn ziele-krachten,
Op dat, als uwen geest myn nietig hert ontsteek,
Ik myn gedachten niet, maer uwen last uytspreek.

Her eerste, dat sig stelt, aen myne ziel ten toone,
Is d'ongemeten min van 's Alderhoogstens Sone:

Terwyl het aerds geslacht in sonden ligt versmoort,
 Syn Heer en Godt vergeet, en naer den duyvel hoort.
 Terwyl den boosen Raed der goddeloose Jooden
 De middelen bedenkt, om Jesus te doen dooden;
 Terwylen Judas self, dien snooden Apostael,
 In synen boesem broed, dat doodelyk verraet,
 Gaet Jesus g'heel den schat van syne liefd uytgieten,
 Om dien aen ieder mensch geheel te doen genieten,
 En spyt het droef voorsien van hun ondankbaerheit,
 Bereyden 't soetste werk van syn bermhertigheit.
 Hy gaet, tot onder-pand van 't eeuwig duersaem leven,
 En tot gedenkenis sig aen syn schepsels geven,
 Als eenen Bruydegom, een Vader, eenen vriend,
 Ja, als een spys en drank, die ons tot voedsel dient.
 Hy gaet tot 's menschens troost een wonder Mael oprechten,
 Waer hy voor Gast-Heer dient, en t'saemen voor Gerechten;
 Hy sticht tot onser soen een heyligen Autaar,
 Waer hy geoffert word, en blyft den Offeraar.

Myn ziele! daer begint den Heer syn Offeranden.
 Aen tafel sittende, neemt hy 't Brood in syne handen:
 Hy zegent het, en looft syn Vader t'selver stond,
 Dan breekt en deelt hy 't syn Discipels in het rond,
 Dit seggende, ontfangt, en eet ten eeuwig leven:
 Dit is myn Lichaem, dat voor u-lie word gegeven;
 Doet gy dit ook voortaan tot myn gedachtenis.
 Daer naer neemt hy den Kelk, en tot erkentenis,
 Syn Vader dankende, heeft hun dien toegewesen,
 En segt dan overluyd: drinkt al te saem uyt desen,
 Want siet, dit is myn Bloed, een bloed van 't nieuw Verbond,
 Dat sal vergoten zyn tot soen van veler sond.

Soo ras myn Minne-vorst ophoud van dit te spreken,

Is g'heel de wezenthcyt van brood en wyn geweken,
 T'wyl onder die gedaent de liefde nutten doet
 Voor brood, myn Jesus Vleys, voor wyn, syn dierbaer Bloed.
 Daer wilt gesicht en smaek, te saemen met gevoelen,
 Vergeefs de reden doen in twyffeling woelen;
 Gesicht, gevoel en smaek die worden wederleyt,
 Wanneer 't gehoor uytroept: dit heeft den Heer geseyt.
 Het brood en is geen brood, syn wezen moet verdwynen,
 Den wyn is geenen wyn, hier blyven maer de schynen;
 Hier is gedaent van wyn, hier is gedaent van broot,
 Beyd' van selfstandigheyt, en onderwerp ontbloot.
 Al schynt het brood te zyn, hier is maer vleys te nutten,
 Al schynt hier wyn te zyn, hier is maer Bloed te putten;
 Maer onder elken schyn, ja ieders sienlyk deel
 Is Godt en Mensch te saem, is Christus hier geheel.
 Geheel, gelyk hy daer aen tafel is geseten,
 Word hy met Ziel en Lyf, en Godd'lykheyt geëten,
 In ieder brysel brood, in ieder droppel wyn,
 Soo wel als in 't geheel kan hy ontfangen zyn.
 Dog, schoon hy word geheel genut in soo veel deelen,
 Geen breuk, geen snede kan hem immermeer verdeelen;
 Hier nutten twelf te saem, een nut soo veel als twelf;
 Maer wie hem eet of nut hy blyft altyd de self.
 O liefdens wonder werk! ô Goddelyke vonden!
 Door geen standvastigheyt, nog reden te doorgronden:
 Gy rukt, gy rukt van daeg myn hert en ziele weg,
 Ik voel niet waer ik ben, ik weet niet wat ik seg
 Wat voor een liefde is dit, die niet en is te vreden,
 Dat Godt, tot 's menschens soen, syn leven gaet besteden;
 Maer daer en boven wilt, dat hy hun zielen voed:
 Waer mede? Met sig self, syn eygen Vleys en Bloed.

Myn Godt! hoe is die drift in uw gemoed geresen?
 Is't dan soo aengenaem in 's menschens hert te wesen?
 Word uwen grooten geest soo minnelyk voldaan,
 Wanneer gy, Jesu soet, daer binnen word ontfaên?
 Ach! is dit uwen wensch, ik stel myn boesem open,
 Siet daer, komt mynen Godt, komt dan daer in gelopen,
 Komt, nu gy't soo begeert, schoon ik 't onweerdig ben,
 Op dat ik uwe min met wedermin erken.
 Hoe? Soud een Godt tot my met liefde syn bevangen?
 En soud ik naer dien Godt vol liefde niet verlangen?
 Soud hy altyd met my vereenigt willen zyn,
 En soud ik zyn van hem gescheyden sonder pyn?
 Neen, neen, ik trek voortaan de ketenen aen stucken,
 Die slechts voor eenen stond my van syn zyd afrucken,
 Nadien hy wilt, dat ik geheel in hem verblyf,
 'k Wil, dat hy ook geheel blyft in myn ziel en lyf.
 Maer Jesu! wat is dit? Waer lopen myne sinnen?
 Sy lopen buyten spoor, naer gy my doet beminnen;
 Ik overdenke niet 't verschil van u en my,
 De liefde maekt my stout, de liefde maekt my vry.
 Dog, nu gy aldus komt my door die liefde praemen,
 Maekt, dat ik weerdig mag voortaan met u versaemen,
 Schiet stadig nieuwen vonk en vlammen in myn hert,
 Op dat het g'heel tot u, door u gedreven wert.
 't En zy gy my bestiert, myn ziel sal u verliesen,
 't En zy gy my verwarmt, myn herte sal vervriesen,
 Bestiert myn ziele dan, op dat sy Jesus vint,
 Verwarmt myn herte dan, op dat het Jesus mint.
 Terwyl ik Jesus minn' wensch in myn hert t'ontfangen,
 Word hy in synen geest met schroom en angst bevangen,
 Hy roept: voorwaer, ik sie hier eenen in 't getal

Van die aen tafel zyn, die my verraeden sal.
 D'Apostels, op dit woord, beginnen vol benouwen,
 Den een den anderen stilswygende t'aenschouwen;
 Elk gaet in syn gemoed, en overlegt vol pyn,
 Op 't gen den Heyland segt, wie den verraer mag zyn.
 Dees overdenkinge treft met de meeste smerte,
 Den lieven Leereling, die lag op Jesus herte,
 Aen dien geeft Petrus in, dat hy den Heer afvraegt,
 Wie desen wesen mag, van wie hy word belaegt.
 Joannes heeft daer toe den mond schier niet ontloken,
 Of Jesus wyst hem aen, van wie hy heeft gesproken,
 En seyde: aen wie ik sal aenbien 't gedoopte Broot,
 't Is desen, die 't verraed in syne ziel besloot.
 Maer Judas, verre van door schaemte stom te blyven,
 Vraegt Jesus: ben ik 't, Heer, die sal dat feyt bedryven?
 Den Heyland segt: gy kent hem self met uwen mond,
 En reykt 't gedoopte Brood hem toe op selven stond.
 Den booswicht heeft dit nouw op syne tong genomen,
 Of satan is terstond in syne ziel gekomen,
 En port, en wekt hem aen tot die vervloekte daet;
 Waer op Iscariot strakx uyt de kamer gaet.
 Gaet, schendigen verraer! gaet uwen Heer verklicken,
 Maer denkt, dat gy te saem loopt in de helsche stricken;
 Gy siet syn lyf nog niet met ketens overlast,
 Dog satan heeft alreed u by den gordel vast.
 Dien haetelyken mond, dat trouweloos geweten,
 Waer med' gy heden quam aen Jesus tafel eten,
 De heyligschenderye gepleegt aen synen dis,
 Die spreken 't vonnis uyt van uw verdoemenis.
 De hoogverdiende straf van sulke schelm-stucken,
 Begint van nu af aen u naer de hell' te rucken;

Gy zyt alreed verhard, versteent in uwe ziel,
 De swarte wanhoop volgt, en sit u op de hiel.
 Vergeefs sal herteleet, versaking, haet, berouwen,
 Met knaeging, schaemt en spyt uw sondig hert benouwen,
 Vergeefs komt gy daer med' belyden uwe schult,
 Mits gy van Godts genaed altyd mistrouwen sult.

Myn ziel, gy kont van daeg uyt dien verraeder leeren,
 Hoe eenen sondaer komt van 't Avondmael des Heeren;
 Die spys, die 't suyver hert verstrekt tot medecyn,
 Is aen 't besmeurt gemoed een doodelyk venyn.
 Gelyk een bloem-hof is den disch van uwen Koning,
 Daer wint de spinne gal, de bië soeten honing;
 Hier geeft aen goed' en quaed' 't gelyk genutte brood,
 Op ongelyke wys, die 't leven, die de dood.
 O ziele! voor gy gaet u tot den disch begeven,
 Beproeft u selven wel, doorsnuffelt g'heel uw leven;
 Siet of gy ergens iet in uwen boesem draegt,
 Dat uw gemoed besmet, of uwen Godt mishaegt.
 Gy hebt een boosen wil vol hoeken en vol hollen,
 Waer tusschen menig slang en monster ligt verscholen;
 Gy hebt een snood verstand, door uwen lust verblind,
 Wiens oordeel altyd helt, naer 't gene gy bemint.
 Gy moet, myn ziel, gy moet al uw genegentheden,
 Gy moet uw eygen wil verpletten en vertreden,
 U selven wederstaen met eenen weerden haet,
 Eer gy naer 't soet gerecht van Jesus liefde gaet.

O Jesu! scheurt myn hert door desen haet aen stucken,
 Op dat uw liefde sig geheel daer in mag drucken,
 Maekt, dat ik myn ellend en uw volmaektheyt ken,
 Soo sal ik tot u gaen, gelyk ik schuldig ben.

Toesang.

Gelyk een Hert door dorst ontsteken,
 Verlangt naer koele water beken:
 Gelyk een schip, uyt d'holle zee,
 Sig wend naer een geruste ree:
 Gelyk een wakend' oog, vol sorgen,
 Snaekt om te sien den traegen morgen:
 Gelyk een sieken mensch, vol pyn,
 Versucht naer synen Medecyn:
 Gelyk een Bruyd, vol van verlangen,
 Wensch haeren Bruydegom t'omvangen:
 Gelyk een Soon, in vremde lucht,
 Naer synen lieven Vader sucht:
 Gelyk een kindtje pleegt te dorsten,
 Naer 't sog van syne moeders borsten:
 Soo wensch, soo haek ik in myn dorst,
 Naer mynen lieven Minne-vorst:
 Soo sucht ik om myn welbeminden,
 Naer lang afwesen eens te vinden:
 Soo slyt myn ziele dag en nacht,
 In eyndeloose rouw en klacht.
 Soo lig ik in myn bed al waken,
 Om naer myn Bruydegom te snaeken,
 Soo teirt myn quelend' ingewand,
 Door liefdens blusscheloosen brand.
 O schoonsten onder al de menschen,

Waer naer een Bruyd soud konnen wenschen,
 Waerom verlaet gy my soo lang
 In desen vreedden minne-dwang?
Waer toe myn ziele te doen smaken
Het onbegrypelyk vermaken,
 Dat uw besittinge verwekt,
 Nadien gy u van my afftrekt?
Of liet gy my uw soetheyt proeven,
Om my door 't derven te bedroeven?
 Myn herte-lust, myn liefste kroost,
 Verlaet gy my dan sonder troost?
'k Beken, 'k ben min dan stof en aerde,
Ten opsicht van uw groote waerde,
 En als myn ziele uw schoonheyt siet,
 Sy sinkt terstond in haeren niet.
Maer nu spyt myn onweerdigheden,
Gy my bemint hebt in 't voorleden,
 Uw liefde my dan toegestaen,
 Verstout my om by u te gaen,
Vol hop', dat gy, gelyk voor desen,
Tot my nog sult genegen wesen.
 Of siet gy iet in myn gemoet,
 Het gen' u van my walgen doet:
Of vind gy in myn herte vlekken,
Die u bedwingen te vertrecken;
 Verlicht my dog op desen dag,
 Op dat ik die bemerken mag.
Ik sal met ruyme traene-plasschen,
Die soo besproeyen, soo uytwasschen,
 Tot dat sig aen uw suyver oog,
 Niet d'alderminste smet verhoog.

Eylaes! 'k verlies in ongenuchten,
Vergeefs myn klachten ende suchten,
Myn liefste lief, myn herte vriend
Is met myn kermen niet gedient.
Hy placht somwylen g'heele weken,
Inwendig in myn hert te spreken;
Daer vond ik hem op allen stond,
Daer toond' ik hem myn minne wond,
Daer mogt ik hem vol liefde omvangen,
Daer quam hy blusschen myn verlangen,
Daer wierd myn hert van hem gestreelt
Met eene vreugd, die noyt verveelt.
Waer sal ik nu myn Welbeminden,
Myn liefsten Bruydegom gaen vinden?
Soo lang hy van myn aenschyn vliet,
Ik soeke, maer en vinde hem niet...
Swygt, myne ziel! my komt te vooren
Waer schuylen mag dien uytverkooren;
Hy heeft een Goddelyk gerecht
Tot uw vernoegen opgerecht,
Een maelyd, waer gy moogt gaen rusten
In duysent hemelsche wellusten,
Daer schuylt dien Bruygom, onder schyn
Van weynig Brood en luttel Wyn.
Daer kont gy, sonder te verdrieten,
Syn minsaem onderhoud genieten;
Daer deelt hy al de schatten uyt,
Die syne Godd'lykheyt besluit.
Daer sal hy u, myn ziel, onthaelen,
Met g'heel den glans van syne straelen,
Daer stort hy u ten boesem in

De vonken van syn reyne min.
Daer komt hy u syn krachten geven,
Om eeuwiglyk met hem te leven:
Ach! waer ik eenen Seraphyn,
Om daer altyd by hem te zyn.

EYNDE VAN HET EERSTE DEEL.